

Møte fredag den 11. desember 2015 kl. 9

President: Marit Nybakk

Dagsorden (nr. 30):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))
2. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Nærings- og fiskeridepartementet (Innst. 114 S (2015–2016), jf. Prop. 23 S (2015–2016), unnateke kap. 926, 927, 928, 3927 og 5613)
4. Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 116 S (2015–2016), jf. Prop. 26 S (2015–2016), unnateke kap. 1137)
5. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i folketryktdloven og enkelte andre lover (økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister og andre endringer) (Innst. 106 L (2015–2016), jf. Prop. 11 L (2015–2016))
6. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. 107 S (2015–2016), jf. Prop. 30 S (2015–2016))
7. Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingselskap for veg (Innst. 115 L (2015–2016), jf. Prop. 31 L (2015–2016))
8. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna og lov om tilskott til livssynssamfunn (endring i tilskottsreglane ved avviklinga av buplikta for prestane i Den norske kyrkja) (Innst. 111 L (2015–2016), jf. Prop. 12 L (2015–2016))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i alkoholloven (varigheten på bevilgninger mv.) (Lovvedtak 13 (2015–2016), jf. Innst. 59 L (2015–2016) og Prop. 141 L (2014–2015))
10. Stortingets vedtak til lov om endringer i strålevernloven (laserpekere) (Lovvedtak 14 (2015–2016), jf. Innst. 59 L (2015–2016) og Prop. 141 L (2014–2015))
11. Stortingets vedtak til lov om endringer i helselovgivningen (Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten mv.) (Lovvedtak 15 (2015–2016), jf. Innst. 91 L (2015–2016) og Prop. 9 L (2015–2016))
12. Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven og avtaleloven (konkurransebegrensende avtaler i arbeidsforhold) (Lovvedtak 16 (2015–2016), jf. Innst. 75 L (2015–2016) og Prop. 85 L (2014–2015))
13. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om anke til Trygderetten (lovrevisjon) (Lovvedtak 17 (2015–2016), jf. Innst. 77 L (2015–2016) og Prop. 139 L (2014–2015))
14. Stortingets vedtak til lov om endringer i sosialtjenesteloven (økonomisk stønad til barnefamilier) (Lovvedtak 18 (2015–2016), jf. Innst. 68 L (2015–2016) og Prop. 147 L (2014–2015))
15. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse mv. (minstegrense for rett til medlemskap) (Lovvedtak 19 (2015–2016), jf. Innst. 76 L (2015–2016) og Prop. 156 L (2014–2015))
16. Stortingets vedtak til lov om endringer i barnebortføringsloven, barnevernloven, straffeloven 2005 og rettshjelploven (internasjonal barnebortføring) (Lovvedtak 20 (2015–2016), jf. Innst. 87 L (2015–2016) og Prop. 143 L (2014–2015))
17. Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (justering av gebyrer) (Lovvedtak 21 (2015–2016), jf. Innst. 86 L (2015–2016) og Prop. 10 L (2015–2016))
18. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om statens tjenestemenn m.m. og lov om Statens pensjonskasse mv. (utfasing av statens ventelønnsordning og vartpengeordninga) (Lovvedtak 22 (2015–2016), jf. Innst. 89 L (2015–2016) og Prop. 2 L (2015–2016))
19. Stortingets vedtak til lov om endringer i statsborgerloven (krav om norskkunnskaper og bestått prøve i samfunnskunnskap) (Lovvedtak 23 (2015–2016), jf. Innst. 97 L (2015–2016) og Prop. 144 L (2014–2015))
20. Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (som følge av endrede strafferammer i straffeloven 2005 m.m.) (Lovvedtak 24 (2015–2016), jf. Innst. 73 L (2015–2016) og Prop. 145 L (2014–2015))
21. Referat

Presidenten: Representantene Ingebjørg Amanda Godskesen, Sylvi Graham og Rigmor Andersen Eide, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentanten for Nordland fylke, Tone-Helen Toften, har tatt sete.

Representanten Guri Melby vil framsette et representantforslag.

Guri Melby (V) [09:00:50]: Jeg vil herved legge fram et representantforslag på vegne av meg selv, Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn om en helhetlig tros- og livssynspolitik.

Presidenten: Representanten Une Aina Bastholm vil også framsette et representantforslag.

Une Aina Bastholm (MDG) [09:01:32]: Det er med stor glede jeg kan fremme et representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Line Henriette Hjemdal, Kirsti Bergstø og meg selv om å forebygge kroppspress hos barn og unge.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet fortsetter utover kl. 16.

Sak nr. 1 [09:02:10]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))

Martin Kolberg (A) [09:02:51] (komiteens leder): Kontroll- og konstitusjonskomiteen fremmer nå sin innstilling til forslag til bevilgninger over statsbudsjettet for 2016 under den ramme og de kapitler som er fordelt til komiteen i Stortingets møte den 13. oktober 2015.

Rammeområde 14, som ligger under kontroll- og konstitusjonskomiteen, omfatter bevilgninger til Det kongelige hus, til Stortinget og til Stortingets eksterne organer: Ombudsmannsnemnda for Forsvaret, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, Nasjonal institusjon for menneskerettigheter og Riksrevisjonen.

Det er ingen store, men det er noen endringer i årets budsjett, sett i forhold til regjeringas forslag. Komiteen er i hovedsak samlet om de bevilgninger som er foreslått av regjeringa, med de kutt som framkommer av rammen for de framsatte bevilgningsforslag som ble vedtatt i Stortinget den 3. desember. Kuttene dreier seg om mindre reduksjoner i bevilgninger til Det kongelige hus som følge av at prosentsatsen for avbyråkratiseringsreformen er endret fra 0,6 til 0,7 pst., men først og fremst er komiteens kutt å finne i bevilgningen til det parlamentariske arbeidet, altså Stortinget, på 24 mill. kr. Det er et resultat av budsjettforliket mellom de to regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre, men som også Arbeiderpartiet har sluttet seg til. Med andre ord: Det er faktisk slik at det er komiteen, samlet, som slutter seg til dette kutforslaget.

Vi vet alle at vi i årets budsjettforhandlinger har stått overfor ekstraordinære utgifter som følge av flyktningkrisen og en vesentlig dårligere økonomisk situasjon for landet, med økt arbeidsledighet som konsekvens. Etter min mening – og det er en enstemmig komité som slutter seg til dette kuttet – er det ikke urimelig at også Stortinget derfor må kutte i sitt budsjett.

Komiteen mener også samlet at det er svært alvorlig at kostnadsrammen for ombyggingsarbeidet i Prinsens gate 26 er økt med ca. 305 mill. kr fra 2014 til 2015 på grunn av uventede grunnforhold i tillegg til nødvendig omprosjektering. Komiteens flertall mener at det her må ha skjedd en tilsynelatende svikt ved planlegging og/eller gjennomføring. Komiteens flertall vil derfor gå dypere inn i prosjektet og vil henvende seg til presidentskapet og be om å få en redegjørelse for hva som er skjedd i denne sammenhengen. Senterpartiet slutter seg også til dette, men har en tilleggsmerknad, eller en utvidet merknad, som jeg regner med at representanten Lundteigen vil redegjøre for senere i debatten.

Jeg vil anføre at de veldig viktige institusjoner som ligger under Stortinget, som Ombudsmannen for Forsvaret, EOS-utvalget, Sivilombudsmannen og den nye nasjonale enheten for menneskerettigheter, har alle opprettholdt de bevilgningene som er foreslått av regjeringa. Jeg vil også vise til at Arbeiderpartiets medlemmer i komiteen som følge av Arbeiderpartiets alternative forslag til statsbudsjett for 2016, hvor det foreslås å redusere bevilgningen til Riksrevisjonen, har foreslått et kutt på 5 mill. kr til Riksrevisjonen. Det betyr selvsagt ikke at Arbeiderpartiet ikke anerkjenner Riksrevisjonens viktige arbeid, men at vi mener at 5 mill. kr kan kuttet uten store konsekvenser i en bevilgning på 508 mill. kr til Riksrevisjonen for 2016.

De særmerknadene som for øvrig kommer fram i budsjettinnstillinga, overlater jeg til partiene som står bak dem, å redegjøre for.

Michael Tetzschner (H) [09:07:13]: Jeg kan for vårt vedkommende vise til komitéleders fremstilling av en samlet budsjettinnstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen, som er fullt ut dekkende for den rådende stemning i komiteen og også for innstillingen. Det var en aldeles flott og fyllestgjørende fremstilling, så det er sagt.

Grunnen til at jeg tar ordet, er at vi fra vår side, Høyres side, også ønsker å understreke det poenget som komitéleder var inne på – nettopp en viss bekymring knyttet til både fremdrift og ikke minst kostnadsutvikling når det gjelder ombyggingsarbeidet i Prinsens gate 26, som jo som nevnt også skal gi oss et nytt post- og varemottak og en ny underjordisk innkjøringstrasé. Det har nå en total kostnadsramme på 1,45 mrd. kr. Selv om det foreligger en viss formuleringsforskjell fra Senterpartiet, som har valgt å stå på sin særuttalelse, så gir altså en samlet komité uttrykk for det samme, nemlig en dyp bekymring for utviklingen i det prosjektet. Komiteen har også blitt enig om at dette er en sak som må rapporteres tettere til Stortinget i stedet for bare å avvente de årlige budsjettframlegg. Dette vil også

komiteen følge opp, siden den er fagkomité for Stortinget og underliggende institusjoner, kapittel 41. Det arbeidet vil vi altså begynne.

Helge Thorheim (FrP) [09:09:13]: Jeg tar ordet som saksordfører for kapittel 42, som gjelder Ombudsmannsnemnda for Forsvaret, Ombudsmannen for Forsvaret og hans administrasjon. Ombudsmannsnemnda skal bidra til å sikre rettighetene til personellet i Forsvaret, og medvirke til å effektivisere Forsvaret. Ombudsmannsnemnda utfører en viktig funksjon i det norske forsvaret, og spesielt i disse tider da vi har personell utplassert på flere steder i utenlandsoperasjoner, samtidig som Forsvaret foretar en gjennomgang av sin struktur og det ligger an til strukturelle endringer i tiden som kommer. Gjennom årlige meldinger får komiteen innsyn i Ombudsmannsnemndas arbeid, og komiteen har kunnet konstatere det mangfold av oppgaver som nemnda arbeider med. Komiteen har ved behandling av årsrapporten spesielt merket seg det gode arbeidet som er nedlagt for å legge til rette for at våre veteraner blir ivaretatt på en god måte etter endt tjeneste i vanskelige utenlandsoppdrag. Det foreslås bevilget 7 mill. kr til Ombudsmannsnemnda for 2016, og komiteen slutter seg til dette.

Jeg vil også knytte noen kommentarer til kapittel 41, som gjelder Stortinget. Mine kommentarer knytter seg nærmere bestemt til Stortingets bygningsmasse. Komiteen er meddelt at ombyggingsarbeidene i Prinsens gate 26 – som inkluderer nytt post- og varemottak og underjordisk innkjøringstrasé – har fått en økning i kostnadsramme på 305 mill. kr fra 2014 til 2015, grunnet uventede grunnforhold og nødvendig omprosjektering. Med de store bygningsarbeidene som har foregått over tid i det området der disse arbeidene foretas, forutsetter Fremskrittspartiet at grunnforholdene en arbeider med her, er vel kjent blant større byggefirma og rådgivende ingeniørfirma. Det er ikke greit at kontroll- og konstitusjonskomiteen som fagkomité for dette budsjettkapitlet blir meddelt denne kostnadsøkningen først ved budsjettbehandlingen – uten en nærmere forklaring. Stortingets presidentskap bør forberede en grundig orientering om prosjektet og bakgrunnen for kostnadsstigningen som er meddelt, og dette vil komiteen komme tilbake til uten å avvente neste års rapportering i budsjettet. For øvrig viser jeg til våre merknader i innstillingen vedrørende denne problemstillingen, og til komitéleders redegjørelse.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [09:12:08]: Jeg vil slutte meg til saksordførers innlegg, bare utdype på to punkt. Som saksordfører for Det kongelige hus har jeg noen merknader.

Jeg vil først understreke at Senterpartiet har vært og er blant de sterkeste tilhengerne av kongedømmet. Samtidig har vi følgende merknad:

«Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil bemerke, med henblikk på budsjettåret 2015, viktigheten av at man også innenfor kap. 2 post 1 må vise moderasjon, uavhengighet og åpenhet slik at det ikke kan

stilles spørsmål ved deler av kongefamiliens bindinger, herunder hvem man mottar ytelser fra.»

Når Senterpartiet tok initiativet til denne merknaden, som har fått støtte fra Venstre, SV og Miljøpartiet De Grønne, er det som følge av stadig flere av mine velgeres undring over kronsprinsfamiliens valg i forhold til det folk forventer, nemlig å være slik at folk kan nikke gjenkjennende til atferden, samtidig som kronsprinsparets privatliv skal vernes. Dette er et sjeldent, men velment, godt råd.

Det andre gjelder det som flere har vært inne på, nemlig Stortinget og kap. 41 post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Det er en post som hadde en ramme på 565 mill. kr før denne behandlingen. Fra Stortingets side forventes det en grundig planlegging av store ombygginger – en grundig planlegging gjennomført av direktør og presidentskap. Alt gjøres i detalj her i Stortinget, det er et klart ansvar, og det er en ansvarlig budsjettering. Når det blir en slik kostnadssprekk, må ansvaret plasseres tydelig, og det må få konsekvens. Slik må det være. Mange ser til det offentlige, enda flere ser til Stortinget. Tillates ansvarspulverisering her, forsterker det en ukultur som i høyeste grad må endres. Mer nøkternhet i statsforvaltninga trengs, og klarere ansvar når ting går galt, må etableres. Det er bakgrunnen for at Senterpartiet har en egen setning:

«Dette medlem forutsetter at ansvaret for dette plasseres tydelig.»

Slik jeg forstår flertallet, er det enighet om å gå grundig inn i saken og avklare ansvarsforhold og hvilke konsekvenser det må ha.

Stortingspresident Olemic Thommessen (H) [09:15:38]: Det er naturlig å knytte noen kommentarer til punktet om Prinsens gate 26, som er nevnt av flere. Rehabiliteringen av Prinsens gate 26 er et stort og komplisert prosjekt, som omfatter et nytt post- og varemottak under Wessels plass og en ny innkjøringstunnel til garasjen. Flere forhold begrunner prosjektet. Prinsens gate 26 er en over 130 år gammel bygning, som hadde behov for omfattende rehabilitering. Bygget hadde store setnings-skader på grunn av bevegelser i grunnen, ventilasjons- og strømanlegg var foreldet, og planløsningen var lite effektiv.

I forbindelse med risikoanalysen for Stortingets bygningsmasse etter 22. juli ble spesielt forholdene knyttet til garasjen påpekt. Dagens løsning skiller ikke på privatbiler og varetransport, og garasjen har kun én utgang. Dette kan bli kritisk i en evakueringssituasjon, og saken er påpekt av PST i flere sammenhenger.

Tunnelens lengde er et resultat av Oslo kommunes omlegging av kollektivtrafikken i sentrum. Nedre Vollgate blir busstrasé, og trikk vil gå begge veier over Wessels plass.

Prosjektet er besluttet realisert i flere faser. Det var først etter at kontrakt med hovedentreprenør ble inngått i 2013, at kostnadsrammen på 1,1 mrd. kr ble fastsatt. Etter byggestart høsten 2014 ble det avdekket flere svakheter i prosjekteringen av sentrale deler av prosjektet. Blant annet gjelder dette løsningen for avstivning av fasaden.

Til tross for at Stortinget knyttet til seg det antatt mest kompetente prosjekteringsfirmaet i Norge, har man måttet konstatere at arbeidet ikke har vært gjort godt nok. Dette følges opp overfor leverandøren. Et annet kostnadsdrivende element har vært forholdene i grunnen, som også flere har nevnt her, og materialet som beskriver dette. Her er det avdekket mange feil og mangler, som har resultert i nye og fordyrende løsninger.

Det tredje hovedelementet i kostnadsøkningen er knyttet til anslag på bygging av tunnelen. De prosjekterende anslo en pris som ble lagt til grunn i kostnadsrammen, men da anbudet ble lagt ut, viste det seg av tilbudene at anslaget var vesentlig for lavt.

Disse tre elementene til sammen utgjør hoveddelen av økningen i den totale kostnadsrammen fra 1,1 mrd. kr til 1,4 mrd. kr.

Dette presidentskapet har, på samme måte som det foregående, fulgt dette prosjektet tett. Alle beslutninger presidentskapet har tatt, er basert på utredninger foretatt av eksterne, kompetente rådgivere. Presidentskapet har fulgt opp administrasjonen, fått jevnlig rapporter om prosjektet og løpende drøftet og besluttet ytterligere styrings- og kvalitetssikringstiltak. Allikevel må det konstateres at det er mange avhengigheter og usikkerheter i dette prosjektet. Å bygge midt i Oslo sentrum mens fasaden bevarer og kollektivtrafikken og Stortingets drift skal være minst mulig berørt, er krevende, selv med de antatt beste leverandører som utførere.

Presidentskapet vil selvsagt fortsette å følge dette prosjektet tett og løpende vurdere behov for tiltak som skal sikre effektiv gjennomføring og god kostnadskontroll, og vi vil selvsagt kunne fordype oss nærmere i disse punktene i en annen sammenheng – med hensyn til hva komiteen har etterspurt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Presidenten vil foreslå at sakene nr. 2–4 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 2 [09:20:04]

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2015–2016), jf. Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016))

Sak nr. 3 [09:20:29]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Nærings- og fiskeridepartementet (Innst. 114 S (2015–2016), jf. Prop. 23 S (2015–2016), unnateke kap. 926, 927, 928, 3927 og 5613)

Sak nr. 4 [09:20:56]

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 116 S (2015–2016), jf. Prop. 26 S (2015–2016), unnateke kap. 1137)

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten begrenses til 1 time og 35 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 30 minutter, Høyre 25 minutter, Framskrittspartiet 15 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter og Miljøpartiet De Grønne 5 minutter.

Presidenten vil videre foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalspersoner og seks replikker med svar etter medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Presidenten vil videre foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Geir Pollestad (Sp) [09:22:12] (komiteens leder): Jeg vil starte med å takke komiteen for den budsjettprosessen som vi har hatt. Den har blitt litt travlere enn den trengte å være på grunn av at finansinnstillingen kom sent.

Jeg vil også nytte anledningen til å gi Kristelig Folkeparti og Venstre ros for en del av de tingene en oppnådde i budsjettprosessen. Det har reversert en del forslag – og det er jo stort sett reversering vi har sett. I tillegg er jeg glad for at vi har greid å samle et flertall i komiteen, slik at regjeringens plan om å legge vekk arbeidet med beredskapslagring av matkorn ikke blir noe av. Det er kanskje en klisjé, men jeg vil si at et dårlig budsjett har blitt litt mindre dårlig.

Senterpartiet har lagt fram et alternativt budsjett – et alternativt budsjett for å ta hele landet i bruk. Vi har vektlagt å ha en målrettet og offensiv næringspolitikk, der vi har fokusert inn mot små og mellomstore bedrifter, og der vi våger å peke på enkelt næringer og behov for konkret politikk rettet inn mot enkelt næringer.

Vi har også lagt fram et alternativt budsjett som svarer på den økende ledigheten som en ser i Norge i dag, og i deler av Norge spesielt. Og her er vi ved det som er kjerneproblemene i regjeringens opplegg. Det er at en for det første har forvekslet snakkekraft med handlekraft, og en går rundt i den villfarelse at omstilling i næringslivet er noe denne regjeringen har funnet på.

Det har vært mye diskusjon om regjeringens tiltakspakke. Den ble heftig presentert i valgkampen. Da den ble lagt fram, var den på 4 mrd. kr. I finansdebatten fikk vi ikke svar på hvor stor denne pakken var, men at den var betydelig mindre, er sikkert. Så holder det ikke å vise til at budsjettet som sådant gir sysselsettingseffekt. Det er klart at et budsjett der en legger opp til å bruke over 1 000 mrd. kr i Norge, vil ha sysselsettingseffekt, men det er ikke det dette

handler om. En tiltakspakke skal være målrettet inn mot de områder av landet og de næringene som sliter.

Jeg reagerer også på at flertallet i komiteen har valgt å legge fram en innstilling i en tid da Norges største næring, olje- og gassnæringen, er ute i alvorlig trøbbel og dette nærmest blir forbigått i stillhet. Det er heller ikke tiltak som er rettet spesielt inn mot olje- og gassektoren.

Så til noen enkeltpunkter. Vi er skuffet over at vi ikke har et havbruksfond på plass fra 1. januar 2016. Der har regjeringen ikke levert. Skal vi få til den veksten i oppdrettsnæringen som vi ønsker, er det viktig at kommunene får sin del når en legger areal til rette. Vår tanke har vært at grunnen til vi ville ha det på plass fra 1. januar 2016, var at de pengene som kom inn etter den datoen, skulle fordeles etter den nye modellen.

På landbruksfeltet ligger jordbruksoppkjøret i bunnen. På ett område svikter det grunnleggende, og det er innen forskning. Senterpartiet legger opp til en offensiv forskningssatsing, som svarer på målet og ønsket om økt matproduksjon. Men i et statsbudsjett der det er ganske offensivt på mange områder innen forskning, er landbruksforskningen fraværende. Det er da jeg lurar på om det er sant det som Bård Hoksrud, tidligere statssekretær, sa på konferansen Skog og Tre, at alle statsråder jobber for mer til sitt felt, med unntak av landbruksministeren.

Når det gjelder Statkraft, har de fått en dårlig behandling. Jeg vil bruke næringsministerens egne ord i Prop. 40 S for 2014–2015: Den politikken som en nå fører, «svekker troverdigheten til den statlige budsjettpolitikken og gir (...) lite forutsigbarhet for selskapet». Det synes jeg er svært, svært uheldig.

Senterpartiet vil stå på for en offensiv næringspolitikk. Vi vil kjempe mot regjeringens sentraliseringsiver. Det er vårt alternative budsjett et svar på.

Med dette tar jeg opp de forslagene som Senterpartiet har fremmet alene eller sammen med andre.

Når det gjelder Innst. 114 S og Innst. 116 S, oppfatter jeg det slik at om disse er det ikke så mye å si.

Jeg ser fram til debatten. Jeg gleder meg over at vi har tre kvinnelige statsråder til stede, og jeg håper at de også vil hive seg innpå hvis det eventuelt skulle bli noen sluttrunder.

Presidenten: Representanten Geir Pollestad har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Ove Bernt Trellevik (H) [09:27:12]: I innlegget ditt, Pollestad, nemnde du fleire gonger at de i dykkar alternative budsjett hadde ein offensiv næringspolitikk. Mange forskarar meiner at ein offensiv næringspolitikk også inneber ein næringspolitikk med god konkurranse, konkurranse som eit verkemiddel for ein god næringspolitikk. Men i budsjettet dykkar trekkjer de ned støtta til Konkurransetilsynet. Eg lurar på – når de trekkjer ned støtta til Konkurransetilsynet som vil jobba for ein effektiv konkurransepolitikk, så vil ein jo svekkja nettopp det å få ein god og offensiv næringspolitikk blant aktørane. Dette er eit gode som innbyggjarane i samfunnet nyt godt av – at ein utnyttar samfunnet sine ressursar på ein optimal måte. Kvifor er de imot å ha ein effektiv og god konkurranse, viss de har ein offensiv næringspolitikk?

Presidenten: Presidenten tillater seg i all vennskapelighet å minne om at all tale skal gå via presidenten.

Geir Pollestad (Sp) [09:28:11]: Når vi sier vi skal ha en offensiv næringspolitikk, handler det om at vi styrker miljøteknologiordningen, og vi reduserer bompengene for tunge kjøretøy – det er den type grep som ligger i dette.

Når det gjelder Konkurransetilsynet, er det helt rett at vi har foreslått et kutt i vårt budsjett. Det har i hovedsak to begrunnelser, den ene er at vi er kritisk til den pådriverrollen som Konkurransetilsynet har. Vi mener det primært er en politisk oppgave å gjennomføre dette. Det andre er at vi har et forslag om å etablere en lov om god handelskikk, etablere et eget handelstilsyn, som en med regjeringens opplegg vil måtte ta innenfor Konkurransetilsynet, mens vi vil komme tilbake til en finansiering av et sånt konkurransetilsyn.

Jeg synes det er langt mer alvorlig at regjeringspartiene f.eks. bare kutter ut fornying av datasystemene til Brønøysundregisteret – som vil kunne få store konsekvenser for næringslivet framover. Jeg er sikker på at Konkurransetilsynet håndterer et sånt kutt, og vi er ikke imot konkurranse.

Ove Bernt Trellevik (H) [09:29:23]: Det er mykje her som du tek til orde for, som ikkje har så veldig mykje med effektiv konkurranse og god næringspolitikk å gjera, men som likevel er god næringspolitikk, skulle eg til å seia, slik som å styrkja miljøteknologiordninga der det har vorte gjort ei historisk satsing dei siste to åra med den regjeringa me har. Det er mykje god næringspolitikk og mange gode satsingar i dette budsjettet, men det er heilt openbert for eit velfungerande samfunn at me er avhengige av å ha ein effektiv konkurranse, ein effektiv konkurranse for å utnytta samfunnet sine ressursar på ein god måte. Det beste midlet for å få dette til er ein verksam konkurranse som kan følgja med, slik at ein ikkje får monopolistar som berikar seg, slik at dei rike vert endå rikare ved å utnytta monopolmakt, og då treng ein å ha eit effektivt og godt konkurransetilsyn.

Så mitt spørsmål, endå ein gong, er: Unner du ikkje det norske samfunnet ein riktig god og velfungerande marknad for å handla?

Presidenten: Presidenten vil nok en gang minne om at man ikke skal snakke til representantene direkte, men via presidenten.

Geir Pollestad (Sp) [09:30:34]: Senterpartiet er for konkurranse, og vi mener at Konkurransetilsynet har en

viktig oppgave. På samme måten mener vi at for å sikre en best mulig konkurranse er det ikke fravær av regler som er løsningen, det er at konkurransen må reguleres. Så langt antar jeg at vi er enige.

Så har vi uttalt oss kritisk om denne pådriverrollen som Konkurransetilsynet er tillagt, og mener at det primært er en politisk oppgave å videreføre den.

Det er interessant å høre representanten Trellevik snakke om monopolister og rikdom. Da vil jeg minne representanten om – jeg har lagt fram et forslag om lov om god handelsskikk – at er det et område der konkurransen svikter fundamentalt, og der regjeringen har brukt to år på å konkludere med at en ikke skal gjøre noen ting, så er det innen dagligvarebransjen. Der er det behov for å ta grep. Vi har lagt fram et forslag i dag, og det håper jeg Høyre vil støtte når vi kommer til stemmegivningen.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [09:31:48]: Representanten Pollestad vil ha en lov om god handelsskikk, og han vil også ha et handelstilsyn for å bedre konkurransen. Han vil ikke sørge for at Konkurransetilsynet får de midlene de skal ha, og ikke vil han endre konkurranseloven som vi allerede har, han vil altså skape mer byråkrati som aktørene har å forholde seg til, og mer utgifter.

Spørsmålet er i samme gata. Representanten Pollestad sier her fra talerstolen at han er for konkurranse. Og så sier Senterpartiet i sine merknader at de er skeptiske til partier som vil ha konkurranse. Hva er det som er riktig?

Geir Pollestad (Sp) [09:32:33]: Vårt utgangspunkt er at hele det norske samfunnet er bygd på at det er konkurranse, og en må sørge for at den konkurransen er vel-fungerende og skjer på like vilkår. Vi mener at det f.eks. innenfor dagligvarebransjen i dag er en ikke-fungerende konkurranse. Det er behov for å se på disse tendensene til vertikal integrering, og der mener vi at iallfall dagens konkurranselov ikke har de redskaper som trengs.

Men det er også andre bransjer der regulering av konkurranse og tilsyn har vært viktig. Jeg kan nevne telebransjen som et viktig tiltak. Så det skulle ikke være noen tvil om at Senterpartiet ønsker konkurranse og ser på konkurranse som positivt, og når vi legger fram forslag i dag om lov om god handelsskikk, er det nettopp fordi vi er dypt bekymret over den svake konkurransen som er der, og den skjeve maktfordelingen som er i matkjedene. Der ønsker vi å styrke forbrukeren, og vi ønsker å styrke matprodusenten på bekostning av de store kjedene.

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Knut Storberget (A) [09:33:58]: Vi står foran store utfordringer. Arbeidsledigheten vokser, antall ledige nærmer seg 130 000 mennesker – det høyeste på over tjue år – og klimautfordringene krever av oss at vi må omstille og leve av noe annet.

Vi har historisk politisk erfaring med å skape nye arbeidsplasser. Under de rød-grønne årene ble det skapt 355 000 nye arbeidsplasser, to tredjedeler av disse i privat sektor. De kom ikke av seg sjøl. Regjeringens tid er nå. Arbeiderpartiet mener at regjeringen ikke leverer. Vi skiller oss fra regjeringspartiene og støttepartiene ved at vi mener at det næringspolitisk må satses mer, mer målrettet, og det må satses annerledes. Vår alternative tiltakspakke er derfor 3 mrd. kr større, langt mer spesifikk og ikke næring-snøytral, og vi lytter til ekspertene. Ikke- vekstfremmende skattelettelser prioriteres ikke. Både Menon-rapporten og rapportene fra Thøgersen-utvalget og Børmer-utvalget må være et tankekors for regjeringen og kalle på et linjeskift. Det er tvilsomt om en massiv reduksjon i formuesskatten gir slik vekst regjeringen hevder.

Det er nødvendig å bremse oljepengebruken, og det er derfor et paradoks at regjeringspartiene, som tradisjonelt har hevdet at vi er for oljeavhengige, nå bruker så mye av oljeformuen og setter rekord. På tre budsjetter har Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen brukt om lag like mye oljepenger som Stoltenberg II-regjeringen gjorde på åtte år.

Det må tas store grep. Arbeiderpartiet mener derfor at mer vekst og omstilling i næringslivet er avhengig av virkemiddel i flere departementers budsjetter. Det er viktig at permitteringsregelverket gjøres mer fleksibelt og romsligere. De ansatte er bedriftenes viktigste ressurs. Verdifull kompetanse går tapt når ansatte må sies opp. Regionale utviklingsmidler trengs nå, og det bør ikke kuttes. Tiltak for dem uten arbeid må styrkes. Regionene må settes i stand til å være en regional utviklingsaktør. Det er derfor et paradoks at næringsministerens svar på de utfordringene bl.a. Syd-Varanger har når gruva går konkurs, er å henvise fylket til å bruke regionale utviklingsmidler, samtidig som hun vet veldig godt at den regjeringen hun sjøl er medlem av, har gjort store kutt i nettopp dette. Vår næringssatsing retter seg både mot gründere i oppstartfasen og mot eksisterende næringsliv. I vårt budsjett har vi prioritert f. eks. både etablerertilskudd, pre-så Kornfond, så Kornfond, låneordninger og garantiordninger. Akseleratorprogrammet som vi foreslo også i fjor, skal bidra med tidligfasekapital inn mot gründere som befinner seg i den kritiske fasen mellom utvikling av forretningsidé og kommersiell drift og skal gjelde for hele landet. Vi mener det bør bevilges 300 mill. kr inn i denne potten, noe som vil utløse totalt 600 mill. kr. Dette er vårt opplegg for pre-så Kornfond.

Vi styrker også miljøteknologien under Innovasjon Norge. Dette er en ordning som ble igangsatt under vår regjering for å bidra i den teknologiske og helt nødvendige omstillingen av norsk industri og næringsvirksomhet. Vi oppfatter ordningen som å være svært etterspurt.

Norge har svært gode forutsetninger for å lykkes i den nye kunnskapsbaserte bioøkonomien med store ressurser knyttet til både hav, jord og skog. I fjorårets budsjett ba Stortinget regjeringen om å utarbeide en bioøkonomistrategi for å legge til rette for nye arbeidsplasser og økt verdiskaping basert på biobaserte ressurser. Strategien lar vente på seg, og regjeringen har heller ikke satt av penger av ve-

sentlig størrelse til dette på neste års budsjett. Arbeiderpartiet har valgt i sitt alternative opplegg å bruke 125 mill. kr på neste års budsjett på en egen bioøkonomisatsing. Her ligger det bl. a. øremerkede midler til en satsing på både blå og grønn sektor i Innovasjon Norge, og vi styrker også forskningen på både fisk, jord og skog. Vi foreslår også å bruke 10 mill. kr til satsing på bioøkonomisenter i innlandet. Jeg merker meg at Høyre og Fremskrittspartiet mener dette er noe det ikke er nødvendig å satse på.

I regjeringens næringsnøytrale næringspolitikk overlates mer til markedet og til generelle ordninger. Det vil neppe kunne føre oss over i det grønne skiftet. Derfor vil Arbeiderpartiet alternativt satse mer målrettet, og vi satser ikke på det som ikke virker.

Jeg tar opp forslagene fra Arbeiderpartiet.

Jeg vil også gi en stemmeforklaring. Når det gjelder romertall VIII under Næringsdepartementets budsjett, ber jeg om at vi får votere separat over nummerpunktene, da Arbeiderpartiet ønsker å gå imot disse punktene med unntak av punkt 4.

Presidenten: Da har representanten Knut Storberget tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [09:39:23]: Landbruksdelen i statsbudsjettet har en endret kurs. Det samme har jordbruksoppjøret, som er grunnlaget for det meste innen landbruket.

Denne regjeringen satser på forskning på matsikkerhet og økt produksjon, og vi har fått noen tilskuddsordninger med basis i økt produksjon og økt selvforsyningsgrad. I så måte har jeg registrert at representanten Storberget har uttalt i media at landbrukspolitikken i Norge utformes på hans kontor. Mitt spørsmål er da: Er det tilfellet at landbrukspolitikken i Norge utformes på representanten Storbergets kontor? Og hvis så er tilfellet, hvorfor er da representanten imot det meste av det som er i landbruksdelen i statsbudsjettet?

Knut Storberget (A) [09:40:17]: Jeg har oppklart dette mange ganger, men jeg skjønner at det har gått inn på regjeringspartiene. Jeg har også sagt i media at min uttalelse gikk på at mye av landbrukspolitikken nå vil bli avklart i Stortinget og ikke fra regjeringas side.

Jeg syns siste uke er et godt eksempel på det, hvor veldig viktige størrelser i landbrukspolitikken, enten det er beredskap og sikkerhet, Veterinærinstituttet eller det er spørsmål om kanskje noe av det aller viktigste, det å ta vare på matjorda, en jordvernstrategi, totalt er blitt avgjort i Stortinget – stikk i strid med hva statsråden i Landbruksdepartementet ønsket seg. Jeg vil også mene at når vi nå behandler budsjettet, ser det også ut til at Stortinget samler seg bl.a. om en risiko- og sårbarhetsanalyse knyttet til matproduksjon og særlig korn og kornlager – stikk i strid med hva statsråden ønsker seg.

Så jeg syns de siste åra har vist at mye at de vikti-

ge, fundamentale spørsmålene knyttet til landbruk nettopp avgjøres i Stortinget.

Ingunn Foss (H) [09:41:24]: Innbyggernes rett til å ferdes i norsk utmark er hjemlet i allemannsretten, og jakt og fiske er regulert av regler for uttak. 80 pst. av norsk skog eies av private grunneiere. 69 pst. av nedsalget i Statskog er kjøpt av private grunneiere, 13 pst. av Miljødirektoratet, 10 pst. av kommuner og 8 pst. av andre. Hva er det som gjør at representanten Knut Storberget tror at det vil bli dårligere muligheter for friluftsliv, jakt og fiske ved at Statskog får selge de arealene hans egen regjering kalte for en «unik mulighet» for landets skogeiere?

Knut Storberget (A) [09:42:11]: Jeg er veldig glad for å få det spørsmålet. Dette er etter mitt skjønn et av de store prinsipielle spørsmålene som Stortinget håndterer. Det er prinsipielt fordi et stort og kraftig Statskog vil bidra i større grad til at allmennheten også har adgang til jakt og fiske, som jo ikke tilligger allemannsretten, men som må tilligge en velvillig grunneier for bl.a. å holde et moderat prisnivå. Det er bakgrunnen for at vi mener at man nå bør stanse utsalget, og at arronderingssalget har kommet langt nok.

Så er det også viktig for Arbeiderpartiet å få markert at vi trenger mer enn noen gang en stor og dynamisk motor på skogfeltet. Som vi har det på kraft, som vi har det på olje, bør vi også ha det når det gjelder utvikling av skog, og særlig inn mot treforedling. Da er det underlig fra Arbeiderpartiets ståsted at vi skal begynne å selge store skogeiendommer ut av Statskog, som ville svekke mulighetene for å være en slik motor.

Ingunn Foss (H) [09:43:17]: Men hva er det som gjør at Storberget tror det blir vanskeligere for folk å drive med friluftsliv og jakt og fiske, når prisene på Statskogs utleie ikke er noe lavere enn private grunneieres utleie, i tillegg til at de har begrensning på merverdiavgift på sitt område?

Knut Storberget (A) [09:43:37]: Jeg mener det er helt åpenbart at når skogsgrunnen ligger under Statskog, altså er statens grunn, er det mye mindre risiko for at rettigheter blir fratatt allmennheten når det gjelder spørsmålet om jakt og fiske. I det øyeblikket det går over på privat hånd, er det større risiko både for at prisene stiger – jeg mener at Statskog i stor grad har vært modererende på prisnivået – og for at andre aktører enn allmennheten får lov til å drive jakt og fiske. Så vil jeg også si at det betyr jo ikke at vi er imot privat skogeienskap, men Norge er et av de land i verden som har minst skog på statlig hånd. Det er et paradoks, og det er derfor vi mener at for å sikre balansen mellom offentlig og privat eierskap når det gjelder en så viktig fornybar ressurs, er det viktig at vi nå holder på de eiendommene som Statskog faktisk har igjen, og at det arronderingssalget som er varslet utvidet, ikke blir fullført.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Gunnar Gundersen (H) [09:44:56]: Arbeid, aktivitet og omstilling er overskriften for årets statsbudsjett. Det har hatt vårt fokus fra første stund. Vi advarte i opposisjon mot sterkt økende oljeavhengighet og har i regjering hatt sterkt fokus på de utfordringene oljeprisfallet gir og det faktum at oljemotoren ikke lenger gir vekstimpulser til norsk økonomi. En så konsistent retning på budskapet kan det med respekt å melde ikke sies at opposisjonen har hatt. På ett år har man vekslet fra «for mye, for tidlig», til «for lite, for sent». Og til komitéleder Pollestad: Vi har faktisk svart på utfordringen, mens opposisjonen egentlig har vært i tåkeheimen. Når man samtidig sammenligner dagens utfordring med finanskrisen i 2009, sånn som vi har hørt det før i en rekke debatter, så mener jeg man rett og slett ikke har tatt inn over seg det fundamentale i den utfordringen vi nå står overfor.

Flere økonomieksperter sier at todelingen av norsk økonomi nå er markert. De fylkene som i årevis har levd uten vesentlig oljepåvirkning og av mer tradisjonelt, konkurranseutsatt næringsliv, går meget godt. Arbeidsledigheten går ned, og optimismen er stor. Jeg snakket med en lokal entreprenør i Hedmark som aldri har hatt en større ordrebok. De deler av landet som nøt oppsvinget, lider selvfølgelig av nedturen. Dette er en stor utfordring. Vi skal ikke bare finne nye arbeidsplasser, men vi skal finne fram til nye arbeidsplasser med like høy verdiskapingssevne som oljeindustrien har hatt. Høyinntektsarbeidsplasser må erstattes med nye høyinntektsarbeidsplasser om vi skal ha råd til å opprettholde velferden. Vi kan med andre ord ikke bygge opp mer skjermet sektor, slik enkelte synes å tro. Da er utfordringen stor. Vi må langsiktig ha et tydelig fokus på verdiskaping og produktivitet. Reformarbeidet som regjeringen driver med på en rekke områder, er helt sentralt.

Vi kan ikke diskutere næringskomiteens budsjett uten å kommentere de rammene opposisjonen har for sin totale politikk. Vi vet at Arbeiderpartiet vil øke skatte- og avgiftsbelastningen på næringslivet og enkeltmennesker med 10,5 mrd. kr og budsjetterer med luftpenger som går på troverdigheten løs. De tar kjempesummer fra næringslivet for å skryte på seg noen spesifikke politikerbestemte satsinger og kaller det næringsaktiv politikk. Det er verken sannferdig eller god næringspolitikk, og ettergår man en del av de aktive prosjektene i forrige periode, blir resultatet ganske ille.

Så til budsjettet vi behandler. God og aktiv næringspolitikk er en politikk som forbereder landet på utfordringer som kommer, og som styrker grunnlaget for verdiskaping og arbeidsplasser i hele landet. Vi overtok en ettbenspolitikk og startet umiddelbart satsingen på det som virkelig betyr noe for hele landet: samferdsel, kunnskap, næringsrettet forskning og utvikling og skatteletter som gir vekstimpulser. Nå er det optimisme innen landbruket, fiskeri, reiseliv og mer tradisjonelt, konkurranseutsatt næringsliv. Vi satser på entreprenørskap og gründere, kommersialisering av FoU og utvikling av miljøteknologi. BIA og FOR-

NY2020 får solide løft, og det satses på såkornfond og på nyskapingen presåkornfond. De nye ideene skal løftes fram.

Den lokale gründer og det private, lokale eierskap er helt sentralt for en vellykket omstilling av Norge. Høyre ser på det private, lokale eierskap som en helt avgjørende faktor for framtidig verdiskaping og arbeidsplasser, særlig i Distrikts-Norge. At vi ikke lyktes med å redusere formuesskatten ytterligere i dette budsjettet, er kritisk for omstillingsevne og nyskaping fordi det slår ut i lavere risikoevne.

Regjeringen bygger sin politikk på effektiv bruk av fellesskapets ressurser. En mer aktiv konkurransepolitikk vil lede til bedre utnyttelse av ressursene og samtidig føre til mindre ulikhet i samfunnet. Det viser ny OECD-forskning. Vi legger derfor til rette for et styrket konkurransetilsyn gjennom dette budsjettet, også overfor dagligvaresektoren.

Regjeringens budsjett er et budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling, som svarer opp på de utfordringene vi har fått i fanget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [09:50:04]: Arbeidarpartiet har ein stor bioøkonomipakke i sitt budsjettforslag. Eg klarte ikkje få med meg at representanten Gundersen nemnde bioøkonomi i det heile i sitt innlegg. Vi har òg 10 mill. kr til eit bioøkonomisenter på Hamar, som er heilt i tråd med forslag frå Innlandsutvalget.

No er det ikkje ei ukjend problemstilling at regjeringa Solberg bestiller rapportar, og når rapportane ligg føre og slett ikkje stemmer med det ein ønskjer at dei skulle visa, ser ein bort frå dei. Men det er likevel litt oppsiktsvekkjande å gå aktivt mot og ikkje sjå behov for eit bioøkonomisenter på Hamar, slik at Hedmark kunne vore eit senter og ei drivkraft som ville stått sentralt i det grøne skiftet.

Kan representanten Gundersen gje ei forklaring på kvifor ein ikkje har tru på å satsa på bioøkonomi generelt, og på kvifor han er så valdsamt mot ei satsing på Hamar spesielt?

Gunnar Gundersen (H) [09:51:05]: Hvor representanten tar det med voldsomt fra, vet jeg ikke, for vi mener faktisk at satsingen allerede er i gang. Vi har hatt flere statssekretærer og en del av rådgiverne i Høyres gruppe oppe på Hamar for å lære om bioøkonomi. Vi mener at Innovasjon Norge allerede er i gang med den typen satsing, og i tråd med både min og Høyres generelle tro må også miljøet på Hamar være konkurransedyktig og satse opp mot den generelle satsingen som vi har på forskning.

Siden den rød-grønne regjeringen har vi økt næringsrettet forskning med 2,2 mrd. kr. Og så står man her og sier at vi er imot noe. Vi er ikke imot noe som helst, men vi ønsker å bygge konkurransekraftige miljøer, og det tror jeg også Hamar er. Vi har stor tillit til Hamar, at de vil melde

seg på i den konkurransen og tiltrekke seg de ressursene de trenger for å satse.

Geir Pollestad (Sp) [09:52:16]: Etter budsjettavtalen ble det et hardt slag for Statkraft. I Prop 40 S for 2014–2015 skrev regjeringen:

«De finansielle rammene for Statkraft har blitt fastsatt gjennom at det har blitt tatt høye utbytter fra selskapet, samtidig som det har blitt skutt inn egenkapital. En slik eierstyringsmodell bidrar til å svekke troverdigheten til den statlige budsjettpolitikken og gir også lite forutsigbarhet for selskapet.»

Det skrev regjeringen for ett år siden.

I budsjettavtalen som ligger til grunn for årets budsjett, gjør en akkurat det. En tilfører kapital, en tar utbytte. Statkraft får forespeilet en kapitaltilførsel på 10 mrd. kr. Den blir nå på 5 mrd. kr.

Synes Høyre at en sånn eierskapspolitikk er fornuftig?

Gunnar Gundersen (H) [09:53:13]: Jeg synes jo representanten Pollestad bekrefter at Senterpartiet til enhver tid ønsker å være i den leiren som er mest lettvinnt å være i.

I sommer leste vi i E24 at representanten Arnstad fra Senterpartiet krevde at Statkraft betalte tilbake pengene, fordi selskapet selv skapte tvil om sine investeringsplaner. Investeringsplanene er også utsatt, og det er ikke unaturlig at også statlige selskaper må forholde seg til at norsk økonomi er i en helt annen situasjon enn den var i bare for ett år siden.

Som vi poengterer i vår merknad, er det opp til styret i selskapet til enhver tid å tilpasse selskapets strategier og økonomi til de rammene som storting og regjering finner at selskapet skal ha.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [09:54:21]: Regjeringa har kutta ganske kraftig i satsinga på marin sektor. Grunngevinga har vore at det ikkje skal vere noka særskild satsing på dette området, at vi har generelle verkemiddel, og da må marin sektor også søke på dei. Det har også vore argumentasjonen innanfor ein del andre område, men ikkje på olje og gass. Viss vi tar forskning som eitt eksempel: Der er den største enkeltsatsinga i forslaget til budsjett for 2016 ei styrking av den særskilde satsinga på forskning og utvikling innanfor olje og gass. Det ser ein ganske gjennomgåande, og det får eg ikkje til å stemme. Altså: Ein seier at for nokon sektorar er det generelle verkemiddel som er vegen å gå, at det ikkje skal vere nokon særskilde satsingar, mens på dette feltet skal ein framleis pøse på med særskilde satsingar. Kva er logikken i dette?

Gunnar Gundersen (H) [09:55:19]: For det første ligger vel dette under et helt annet departement. Det er klart at departementene slåss jo for sine egne områder og budsjetter, og det er sikkert en interessant diskusjon å være med på.

Jeg mener det er ganske åpenbart at vi fortsatt må satse på olje og gass. Olje og gass kommer til å være en viktig del av norsk økonomi i mange, mange år og er sånn sett en veldig viktig drivkraft for norsk økonomi. Når det gjelder

hvilket forhold man har til andre budsjetter: Jeg vil gjenta at vi har økt næringsrettet forskning med 2,2 mrd. kr siden den rød-grønne regjeringen kom på, og sånn sett opplever vel nesten alle områder en offensivitet i forhold til både det å kommersialisere forskning og det å satse på forskning og utvikling for framtiden.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Øyvind Korsberg (FrP) [09:56:35]: Norge opplever en krevende tid innenfor enkelte områder, og det gjør vi i en urolig verden. Mange har pekt på de utfordringene vi står overfor, med bl.a. økt arbeidsledighet. Det er selvfølgelig alvorlig for dem som mister sitt arbeid, og kanskje spesielt innenfor en bransje som opplever en betydelig nedgang. Dette rammer Vestlandet og til dels Sørlandet ganske kraftig. Det rammer også enkeltsamfunn som f.eks. Kirkenes, der Sydvaranger legges ned, og for øvrig også Svalbard.

Felles for disse næringene, både innenfor olje og gass og mineralnæringen, er at det er internasjonale forhold som legger disse føringene. Oljeprisen er en råvarepris, og det merker man ganske sterkt. I det bildet er det også viktig å merke seg at det ikke er alle fylker som har økt arbeidsledighet. Det er faktisk ni fylker som har en nedgang i arbeidsledigheten. Det er noen fylker som ligger rimelig stabilt, men det er selvfølgelig noen fylker som har en betydelig økt arbeidsledighet – og det er en utfordring. Det er kanskje på sin plass å minne om at den rød-grønne regjeringen i 2013 økte oljeskatten, som oljenæringen advarte ganske sterkt mot den gangen. Det viser bl.a. hvor vanskelig det er å spå om framtiden og hva som kommer. Det man iallfall kan slå fast, er at det går bra på enkelte områder.

Regjeringen legger fram en betydelig satsing i 2016-budsjettet for å møte den utfordringen man står overfor. Jeg synes det er riktig i dag å trekke fram at innenfor Nærings- og fiskeridepartementets budsjettområde er det mange flerårige tiltak på til sammen over 450 mill. kr – bare for å nevne noe. Samtidig legger regjeringen fram en god økonomisk vekstpakke for gründervirksomhet, og regjeringen la også fram en gründerplan samtidig med budsjettet, som har fått stor oppmerksomhet og betydelig støtte. Det samme gjorde regjeringen innenfor den maritime næringen, der man la fram en maritim strategi som ble veldig godt mottatt i næringen, som opplever til dels tøffe tider. Regjeringen har også fulgt opp den maritime næringen på en god måte i budsjettet.

En næring som går bra, er havbruksnæringen. Der er det solide tall. Det har vært god vekst over mange år, men næringen står nå overfor en betydelig utfordring når det gjelder lakselusproblematikken – og det må næringen ta på alvor. Det er en glede å registrere at det var et samlet storting som fulgte opp Meld. St. 16 for 2014–2015, som regjeringen la fram på dette området, og både regjeringen og Stortinget har gjort et godt håndverk. Nå er det opp til næringen å levere på det området.

Det går også svært bra innenfor reiselivsnæringen. Da vi hadde denne debatten i fjor, var det betydelig kritikk fra opposisjonen fordi man reduserte litt på markedsføringen

av Norge som reisemål, og at det ville gi en nedgang i næringen. Det stikk motsatte har skjedd. Det har gått og går rimelig godt i næringen. Det er selvfølgelig mange forhold som påvirker reiselivsnæringen, bl.a. kronekursen, men reiselivsnæringen har gode produkt. Det er også et godt grunnlag for videre vekst innenfor den næringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Odd Omland (A) [10:01:41]: Representanten Korsberg var i sitt innlegg inne på mineralnæringen. Mineralnæringen er en næring Arbeiderpartiet har store ambisjoner for. Det samme har regjeringen sagt, men det synes som om ord og handling ikke er det samme. I budsjettforslaget kuttes hele bevilgningen på 25 mill. kr til NGU i Sør-Norge og Nord-Norge. Ut fra brevet som NGU sendte komiteen, fører dette til nedbygging av satsing på næringsrettet geologi, og at dette vil gå ut over NGUs kompetanse. I tillegg vil det gjøre NGU dårligere i stand til å rådggi Direktoratet for mineralforvaltning.

Bekymrer ikke dette kuttet representanten Korsberg, og hvordan samsvarer dette kuttet med at regjeringen selv sier at mineralnæringen er et av dens satsingsområder?

Øyvind Korsberg (FrP) [10:02:39]: Vi har nok – og regjeringen har nok – samme ambisjon for mineralnæringen som representanten Omland, om ikke enda bedre. Det er riktig at vi har redusert den bevilgningen som representanten Omland viser til, men det er ikke det avgjørende om man skal satse på mineralnæring i Norge eller ikke. Det er et komplisert bilde, som representanten Omland kjenner godt til, med både tillatelser og – for å si det litt forsiktig – en rimelig byråkratisk mølle man skal gjennom. Men det som i alle fall er gledelig nå, er at Nussir er i startgruppa til å kunne starte opp i Finnmark, og det skjer etter langvarige prosesser som jeg tror også de rød-grønne partiene kjenner til fra da de satt i regjering.

Odd Omland (A) [10:03:39]: Representanten var inne på dette med langvarige prosesser. Regjeringen har jo fokusert på forenkling og hurtig behandling og prosessene knyttet til mineralnæringen. I den sammenheng er det viktig, også etter regjeringens mening, å styrke Direktoratet for mineralforvaltning for å bidra også fra kommunene. Nå kuttes det altså i midlene til NGU, og NGU sier at den kompetansen de har, mister de, og at det også vil gå ut over å rådggi direktoratet. Kan representanten Korsberg si noe om hvorvidt han mener dette vil føre til økt behandlingstid med tanke på disse prosessene som en er opptatt av å forenkle?

Øyvind Korsberg (FrP) [10:04:24]: Denne regjeringen er veldig opptatt av forenkling. For å si det sånn: Det lå en betydelig portefølje på bordet da denne regjeringen tiltrådte, en portefølje som den rød-grønne regjeringen har et betydelig ansvar for. Der er regjeringen godt i gang i så måte. Jeg tror man må erkjenne at alle som opplever en reduksjon eller et kutt i sine bevilgninger, ikke jubler, for å si det forsiktig. Det tror jeg alle må erkjenne. Som flere

har vært inne på i sine innlegg i dag, står man altså overfor en svært krevende situasjon, kanskje den meste krevende situasjon som har vært i den senere tid, i hvert fall på de 18 årene jeg har vært på Stortinget. Det er klart at det preger budsjettet. Det betyr at det er ikke alle områder man kan satse like sterkt på. Men at det medfører at det blir et økt byråkrati og lengre saksbehandling, mener jeg bestemt er feil.

Geir Pollestad (Sp) [10:05:37]: Flertallspartiernes løsning for å bekjempe byråkrati er å etablere et regelråd og ansette flere byråkrater. Selvstendig næringsdrivende Helge Møgster sa i Bergens Tidende 3. november 2015 at det er blitt mye verre å drive næringsvirksomhet under denne regjeringen, og at han aldri har «forholdt seg til så mange kontrollører og så mange skjema som de siste par årene». I statsbudsjettet som er vedtatt, får Helge Møgster en ny oppgave, og det er f.eks. at når han skal betale kjøregodtgjørelse til sine ansatte, må han operere med en skattepliktig del og en skattefri del. Den skattepliktige delen er på hele 30 øre per kilometer.

Mitt spørsmål til representanten Korsberg er: Kunne det vært en idé at den første oppgaven regelrådet fikk, var å få oversendt statsbudsjettet og gå gjennom det og komme med sine innspill?

Øyvind Korsberg (FrP) [10:06:34]: Det er interessant at man i en budsjettdebatt i Stortinget drar opp enkeltsiter fra personer. Det har i sånne debatter tidligere vært vist til hva enkelte eksperter har uttalt. La meg si det sånn: Det finnes massevis av eksperter for enhver uttalelse, så det tror jeg ikke er en mangelvare. Men det denne regjeringen har gjort, er å sørge for å få ned byråkratiet. På enkelte områder er det naturlig kanskje å øke kontrollvirksomheten. Da vil jeg minne Pollestad på kanskje å lese litt i budsjettinnstillingen, bl.a. når det gjelder lakselusproblematikken, der man tar til orde for økt kontroll. På noen områder er det naturlig å øke kontrollen, men i sum gjør i hvert fall denne regjeringen det mye enklere for næringslivet, og det tror jeg er det viktigste.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:07:58]: «Det grønne skiftet» er årets nye ord, ifølge Språkrådet. Det er bra, det gir håp.

I høst besøkte jeg TreSenteret på NTNU. De kunne fortelle at det grønne skiftet ikke bare er ord, men at studentene velger studieretning etter det. Mens det på 1990-tallet var få masteroppgaver som ble skrevet innenfor trefeltet, er det nå mangedobbelt av masterstudenter.

Verdens høyeste hus av tre står i Bergen, 51 meter høyt. Dette er et eksempel på at trevirke har stort potensial som byggemateriale. Vi vet at det er mange bruer som skal restaureres de neste årene. Her kan tre – og bør tre – få en vesentlig rolle. Studentsamskipnaden bygger flere og flere av studentboligene i tre. Dette bør være til etterfølgelse for flere.

Trevirke er et miljøvennlig byggemateriale som lagrer

CO₂, og derfor bør trevirke brukes i enda større grad som byggemateriale. Dette er også en viktig del i bioøkonomien. Vi skal gå fra de sorte til de grønne karbonene.

Fornyng, forenkling og forbedring er noen av regjeringens «fun-ord». Med dette som bakteppe var det litt merkelig at regjeringen i forslag til statsbudsjett valgte å kutte ut hele det trebaserte innovasjonsprogrammet. Men da er det godt at stortingsflertallet kan rette opp litt ulogiske kutt.

Norge har store treressurser som vi må utnytte. Utbygging av tømmerkaier gir muligheter for transport av tømmer fra hogstområder til anlegg for videreforedling. Derfor er Kristelig Folkeparti glad for en økning på 22,5 mill. kr til tømmerkaier i budsjettforliket.

Det norske næringslivet er inne i en vanskelig tid knyttet til lavere oljepris og stigende ledighet. Vi må omstille, og i omstillingsprosessen innebærer det at det må skapes nye arbeidsplasser. Derfor mener Kristelig Folkeparti at det var viktig å få på plass et nytt såkornfond, som kan være med på å skape disse nye arbeidsplassene. Lokalisering i Agder/Telemark gjør at fondet har en naturlig plass i regionen som opplever ringvirkningene av nedturen veldig sterkt.

Antibiotikaresistens er en alvorlig trussel mot folkehelsen. Tall fra Danmark viser at 80 pst. av danske svinebesetninger er smittet av MRSA. I Norge holdes smitten ute ved at vi sanerer svinebesetninger når vi oppdager MRSA. Svinebøndene står derfor i fremste rekke for å holde folkehelseproblemet MRSA ute av landet.

Da sendes det gale signaler når kompensasjonssatsene ved sanering av svinebesetninger ikke bedre gjenspeiler driftstapene bøndene erfarer. Derfor er det bra at stortingsflertallet nå ber regjeringen gjennomgå forskriften for kompensasjon ved sanering av svinebesetninger. Fra Kristelig Folkepartis side mener vi at denne gjennomgangen må føre til en høyere kompensasjonssats.

Kampen mot resistens handler ikke bare om å holde bakterier ute av landet. Det handler også om å unngå at vi skaper flere resistente organismer.

Lakselus er en stor utfordring for havbruksnæringen. Kjemikalier brukt mot lus har bidratt til å skape resistensproblemer. De siste ukers medieoppslag forteller dette med all tydelighet. Derfor er det bra at vi gjennom årets budsjettenighet kan styrke dette området med over 30 mill. kr.

Fiskeri har vært og vil være en viktig hjørnestein i norsk kystsamfunn og er en av våre viktigste eksportnæringer. Men vi må vite hva vi har, og hvor mye vi har av de ulike artene. Derfor er det bra at vi skal bruke mer penger på bestandsforskning i 2016.

Fiskerinæringen trenger også kontinuerlig rekruttering av dyktige folk, og Sett Sjøbein har vært en viktig aktør. 2,5 mill. kr er ikke mye på budsjettet, men det er viktig likevel.

En annen næring som også trenger gode rammer når det gjelder rekruttering, er landbruket. Regjeringens forslag om en skatteøkning når neste generasjon skal overta gården, er jeg overbevist om at ikke er et positivt rekrutteringstiltak. Derfor er Kristelig Folkeparti glad for at regjeringens skatteøkning er blitt skrinlagt gjennom budsjettforliket. Men regjeringen skal ha honnør for

at beskatningen ved salg ut av familien er blitt redusert.

Som første kvinne som har hovedinnlegg i denne hoveddelen av budsjettet, er jeg glad for at jeg har tre kvinnelige statsråder. Jeg kan forsikre komitélederen om at kvinnene skal være med i hovedrunden, og vi skal være med i sluttrunden i denne budsjettdebatten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Odd Omland (A) [10:13:13]: Situasjonen på Sør-Vestlandet hva gjelder arbeidsledighet, er urovekkende, og vi mener at regjeringen ikke tar dette på alvor. Skuffelsen på Sørlandet var ekstra stor da regjeringen valgte ikke å videreføre midler til Mechatronics Innovation Lab, et prosjekt som mange har tro på for å skape nye arbeidsplasser. Jeg har registrert at Kristelig Folkeparti har stått på og fikk på plass 20 mill. kr til dette i budsjettforliket. Det er bra. Jeg har også registrert at Kristelig Folkeparti tilkjenner at de må følge opp dette videre framover med hensyn til søknad. Men mitt spørsmål blir da: Hvorfor støttet ikke Kristelig Folkeparti merkningen fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, der vi «forutsetter at delbevilgningen i revidert nasjonalbudsjett 2015 følges opp, slik at framdriftsplan kan overholdes»?

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:14:07]: Takk for spørsmålet, og også takk for at representanten Omland har sett den innsatsen som Kristelig Folkeparti har gjort gjennom næringskomiteen, i finanskomiteen – men også gjennom våre to dyktige sørlandsrepresentanter, både Ropstad og Grøvan. Ja, vi fikk disse midlene på plass i forbindelse med revidert. Vi hadde det i vårt alternative budsjett, 20 millioner ekstra kroner. Det har vi fått regjeringen med på, og vi skal satse videre – det kan jeg love representanten Omland.

I tillegg har vi gjennom vårt såkornfond til den regionen som Omland representerer, styrket regionen enda mer. Det regner jeg også med at representanten tar med seg, og så skal vi være utålmodige også når det gjelder mer midler til den konkrete saken.

Geir Pollestad (Sp) [10:15:09]: Det har ikke vært lett å være de frivillige organisasjonene som ligger under Landbruks- og matdepartementet med denne regjeringen. Gang etter gang opplever en forslag på kutt, og til dels store kutt, og det kan nærmest virke som om regjeringen har noe imot organisasjoner som f.eks. 4H. Så skal Kristelig Folkeparti og Venstre ha ros for at en har greid å få disse pengene tilbake igjen i budsjettprosessene, men det blir jo ikke mer enn at satsene ligger flatt år etter år, og at den reelle verdien går ned. Så mitt spørsmål til representanten Hjemdal er om hun ser behov for nå framover å styrke de frivillige organisasjonene under Landbruks- og matdepartementet.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:16:05]: Jeg må takke for rosen fra komitélederen, nå i replikk, men også i hovedinnlegget, der komitélederen ser at den innsatsen som Venstre og Kristelig Folkeparti gjør, er viktig. Så er

det jo slik at frivillige organisasjoner står både Kristelig Folkepartis og Senterpartiets hjerte nær – det er sentrumspolitikk. Så det er ikke oss imot å klare å styrke disse organisasjonene, men vi la altså på plass de 5 mill. kr som regjeringen kuttet i tilleggsnummeret, og så har vi også økt med 2,4 mill. kr og fått inn nye organisasjoner. Så ja, vi har gjennom dette styrket årets budsjett, og det vil vi fortsette med.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:17:02]: Representanten Hjemdal heldt eit innlegg der grønt skifte var hovudinngangen.

Om ein les regjeringas budsjett og ikkje minst den avtalen som regjeringsspartnarane kom fram til, er dei store enkeltsatsingane framleis der innanfor petroleum og gass. Eg trudde at det grøne skiftet handla om å leggje om norsk økonomi frå ein petroleumsavhengig økonomi over til noko anna og meir fornybart.

Som eg var inne på i ein tidlegare replikk, der eg fekk eit litt uklart svar, har ein også fjerna den avtalen som regjeringsspartia har gjort med Kristeleg Folkeparti og Venstre, der ein held fram med å kutte ganske kraftig på den marine sektoren – den som alle peiker på som framtida til landet, og ein seier at dette skal gå inn i den generelle ordninga, mens ein samtidig satsar på dei særskilte ordningane for olje og gass. Korleis får representanten Hjemdal dette til å henge på greip?

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:18:04]: Jeg kan nevne at vi gjennom budsjettavtalen klarte å opprettholde tilskuddet til fiskerihavner på 40 mill. kr. Vi har en økning av føringstilskuddet på 10 mill. kr. Vi har styrket arbeidet mot rømming. Vi har styrket arbeidet som går på lakselusproblematikken, og vi har styrket dette som går på bestandsforskning. Jeg tror representanten Fylkesnes ser at nettopp ved at Venstre og Kristelig Folkeparti har vært aktive på dette området, som representanten er opp-tatt av, så har det gitt resultater. Det viser at vi trekker dagens regjering i riktig retning når det gjelder fiskeri- og havbrukspolitikken.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Pål Farstad (V) [10:19:08]: Norge står overfor to betydelige utfordringer som jeg synes det er grunn til å peke på når vi diskuterer næringsbudsjettet, for det første en økende arbeidsledighet som i det alt vesentlige skyldes en fallende oljepris kombinert med et svært høyt kostnadsnivå, og for det andre store miljø- og klimautfordringer som krever en bærekraftig omstilling – et grønt skifte.

Statsbudsjettet for 2016 må derfor bli et budsjett for langsiktig omstilling, som samtidig får ned ledigheten. Det er i mange år snakket om at de kloke hodene i oljebransjen må over i andre og nye bransjer, at det er en betydelig kompetanse innen oljesektoren som vil bli særst verdifull i det grønne næringslivet. Det er jeg enig i.

Nå ser vi betydelige nedbemanninger i oljerelatert virksomhet. Det rammer særlig Sør- og Vestlandet. Samtidig opplever vi at det f.eks. i reiseliv og i en fornybar sektor

som marin sektor går til dels meget bra. I mitt fylke, Møre og Romsdal, ser vi dette godt. Deler av leverandørindustrien har kunnet snu seg mot marin sektor – fra olje mot sjømat og marine næringer.

Hovedutfordringen nå er å se og åpne muligheter for overgang til bransjer som har behov for folk, og å legge bedre til rette for at de som har en gründer i magen, kan skape noe nytt. Her har Venstre kommet med forslag til forbedringer på både skatt og sosiale ordninger. Flertallsforslaget til budsjett bygger opp om mye av det Venstre ønsker for en grønnere næringsutvikling – et grønnere næringsliv. Men jeg kan forsikre om at Venstre både i enkeltsaker gjennom året og i budsjettarbeidet vil jobbe for en grønnere næringspolitikk. Dette verken kan eller skal gjøres over natten, men vi snakker definitivt om et skifte.

Venstre fikk ikke alle sine forslag fra sitt alternative statsbudsjett inn i budsjettavtalen mellom regjeringen og Kristelig Folkeparti og Venstre, men jeg vil nevne noen av de områdene der vi fikk tydelige gjennomslag. Det gjelder bl.a. en målrettet bruk av det offentlige virkemiddelapparatet, økt tilgang på kapital, målrettede skattelettelser, forenkling for næringslivet og en storstilt satsing på forskning og innovasjon.

Alt dette får vi nå til på bakgrunn av en kombinasjon av regjeringens og samarbeidspartienes politikk og en aktiv, grønn og ansvarlig næringspolitikk som kjennetegner Venstre.

Venstre har fått et solid stempel i budsjettet. Vi får nå til et grønt skattesifte. Vi får til et nytt fond, Fornytbar AS («Greenfund»), som med en forvaltningskapital på 20 mrd. kr sammen med private kan investere i selskaper som utvikler og benytter grønn teknologi, herunder f.eks. fornybar energi, hydrogen, energilagring, transportløsninger med lave klimaavtrykk, reduksjon, fjerning, transport og lagring av CO₂ og energieffektive industriprosesser. Vi får et nytt landsdekkende såkornfond. Vi får et løft for miljøteknologiordningen under Innovasjon Norge, med 40 mill. kr utover det regjeringen opprinnelig foreslo. Vi får et løft for Sivas inkubator- og innovasjonsprogram, og vi får et løft for næringsrettet forskning på 40 mill. kr utover regjeringens opprinnelige forslag.

Innenfor fiskeri og havbruk har vi fått et løft på bestandsforskning på 10 mill. kr mer enn det regjeringen foreslo – et nødvendig løft for å skaffe et bedre grunnlag for kvotefastsettelse innen fiskeriene. Vi har fått et løft i tilskuddet til forskning på lakselus på 10 mill. kr, og til lakseluskontroll på 7,5 mill. kr. Vi har fått en krillsatsing i Antarktis som riktignok ikke er like god som det vi primært ønsket, men som gir klare forpliktelser for regjeringen. I tillegg har vi fått til Sett Sjøbein, som er nevnt tidligere.

Innenfor landbruk får vi fortsatt tilskudd til trebaserte innovasjonsprogrammer. Og ikke minst får vi en mer forutsigbar finansiering for arbeidet med å fremme produksjon, forbruk, forskning og utvikling innenfor økologi.

Jeg vil avslutte med nettopp dette politikkområdet som er særdeles viktig for Venstre og for meg – satsing på økologisk landbruk. Stortinget har satt seg et økologimål som det er helt nødvendig å få opp farten på for å nå. Derfor er jeg spesielt glad for at komiteen nå enstemmig – rik-

tignok etter en viss tautrekking – er enig om å styrke økologimiljøet på Tingvoll, at norsk senter for økologisk landbruk, NORSØK på Tingvoll, nå får en egen post på statsbudsjettet. I tillegg til NIBIOs forskning og arbeid innenfor økologi er dette et løft for økologiseringen i Norge, samtidig som det ivaretar behovet for å videreutvikle kompetansearbeidsplasser i distriktene – slik som på Tingvoll.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Knut Storberget (A) [10:24:24]: Jeg har hele tida opplevd Venstre som et folkebevegelsesp parti, og i så måte hadde jeg forventninger om at man i større grad vernet de frivillige organisasjonene, særlig på Landbruksdepartementets budsjett. Venstre skriver i sine merknader på side 71 når det gjelder Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk, hvor man tar til orde for at tilskuddet til dem blir avvirket:

«Organisasjonen har som eneste formål å undergrave Stortingets rovdyrforlik.»

I et demokrati med full ytringsfrihet – mener Venstre at statens tilskudd til frivillige organisasjoner skal være avhengig av at organisasjonene er enig med det til enhver tid gjeldende stortingsflertall?

Pål Farstad (V) [10:25:21]: Jeg mener når det gjelder de frivillige organisasjonene, at Venstre har stått opp for dem og fokusert meget sterkt på det i budsjettforhandlingene. Til den spesielle saken som representanten Storberget nevner, har Venstre det syn at vi ønsker at alle skal komme til orde, at vi skal ha mangfold, men i en situasjon med knappe midler på området var det en begrunnelse for oss.

Knut Storberget (A) [10:26:03]: Jeg er enig med representanten Farstad i at det er viktig at vi har alle typer syn inne i demokratiet og i den demokratiske debatten. Er det ikke da nettopp farlig å bevege seg i retning av en slik argumentasjon som representanten Farstad nå gjør – at når man har knappe ressurser, skjærer man først og fremst i tilskuddet til dem som har «som eneste formål å undergrave Stortingets rovdyrforlik», dvs. er uenig med Stortingets flertall? Fra Arbeiderpartiets side ønsker vi ikke å gå inn og ta stilling til om vi er enig med organisasjonen før den får tilskudd. Vil det ikke være farlig hvis det å få tilskudd blir gjort avhengig av at man har Stortingets flertall i ryggen, og vil ikke det gjøre at den politiske debatten om viktige politiske spørsmål nettopp blir uten innslag av de alternative stemmene?

Pål Farstad (V) [10:27:01]: Jeg må bare vise til det første svaret mitt. Vi har innenfor knappe ressurser gjort et valg for hvordan vi vil innrette dette. Det er det vi svarer for her. De ulike stemmene fra de frivillige organisasjonene føler vi vil komme godt fram i både landbruksspørsmål og andre spørsmål gjennom det budsjettet som vi nå har vært med på å legge fram her.

Geir Pollestad (Sp) [10:27:42]: Jeg opplever at Venstre i budsjettinnstillingen i nokså store ord er enig i at det er viktig å styrke bondens lønnsomhet, at det er viktig å ha et landbruk i hele landet, og at Venstre er et parti som ønsker å styrke dyrevelferden. I Nationen i dag kan vi lese at Nortura nå har besluttet å ta ut mange kyllingprodusenter, folk som har satset penger på å produsere kylling. Det skjer samtidig som det blir bygd noen kjempestore kyllinghus i mer sentrale deler av landet.

Når vi vet at det var Venstre som sikret flertall for en dobling av konsesjonsgrensene i den tro at dobbelt så store kyllinghus skulle være god dyrevelferd, lurer jeg på: Hva ønsker Venstre i dag å si til disse hundre familiene som nå opplever økonomisk usikkerhet på grunn av Venstres misforståtte politikk?

Pål Farstad (V) [10:28:42]: Først vil jeg si at når vi har vært med på å heve taket, betyr ikke det nødvendigvis at aktørene må følge etter og gå nærmest mulig taket, selv om vi vet at drivkreftene gjerne er sånn hos en som driver næring.

Vi var med på dette ut fra en totalvurdering, der vi også hadde dialog med de organisasjonene som er opptatt av dyrevelferd, og vi kom den gang til den løsning at vi ville være med på den hevingen. Det er det svaret jeg kan gi nå i dag.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:29:43]: La meg starte med å gi eit illustrerande eksempel på den situasjonen Noreg er i i dag: Vest-Agder hadde ved inngangen av året rundt 14 000 oljerelaterte arbeidsplassar. No er talet eit sted mellom 9 000 og 10 000 arbeidsplassar. 30 000 oljejobbar i Noreg vil forsvinne i løpet av kort tid, anslår SSB. Sidan 2013 har over 15 000 jobbar allereie forsvunne. Dette er dramatiske tal for dei som mistar jobben, og eit viktig varsku for alle oss i denne salen.

Noreg treng rett og slett å byggje ein ny økonomi, og dersom ikkje Stortinget og regjeringa snart tar innover seg alvoret og verkeleg tar større grep, vil oppseiingane fortsetje utan at det finst alternativ for kompetente og dyktige folk. Det vil vere eit dobbelt tap for Noreg.

Omstillinga til eit mindre oljeavhengig Noreg må kome raskare enn mange trudde for berre få år sidan. Likevel ser vi lite handlekraft frå regjeringa. I ein situasjon kor vi treng kraftig å byggje opp støtta til forskning, utvikling, innovasjon, oppskalering og teknologisatsing innanfor andre næringar enn olje og gass, fortset regjeringa å investere dei store pengane i nettopp olje og gass. Det er illustrerande at 13 pst. av dei totale forskingsmidlane går til olje og gass, medan berre 3 pst. går til fornybar energi.

Den same manglande erkjenninga ser vi innanfor innovasjonsverkemidla, eksportstøtteordningane og verkemiddelapparatet generelt. Olje og gass får forrang, og dermed blir dagens økonomi sementert. Det grøne skiftet er i realiteten ein bløff – det skjer rett og slett ikkje i Noreg i dag.

Noreg treng ein langsiktig omstillingspolitikk for å

unngå ein brå brems med langvarige konsekvensar for økonomien og dei sysselsette. Ein slik politikk må hjelpe oss med gradvis å orientere oss bort frå olje og gass som det store lokomotivet i norsk næringsliv. Oljenæringa vil vere viktig i mange år framover, men omstillingsbehovet vil ikkje forsvinne sjølv om oljenæringa kan kome til å oppleve nye oppturar. Tidlegare tiders langsiktige oljepolitikk la grunnlaget for den gode økonomiske situasjonen vi har i dag, men no må vi leggje grunnlaget for framtidig verdiskaping og velferd. Viss vi ikkje prioriterer omstilling høgt nok, let vi kortsiktige økonomiske og politiske omsyn gå føre den totale velferda, på tvers av generasjonar. Resultatet kan bli høgare arbeidsløyse og lågare skatteinntekter og eksportinntekter. Da har vi gått i luksusfella.

Måla i ny norsk økonomi må vere ein stor auke i eksportnæringar utanfor olje og gass, ei målretta overføring av kompetanse frå olje og gass til nye område og å skape fleire titals tusen eksportretta arbeidsplassar – mange av dei i verksemdar som enno ikkje finst. Og til slutt: Vi må vere aktive når det gjeld det at ny teknologi er i ferd med å endre føresetnadene for all produksjon og verdiskaping. Datamaskiner kan gjere stadig meir komplekse kontoroppgåver, og ei rekkje manuelle yrkesgrupper risikerer å bli automatiserte bort. Internett og delingsøkonomien gjer at nye verdikjeder veks fram, og den globale konkurransen blir skjerpa. Det kan vere gode nyheiter for Noreg dersom vi er offensive, men det er dårlege nyheiter dersom vi er passive.

I SVs alternative statsbudsjett gjer vi seks overordna grep for å starte eit reelt grønt skifte:

For det første bruker vi 7 mrd. kr mindre av oljepengane enn regjeringa. Inntektene frå olje og gass kjem til å gå kraftig ned i åra som kjem. Det betyr at det nivået vi i dag har på oljepengar, er altfor høgt.

For det andre legg vi om verkemiddelapparatet for å fremje eksportnæringar utanfor olje og gass. Vi foreslår omlegging av Garanti-Instituttet for Eksportkreditt og Eksportfinans. Vi foreslår å utfase dei særskilte offentlege støtteordningane til oljeforskning. Og vi foreslår å bruke Innovasjon Noreg meir målretta for å fremje det grøne skiftet.

For det tredje foreslår vi kraftig styrking av risikoorientert kapital. Det er for stor risikoaversjon i verkemiddelapparatet i dag. Vi anar ikkje kva vi kjem til å skape i framtida, men vegen dit er risikofull og full av forsøk og konkursar. Vi må vere villige til å satse.

For det fjerde foreslår vi omfattande, særskilde satsingar innanfor område det er grunn til å ha tru på i framtida: havvind, CO₂-lagring, aquakultur, bioøkonomi og teknologi generelt. Det er få land – om noko – som har klart stor omstilling av økonomien ved å føre ein næringsnøytral politikk, noko som vi dessutan ikkje har i Noreg i dag, all den tid dei store satsingane er innanfor olje og gass.

For det femte foreslår vi ei særskild satsing på kysten. Vi har kalla satsinga «elektrifisering av kysten». I det ligg ei omfattande satsing på næringskipstrafikk, ferjer og fiskebåtar. Ikkje berre vil det redusere utsleppa – det vil også styrkje ei verftsnaering i krise.

For det sjette foreslår vi ei opprusting av regionane si

evne til å drive fram omstilling. Regjeringa har kutta veldig i dei regionale utviklingsmidlane og dermed fråtatt dei som har skoen på, å drive aktiv politikk.

Eg vil med dette ta opp dei forslaga SV har fremja.

Presidenten: Representanten Knag Fylkesnes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:35:01]: En langsiktig omstillingspolitikk som gradvis skal hjelpe oss, og det må skje nå – leser jeg av innlegget til Knag Fylkesnes.

Forskningsrådet sier at ved at man har dropp i antallet arbeidsplasser i oljesektoren, har vi nå det vi kaller for en kompetanseforflytning fra oljesektoren over til annen næring – til sjømat, til reiseliv – så ledig kunnskap finner alltid noe å gjøre.

I Forskningsrådet sier man også at i en åpen forskningsarena – med kanskje ikke tilsiktet forskningsprogram, men utilsiktet – treffer tanker og ideer fra én næring tanker og ideer fra en annen næring, og man skaper på denne måten nye prosjekter, nye muligheter, nye ideer og nye arbeidsplasser. Dette er en forholdsvis nøytral arena, ikke rammet inn av noe stort program – det bare skjer med forskningsmidler. Jeg lurer på: I SVs budsjett, hva slags tiltak har man for å stoppe en sånn utvikling?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:36:05]: Akkurat det siste frå representanten veit eg ikkje om eg forstod: å stoppe ei utvikling.

Eg er einig i at grunnforskning generelt har ein tendens til å kunne bli brukt på veldig mange andre område. Det betyr at grunnforskning, også innanfor petroleum, vil kunne ha effekt langt utanfor petroleumsfeltet. For eksempel er djupvatnsteknologi veldig interessant på veldig mange andre område, ikkje berre på djupt vatn. Det kan vere i heilt andre samanhengar, det treng ikkje vere i nærleiken av vatn eingong. Så det er eg einig i.

Men det som skjer i regjeringas politikk, er jo at ein styrker eit spesifikt program som har eit spesifikt formål, Demo 2000, og i Demo 2000 har ein jo det eksplisitte målet eigentleg å fremje ei forlenging av oljealderen på norsk sokkel. Derfor ønskjer vi å kutte dei særskilde satsingane, så kan oljeforskarane heller gå over på dei generelle satsingane, der det er masse grunnforskningsmidlar, og der dei dyktige forskarane også vil få pengar innanfor dei områda.

Frank Bakke-Jensen (H) [10:37:08]: Jeg var kanskje litt uklar. Men det er jo sånn at vi angripes på at det kuttes i marin forskning i vårt budsjett – det vil vi hevde ikke er riktig. Der er det tatt ned en hel del spesifikke marine program, men så kan vi også helt poengtert se at marin næring deltar i forskning på andre arenaer, så andelen marin forskning vi kan vise til fra våre budsjetter, er tre ganger høyere enn det som man kan vise til når det spesifikt gjelder program direkte rettet mot marin forskning. Vi mener det er et gode at vi har den typen arena. Derfor mener vi at vi ikke har en nøytral forskningsarena, vi har heller ikke en nøytral forskningspolitikk. For oss er et skatteincentiv for å få

næringslivet til å forske mer, faktisk aktiv næringspolitikk og aktiv forskningspolitikk. Jeg finner det litt merkelig at vi angripes på at vi har kutt i marin forskning – vi kan ikke se helt hvor det skal være – samtidig som vi kan peke på at marin forskning øker betydelig, den dobler seg, og den vil øke enda mer i framtida, fordi vi nå får kunnskap fra oljesektoren over til sjømatnæringsa. Spørsmålet mitt er: Hva mener representanten er galt med dette?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:38:33]: I forskningsmeldinga til regjeringa er det seks eller sju punkt – eg hugsar ikkje heilt kor mange det var – men det første punktet var marin sektor. Og det er under marin sektor styrkinga av Demo 2000 kjem. Når ein tenkjer marin sektor i regjeringa, tenkjer ein altså petroleumsforskning som ein del av det. For å seie det sånn: Det betyr at ein kan seie at vi satsar masse på marin sektor. Dette er petroleumsforskning, og det er den største enkeltsatsinga i regjeringas heile forskningspolitikk – hundre millionar går til det, til å utforske dei delane av grunnen. Mens når det gjeld Mariano, f.eks., som skal utforske det levande livet på botnen av sjøen, er satsinga på 40 mill. kr – som ein illustrasjon. Så eg vil jo seie at det er openbert at når det er snakk om det levande livet langs den norske kysten, så kuttar regjeringa kraftig, men dersom vi kallar petro for ei marin satsing, så er det der den store satsinga på forskning skjer frå regjeringa. Og det meiner eg er openbert kritikkverdig i den tida vi snakkar om grønt skifte.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:39:53]: Jeg har jo fått med meg at SV er litt mer enn gjennomsnittlig opptatt av klima, og at alle skal bidra når det gjelder klimaregnskap, også landbruket.

For å sørge for at en demper utslipp i sektorer, påfører en ofte avgifter. Jeg vet at det er vanskelig for SV å være konkret, men nå gir jeg dem i hvert fall muligheten til det. Hvilke avgifter ser SV for seg kan innføres for å dempe klimagassutslipp i landbruket?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:40:33]: Det er jo eit veldig ope spørsmål. Men det er klart at av dei områda vi no har igjen, etter at regjeringa gjekk inn på EU-sporet i norsk klimapolitikk, så er det jo transport, det er petroleumssektoren, og så er det landbruk. Det er der vi kan gjere dei store kutta innanfor dei rammene ein har.

Eg for min del er opptatt av å gjere dei store kutta først og fremst innanfor petroleum og transport. På landbruksfeltet har eg eigentleg ikkje hatt dei store ønska om gigantiske kutt. Det som er SVs linje i landbrukspolitikken generelt, er at vi skal ha ei større satsing på bioøkonomi som gjer at vi kan utnytte mykje meir av dei ressursane som er i landbruket, enten det er frå skog eller frå produksjon av mat osv., og at vi i mykje større grad skal kunne klare å vere sjølvforsynte på før – og da gjennom offensiv satsing på f.eks. bioprospektering å utnytte ressursar frå havet til å lage før.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Une Aina Bastholm (MDG) [10:41:51]: Å videreutvikle Norge til et land som bevarer livsgrunnlaget vårt framfor å bidra til global oppvarming, krever grunnleggende endringer i økonomien vår. Slike endringer kan oppfattes som en trussel mot velferden, men kan også inspirere til nye, kreative løsninger. Vi må bare tørre å satse.

Norge er et heldig land. Vi har i dag alle forutsetningene for et grønt skifte – en sterk økonomi og nødvendig kompetanse i befolkningen. Vi har naturressurser som mange kan misunne: Europas største havområder med store artsrike økosystemer, et godt jordbruk, produktive skoger, levende distrikter nær ressursene og fornybare energiressurser til havs og på land i et enormt omfang. Dette gir enorme muligheter for et framtidig næringsliv.

Framtidens næringsliv hviler på tre hovedressurser: kunnskap og skaperkraft, fornybar energi og biologiske ressurser. Produkter og produksjon må altså baseres på levende, fornybare ressurser. Disse må i sin tur utnyttes innenfor rammen av naturens og artenes tålegrense. Det betyr at natur som er truet, må vernes, og at fornybare biologiske ressurser er utgangspunktet for verdiskaping.

Kort sagt: For å kunne leve av naturen må vi både forstå den og ta vare på den. De Grønne foreslår derfor et bioprospekteringsprogram under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

I dag henger Norge etter på dette området sammenlignet med våre naboland. På samme måte som bergarter kartlegges for å finne mineraler, er bioprospektering kartlegging av biologiske organismers kjemiske og genetiske bestanddeler. De Grønne vil gjøre slike data åpne og tilgjengelige for dem som driver med biobasert verdiskaping.

Kunnskapen skal vi bruke til å finne nye måter å bruke fornybare ressurser på, men også til effektivisering og gjenvinning av restprodukter og metaller fra annen produksjon, altså som en del av en sirkulær industri.

Når det kommer til energien som skal forsyne denne industrien, har Norge også gode forutsetninger. De Grønne mener at Statkraft bør tildeles en tydelig rolle som lokomotiv for utvikling av fornybar energiproduksjon. Vi tror det er uklokt av regjeringen å svekke egenkapitalen og ta ut utbytte. I vårt alternative budsjett setter vi av 300 mill. kr til en testpark for offshore havvind. Dette er en nærliggende industri å satse på, med de store vindressursene og den marine kompetansen vi vet vi har.

Ny næringsvirksomhet kommer ikke uten risiko. Et grønt skifte innebærer et aktivt valg om å dyrke fram de fornybare næringene gjennom gode rammevilkår.

De Grønne ser fram til at regjeringen legger fram sin strategi for bioøkonomien. Et grep vi foreslår, er å opprette et Bionova som skal fremme et biobasert næringsliv og sikre statlig risikovillig kapital til innovasjon og kommersialisering. Mulighetene er store, ikke minst på tvers av blå og grønn sektor.

For noen dager siden diskuterte vi matsvinn. Dette er ressurser vi burde utnytte til før, f.eks. i oppdrettsnæringen. Det samme gjelder gruveavfallet som vi nå diskuterer å dumpe i Repparfjorden. Det en tidligere har sett på som avfall, er ressurser som kan få et mar-

ked dersom vi begynner å vedde pengene på riktig hest.

Norge er god på petroleum fordi vi har satset kunnskap og penger på petroleum. Det grønne skiftet forutsetter derfor to ting: at bærekraft og økosystemenes tålegrense blir rammen for videre næringsutvikling, og at ressursene i norsk natur nå får samme prioritet som det vi har brukt på hydrokarboner de siste tiårene. Det innebærer risiko, men også langt større muligheter.

Norsk oljesatsing vil tape mot klimaendringene. Norge har kunnskapen, naturressursene og den fornybare energien, og vi har også kapitalen, men vi har manglet viljen til å skifte til grønt. Det vil vi gjøre noe med. Jeg oppfordrer derfor til å stemme for våre to løse forslag som er fremmet i saken, og tar med dette opp forslagene.

Presidenten: Representanten Une Aina Bastholm har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Ove Bernt Trellevik (H) [10:46:49]: Spørsmålet mitt botnar i at Noreg er eit lite land, men likevel er me særdeles gode på og verdsleiar på miljøvenleg produksjon innanfor mange sektorar. Norsk petroleumsnæring er blant dei fremste i verda, og svært mykje landbasert industri har òg ein svært miljøvenleg produksjon og er verdsleiar innanfor sitt segment – dei produserer svært miljøvenleg.

Spørsmålet mitt til MDG er: Kvifor vil ikkje MDG vera med og sikra norske industriarbeidsplassar, samtidig som desse arbeidsplassane er med og får ned dei globale utslappa totalt sett?

Une Aina Bastholm (MDG) [10:47:42]: Nå er det også en diskusjon om hvorvidt norsk petroleumsnæring er mer miljøvennlig enn petroleumsutvinningen og teknologien knyttet til det i andre land. Men det lagt til side mener jo Miljøpartiet De Grønne at den beste måten å bevare de arbeidsplassene vi har på, og den teknologien og den kunnskapen vi har, er å begynne å planlegge for den omstillingen som vi overhodet ikke er alene om å mene at Norge må inn i, og allerede er inne i. Vi mener at det er en mye bedre idé å begynne å flytte det fokuset, de ressursene og den kunnskapen nå systematisk inn i det vi ønsker å bygge opp, istedenfor å satse mer på en næring som vi vet at verden er i ferd med å vende seg bort fra, og de energibærerne som vi vet at skaper klimaendringer.

Ove Bernt Trellevik (H) [10:48:29]: Takk for svaret frå MDG. Men likevel: Det er svært mykje landbasert industri som kjem til å produsera produkt som ikkje er ein del av oljeindustrien, men som likevel er svært verdsleiar på sine program, og som vil vera ein del av det grøne skiftet i mange, mange tiår. Likevel tek MDG til orde for at slike bedrifter ikkje skal vera ein del av den norske arbeidsmarknaden i framtida. Poenget mitt er at det grøne skiftet, som me alle ser at me må ha, nødvendigvis vil ta svært lang tid. Ser ikkje MDG at svært mykje av norsk industriproduksjon faktisk er nøkkelen til det grøne skiftet?

Une Aina Bastholm (MDG) [10:49:18]: Jeg tror det må bero på en misforståelse om representanten fra Høyre tror at Miljøpartiet De Grønne ønsker å få slutt på næringer på land i Norge som kan være med og bidra til det grønne skiftet. Det er nettopp det vi ønsker å satse på. Det er nettopp derfor vi prøver å peke ut noen av de verdivalgene, retningsvalgene, vi tror at Norge er nødt til å ta, og foreslår at vi begynner å gjøre det, istedenfor å vente på at det skjer av seg selv. Det er arbeidsplassene på land innenfor det nye, grønne, fornybare næringslivet som skal nyte godt av og kunne bygges opp ved at man f.eks. oppretter et Bionova, et fond, som kan bidra til risikokapital for en del av den nye kunnskapen og teknologien som bl.a. vårt nye forskningsinstitutt NIBIO nå skal være med på å bidra til.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:50:20]: Miljøpartiet De Grønne er også opptatt av klima, som SV. Og Miljøpartiet De Grønne går også inn for at det skal innføres en del avgifter for dem som bidrar negativt i klimaregnskapet. Men da går jeg også ut fra at Miljøpartiet De Grønne gjør slik at de som bidrar positivt i miljøregnskapet, premieres for det.

Når en vet at norsk landbruksjord binder 13 ganger mer CO₂ enn hele Norges utslipp, regner jeg med at Miljøpartiet De Grønne vil foreslå at landbruket skal få utbetalt klimakvoter. Stemmer det?

Une Aina Bastholm (MDG) [10:51:02]: Menneskelig aktivitet skaper klimagassutslipp. Det forstår også Miljøpartiet De Grønne, så vi mener ikke at grunnlaget for problemet med klimaendringene i Norge og i verden først og fremst kommer fra landbruket. Men det er et faktum at landbruket både har en vei å gå når det gjelder direkte klimatiltak, og også står for en del klimagassutslipp på grunn av kjøttproduksjonen. Derfor har Miljøpartiet De Grønne bl.a. foreslått økt moms på kjøtt, noe vi tror er en god måte å sørge for å redusere forbruket av kjøtt på i forbrukerleddet. Det vil ramme norsk kjøttproduksjon og importert kjøtt likt. Når det kommer til belønning, vil jeg henviser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett, hvor vi foreslår en del gode endringer i skatte- og avgiftssystemet også for landbruket.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Statsråd Monica Mæland [10:52:10]: Vi bor i et land med fantastiske muligheter. Vi har en åpen økonomi, en høyt utdannet befolkning og store naturressurser, og norsk næringsliv har gjennom mange år vist seg omstillingsdyktig.

Nå står norsk økonomi overfor betydelige utfordringer. Lavere etterspørsel fra norsk sokkel demper nå den økonomiske veksten. Arbeidsledigheten i Norge har økt, særlig i fylker med tilknytning til oljesektoren. Lavere produktivtetsvekst og en aldrende befolkning vil også kunne dempe den økonomiske veksten framover.

Regjeringen har derfor lagt fram et budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling. Regjeringen vil styrke næringslivets konkurransekraft og bidra til økt sysselsetting, slik at

den nødvendige omstillingen skjer så raskt som mulig. I budsjettforslaget ble det derfor lagt fram en tiltakspakke for økt sysselsetting. Den er spesielt rettet inn mot de områdene som merker konsekvensene av lavere vekst. Vi følger situasjonen nøye og har satt inn tiltak når det har vært påkrevd. Vi fylte f.eks. på med 100 mill. kr til etablerertiskudd på Sør- og Vestlandet da Innovasjon Norge var i ferd med å gå tom for penger tidligere i år.

Oljesektoren vil være viktig for norsk økonomi i mange år framover. Men vi må omstille oss, slik at vi også styrker oss på andre områder og blir mindre sårbare. Budsjettforslaget for 2016 bidrar til omstilling med en kraftig satsing på næringsrettet forskning, innovasjon og utvikling, skattelettelser og en stor satsing på utbygging av vei og jernbane.

I statsbudsjettet for 2016 vil over 1 pst. av BNP gå til forskning og utvikling. Regjeringen har også lagt fram den første langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Planen er ambisiøs, og i statsbudsjettet la vi fram forslag til det største forskningsbudsjettet noensinne, både målt i antall kroner og som andel av BNP. Regjeringen foreslo å øke bevilgningene til næringsrettede programmer gjennom Norges forskningsråd med 204 mill. kr. I budsjettavtalen mellom samarbeidspartiene er dette økt med ytterligere 40 mill. kr.

Brukerstyrt innovasjonsarena er vårt største program for næringslivet. Regjeringen har styrket dette programmet hvert eneste år, og det foreslås styrket med ytterligere 100 mill. kr i 2016. Vi foreslår også å øke bevilgningen til FORNY2020 og muliggjørende teknologier. Vi ser at det virker. I 2014 brukte næringslivet om lag 24,8 mrd. kr på FoU. Det er 10 pst. høyere enn i 2013. Analyser viser at hver krone som gis til forskning og utvikling gjennom Forskningsrådets programmer, utløser 2 kr hos bedriftene selv, som igjen skaper verdier for 7 kr.

Den 12. oktober la jeg fram Norges første gründerplan. I planen presenterte vi en samlet gründerpolitikk som omhandlet tre hovedsatsinger, nemlig tilgang på kapital, kunnskap og en kultur for gründerskap. I budsjettforslaget er dette fulgt opp med et forslag på over 400 mill. kr til gründertiltak.

De globale klima- og miljøutfordringene krever et grønt skifte og omlegging til mer bærekraftig produksjon i næringslivet. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningene til miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge med 134,5 mill. kr. I budsjettforliket er satsingen på gründerskap og innovasjon ytterligere styrket med et nytt såkornfond lokalisert til Agder og Telemark og med økning i bevilgningen til miljøteknologiordningen og Siva.

Regjeringen satser på den maritime næringen. I mai la jeg fram regjeringens maritime strategi. Regjeringen foreslår en styrking av tilskuddsordningene for sysselsetting av sjøfolk og en oppmyking av fartsområdebegrensningene for NIS-registrerte skip. Totalt foreslås det en bevilgning på 1 892 000 000 kr. Vi vil styrke grønn skipsfart og foreslår å øke bevilgningen til Innovasjon Norge med totalt 40 mill. kr. Midlene settes av til tapsfond på lån knyttet til prosjekter for miljøvennlig nybygging av skip i nærskipsfarten og til å etablere en tilskuddsordning for kondemne-

ring av skip. Regjeringen vil også stille krav til lavutslipp og nullteknologi i fergeanbud når teknologien tilsier det.

Regjeringen har en tydelig prioritering på næringsrettet forskning, gründerskap og innovasjon, og dette er blitt ytterligere styrket gjennom budsjettavtalen mellom regjeringspartiene på Stortinget, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Norge står overfor betydelige utfordringer, men også fantastiske muligheter. Dette budsjettet svarer på disse utfordringene og rustet oss for framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Knut Storberget (A) [10:57:17]: Likestillingsarbeidet i næringslivet er viktig. Å rekruttere fra hele befolkningen gir bedre resultater enn bare å rekruttere fra halvparten. Statsråden sa til VG 8. desember, om ny sjef i Telenor:

«Det er alvorlig hvis det viser seg at ingen kvinner var med i sluttrunden av prosessen frem mot å finne ny konsernsjef.»

Statsråden krevde klargjøring fra Telenor og etterlot klart et inntrykk av at hun ikke var orientert om dette av Telenor.

På VG nett i går kveld sier statsråden at hun allerede den 4. mai ble orientert om at det var tre menn som skulle presenteres for styret dagen etter. VG skriver videre at ifølge Mæland var kvinnene ute før sluttrunden var i gang.

Hvorfor fortalte ikke statsråden sannheten om informasjonen hun fikk i mai, før i går kveld, men ga snarere inntrykk av å ikke være informert?

Statsråd Monica Mæland [10:58:16]: Det er fascinerende hva Arbeiderpartiet bruker en viktig budsjettdebatt til. Jeg har hele tiden fortalt det som er sant, nemlig at jeg var orientert om Telenors rekrutteringsprosess. Jeg var fram til 4. mai i den tro at kvinner var del av den prosessen. At jeg dagen før ansettelse skulle skje, fikk vite at innstillingen som var klargjort av et enstemmig ansettelsesutvalg, var tre menn, ble jeg overrasket over. Det meddelte jeg. Men det er ikke slik at jeg griper inn i en slik prosess. Det ville være helt uhørt og i strid med våre eierprinsipper.

Hva som skjedde i sluttfasen, er selvfølgelig en interessant debatt. Jeg oppfatter at jeg helt fram til ansettelse, den 5. mai, trodde at kvinner var med. Det var de ikke, og det fikk jeg vite den 4. mai.

Knut Storberget (A) [10:59:08]: Dette handler om utøvelsen av det statlige eierskapet og hva slags tillit det er mellom den som representerer eieren, her statsråden, og selskapet man har eierinteresser i. Nå har det i mange dager pågått en debatt om hva som er gitt av informasjon. Mener statsråden at det representerer en god eierskapsutøvelse at man fra eiers side først i går kveld kom på banen med at så vital informasjon som ble gitt den 4. mai, faktisk ble gitt til eier?

Statsråd Monica Mæland [10:59:45]: Vi er helt uenig i den beskrivelsen som jeg forstår at Aaser har ønsket å gi Dagens Næringsliv for å flytte fokuseringen fra det som er

et spørsmål, nemlig om det var kvinner intervjuet – om det var kvinner med. Den informasjonen har jeg fått, den har jeg meddelt både mediene og nå Stortinget. Det var altså ikke kvinner med den dagen man skulle ansette. Det er ikke det vesentlige i denne saken, men det er hvilken prosess. Dette er altså gjentatt i sak etter sak og intervju etter intervju. Vi peker ikke på kjønn, vi peker ikke på person, men vi peker på prosess, og det er det jeg har gjort i denne saken.

Geir Pollestad (Sp) [11:00:33]: Vi behandler nå et budsjett der regjeringen har ønsket å fornye sin fullmakt og selge seg ned i Telenor, så det er selvsagt at måten statsråden opptre på som eier, har betydning og er relevant for debatten vi nå har. I likhet med representanten Storberget undrer jeg meg når styreleder Aaser 21. mai sier til NRK at det hadde vært kvinner med helt inn i sluttrunden – noe det åpenbart ikke hadde vært – og noe det var åpenbart at statsråden var kjent med. Tok statsråden dette opp med Telenor på noen som helst måte, eller følte et behov for å korrigere det feilaktige inntrykket som der ble gitt?

Statsråd Monica Mæland [11:01:16]: Jeg kan bare gjenta – jeg oppfatter at både Aaser og jeg har oppfattet sluttrunden å være fram mot den 4. mai. Jeg ble orientert den 4. mai om hva som skulle skje den 5. mai. Igjen – det viktige er hvilken prosess som har vært. Min overraskelse var stor da jeg oppdaget at ingen kvinner ble innstilt, men det var altså en beslutning som var tatt, og som jeg måtte forholde meg til. Så problematiserte jeg det. Debatten har vært om det i det hele tatt har vært kvinner med i prosessen – om det i det hele tatt har vært kvinner med i sluttrunden slik både Aaser og jeg altså har definert den – fram til 4. mai.

Geir Pollestad (Sp) [11:01:53]: En annen side av denne saken er at et svært viktig selskap der staten er stor eier, nå i lang tid har levd både uten styreleder og med et styre som statsråden har sagt «har gjort en for dårlig jobb i denne saken», som vel er sitatet fra VG. Denne saken er en alvorlig korrupsjonssak. Samtidig har statsråden de senere dagene vært ganske krass mot styret i håndteringen av ansettelsen. Mitt spørsmål er: Når kan vi vente at Telenor får en styreleder – eventuelt et nytt styre? Og ser statsråden behovet for – i den turbulente tiden som Telenor er inne i nå – at man har en styreleder og et styre som har full tillit fra eieren?

Statsråd Monica Mæland [11:02:48]: Det er jo slik at Telenor har et styre og en fungerende styreleder, men jeg er svært opptatt av å få på plass en ny styreleder. Så er det slik som representanten sikkert vet, at det ikke er jeg som plukker styreleder, det er det en nominasjonskomité som gjør – de innstiller til en bedriftsforsamling. De har også jobbet på spreng siden dette ble en situasjon, og jeg håper vi får avklart dette veldig snart.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:03:24]: 110 000 personer er sysselsatt i maritim næring. Vi vet at norsk ma-

ritim kompetanse er avgjørende for å sikre verdiskaping og utvikling av våre maritime klynger. Den maritime næringen vår er i sterk internasjonal konkurranse, og vi ser nå at det globale markedsbildet endrer seg brått, og at norsk maritim næring er inne i en svært krevende tid. Skip legges i opplag – ansatte permitteres. I en krevende tid er det viktig at vi styrker de maritime rammebetingelsene, og da er en rask oppfølging av maritim strategi viktig. Det er veldig bra at regjeringen i dag har varslet at det vil bli endringer på fartsbegrensningsområdet fra 1. januar 2016, men det er usikkerhet om nettolønnsordningen. Mitt spørsmål til statsråden er: Hvordan vil statsråden sikre seg at forskuddsendringene på nettolønnsordningen vil kunne tre i kraft i første termin 2016?

Statsråd Monica Mæland [11:04:25]: Vi er helt enige i utfordringene for maritim sektor, derfor har det vært viktig for regjeringen å legge fram en maritim strategi – som også er fulgt opp i Stortinget. Jeg er glad for spørsmålet fordi det åpenbart har festet seg en idé om at det er langsomhet i departementet som gjør at vi ikke kan få innført de nye reglene fra 1. januar – det er det selvsagt ikke. Vi har hatt klart forskriftsendringer, men de må godkjennes i ESA. Jeg hadde et møte med ESAs presidentskap i november, og jeg var veldig tydelig på at fra norsk side er dette den aller viktigste saken. Det haster med å få dette på plass, men vi vet samtidig at vi må ha godkjenning for det vi nå innfører. Det har jeg håp om at vi skal få til – jeg har ingen grunn til å tro noe annet – men det må gjøres formelt riktig. Dette er en næring som er konkurranseutsatt. Alle land vil følge med på hvilke betingelser nasjonale myndigheter legger, og vi vet også at andre land er i ferd med å skifte sitt regime nå. Jeg håper at dette skjer så raskt som mulig, og har i hvert fall bedt ESA om det.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:05:38]: Det skjer spennende ting i utlandet på næringsområda. I Tyskland, Storbritannia, USA, Danmark og Sverige blir det satsa knallhardt på det ein i Tyskland kallar Industri 4.0, der ein tar i bruk ny teknologi som kjem til å forandre heile måten vi tenkjer produksjon på, og der ein kan – kanskje – bringe tilbake mykje meir industri til heimlandet sitt. Når det gjeld bergverksområde, som no må utvidast med heile mineralfeltet, snakkar ein no om grøne gruver, «urban mining», osv., som gjer at ein kan utnytte vesentleg meir enn f.eks. berre den eine prosenten av avgangsmassane som ein skal utnytte ved Nussir-prosjektet.

Vi ser no òg kjempespennande takter på område innanfor marin sektor, der ein utnyttar mykje meir av råstoffa, osv. Men i Noreg skjer ikkje denne typen interessante ting. No har regjeringa sete i to år, og eg ser veldig lite spor av dette i budsjettet. Når kjem regjeringa til å følge etter utlandet?

Statsråd Monica Mæland [11:06:44]: Jeg er helt uenig i beskrivelsen. Det skjer fantastiske ting i Norge, og jeg vil anbefale representanten å reise rundt, møte norsk industri og se på de kvantesprangene de faktisk gjennomfører. Fra regjeringens side har vi fulgt dette opp gjen-

nom massiv satsing på forskning, kunnskap og innovasjon gjennom de to årene vi har sittet i regjering.

Så vil det også komme en stortingsmelding om industri som ser på trender, rammebetingelser – der vi også tar lærdom fra andre land, og der vi prøver å legge rammebetingelsene videre.

Presidenten: Replikskordskiftet er over.

Ingrid Heggo (A) [11:07:30]: Arbeid til alle er jobb nummer éin.

Det Noreg vi kjenner i dag, er eit resultat av korleis vi som samfunn har evna å omstilla oss i møte med store endringar og omveltingar. Eit viktig vegval er at vi gjennom politiske vedtak har sørgt for at naturressursane våre – vatnet, olja, fisken – er forvalta av fellesskapet, til beste for fellesskapet. Akkurat slik som løysingane frå fortida pregar Noreg i dag, er det dei vala vi tek i dag, som vil forma Noreg for morgondagen.

Noreg er og har alltid vore eit havland. Havet gjev oss mat og energi og er ei viktig transportåre som bidreg betydeleg til verdiskaping og sysselsetjing. Forteljinga om Noreg er forteljinga om samspelet med havet. Forteljinga om Noreg er forteljinga om korleis vi i fellesskap har møtt utfordringane og gripe moglegheitene vi har fått og skapt. Forteljinga om Noreg er nærleiken til havet, som alltid har prega folk i heile landet, historia vår og økonomien vår.

Som marin kunnskapsnasjon har vi eit ansvar både for forskning om havet og for ei berekraftig forvaltning av naturressursane våre. Arbeidarpartiet har som målsetjing at Noreg skal vera den fremste sjømatnasjonen i verda. For å nå dette målet må det satsast i alle delar av den marine verdikjeda, og vi må vidareforedla mykje meir i Noreg.

Arbeidarpartiet vil satsa på dei naturgitte fortrinna som havet, fjordane og den lange kystlinja gjev oss, for å sikra verdiskapinga og sysselsetjinga. Difor set vi inn kraftfulle pakkar innan ferskfisksatsing, innan bestandsforskning og innan bioøkonomi. Og vi må sjå heilskapen, vi må evna å løfta blikket.

Sjømatnæringa opererer i ein global marknad og nyt godt av den låge kronekursen, og julegåva frå regjeringa si side er for tredje året på rad rekordstor bruk av oljepengar. Dette er også det nærmaste regjeringa kjem føreseielege rammevilkår. Sjømatnæringa treng – og fortener – gode, langsiktige og føreseielege rammevilkår.

Vi kan ikkje verta best i alt, men satsar vi målretta, kan vi verta best på område der Noreg har spesielle føresetnader for å lykkast, der vi har særskild kompetanse og sterke næringsklyngjer. Noreg er og skal framleis vera leian- de innan sjømat, maritim verksemd, energi, miljøteknologi og reiseliv. Vi har også spesielle føresetnader for å lykkast innan den blå og den grøne bioteknologien.

Innan fiskeri og havbruk har Arbeidarpartiet kome med ei kraftfull pakke på nesten 130 mill. kr totalt. Mattilsynet vert styrkt med 20 mill. kr, noko som t.d. er viktig for å sikra betre kontroll med havbruksnæringa og situasjonen knytt til lakselus.

Arbeidarpartiet styrkjer òg satsinga på fiskerihamnene med 43,5 mill. kr. Vi støttar slett ikkje framlegget om at

ansvaret for fiskerihamnene skal overførast til kommunane, og vi meiner at investeringar i og vedlikehald av fiskerihamnene skal vera eit statleg ansvar. Alt dette følgjer vi opp også i dette budsjettet.

Vi er òg sterkt kritiske til den måten regjeringa har behandla selfangstnæringa på. Vi føreslår å gjeninnføra støtta til selfangst og løyver 10 mill. kr til det. Og vi styrkjer midlane som rettar seg mot unge, slik som Sett Sjøbein og Fiskesprell.

Det offentlege må bidra meir til forskning og innovasjon som kan fremja omstilling og styrkja konkurransekrafta. Difor løyver Arbeidarpartiet 550 mill. kr meir enn regjeringa til forskning på og utvikling av nye arbeidsplassar. Så vil industribedrifter og båtar også kunna nytta godt av at vi fyller opp att dei regionale utviklingsmidlane med 200 mill. kr og styrkjer heile kjeda innan gründerar, bl.a. med akseleratorprogrammet på 600 mill. kr og miljøteknologiordninga på 116 mill. kr ekstra. Eg vil også dra fram Transferit, eit program for teknologi- og kompetanseoverføring, som vi styrkjer med 35 mill. kr. Dette vil spesielt havbruksnæringa kunna dra nytte av, men også landindustrien og flåtesida.

Havet, det marine, sjømat, det er det viktigaste kapitlet om framtidsnæringane i Noreg. Arbeidarpartiet viser i handling at vi er opptekne av sjømatnæringa – og ikkje berre i festtalar. Dette er ei kraftfull satsing kysten rundt.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:12:28]: Arbeid, aktivitet og omstilling er overskriftene for årets statsbudsjett. Dette har også vært vårt mantra i en rekke år nå. Fra de siste årene i opposisjon og til de siste tre budsjettene vi har levert, finner vi at alle våre budsjettforslag viser samme retning.

En sterk, oljesmurt økonomi viste oss tidlig at det ville bli utfordrende om vi fikk en rask nedgang i denne aktiviteten. Vårt næringslivs evne til å konkurrere på den globale arena, men også næringslivets mulighet og vilje til nødvendig omstilling, står sentralt i de budsjettene vi leverer nå.

Det er ingen grunn til å underkommunisere eller bortforklare de utfordringene lav oljepris gir oss. Oljeprisen i dag er nede på en tredjedel av det den var for to år siden. Dette gir oljeselskaper åpenbare utfordringer, det gir leverandøriindustrien åpenbare utfordringer, og det gir annen næring som har verdiskaping relatert til høy aktivitet i oljenæringen, åpenbare utfordringer.

Selv om investeringsnivået i 2016 innenfor sektoren er på høyde med det det var i 2013, må alle forholde seg til en kortere og mer uforutsigbar investeringshorisont. Det gir utfordringer når bedriftene skal planlegge eget kompetanseløft, egne investeringer – ja, det gir utfordringer når bedriftene skal finne sin egen vei videre.

Vårt svar på dette er å legge til rette for et mer forskningsmodent næringsliv. Næringslivet må evne å ta i bruk ny kunnskap. Derfor er en styrking av Brukerstyrt innovasjonsarena og SkatteFUNN viktige verktøy. Derfor er flere midler til forskning viktige verktøy. Fornylbarprogrammet legger til rette for nye ideer. Mennesker som må gå ut av bedrifter, eller gode ideer i bedrifter, kan gjen-

nom dette programmet få en enklere vei fram til realisering.

Et skille mellom særlig Arbeiderpartiet og regjeringspartiene er nok at vi i mye større grad tror at næringslivet selv kan plukke vinnerne. Vi hører Arbeiderpartiets lovtaler om deres akseleratorprogram, men det er et program vi ikke får vite om de har plassert innenfor eller utenfor det de evner å finansiere i budsjettforslaget sitt. Det at politikerne ser seg bedre skikket til å drive næringslivet videre, er etter vår mening en feilvurdering. Derfor mener vi at politikken skal legge til rette for endring og omstilling. Derfor er lavere skatt og skatteincentiver et bedre verktøy for å gi næringslivet konkurransekraft. Bedriftsrettede tiltak og skattetiltak er aktiv næringspolitikk.

Et trekk ved nedgangen i oljeaktiviteten vi ser allerede nå, er en forflytting av kompetanse – fra oljerelatert næringsliv til annen næring. Denne ledige kompetansen kombinert med svak kronekurs gir seg allerede nå utslag i økt eksport fra annen industri. Reiseliv og sjømat er to næringer som tjener på disse faktorene. Våre budsjettets forskningsbidrag vil derfor sørge for at vi tar både reiselivsnæringen og sjømatnæringen et steg videre.

Så registrerer jeg at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i merknadene beskylder oss for å kutte i statlig finansiert bestandsforskning innenfor den marine sektoren. Dette er ikke riktig – men innretningen på budsjettene er annerledes enn den var tidligere. Det reduserer ikke Havforskningsinstituttets innsats eller den offentlige finanseringen på det området. Vi leverer midler til forskning, slik at sjømatnæringen kan fortsette sin vekst og utvikling. Optimistiske anslag sier at denne næringen kan mangedoble sin verdiskaping i årene framover. Både Høyres politikere og Høyres politikk deler denne optimismen.

Utfordringene innen havbruk svares opp i dette budsjettet, helt i tråd med de vedtak vi gjorde i forbindelse med havbruksmeldingen tidligere. Det blir derfor merkelig når jeg hører representanten Heggø beskyldte Høyre for å se bort fra rapporter vi ikke liker. NOU-en fra Tveteråsutvalget, som var nedsatt av Arbeiderpartiet, ligger til grunn for den sjømatindustrimeldingen vi skal behandle etter jul. Jeg har etter at utvalget leverte sin rapport, hørt iallfall alle de tre fiskeripolitiske talspersonene fra Arbeiderpartiet stille seg veldig kritisk til utvalgets rapport. Man må jo da spørre seg: Er det slik at Arbeiderpartiet mener at den rapporten skulle vært fasiten for den politikken som skal fremmes i tida framover, eller er det slik at den rapporten skulle legge grunnlaget for utforming av politikk? For Høyre er det å samle inn kunnskap, for så å fremme kunnskapsbasert politikk, et viktig prinsipp. Det må være lov å spørre – etter innlegget fra representanten Heggø – om dette er et prinsipp også Arbeiderpartiet kan tenke seg å følge.

Arbeid, aktivitet og omstilling er overskriften for årets forslag til statsbudsjett levert av regjeringen. Det ble forsterket under forhandlingene i Stortinget. Denne debatten viser at budsjettforslagene våre peker i den retning, og det er riktig retning.

Jørund Rytman (FrP) [11:17:33]: Det er på tide å gjøre opp status nå i høst. Regjeringen har hatt om-

trent to år hvor man har styrt, og vi er nå på vei inn i 2016.

Jeg tenkte å se litt nærmere på status for norsk landbruk og bonden og for norsk næringsliv og gründermiljøet. Jeg husker veldig godt fra da jeg drev valgkamp, at når det gjaldt Bondelaget – spesielt i Buskerud, men også nasjonalt – var det ikke måte på hvor ille det kom til å bli hvis Fremskrittspartiet kom i regjering. Da det så ble kjent at Fremskrittspartiet kom i regjering, var det ikke tvil om at Bondelaget mente at dette ville ødelegge landbruket.

Så kan man nå se litt nærmere på hvordan det har gått med landbruket. Har det blitt verre, har det blitt større nedgang nå enn det var under den rød-grønne regjeringen? Nei, det har det ikke – tvert imot. For å ta ett eksempel: Det er over 3 000 melkebønder som har gjort det såpass bra med Fremskrittspartiet og Høyre i regjering – med støttepartier – at de ønsker å produsere mer melk enn noen gang tidligere. Det er optimisme. Tallene for kjøp av melkekvoter i omsetningsrunden for 2015 har kommet inn, og de viser en økt interesse for kjøp av kvoter, også i mitt fylke, Buskerud, hvor det tidligere har vært lav interesse for kjøp av melkekvoter. Men dette snudde i 2014, og totalt for hele Norge har jeg forstått at det har vært en økning på 34 pst. fra 2014.

Jeg har også noen andre eksempler – om økt inntekt. De siste to årene har bøndernes inntekt økt langt mer enn inntekten til andre yrkesgrupper i samfunnet. I løpet av denne perioden har ett årsverk økt med 47 000 kr før jordbruksfradraget, og dette tatt med i beregningen har bøndene fått en inntektsøkning på 48 900 kr, mens andre yrkesgrupper har økt inntekten sin med 29 700 kr i samme periode.

Et annet eksempel som viser at det er økt tro på landbruket, og økt interesse, er at antall søkere til naturbruk i fjor økte med over 5 pst. Andre yrkesfag økte bare med 1 pst. Nesten alle landbruksstudiene ved universitetene og høyskolene er fulle, og det er venteliste på flere studier.

Det har også blitt økt frihet for bonden. Bønder kan nå nyte godt av økt frihet under denne regjeringen, men spesielt når det gjelder at vi åpner for salg av alkohol fra gården. Det betyr at turister ikke lenger må gå til Vinmonopolet for å få kjøpe sideren de nettopp har smakt på. Dette vil uten tvil føre til økt gårdsturisme og sannsynligvis medføre at flere siderprodusenter også vil satse på eksport. Slik eksport av landbruksprodukter var utenkelig for noen år siden, i hvert fall i spesielle Bondelag-miljøer, men nå ser vi flere og flere som allerede har begynt med det, og flere som vil starte med det.

Så til resten av norsk næringsliv generelt og gründermiljøet. Norge rangeres nå til å være et av verdens beste land å drive handel og business i. Oslo anses for å være en av verdens beste gründer- og innovasjons-«hub»-er. I statsbudsjettet for 2016 la regjeringen fram en lang rekke tiltak for å bedre gründer- og innovasjonspolitikken, og gjennom behandlingen i næringskomiteen har den på mange områder styrket seg. Jeg kan f.eks. nevne kraftig satsing på vedlikehold og oppgradering av forskningsfartøy, kraftig satsing på etablerertilskudd, kraftig satsing på miljøteknologiordningen, kraftig satsing på preså Kornfond og flere såkornfond, kraftig satsing på bedriftsrettet forskning og

kraftig satsing på forskningsbasert kommersialisering via FORNY2020.

Rent avslutningsvis vil jeg nevne noen ord om det som kanskje ikke i det hele tatt har vært nevnt i dag, kanskje heller ikke så mye i komitéinnstillingen. Det ene er Invest in Norway, som er en avdeling i Innovasjon Norge og har nettsiden invinor.no, som gjør alt den kan for å tiltrekke seg utenlandsk kapital til Norge. Det var for to år siden én ansatt der. Det har nå doblet seg – eller kanskje mer enn doblet seg, det er vel 2,5 ansatte der nå. Men jeg vil vise til vårt naboland Sverige, hvor man har over 40 årsverk som gjør omtrent det samme. Der bør man sette inn støtet framover.

Jeg er også veldig glad for at man i gründerplanen til regjeringen nevner denne «fasttrack»-ordningen for gründere, Start in Norway, og jeg håper også dette kan inkludere utenlandske investorer.

Ellers er det mange andre spennende områder som ikke går på næringskomiteens budsjett, men som tilhører andre budsjetter. Man har sosialt entreprenørskap, man har Ungt Entreprenørskap som går via flere departementer, og man har utenriktjenesten, hvor jeg håper det også blir bedre dialog mellom næringsministeren og utenriksministeren når noen vurderer å legge ned en ambassade.

Odd Omland (A) [11:22:56]: Arbeiderpartiet er svært tydelig i sitt alternative budsjett på at arbeid til alle er jobb nummer én. Arbeidsløsheten er i dag rekordhøy og stigende. Det er mange som går julen i møte uten å ha en jobb å gå til etter nyttår, og spesielt er situasjonen på Sør-Vestlandet dramatisk. Som ett av mange eksempler kan jeg nevne at senest på mandag varslet National Oilwell på Sørlandet, hvor jeg kommer fra, ytterligere 900 oppsigelser. Bedriften, som er en av selve motorene på Sørlandet, har da redusert sine 4 500 ansatte til omtrent det halve. Verdifull kompetanse går tapt, og i tillegg kommer alle de ringvirkningene som dette har for regionen. I denne situasjonen ser vi samtidig at vi har en regjering som ikke tar arbeidsløsheten på alvor. Den aktive næringspolitikken, med målrettede, bransjespesifikke og geografisk rettede tiltak, legges bort til fordel for næringsnøytrale og landsdekkende virkemidler.

Arbeiderpartiet har i sitt alternative budsjett lagt fram en tiltakspakke som er på ca. 3 mrd. kr mer enn regjeringens forslag. Det er en pakke som treffer situasjonen på Sør-Vestlandet svært godt. Men hva ser vi at regjeringen gjør? Etter min mening ser vi en regjering som ikke evner å prioritere, som konsekvent er på etterskudd med tiltak mot et rekordhøyt antall arbeidsledige, og regjeringens tro på formuesskattekutt til de aller rikeste er totalt feilslått. Selv tre Fremskrittsparti-bestilte utvalgsrapporter slakter regjeringens politikk innen dette området, kunne vi lese i Dagens Næringsliv den 3. desember. I tillegg til å gi skatteutt til de aller rikeste innfører de samtidig skatt på sluttvederlag og pendlerfradrag til vanlige arbeidsfolk, og det i en situasjon da vi har behov for økt pendling.

Det vi trenger, er målrettede tiltak for å møte en situasjon som i stor grad er begrenset til en del av næringslivet, og hovedsakelig på Sør-Vestlandet. I det hele er dette et budsjett som etter min mening gjør lite for arbeidsløshe-

ten og lite for framtiden, men mye for å øke forskjellene i Norge.

Senest på mandag stemte Stortinget ned et forslag fra Arbeiderpartiet om å utvide permitteringsregelverket til 52 uker, slik som Stoltenberg-regjeringen gjorde under finanskrisen. Svaret denne gangen er, som tidligere, at man følger situasjonen nøye. Hva hjelper et slikt utsagn de som er ledige, samtidig som vi nå har den høyeste ledigheten som er registrert på 20 år?

Før valget i høst gikk regjeringen høyt på banen og markedsførte at de kom med en tiltakspakke på 4 mrd. kr. Nå etterspør flere: Hvor mye er det igjen av denne pakken? Det har vi ikke fått svar på ennå. Iallfall er den kraftig redusert gjennom tilleggsproposisjonen og i forhandlingene med samarbeidspartiene. Spørsmålet blir: Når vil næringsministeren komme på banen med konkrete, målrettede tiltak for å få opp sysselsettingen?

Et område som vårt parti også er bekymret for, er mineralnæringen. Dette er en næring som mitt parti har store ambisjoner for. Det samme har jo regjeringen sagt, men ord og handling er ikke alltid det samme. Her foreslås det nå å kutte hele bevilgningen til NGU på 25 mill. kr til mineralkartlegging i Nord-Norge og Sør-Norge. Arbeiderpartiet deler NGUs bekymring for dette kuttet, og vi foreslår en økning på 10 mill. kr i vårt alternative budsjett. Jeg føler at Ola Borten Moe har illustrert situasjonen rundt mineralnæringen godt når han sier:

«Nordmenn tar gjerne i bruk ny teknologi, men avviser gruveindustri som skaffer råmaterialene.»

Vi er svært kritiske til håndteringen av endringene vedrørende Statkrafts kapitalutvidelse, der en gjennom et budsjettforlik foretar en strategisk endring av Stortingets tidligere vedtak om kapitalutvidelse. Ja, en tilnærmet avlyser Statkrafts videre satsing internasjonalt, noe som igjen skaper usikkerhet om selskapets kommende investeringer i Norge. Dette er en håndtering som svekker statens rolle som en seriøs og konstruktiv eier.

Statsråd Sylvi Listhaug [11:28:06]: Det var ikke måte på hvor galt det skulle gå med norsk landbruk, ble det sagt da Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen overtok i 2013. Hvordan er nå stoda, etter to år?

Grøntsektoren er en av landbrukets suksesshistorier, med sterk økning de siste årene. Næringen har vist en evne og vilje til omstilling som har vært formidabel i et krevende marked med økende import, krav om økt effektivitet for å holde kostnadene nede og skiftende forbrukerpreferanser. Produsentene i grøntsektoren hatt stått for en eventyrlig utvikling med stor vekst i antall produkter, økt mangfold, bedre kvalitet og økt profesjonalitet. For å legge til rette for større og mer effektive produksjoner i grøntsektoren har vi i jordbruksoppkjøret i 2014 og 2015 fjernet struktur differensieringen i arealtilskuddene til grønnsaker, frukt og bær og gjort endringer i distriktstilskudd til frukt, grønt og poteter. Resultatet så langt er økt produksjon. Jeg vil gi ros til næringen selv, som ser mulighetene og følger opp, bl.a. med etableringen av GROfondet på 100 mill. kr, som skal brukes til videre utvikling.

En annen suksesshistorie er produksjonen av lamme-

kjøtt. Etter flere år med underdekning er det nå markedsdekning av norskprodusert lammekjøtt. Produsentene har utnyttet mulighetene i markedet og jobbet målrettet og godt for å øke produksjonen. Tidligere i år ble det også inngått avtaler mellom norske produsenter og franske og sveitsiske delikatesseimportører om eksport av fenalår til salg i noen av Paris' beste delikatessebutikker og restauranter.

Gode inntektsmuligheter er en forutsetning for økt matproduksjon og for at dyktige næringsutøvere og ungdom skal se på jordbruk som en fristende framtidig arbeidsplass.inntektsutviklingen i jordbruket har det siste året vært større for jordbruket enn for andre grupper, stikk i strid med hva kritikerne hevdet ville skje, for to år siden. Senest for to dager siden la NIBIO fram tall for 2014 som viste en svært god inntektsutvikling i jordbruket generelt og i kornsektoren spesielt. Vi vet at 2015 ble et enda bedre kornår med eventyrlig bra avlinger. Aldri før er det produsert så mye korn per dekar som i år.

Et annet tegn på at det går godt i norsk landbruk, er at over 3 000 melkeprodusenter ønsket å utvide produksjonen sin gjennom å kjøpe melkekvote i 2015. Sammenlignet med fjoråret, som også var godt, var det økt etterspørsel i nesten alle fylker, også i fylker der det tradisjonelt har vært liten etterspørsel. Dette er svært gledelig og viser en næring som har tro på framtiden. Det er min klare oppfatning at budsjettforslaget for 2016 understøtter denne utviklingen.

Bøndene i Norge er flinke til å se mulighetene – og å utnytte dem. I en liten bygd i Sunnfjord i Sogn og Fjordane finner vi f.eks. Åmot Operagard. Den vesle gården tilbyr i dag en unik kombinasjon av gårdsovernatting, lokal mat og nyskapende kulturopplevelser og framstår som en av de mest unike og nyskapende reiselivsbedriftene i landet. I 2014 hadde bedriften fire årsverk sysselsatt og en omsetning på 4,5 mill. kr. Det er en viktig bidragsyter til økt sysselsetting og verdiskaping i et lite lokalsamfunn. Regjeringen har økt bevilgningene til Innovasjon Norge for å tilrettelegge for flere gründerbønder.

Produksjon av trygg mat er en avgjørende forutsetning for en sterk nasjonal landbrukssektor. I internasjonal sammenheng er norsk dyrehelse i verdenstoppen. Det er viktig for mattryggheten. Friske dyr trenger også lite medisiner. Vi bruker derfor mindre antibiotika i husdyrproduksjonen enn de fleste andre land, og vi har lite antibiotikaresistens. Men vi hviler ikke på våre laurbær. Derfor styrker regjeringen forskningen, øker overvåkingen og har etablert en egen kompensasjonsordning for å redusere produksjonstapet for svineprodusenter som må avlive besetningen på grunn av MRSA. I tråd med budsjettforliket vil vi gjennomgå denne kompensasjonsordningen.

Med denne regjeringen har vi satt inn et nytt gir i kampen for bedre dyrevelferd. Vi har opprettet en egen seksjon i Mattilsynet, økt antallet tilsyn, gitt muligheten til å utstede overtredelsesgebyr til dem som bryter regelverket, og opprettet et prøveprosjekt med dyrepoliti. Gjennom budsjettforliket utvides dette prøveprosjektet til å omfatte Rogaland, i tillegg til Sør-Trøndelag.

Jeg vil oppsummere med å si at det har gått svært bra

med norsk landbruk de to siste årene. Det er på tide at Arbeiderpartiet og Senterpartiet kan glede seg over denne utviklingen. Nå må man slutte å snakke ned denne næringen og innse at det trengs forandringer for å møte framtidens utfordringer.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Knut Storberget (A) [11:33:08]: Jeg holdt på å si – alle hjerter gleder seg over alt som går bra. Men jeg har lyst til å dvele ved hva flertallet sier i sine merknader i budsjettinnstillinga, særlig knyttet til den sårbarheten som mange mener vi kan risikere å oppleve i norsk matproduksjon i framtida. Jeg vil si at takket være et innspill fra Kristelig Folkeparti har et flertall i komiteen samlet seg om å be regjeringa om

«å utarbeide en grundig risiko- og sårbarhetsanalyse hvor matproduksjon, matforsyning og beredskap inngår som en del av samfunnssikkerhetsperspektivet».

Fra Fremskrittspartiets og Høyres representanter i komiteen blir det i merknad beskrevet som «unødvendig (og til dels sløsing med ressurser)» å gjøre en slik jobb. Er statsråden enig i at dette er sløsing med ressurser?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:34:18]: I en urolig verden skjønner jeg at mange er urolige for mange ulike spørsmål. Denne regjeringen har gjennomført to ulike utredninger for å se på behovet for bl.a. kornlager – det var den første utredningen, og i den andre hadde vi en sårbarhetsanalyse for matkornforsyning. Begge disse undersøkelsene viste at man ikke så at det ville bli noe problem å få tak i nok matkorn og mat framover.

Så tar jeg selvfølgelig til etterretning at et flertall ønsker at vi skal gå inn og gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse der matproduksjon også inngår. Jeg vil sammen med næringsministeren, som har koordineringsansvaret for matforsyningsberedskapen, komme tilbake til Stortinget på egnet måte og tidspunkt og følge opp det.

Knut Storberget (A) [11:35:21]: Jeg er glad for det svaret. Jeg oppfatter det sånn at statsråden ikke setter i verk tiltak og følger opp hvis det er sløsing med ressurser.

Så til den beskrivelsen landbruksministeren i sitt innlegg ga av norsk jordbruk. Det er jo sånn at mange bønder driver veldig godt, og vi ser positiv utvikling på mange områder. Det er ikke Arbeiderpartiet uenig i. Når det gjelder spørsmål om inntekt, var statsråden glad for at man var i ferd med å øke inntektsnivået, i hvert fall for noen utøvere i landbruket. Etter Arbeiderpartiets oppfatning skyldes det bl.a. at man ikke har lyktes med å sette i verk Fremskrittspartiets ambisjoner om bl.a. å kutte betydelig i jordbruksoppkjørene. Betyr en slik positiv inntektsutvikling at statsråden har lagt bort planene om å kutte betydelig i overføringene til norske bønder?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:36:19]: Jeg vil bare kommentere til det forrige at selvfølgelig følger denne regjeringen opp et flertall på Stortinget.

Når det gjelder inntektsutvikling og framtidige jordbruksoppgjør, er det noe jeg selvfølgelig ikke kan kommentere nå. Det kommer vi tilbake til. Men i de årene vi nå har styrt, medregnet neste år, har vi økt bevilgningene til jordbruket med 40 mill. kr. Det er svært lite i sammenheng med det som ble gjort de siste åtte årene. Det som da er fasiten, er at til tross for at vi har brukt svært beskjedent med midler over jordbruksavtalen, ingenting hvis en ser på dette året, har produksjonen økt. Da handler ikke det om hvor mye penger en bruker, men det handler om hvordan en bruker dem. Det handler om at vi har stimulert til økt produksjon, og det gir seg nå nettopp utslag i økt produksjon. Derfor er jeg også veldig glad for at i årets jordbruksoppgjør stiller både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og de fleste partier seg bak de endringene som ble gjort i 2004, og som man den gang var imot. Nå er det et samlet storting som ser at de grepene var riktige, og det er jeg veldig glad for.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:37:43]: Grøntsektoren er en spennende sektor, som også jeg har brukt litt tid på denne høsten, og en av de tingene som jeg iallfall har fått helt klarhet i, er at de lever i konkurranse. Men tollvernet er viktig.

Jeg har lyst til å bruke denne replikken på antibiotikaresistens, som er en alvorlig trussel mot folkehelsen, og det er godt å høre at statsråden ikke hviler på sine laurbær, som det ble sagt i innlegget. Hvis jeg ikke husker helt feil, er det vel slik at Verdens helseorganisasjon har sagt at antibiotikaresistensutfordringen er en av de største vi har i framtiden. Mister vi kontrollen på MRSA, har vi en stor utfordring, og svinebøndene er i førstelinjen vår. Jeg har merket meg at statsråden sier at den ordningen vi har i dag med kompensasjon, er en raus ordning. Representanten Hjemdal er uenig med statsråden her, men nå skal vi ha en gjennomgang av ordningen, og hun hørte i vårt innlegg hva vi ønsker med denne gjennomgangen. Men mitt spørsmål er: Hvilken dialog vil hun ha med Norsvin i denne gjennomgangen?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:38:54]: Når det gjelder den kompesasjonsordningen som svinebøndene har, kan jeg helt tydelig si at det er ingen andre produksjoner som har så gode erstatnings- eller kompensasjonsordninger som det man har innenfor den produksjonen. Det var også viktig å få på plass, nettopp fordi vi så at dette er et problem som har bredt seg, og som vi må få kontroll over. Derfor har vi også satset knallhardt på å øke forskningen og øke det engasjementet som Mattilsynet og for så vidt også Veterinærinstituttet har hatt der. De har gjort en fenomenal jobb, jeg vil virkelig skryte av dem.

Så skal vi selvfølgelig gjennomgå denne ordningen nå. Der er vi for så vidt allerede i gang med å se på disse standardsatsene for erstatning på dyreverdi etter nedslaktning. Der ser vi at det kan være behov for å gjøre noe, for det er på en måte en treleddet erstatningsordning, en får for dyr

som må avlives, for kostnader til sanering av bygning og for produksjonstap. Her er det flere ting, så vi skal komme tilbake til det.

Geir Pollestad (Sp) [11:40:09]: Senterpartiet gleder seg over alt som går bra. Da en satt og hørte på statsrådens innlegg, kunne en få inntrykk av at det var hennes fortjeneste at NIBIO kunne melde om tall som viste at landbruksinntektene har gått opp fra 2013 til 2014. Da er det veldig interessant å lese på Landbruks- og matdepartementets nettsider. Der står det som forklaring på dette:

«Det gode resultatet kan i hovudsak forklarast med vår og vind.»

Så får statsråden velge om hun skal ta på seg ansvaret for det eller ikke.

Det er ingen tvil om at statsråden og hennes og regjeringens politikk rundt om i landet skaper mye usikkerhet. En av tingene som nå skaper usikkerhet, er den regjeringsoppnevnte grønne skattekommisjonen, som har foreslått å redusere produksjonsstøtten for rødt kjøtt.

Da spør jeg: Er statsråden enig med Senterpartiet i at økt import av rødt kjøtt er en dårlig måte å redusere de globale klimagassutslippene på?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:41:09]: Når det gjelder fortjeneste, er det sann i denne saken at jeg i hvert fall må dele den med Vårherre, som var veldig mild i fjoråret.

Når det gjelder å skape usikkerhet, tror jeg en del av usikkerheten som skapes, er på grunn av at det blir malt et bilde av at denne regjeringen ønsker jordbruket ille. Det er altså det tvert motsatte vi ønsker. Vi ønsker å skape et jordbruk for framtiden som er levedyktig, og som gjør at ungdommen ønsker å gå inn i det. Det er det det handler om. Da må vi gjøre forandringer.

Jeg er enig med representanten Pollestad i at å redusere produksjonen i Norge og importere mer kjøtt, tvert imot vil føre til økte globale utslipp. Når vi ser på hvor mye utslipp en norsk ku har, så har en del av kuene vi importerer biff av, langt høyere utslipp. Så i et globalt klimaperspektiv er norsk produksjon best.

Geir Pollestad (Sp) [11:42:22]: En annen sak som får sin avklaring i denne budsjettinnstillingen, er at en lov om god handelsskikk blir vraket. Dette har tatt to år uten at det har skjedd særlig mye på feltet. Man har altså brukt to år på å bestemme seg for å gjøre ingen verdens ting. Vi hører fra aktører innen landbruks- og matkedene at de har oppfattet at statsråd Listhaug har jobbet for å få gjennomslag for en lov om god handelsskikk, og at konklusjonen vi nå ser, er et resultat av at statsråden er blitt overkjørt.

Mitt spørsmål er: Hvorfor måtte det ta to år? Hva har en brukt disse to årene til annet enn å krangle internt mellom næringsministeren og landbruksministeren om en skulle legge fram en slik lov eller ikke?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:43:14]: Representanten Pollestad er utrolig opptatt av å skape et bilde av at jeg til stadighet blir overkjørt. Det begynner nesten å bli litt dagligdags.

Det viktigste for meg er å sikre at vi har en god konkurransesituasjon på dagligvaremarkedet, og jeg vil rose dagligvarekjedene. Det som skjer nå, er at norske forbrukere kan kjøpe julemat til en billig penge. Det er utrolig bra for alle dem som sliter i samfunnet. Så er det sånn at det finnes flere veier til Rom. Å lage en egen lov er ikke nødvendigvis den beste veien. Mange vil si at vi i Norge har rikelig nok med lover og regler, så det er kanskje bedre å gjøre endringer i loven vi allerede har, nemlig konkurranseloven. Det er det vi skal legge opp til. Da er det naturlig at det er næringsministeren som nå leder arbeidet, det er hun som er ansvarlig for konkurranseloven, men vi kommer selvfølgelig til å engasjere oss og interessere oss for det, for vi er veldig opptatt av å sikre god konkurranse på dagligvaremarkedet.

Karin Andersen (SV) [11:44:30]: SV er veldig opptatt av at vi skal få nye grønne arbeidsplasser innen fornybart råstoff, særlig av tre. Det er nødvendig fordi vi trenger veldig mange arbeidsplasser, også industrielle, innen fornybart som ikke skader klimaet. I Norge lener vi oss altfor tungt på en oljeindustri som er nødt til å fases ut hvis vi skal berge klimaet og det grunnlaget landbruksministeren også skal produsere mat på.

Da er det veldig rart å se at regjeringen nå for tredje år på rad kutter: Første året kuttet de altså industriell bruk av flis, så har de kuttet i trebasert innovasjon, og man har kuttet i tilskudd til bruk av tre – med alle virkemidler. Men på olje satser man friskt både med forskningsmidler og med gode skatteregimer.

Hvordan kan det være slik at en moden, forurensende næring skal ha mer tilskudd og goder enn en framtidsnæring som er klimavennlig og kan gi oss mange arbeidsplasser?

Statsråd Sylvi Listhaug [11:45:38]: Jeg kjenner meg overhodet ikke igjen i denne beskrivelsen. Etter at denne regjeringen overtok, har vi eksempelvis økt bevilgningene til skogsbilveier med 75 pst. på to år. Det betyr at vi kan hente ut skog fra norske skoger, benytte råstoffet og bidra til at man kan plante ny skog som binder mer CO₂. Vi har økt bevilgningene til tømmerkaier, og jeg vil berømme Kristelig Folkeparti og Venstre for å øke den potten og bidra til at den blir økt ytterligere i budsjettet for neste år, for det bidrar også til å skape flere arbeidsplasser og mer aktivitet i skogen. Så ligger det også 33 mill. kr til gjødsling, tettere planting og til skogforedling i budsjettet som vedtas i dag.

Så det er mye å glede seg over på skogsiden. Jeg ser fram til at denne næringen kommer til å vokse framover og bidra til flere arbeidsplasser ute i Distrikts-Norge.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Ove Bernt Trellevik (H) [11:47:03]: Noreg er i den mest utfordrande situasjonen på fleire tiår. Oljeprisen har falle, og arbeidsløysa har auka på Vestlandet og Sør-Vestlandet, sjølv om Nav-tala viser at på landsbasis og i enkelte delar av landet er det faktisk positive tal. Regjeringa har

lagt fram eit særdeles godt budsjettframlegg som har vorte svært godt teke imot både av ulike fag- og universitetsmiljø og ikkje minst av partane i arbeidslivet.

Budsjettframlegget frå regjeringa inneheldt ein kraftig stimulans til varig omstilling for å skapa nye lønsame arbeidsplassar, samtidig som det var ei rekkje tiltak for å betre sysselsetjinga på kort sikt.

Fleire har mista arbeidet sitt. Familiar og enkeltpersonar opplever usikkerheit. Livet til dei som vert arbeidslause, byr på utfordringar. Eg snakka med ein kar frå Stavanger-regionen. Han kunne gjerne ta seg jobb på Hedmarken eller i Nordland, og han var svært villig til å pendla for ein periode. Den store utfordringa hans på sikt var kven han skulle selja huset til, eller kven han eventuelt skulle leiga det ut til. Han innsåg at han ikkje kunne pendla resten av livet – å eiga to hus gjekk ikkje.

Usikkerheita mange opplever på arbeidsmarknaden på Sør-Vestlandet, har gjort at bustadmarknaden òg fell i enkelte av regionane som er hardest ramma. Oljenedturen handlar såleis om meir enn berre arbeidsplassar.

Utfordringa gjer at me må ha langsiktige gode løysingar for å skapa nye lønsame arbeidsplassar. Då nyttar det ikkje berre med offentleg finansierte arbeidsplassar eller subsidierte næringar, slik Arbeidarpartiet tek til orde for. Vi må ha privat verdiskaping som fundament i velferdsstaten. Då handlar det om å ha ein framtidsretta næringspolitikk og ei konkurranskekraft og skapa lønsame og gode arbeidsplassar. Då handlar det ikkje om at det er levert «for lite, for sent» i årets budsjett, slik retorikken frå Arbeidarpartiet har vore. Nei, det handlar om at Arbeidarpartiet aldri har levert og prioritert dei nødvendige tiltaka for å få til den nødvendige omstillinga, slik regjeringspartia og Venstre og Kristelig Folkeparti no har fått til.

Midt oppe i dette har me hatt ei stor flyktning- og migrasjonskrise, som har vore svært krevjande, og mange nye menneske har kome til dette landet i håp om å få eit betre liv og kanskje eit arbeid. Situasjonen krev politisk ansvar. Det er viktig for oss alle at Noreg vert styrt trygt. Heldigvis har me ei solid regjering, og samarbeidspartia Venstre og Kristeleg Folkeparti har bidrege til at me har fått eit godt budsjett sett i lys av alle dei utfordringane me har.

Eg meiner at regjeringa har levert svært godt, sjølv om opposisjonen i dag kritiserer regjeringa og ikkje er einige. Det har vore eit godt taktskifte i landbrukspolitikken, som har resultert i ei historisk framtidstru på landbruket blant bøndene. Aldri før har det vore fleire søkjarar til landbruksutdanning, aldri før har etterspurnaden etter mjølkekvtar vore større. Aldri før har investeringslysta vore større i landbruket. Ikkje minst har matvareprisane til jul relativt sett aldri før vore lågare.

Vår gode fiskeriminister har stått i spissen for ein framtidsretta politikk for vekst i havbruket og ein fiskeri- og forskingspolitikk som gjev framtidstru innan både fiske og foredling.

Næringsministeren har levert politikk for nyskaping og innovasjon. Heile 2,2 mrd. kr meir vert no brukte på desse områda enn då dei raud-grøne styrte. Dette gjev resultat. Fleire klyngeprogram, som NCE og GCE er etablerte. Fleire såkornfond er på plass. Brukarstyrt innovasjon er styrkt.

SkatteFUNN er styrkt. FORNY2020 er styrkt. Miljøteknologiordninga er kraftig forbetra, og Innovasjon Noreg vert forbetra og styrkt på fleire område. Dette er heilt klart eit budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling.

Så har fleire fått med seg at Arbeidarpartiet har late seg freista til å driva ein slags overbodspolitik. Fokuset ser ut til å vera på å bruka pengar, og ikkje nødvendigvis på å sjå effekten av pengebruken. Det er ikkje rart at Arbeidarpartiet manglar mykje pengar for å få budsjettet sitt til å gå i balanse.

I finansdebatten i førre veke vart Arbeidarpartiet utfordra på korleis dei ville kutta for å få budsjettet i balanse. Heile Stortinget vart vitne til at representanten Gahr Støre ikkje kunne svara på dette. Er det kanskje i kapitla til næringskomiteen det skal kuttast? Det hadde vore kjekt om me i dag hadde fått veta kvar dei no ville gripa fatt og ta dei kutta.

Faktum er at regjeringsspartia saman med Venstre og Kristeleg Folkeparti har vorte einige om eit historisk godt budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling som er godt tilpassa situasjonen som landet er i no.

Det er desse partia som saman tek det ansvaret som skal til for å styrkja norsk konkurransekraft og skapa nye varige arbeidsplassar til alle dei me no ser vert arbeidslause.

Tove-Lise Torve (A) [11:52:15]: Norge er et fantastisk land med store muligheter. Men vi har også utfordringer, som vi debatterer i dag.

Nedgangen i oljeprisen gir redusert aktivitet i viktige deler av næringslivet, og arbeidsledigheten stiger. Norge hadde den laveste ledigheten i Europa etter finanskrisen. Nå er situasjonen en annen. Mens ledigheten går ned i Europa, stiger den i Norge. Mest stiger ledigheten på Vestlandet. I mitt hjemfylke, Møre og Romsdal, har arbeidsledigheten steget med hele 35 pst. siden oktober i fjor – 35 pst.! Det er de oljerelaterte næringene som verft, rederi og leverandører til oljenæringen som sliter mest.

Arbeid til alle er jobb nummer én for Arbeiderpartiet. Vi mener regjeringen ikke tar den negative utviklingen alvorlig nok, og kommer for sent på banen med tiltak. Vi i Arbeiderpartiet har i vårt alternative statsbudsjett foreslått mange tiltak som vil være bra, også for det hardt rammede Vestlandet: plugging av midlertidige brønner, forsering av fergeanbud, tiltak for å ta i bruk mer miljøvennlig teknologi, flere tiltaksplasser, økt lærlingtilskudd, flere studie-plasser og et mer fleksibelt permitteringsreglement – for å nevne noe. Vi har også foreslått å styrke nettolønnsordningen, som er viktig for å sikre konkurransekraften i ordningen, og å sikre avgjørende maritim kompetanse i en næring som er i en krevende situasjon.

Da fylkesutvalget i Møre og Romsdal fylkeskommune uttalte seg om statsbudsjettet tidligere i høst, fikk Arbeiderpartiet med seg et enstemmig fylkesutvalg, inkludert Høyre og Fremskrittspartiet, i kravet om et mer fleksibelt permitteringsregelverk, slik arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene har bedt om. Men regjeringen sier nei. Det er sørgelig at regjeringen overser tydelige signaler fra både arbeidslivets organisasjoner og egne partifeller ute i landet. Regjeringen burde lytte mer til dem som har skoene på, enn å klamre seg til politiske kjepphester.

Konsekvensene av at regjeringen sier nei til et mer fleksibelt permitteringsregelverk, er at bedriftene mister viktig kompetanse som de trenger nå, under omstillingen og for framtiden. Samtidig blir det tøft for arbeiderne og deres familier, som går usikre tider i møte. Jeg forstår ikke hvorfor regjeringen skal ri denne kjepphesten.

Statsministerens svar på kravet om mer fleksible permitteringsregler er at regjeringen ikke vil låse arbeidskraft til lite lønnsomme bedrifter på Vestlandet. Statsministeren fornærmet mange bedriftsledere og arbeidstakere med denne uttalelsen.

Regjeringen har kommet Arbeiderpartiet delvis i møte på forslaget om forsering av fergeanbudene. Det er bra. Nå håper vi regjeringen også snur og gjør permitteringsregelverket mer fleksibelt. Norge trenger en regjering som lytter til arbeidslivets organisasjoner.

Arbeiderpartiet er opptatt av å bygge hele landet. Det er derfor viktig for oss å støtte opp under næringsvirksomhet også i distriktene. De regionale utviklingsmidlene er et godt verktøy.

Næringsliv, kommuner og andre aktører med gode planer for aktivitet kan bidra til økt verdiskaping og nye arbeidsplasser gjennom tilgang på de regionale utviklingsmidlene. Det er derfor svært beklagelig at regjeringen har kuttet kraftig i disse midlene. For å billedliggjøre regjeringens kutt kan vi igjen se til Møre og Romsdal. Da Stoltenberg-regjeringen satt med makten i 2013, fikk Møre og Romsdal 126 mill. kr i direkte regionale utviklingsmidler til fylkeskommunen. I 2016 ønsker regjeringen å gi fylket knapt 74 mill. kr. Det er en reduksjon på over 50 mill. kr på få år – det tilsvarer en reduksjon på nesten 60 pst.

Fylkenes mulighet til å oppfylle sin rolle som regional aktør innenfor samfunns- og næringsutvikling svekkes med regjeringens kutt. Kuttene innebærer at positive initiativ som kan gi arbeid og verdiskaping, i verste fall aldri vil se dagens lys, på grunn av regjeringens nedprioritering. Regjeringens kutt er dramatisk og bidrar til å svekke en region som akkurat nå burde vært styrket.

I Arbeiderpartiet tar vi ansvar og har lagt inn 200 mill. kr ekstra til regionale utviklingsmidler i budsjettet, noe vi er godt fornøyd med.

Torstein Tvedt Solberg (A) [11:57:15]: Jeg vil starte med å gratulere regjeringa og næringsministeren spesielt. Jens Stoltenberg klarte det jo aldri. Vi var ikke engang i nærheten under finanskrisen. Norge har nå gått forbi Tyskland og snart tar vi igjen USA. Det var en Høyre-Fremskrittsparti-regjering som måtte til: Norge er nå et av de landene i Europa der ledigheten vokser raskest. Gratulerer – næringsministeren må være stolt over å sette nye rekorder.

Ikke på 20 år har Norge sett så høy ledighet. For dem som mister jobben, er situasjonen alvorlig. En ledighet på 4,6 pst. høres kanskje ikke så mye ut, men bak tallene står 127 000 enkeltpersoner, med familie, venner og lokalsamfunn, som nå går julen i møte med stor usikkerhet. Jeg kjenner selv flere av dem fra hjemme i Stavanger. Det er nyutdannede studenter fra Universitetet i Stavanger som ikke finner jobb. Det er lærlinger som ikke får fullført læ-

retida og står uten fagbrev. Det er ingeniører som etter et langt yrkesliv er kastet ut i ledighet.

Misforstå meg rett: Arbeiderpartiet mener ikke at regjeringa er skyld i den lave oljeprisen, men regjeringa er ansvarlig for tiltakene for å møte den voksende ledigheten. Regjeringa kunne jo sett til Arbeiderpartiets alternative budsjett for inspirasjon til tiltak. Vi har en tiltakspakke på til sammen 7 mrd. kr, massive tiltak for aktiv næringspolitikk, satsing på helseteknologi, forsering av ferjeandbud, et nytt program for teknologioverføring og et akseleratorprogram for nye arbeidsplasser.

Men det er ikke idétørke som har rammet regjeringa. Norge har en næringsminister som fra denne talerstolen skrøt av en tiltakspakke som regjeringa har kuttet med en tredjedel. Vi har en statsminister som er fra Vestlandet, men som er passiv når ledigheten vokser, og en regjering som er taus når de nye arbeidsplassene uteblir. Dette er villet politikk. Det virker som regjeringa ikke tror det er mulig å snu utviklinga sånn at vi får ned ledigheten og får skapt nye arbeidsplasser.

For når regjeringa snakker om omstilling, følges det ikke opp med tiltak. Det er klassisk høyresida ikke å ha tro på fellesskapet. Det gjelder visst også nå. Beskjeden til 127 000 arbeidsledige er: Gå hjem og omstill deg selv!

Regjeringa møter økende ledighet med politisk spill og tom retorikk. Det er opposisjonen som er problemet når vi bemerker at tiltakspakken er kuttet, og påpeker at det ikke blir nye arbeidsplasser med massive skattekutt.

Angrep er som kjent det beste forsvar. Da slipper en å ta ansvar for egen politikk. Da kan man glemme at gründeren av nettbutikken Komplette meldte seg ut av Høyre etter sist budsjett, at gründerplanen hadde så få tiltak at den allerede er glemt, og at gamle venner, som vestlendingen og storinvestoren Helge Møgster, gikk i strupen på regjeringas politikk nå i høst.

I tilfelle næringsministeren har glemt Møgsters poenger, har jeg tatt med noen sitater fra Bergens Tidende. Møgster sier:

«Dere gikk til valg på at det skulle bli enklere å drive næringsvirksomhet i Norge. I stedet er det blitt mye verre de siste to årene. Jeg er ekstremt skuffet over regjeringen.»

Han sier videre:

«Ap har et større politisk gjennomslag, og ville fått til politiske endringer i den vanskelige situasjonen store deler av næringslivet opplever nå. Dagens regjering er jo ikke i stand til å gjennomføre noen ting. Jeg stemte på Erna fra Hordaland under sist stortingsvalg, fordi jeg hadde tiltro til løftene hennes i nærings- og skattepolitikken. Men det er siste gang jeg stemmer Høyre.»

Møgsters uttalelser, kravene fra Rederiforbundet, Norsk Industri og fagbevegelsen – ja, lista er lang – blir ikke lyttet til. Dette statsbudsjettet er et tydelig bevis på dette.

Vi burde kanskje gjøre som Møgster foreslår: Se til Arbeiderpartiets svar på hvordan en skal møte krisen. Det er riktig som det blir sagt, vårt svar er annerledes enn regjeringas. Vi tror det er mulig å stoppe den økende ledigheten,

men det vil kreve lederskap og vilje til å møte krisen med konkrete tiltak.

Derfor foreslår vi tiltak overfor de ledige, som et mer solidarisk permitteringsregelverk, flere tiltaksplasser, en målrettet satsing mot ungdomsledighet, herunder et NAV Ung. Ungdom skal skape framtidens næringsliv. En ungdomsledighet på over 10 pst. må være topprioritet å få ned.

Derfor foreslår vi også tiltak for å holde aktiviteten oppe i de bransjene som sliter. Vi forserer fergeandbud på elferger, vi vil ha plugging av brønner og teknologioverføring. Vi foreslår også en aktiv næringspolitikk for ny vekst og nye arbeidsplasser. Vi setter av 250 mill. kr til et akseleratorprogram, og i vårt alternativ har vi satsinger på helseteknologi, kommersialisering av forskning, satsing på bioøkonomi – tiltak som vil skape nye arbeidsplasser.

Regjeringa viser med sitt budsjett at de ikke forstår Norge. Det er derfor svært beklagelig at de forslagene som Arbeiderpartiet legger fram, i dag vil bli nedstemt av dem som styrer landet.

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:02:33]: Vi er heldige i Norge. Vi har en sjømatnæring som bidrar med sunn mat og teknologi for å produsere mer mat til verden. Daglig utgjør dette 37 millioner måltider til om lag 140 land rundt omkring i verden. Potensialet er imidlertid enda mye større til å skape flere verdier og produsere enda mer mat enn det vi gjør i dag.

I en tid da det buttrer imot i andre sektorer, kan vi glede oss over høy aktivitet og historisk gode eksporttall i fiskeri- og havbruksnæringen. Vi opplever også at leverandørindustrien, som har levd av oljenæringen, nå orienterer seg i retning av fiskeri- og havbruksnæringen. Det er gunstig for begge parter.

Regjeringens langtidspan for forskning og den marine masterplanen som statsministeren og jeg la fram i høst, er ambisiøs. Målet er å løfte verdiskapingen fra havet. Vi har hentet store verdier fra havet så lenge det har bodd folk i Norge. Det skal vi fortsette med. Omstillingen av norsk økonomi handler bl.a. om å bruke kunnskapen om havet til å øke verdiskapingen både innenfor tradisjonelt fiskeri og havbruk og ikke minst innenfor nye marine næringer.

Det var kunnskapen om havet fra fiskeriene som gjorde oss verdensledende innenfor oljeservice, og det er kunnskapen fra bl.a. oljeservicenæringen som skal ta oppdrettsnæringen inn i neste fase. Slik kan innovasjon på tvers av næringer sørge for at Norge fortsatt er verdensledende innenfor havbruksteknologi, utløse nye arbeidsplasser og bidra til å sikre finansieringen av velferd også for kommende generasjoner.

Neste års budsjett for de marine næringene følger opp regjeringens ambisjoner. Det legges opp til målrettet satsing på forskning og kunnskap for å sikre fremtidig verdiskaping i sjømatnæringen. Det bevilges nå over statsbudsjettet i overkant av 2 mrd. kr til marin forskning. Siden regjeringsskiftet har bevilgningene til marin forskning økt med til sammen 110 mill. kr, og neste år foreslår vi å styrke dette ytterligere. Regjeringen foreslo å øke bevilgningene til marin forskning og forskningsinfrastruktur med til sam-

men 169,5 mill. kr. Budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti og Venstre innebærer at regjeringens forslag er ytterligere styrket med i overkant av 20 mill. kr. Det er jeg glad for, og i sum betyr dette en betydelig satsing for å skape ny aktivitet og flere arbeidsplasser i marin sektor.

Regjeringen har høye ambisjoner for videre vekst i norsk havbruksnæring. Men vekst forutsetter også videre utvikling av kunnskapsgrunnlaget. Et prioritert område er derfor oppfølgingen av stortingsmeldingen om forutsigbar og bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Regjeringen følger opp dette i budsjettet for 2016 og tar sikte på å ha det handlingsregelbaserte vekstsystemet på plass senest våren 2017.

Flere steder langs kysten er det en alvorlig lusesituasjon som skaper press på villaksen og sjørreten. Videre vekst i oppdrettsnæringen er betinget av kontroll med lusesituasjonen. Derfor styrkes bevilgningene til slik kontroll og oppfølging for neste år ytterligere.

Fiskebestandene vi høster, er store og har økt utbredelse. Behovet for overvåking og ressursforskning er derfor større enn noen gang. Basisen for næringsvirksomhet i marin sektor er et best mulig kunnskapsgrunnlag om de marine ressursene og om økosystemet. Derfor er dette et prioritert område i den marine satsingen, gjennom økte bevilgninger til Havforskningsinstituttets aktivitet på området og gjennom økte midler til helt nødvendig vedlikehold og oppgradering av de marine forskningsfartøylene. Innenfor ressursforskning øker både den næringsfinansierte og den offentlige ressursinnsatsen i 2016.

Vi har alltid levd av og med havet. Det skal vi gjøre også i fremtiden. Derfor investerer vi i kunnskap, forskning og utvikling. Regjeringen rustet opp forskningsinfrastrukturen, vi styrker ressursforskningen, vi utvider kunnskapsgrunnlaget for å sikre videre vekst i havbruksnæringen, og vi åpner mulighetene for nye marine arter.

Dette er et budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling. Høy aktivitet i marin sektor vil være en viktig bidragsyter til dette. Satsing på blå sektor er også sentralt i det grønne skiftet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [12:07:26]: Bølgjene går høgt mellom fiskarane på den eine sida og forskarane på den andre om kor store dei forskjellige bestandane av fisk faktisk er. I festtalar, i konferansar og i innlegg har eg hatt glede av å høyra fiskeriministeren fleire gonger seia at auka forskning på fiskebestandane er avgjerande viktig for å få meir kunnskap. Likevel ser vi at regjeringa heller ikkje i sitt tredje budsjett har klart å få til ei kraftfull satsing. Den auken som er komen, er takk vera støttepartia eller næringa sjølv. Kvifor vil ikkje regjeringa byggja politikken sin på kunnskap når det gjeld kor mykje fisk og kva slags fisk det er i havet?

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:08:14]: Hvis vi nå regner sammen den økte satsingen på forskning som er i marin sektor, tror jeg vi er i ferd med å runde 400 mill. kr. Jeg tror Arbeiderpartiet har forregnet seg litt når man har

sett på hva som ligger i budsjettet for neste år. Det man fremstiller som et kutt, handler om tekniske justeringer som følge av faseforskyvninger og utbetalinger til bygging av det nye forskningsfartøyet i Italia. Det går ikke an å lese verken dette budsjettet eller tidligere budsjett på annen måte enn at det er en solid satsing på marin forskning. Og det er viktig, for landet trenger flere ben å stå på. Vi har et kolossalt potensial, og det er viktig at vi nå satser langsiktig på forskning og innovasjon for å greie å ta det ut i form av nye arbeidsplasser og ny aktivitet langs kysten.

Ingrid Heggø (A) [12:09:13]: Eg deler det synet at vi skal satsa på sjømatnæringa, og eg la òg merke til at representanten Bakke-Jensen sa det same som fiskeriministeren, at innretninga var annleis. Og ja, det er ho, for næringa betaler jo atskillig meir sjølv.

Kan ministeren vera litt meir konkret og peika heilt konkret på kvar i budsjettet dei aukar dei offentlege utgiftene til FoU innanfor marin sektor?

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:09:44]: Som jeg sa i mitt første svar til representanten Heggø, det går ikke an å lese dette budsjettet på noen annen måte enn at det er en solid økning i satsingen på marin forskning. Det er program innenfor Forskningsrådet, det er program innenfor andre forskningsinstitutt, det satses over en lav sko. Det er altså ikke mulig å komme til den konklusjonen som Ingrid Heggø her gjør seg til talskvinne for.

Ingrid Heggø (A) [12:10:17]: Eg har lese budsjettet, vore nøye, og eg klarer ikkje å finna det som ministeren her peikar på når det gjeld FoU.

Men eg vil gå litt vidare, for sjømatnæringa er ei global næring, og Arbeidarpartiet ser med bekymring på regjeringa sin høge oljepengebruk – og stadig aukande oljepengebruk – og kva konsekvensar dette kan få for norsk økonomi. Deler statsråden bekymringa vår for konsekvensane oljepengebruken vil kunna få for sjømatnæringa?

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:10:55]: Vi mener vi har lagt fram et budsjett som er godt tilpasset den økonomiske situasjonen og de utfordringene som Norge har nå når vi skal omstille oss, når vi skal sørge for at vi investerer i forskning og innovasjon, når vi investerer i samferdsel, når vi investerer på andre viktige samfunnsområder, for å skape de fremtidige arbeidsplassene og få flere solide ben å stå på. Representanten Heggø gjør seg nå også skyldig i at man på den ene siden sier at vi bruker for lite, og på den andre siden nå står og anklager regjeringen for å bruke for mye penger. Jeg tror man snart må bestemme seg for hva man faktisk mener om oljepengebruken.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [12:11:54]: Det å ha et godt utbygd nett av mottaksstasjoner, sammen med føringstilskuddet, er viktig for å opprettholde en differensiert flåtestruktur som er tilpasset kysten vår og også havområdet vårt. Selv om fiskerihavnene ikke ligger inn under det departementet og det budsjettet som vi diskuterer i dag, er også de midlene som vi har fått tilbake til fiskerihavne-

ne, viktig for Kristelig Folkeparti. For Kristelig Folkeparti henger disse tilskuddene sammen med vår inngang til fiskeripolitikken, som vi skal diskutere senere denne vinteren. Da er mitt spørsmål til statsråden hvordan statsråden ser på den politikken som nå flertallet på Stortinget legger til rette for gjennom budsjettforliket, sammen med den stortingsmeldingen som statsråden har lagt fram om en konkurransekraftig sjømatindustri.

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:12:48]: Jeg er veldig enig med representanten Hjemdal i at vi må tenke bredt og tenke i retning av hva slags faktorer det er som faktisk påvirker hvordan vi skal kunne videreutvikle norsk fiskerinæring. Det å ha en mottaksstruktur som gjør at vi kan ha en variert flåte, og at den minste flåten ikke skal ha for langt å gå, eller ikke ha økonomiske ulemper med at det kan være langt for å levere, er ett av de formålene som dette føringstilskuddet skal bidra til å løse.

Det andre, som handler om fiskerihavner og infrastruktur, som også er en viktig faktor her, har vi fra regjeringens side hatt en diskusjon om, og har en vurdering av om det bør overføres til kommunene. Jeg konstaterer at det er det fortsatt en diskusjon om, og så får vi komme tilbake til hvordan vi skal løse det i fremtiden. Men at fiskerihavner er viktig for å kunne ha en levende næring, er jeg helt enig med representanten i.

Geir Pollestad (Sp) [12:14:00]: Oppdrettsnæringen er en viktig næring for landet vårt. Det er en næring med et betydelig vekstpotensial, men det er også en næring med store utfordringer som må løses, bl.a. knyttet til lakselus. Mitt spørsmål er: Når en vet at Mattilsynet har fattet en rekke vedtak om nedslakting på grunn av høyt lusensivå – flere vil komme, og en del av disse genererer betydelige prosesser og rettslige skritt – er statsråden trygg på at Mattilsynet har de ressursene som er nødvendige for å følge opp de pågående sakene på en måte som ikke reduserer tilsynets mulighet til å gjennomføre og holde oppe et høyt tilsynsnivå for øvrig?

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:14:58]: Jeg tror nesten ikke det er noe område som jeg har fulgt tettere siden jeg ble statsråd. Jeg har kvartalsvise møter med Mattilsynet og Havforskningsinstituttet for å følge med i nettopp lusesituasjonen fordi det er så kritisk også for å kunne få til vekst. Vi investerer også store penger i forskning og utvikling av alternative metoder til disse medikamentelle lusemidlene, som jo volder oss et ganske betydelig problem.

Så spør representanten om jeg mener Mattilsynet har nok ressurser. Mattilsynet er tilført ressurser tidligere år, det tilføres nye ressurser til neste år, og jeg har den forståelsen at man har de ressursene som trengs nå for å følge næringen tett. Men det er også viktig for å sikre oss at aktørene følger de spillereglene som gjelder. Dette handler om fiskehelse og fiskevelferd, og det er viktig for omdømmet til næringen at vi har kontroll på dette.

Pål Farstad (V) [12:16:12]: Jeg går ut fra at statsråden er fornøyd med at Venstre, i godt samarbeid med Kristelig

Folkeparti, har bidratt til mer penger til marin forskning, både bestandsforskning og forskning på lakselus. Statsråden var for så vidt litt inne på det i sin innledning. Dette er særdeles viktig for miljøet, og det er særdeles viktig for næringsaktører både innenfor havbruk og villfisk.

Mitt spørsmål til statsråden er da: Hvordan vil statsråden bidra til at disse ekstra pengene brukes for å øke verdiskapingen basert på bærekraft, både i villfisk- og i havbrukssektoren?

Statsråd Elisabeth Aspaker [12:16:59]: Statsråden har lest innstillingen fra komiteen veldig nøye. Jeg tror vi er veldig enige om de utfordringene vi har på dette området. Både naturen og klimautfordringene gjør at vi har fisk som sprer seg over større havområder, og vi har et større åpent havområde som følge av at isen trekker seg tilbake. Vi er klar over hvilke utfordringer vi har, og derfor er det bra at vi fikk et budsjettforlik som ytterligere la nye penger i potten til marin forskning.

Men jeg har også lyst til å si at de 100 mill. kr i tiltakspakken som skal gå til å ruste opp havforskningsfartøyene, faktisk også er en viktig forutsetning for at vi skal ha oppdaterte og gode verktøy til å gjøre den bestandsforskningen som er viktig i fremtiden. Det er også en stor og viktig investering som gjøres når man nå bygger dette nye isgående forskningsfartøyet som gjør oss enda bedre i stand til å gå til de arktiske områdene, og også til Antarktis, og gjøre viktig marin forskning.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Rigmor Aasrud (A) [12:18:20]: Næringsbudsjettet for neste år dreier seg om hva vi skal satse på for å skape vekst og sysselsetting i årene som kommer. Dette er spesielt viktig i en tid med økende arbeidsledighet.

For Arbeiderpartiet har jord og skog en naturlig plass i diskusjonen om hva vi skal satse mer på i framtiden. Økt produksjon og verdiskaping med utgangspunkt i verdikjedene innen jord- og skogbruk er ikke bare viktig for verdiskaping og sysselsetting, men vil også være en viktig del av løsningen knyttet til klimautfordringene.

Arbeiderpartiet er tydelig på at matproduksjonen må økes, og at vi også i framtiden skal ha et landbruk over hele landet. Derfor prioriterer vi virkemidler som skal bidra til nettopp dette. Fra regjeringens side er det dessverre lite som tyder på det samme. I budsjettforslaget fra regjeringen ble det bl.a. foreslått å avvike det trebaserte innovasjonsprogrammet i Innovasjon Norge. Energiflisprogrammet er allerede avvirket. I tillegg blir det foreslått kutt til Mattilsynet, noe som bekymrer oss. God plante- og dyrehelse er et konkurransefortrinn vi må bygge videre på, og da må Mattilsynet styrkes, ikke svekkes.

Regjeringen foreslo også å innføre 25 pst. skatt på salg av gårdsbruk innen familien, noe som ville ha rammet selve bærebjelken i det norske landbruket, familielandbruket, og gjort generasjonsskifter langt dyrere enn i dag. Da tilleggsproposisjonen kom, ble det enda flere kutt på landbruket, på forskning og utvikling. Budsjettforliket i Stortinget med Venstre og Kristelig Folkeparti har heldigvis

rettet opp noe av dette, men vi er mange som spør oss: Hvor blir det av bioøkonomiseringen?

I Arbeiderpartiet har vi prioritert å satse på dette fordi det er viktig for Norge, og ikke minst fordi det gir innlandet nye vekstmuligheter. Vi foreslår 125 mill. kr til en egen bioøkonomisatsing, bl.a. ved å bevilge 40 mill. kr til en egen satsing i Innovasjon Norge. Vi følger også opp rapporten til det regjeringsoppnevnte Innlandsutvalget, som kom i november. De foreslo å opprette et bioøkonomisenter på Hamar, og mener det vil kunne bli en drivkraft for å utvikle grønn råstoffproduksjon for mat, fôr, energi og industriell anvendelse, og å eksportere produkter, teknologi og tjenester til et globalt marked. Dette støtter vi, og vi har lagt inn 10 mill. kr til dette i budsjettet. Jeg merker meg at Høyre og Fremskrittspartiet skriver i innstillingen at det ikke er behov for å bevilge penger til dette. De mener at bedriftene i denne klyngen klarer seg selv. Jeg har også merket meg Høyres næringspolitiske talspersoners engasjement for saken når han her i dag har forsvart seg med at regjeringen har sendt noen statssekretærer. Arbeiderpartiet har langt større forventninger til regjeringen når det gjelder å følge opp Innlandsutvalget, enn å sende et par statssekretærer.

I Arbeiderpartiet er vi opptatt av frivilligheten – ikke bare i festtalene, men også når det kommer til rammevilkårene. I landbruket er det mange og viktige organisasjoner som får støtte over Landbruksdepartementets budsjett fordi de spiller en viktig rolle for utviklingen av norsk landbruk og norsk matproduksjon. Vi mener det er viktig å støtte opp om disse, og vi synes det gis for lite støtte fra regjeringens side. Vi har derfor foreslått å styrke denne posten med 6 mill. kr neste år. I fjor fremmet vi forslag om at departementet skulle videreføre de treårige samarbeidsavtalene som Stoltenberg-regjeringen innførte for å få mer stabile rammevilkår for de frivillige. I fjorårets budsjettdebatt vedtok Stortinget at avtalene skulle gjeninnføres, men regjeringen har tolket dette som at det kan inngås ettårige avtaler. Det er jo ikke forutsigbart. Vi håper på støtte fra de andre partiene, sånn at vi kan sikre frivillige organisasjoner innenfor landbruket større forutsigbarhet også i årene som kommer.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Tore Hagebakken (A) [12:23:26]: Arbeidsledigheten i Hedmark og Oppland har de siste månedene ligget stabilt på rundt 2 pst. Det er veldig bra i en tid med den høyeste ledigheten på landsbasis på 20 år.

I særlig grad har svekket kronekurs og lav rente virket positivt på situasjonen i deler av næringslivet i de to fylkene. Men om det er situasjonen nå, er det helt nødvendig at Innlandet får mer drahjelp. Det er i høy grad også lønnsomt for landet. Derfor må oppmerksomheten på Innlandet styrkes, ikke svekkes, sjøl om ledigheten for tiden rammer langt verre andre steder – særlig på Vestlandet.

Innlandet har levd lenge i oljeskyggen, men denne delen av Norge har mange fortrinn og en rekke ledende fagmiljøer og bedrifter med store muligheter. På flere om-

råder markerer Innlandet seg solid nasjonalt og internasjonalt.

I areal er Innlandet like stort som Danmark. Store avstander og store variasjoner i næringsgrunnlaget gjør det nødvendig med ulike virkemidler i de ulike regionene for å oppnå økt verdiskaping, utvikling av et mangfoldig næringsliv og attraktive arbeidsplasser.

Med kort avstand til hovedstaden og Norges hovedflyplass har Innlandet gode forutsetninger for å vokse. Og de to innlandsfylkene kan ikke minst være med på å avlaste befolkningspresset i hovedstadsområdet.

Det var gode grunner til at Arbeiderpartiet tok initiativ til en innlandsoffensiv, som i 2013 ble presentert med statsminister Jens Stoltenberg til stede. Det ble også fulgt opp ved at daværende næringsminister Trond Giske nedsatte Innlandsutvalget. Den sittende regjering gjorde noen endringer i mandatet og sammensetningen av utvalget, og i november i år ble utvalgets sluttrapport presentert for næringsministeren.

I denne rapporten er bioøkonomi, industri, reiseliv, informasjonssikkerhet, spill og underholdning og innovasjon i offentlig sektor trukket fram som eksempler på satsingsområder.

Nå er vi spent på hvordan regjeringa vil følge opp. Vil næringsministeren være pådriver i så måte? Hva kan vi forvente av henne? For Innlandsutvalgets arbeid må følges opp. Det er svært viktig for Innlandet og smart for Norge.

Jeg har også en helt konkret sak jeg ber statsråden klargjøre. Industrisamfunnet på Raufoss er et flaggskip og en motor for vekst og utvikling i innlandet og ruver også i nasjonal sammenheng. Norwegian Center of Expertise på Raufoss har jobbet for å få status som Global Center of Expertise. Nå er fokuset rettet mot en ny spennende mulighet, at NCE Raufoss sammen med NCE Systems Engineering på Kongsberg utgjør ett av to pilotprosjekter i programmet «Klyngene som omstillingsmotor». Den 10. september var næringsministeren med ved oppstart av pilotene. Det er avsatt midler for inneværende år, men hva med 2016? Lovnadene var store. Er midlene sikret, og i så fall på hvilken måte? I statsbudsjettet klarer vi ikke å finne svar på det, men jeg håper at næringsministeren kan gi oss positive tilbakemeldinger her i dag.

Ingunn Foss (H) [12:26:47]: Statsbudsjettet for 2016 er et budsjett for arbeid, aktivitet og omstilling. Politikken skal ha som mål å utvikle omstillingsevnen og styrke norsk konkurransekraft.

Store deler av norsk næringsliv går veldig bra, og eksportbedriftene nyter godt av den lave kronekursen. Men på Sør- og Vestlandet er det mange som sliter på grunn av nedgangen i oljeprisen. Leverandørindustrien i vårt område er hardt rammet. Mange har mistet jobben sin, og det er usikkert hvor mye av dette som eventuelt kan ta seg opp igjen, og når. Dette skaper utfordringer og krever virkemidler som kan være med på å skape de nye jobbene som vi skal leve av i framtiden. Nå er det avgjørende viktig å satse på forskning, innovasjon og gründervirksomhet.

På Nærings- og fiskeridepartementets budsjettområde for 2016 foreslås det å bruke 450 mill. kr på en særlig til-

takspakke for å sikre sysselsetting, forskning og innovasjon og hjelp til selskaper i tidlig fase.

For Sørlandets del er vi også veldig glad for at vi får lokalisert et såkornfond med statlig kapital på 150 mill. kr, og at vi fikk på plass 20 mill. kr til testlaboratoriet Mechatronics Innovation Lab gjennom forliket med Kristelig Folkeparti og Venstre.

Arbeiderpartiet angriper oss for å ha en næringsnøytral politikk – et begrep som det for øvrig var Jens Stoltenberg som lanserte tilbake i 2001 – samtidig som de skriver i sine merknader at «det er avgjørende å ha bedrifter og et næringsliv som driver lønnsomt i hele landet».

Dette er Høyre helt enig i. Det er beklagelig at Arbeiderpartiet har gått bort fra Stoltenbergs linje og fremmer forslag om bransjespesifikke satsinger. Det kan ikke være opp til oss politikere å finne ut hvilket næringsliv som kan drive lønnsomt. Og det er heller ikke fornuftig å bruke statlige penger til å holde liv i bedrifter som ikke har livets rett, og som er i direkte konkurranse med private bedrifter som klarer seg uten statlig støtte.

Et veldig uheldig eksempel på Arbeiderpartiets feilslåtte bransjespesifikke næringspolitikk er den statlige støtten på 79 mill. kr til dørfabrikken Dooria i Årdal i 2006. Staten bidro her til en etablering av en konkurrent innenfor dørbransjen i Norge, i et marked som allerede hadde overkapasitet – i direkte konkurranse med Nordic i Lyngdal og Bindalsbruket i Bindal.

Sommeren 2011 ble Dooria Årdal slått konkurs. Cirka 100 lastebillass med maskiner og utstyr fra konkursboet ble solgt til østeuropeiske aktører i dørbransjen. Doorias regnskapsrapport viser at selskapet til sammen har tapt over 250 mill. kr.

De lokale eierne av Nordic i Lyngdal har i samme periode hatt tøffe tider og skutt inn 45 millioner private kroner for å holde bedriften med 115 ansatte gående.

Bindalsbruket i Bindal med 40 ansatte gikk konkurs, noe som hadde store konsekvenser i en bygd med 1 500 innbyggere. Tapet av bedriften merkes ennå, og folketallet i kommunen er synkende.

Disse eksemplene viser med all tydelighet Arbeiderpartiets feilslåtte næringspolitikk. Arbeiderpartiet skryter av at de bevilger mer penger enn regjeringen på ulike områder, men gjør opp et budsjett med 5 mrd. kr i forventede inntekter som ikke vil komme, ifølge Finansdepartementet.

Ruth Grung (A) [12:30:07]: Arbeidsledigheten har rammet Vestlandet og Sør-Vestlandet, og alt tyder på at den blir langvarig. Da er det behov for både omstilling og å ta vare på den kompetansen som er opparbeidet, og ikke minst ungdom. Nå varsles det at lærlinger blir sagt opp, men det er også ungdommer som ikke kommer inn på arbeidsmarkedet. Dette skjer samtidig med at vi har flyktninger, og da er det utrolig viktig at vi tar de gode grepene for å unngå konflikt mellom ulike grupper, og trepartssamarbeidet er helt avgjørende.

Når det gjelder omstilling, er det veldig bra at det satses på forskning, men hvorfor blir så få av de nye studieplassene som er satt av, gitt til Vestlandet akkurat nå, under en

omstillingsperiode? Og hvorfor får Vestlandet en så liten andel av de stipendiatene og rekrutteringsstillingene som regjeringen har prioritert å øke?

Dette handler om å bruke mulighetsrommet, og jeg er litt forundret over statsråden når det gjelder ferger, for der gjorde i alle fall den forrige regjeringen et virkelig taktskifte når det gjaldt investering i grønn teknologi, ved å få på plass utviklingsprosjektet Lavik–Oppedal. Teknologien er på plass, men utfordringen for fylkeskommunene er å klare å ta et såpass langvarig løft over lengre tid at de klarer å bruke den teknologien også på fergetransport. Der har vi et mulighetsrom, slik vi har det i dag.

Vi har også utfordringer knyttet til en ny næring, helsenæringen. Arbeiderpartiet har også der tatt et skikkelig løft når det gjelder satsing på velferdsteknologi. Der er løsningsen på plass, men den trenger å rulles ut. Vi har satt oss som mål at alle kommunene skal være klare innen relativt få år, så da trenger vi også mer kapital for å rulle det ut. Ideene er der, og teknologien er der, men det må tas i bruk.

Det siste jeg ønsker å ta opp på disse tre minuttene, er design. I Bergen har vi fått etablert noe som heter Design Region Bergen. De får enormt med nye prosjekter. Regjeringen har etablert noe som heter DOGA, Norsk design- og arkitektursenter, med 60 ansatte sentralt, men det er så lite fleksibilitet at selv om man nå står klare med et av de største nasjonale prosjektene knyttet til e-helse, er det ikke mulig å få ressurser fra disse 60, sånn at de klarer å rulle det ut i Bergen. Dermed må det flyttes til Oslo. Dette holder ikke. Fleksibilitet burde være på plass, for endringer i arbeidsledighet og ikke minst endringer innenfor nye næringer skjer så fort at her må regjeringen være på plass.

Ingrid Heggø (A) [12:33:21]: Under Arbeiderpartiet og dei raud-grøne vart det skapt 255 000 nye arbeidsplassar, av di vi torde å satsa der vi hadde dei største fortrinna. Noreg hadde den lågaste arbeidsløysa i Europa. Det er på denne regjeringa si vakt at det har gått gale.

Eg reiser utruleg mykje rundt i landet, og breiband vert trekt fram som det viktigaste enkelttiltaket for mange bedrifter, spesielt for reiselivsnæringa ute i distriktet. Nest viktigast er marknadsføringsmidlane for reiselivet, og alle trekker fram gode og føreseielege rammevilkår. Difor vil eg bruka nokre ord på det åtaket som regjeringa gjer nett-opp på reiselivsnæringa og deira rammevilkår i dette budsjettforslaget.

Det å endra momssatsane på overnatting og skianlegg slik over natta set både hotell og skianlegg i ein svært vanskeleg situasjon, av di mange allereie har inngått kontraktar for komande sesong. Det er ikkje mogleg å ta inn igjen alle desse avgiftene ved å flytta dei over på kundane. Og for tredje året på rad reduserer regjeringa marknadsføringsmidlane, og for tredje året på rad aukar regjeringa oljepengebruken. Ja, det er i og for seg føreseieleg, men det er feil politikk, det er feil medisin – og dette til ei næring som driv heilt marginalt i dag.

Endring i startavgift på flyplassane og flyseteavgift er òg reiselivs- og distriktsfiendtleg.

Ein låg kronekurs har naturlegvis vore bra for reiselivet denne sesongen og kompensert for manglande mark-

nadsføringsmidlar, men regjeringa sin oljepengebruk gjev grunn til uro for framtida. Det hadde også Høgre meint viss det ikkje hadde vore for det inngåtte ekteskapet med Framstegspartiet.

Noreg har sterke kompetansemiljø og industri som ligg heilt i front når det gjeld å gjera seg nytte av biobaserte ressursar. Ein bioøkonomi i vekst vil bidra til å redusera dei globale klimagassutsleppa og gje nye moglegheiter for verdiskaping og verdikjeder innanfor marin sektor, jordbruk og skogbruk. Den totale biomasseproduksjonen innanfor marin sektor er stor, også i internasjonal samanheng, og ein er komen langt på viktige område. Men kunnskap om ressursane er avgjerande for å auka bidraget. Tang, tare, algar og bruk av heile fisken – enzym frå torskelever er jo meir verdt enn gull!

Gjennom auka forskning innanfor marin sektor vil Arbeiderpartiet leggja grunnlaget for nye verdikjeder og produkt basert på havet, men då ein leggja vekk den overdrivne trua på næringsnøytralitet.

Dag Terje Andersen (A) [12:36:38]: Jeg ba om ordet fordi jeg synes det egentlig er ganske skuffende at landbruksministeren i sitt innlegg til Stortinget ikke nevnte skogbruk med ett ord. I en situasjon der vi snakker om klimautfordringer, behovet for nye arbeidsplasser og nye næringer i Norge og å se muligheten for sammenhenger mellom bioøkonomi og det skogbruket vi har, er det skuffende.

Skogbruket er en verdikjede som har en del helt spesielle muligheter. Den er også spesiell fordi det tar veldig lang tid fra en investerer til en kan høste inn avkastningen – 60–70 år fra en setter en plante i bakken, til en kan hogge ned og ta ut verdiskapingen. Nettopp derfor er dette en del av politikken som trenger helt spesielle virkemidler. Det passer ikke med det samme skattesystemet som når en driver med kort omsetningstid. En trenger en del spesielle ordninger. Hele verdikjeden er, har vært og bør i framtida bli viktig for Norge. Derfor burde næringsministeren fokusere på sin del av den verdikjeden som skogbruket gir mulighet for.

Det er selvfølgelig skuffende når regjeringa foreslår å redusere verdiskapingsprogrammet, som har vart helt siden 1998 – jeg kjenner dette fordi det var i grunnen jeg som skrev det i 1997, men det var Kåre Gjønnes som la det fram som landbruksminister. Jeg er veldig fornøyd med det han la fram for å fokusere på og bruke denne fantastiske ressursen bedre og mer effektivt. Da må vi satse på verdiskaping. Da må vi satse på skogsbilveier, alle sånne praktiske ting som vi foreslår i budsjettet, og som faktisk vil være avgjørende for denne verdikjeden.

Her mener jeg at vi har veldig mye å lære av den marine sektoren, oppdrettssektoren. Grunnleggende sett er suksessen på oppdrettssektoren en historie om at vi har tatt utgangspunkt i den kunnskapen som fiskerne langs kysten har om fisk, om marked og om å drive i denne bransjen. Så har vi lagt på innovasjon, forskning på merder og forskning på før, bl.a. på Ås, og fått en verdensledende industri på et område der vi har naturgitte ressurser, men der vi også har lang tradisjon og kompetanse. Å fornye innenfor de forny-

bare ressursene mener jeg vil bli avgjørende for framtida til Norge. Skogbruket er et annet eksempel på hvor vi kan bruke denne tenkinga, ta utgangspunkt i kompetansen og finne nye produkter og ny forskning. Statsråden må gjerne lese Woods of Norway, som er en god oppskrift på å tenke helhetlig verdikjede for økt verdiskaping i Norge.

Tove Karoline Knutsen (A) [12:40:05]: Jeg er født og oppvokst i et fiskevær i en fiskerfamilie på yttersiden av Senja, så jeg vil snakke om fiskeripolitikk.

Fiske- og sjømatressursene utenfor kysten vår er unik. Dette landet er bygd på denne rikdommen. Norge er verdens nest største eksportør av sjømat. Norsk sjømat er vår tredje største eksportartikkel etter petroleum og leverandørindustrien og kan fort bli den største dersom vi skjøtter ressursene riktig. Da må vi legge til rette for verdiskaping, sysselsetting og bosetting langs hele kysten, over hele landet. De fleste framlagte rapporter og strategier peker på at de marine næringene har et industrielt vekstpotensial som vi som kystnasjon må utnytte.

Arbeiderpartiet har slått fast noen viktige prinsipper for fiskeri- og sjømatpolitikken. For det første: Ressursene i havet tilhører fellesskapet, og forvaltninga må være bærekraftig. Ressursene tilhører fellesskapet og skal forvaltes for fellesskapet. Vi sier derfor nei til evigvarende kvoterektigheter og vil beholde deltakerloven og fiskesalgslagsloven som viktige stolper i norsk fiskeripolitikk.

Så må vi legge til rette for lønnsomhet i hele verdikjeden innen sjømatnæringa. En mangfoldig, lønnsom flåte og solide foredlingsbedrifter skal bidra til sysselsetting og vekst langs hele kysten. Foredlingsgraden i næringa må økes, og vi må legge til rette for industri som kan gi lønnsomme og helårlige arbeidsplasser. Vi må ha forskning og innovasjon i alle ledd i verdikjeden, der kvalitet må være et stikkord, også i markedsarbeidet. Jeg er redd for at regjeringas manglende satsing i dette budsjettet, bl.a., på marin sektor, ikke understøtter slike mål.

Så vil jeg snakke om arktisk landbruk. Det kan ikke være tvil om at regjeringas politikk for store og sammenlånne bruk ikke er bærekraftig politikk for arktisk landbruk, slik det bl.a. er i den landsdelen jeg bor i, der alt dreier seg om å utnytte ressursene på jorda som er tilgjengelig.

En annen trussel mot dette landbruket og mot et sunt dyrehold i nord har vært regjeringas manglende engasjement for å beholde Veterinærinstituttets avdeling i nord for grønn sektor, en avdeling som har vært under stort press. Heldigvis, for noen dager siden da saken var oppe her i huset, gikk et samlet storting mot regjeringas råd.

Både denne saken og en fiskeripolitikk som flytter forvaltninga av ressurser fra fellesskapet over til private hender, fikk et klart svar fra nord i valget i høst. Det er bare å håpe at regjeringa lytter.

Statsråd Sylvi Listhaug [12:43:13]: Det er jo fantastisk å høre at Arbeiderpartiet er så opptatt av skognæringen etter å ha sittet og styrt den i åtte år, der det skjedde svært lite bortsett fra at man gikk fra å være en netto importør til å bli en netto eksportør. Så opplever i hvert fall jeg når

jeg reiser rundt nå og møter skognæringen, at tilbakemeldingene er at de er glad for endelig å ha en statsråd som er opptatt av skognæringen, og som har satset på den. Denne regjeringen har altså styrket infrastrukturen i skogbruket kraftig, og vi har også gjort en del endringer som har bedret næringens konkurransekraft, f.eks. å tillate større vogntog.

Så har jeg lyst til å kommentere det med Mattilsynet. Arbeiderpartiet sier at de skal sørge for flere tilsyn ved å bevilge 20 mill. kr ekstra. Samtidig har Arbeiderpartiet en merknad om at de ønsker å endre Mattilsynet til Mat- og dyretilsynet. La meg si med en gang at jeg synes i utgangspunktet at det er en god idé, det er bare det at den ideen koster 20 mill. kr å gjennomføre. Da synes jeg at de pengene heller burde vært brukt på tilsyn, og det er derfor jeg ikke ønsker å endre navn, fordi det koster 20 mill. kr. Dermed blir det ikke flere tilsyn med Arbeiderpartiet.

Det er flere som har vært inne på forskning. Det er 440 mill. kr, nesten, tilgjengelig for landbruksforskning. Jeg vil si at det er ganske så mye penger. I tillegg til det er det veldig gledelig å se at mat- og landbruksindustrien er en av de næringene som har hatt størst økning når det gjelder å søke på SkatteFUNN-ordningen, som denne regjeringen har styrket. Det har vært en økning på over 50 pst. på ett år.

Så til slutt når det gjelder kylling: Det blir ganske søkt å si at konsesjonsgrensene og økningen av dem har skylda for at Nortura nå må redusere antall kyllingbønder. Så langt er det tre-fire stykker i Rogaland som skal bygge til konsesjonsgrense. Det som er faktum, er at Nortura har mistet avtalen med ICA, som gjør at de har en mindre del av markedet. Det som er faktum, er at det har vært et stort dropp i markedet på grunn av diskusjonen rundt antibiotikaresistens, som har vært krevende for alle. Det som er bra oppi det hele, er at Nortura nå ønsker å legge opp til en omstillingsprosess, der vi skal få noen av disse til kanskje å gå over til å produsere storfe – fantastisk, vi trenger mer storfekjøtt, få ned importen, opp produksjonen – og det er også rom for at noen kan gå over til svineproduksjon. Så dette ser ut til å finne sin løsning, og en veldig god løsning.

Geir Pollestad (Sp) [12:46:18]: Innenfor landbrukspolitikken ser en nå en svært høy takt i nedleggingen av antall bruk. Det har ikke vært høyere siden 2007. Så jeg synes regjeringspartiene skal være litt forsiktige med å trekke store konklusjoner ut fra utviklingen over kort tid, fordi landbruksnæringen er en langsiktig næring, der politikken gir utslag over tid.

Så er det interessant at vi har en diskusjon der det blir framhevet en tiltakspakke som er så viktig. Den var tindrende klar i det framlagte statsbudsjettet, den var på 4 mrd. kr. Nå diskuterer vi altså en tiltakspakke som regjeringspartiene ikke vet hvor stor er. Det synes jeg er problematisk, og det synes jeg at regjeringen burde bringe klarhet i.

Så var representanten Gunnar Gundersen tidligere i debatten inne på at dette er noe annet enn finanskrisen. Ja, årsaken er annerledes, men det vi etterlyser, er den besluttomheten og den handlekraften som var i 2009. Jeg tror ikke at den daværende opposisjonen ville ha godtatt det

hvis vi sa at her er tiltakspakken, den vet vi ikke hvor stor er.

Videre har det i dag kommet en nyhet som er ganske dramatisk for næringslivet i store deler av landet. På grunn av at regjeringen og flertallspartiene innfører en flyseteavgift, på grunn av at de har økt momsen, på grunn av at de har innført økt arbeidsgiveravgift, og de har innført økte Avinor-avgifter, drar Widerøe ned produksjonen sin på en rekke ruter som er viktige for næringslivet. Det gjør en altså i en tid med et fallende marked. Så kommer disse avgiftene som rammer Widerøe hardt, på toppen. Det er dårlig for norsk næringsliv.

Til slutt ønsker jeg å avklare litt rundt Statkraft. Det er riktig at Senterpartiet varslet tidligere at hvis ikke Statkraft gjennomførte det som lå i investeringsplanen, mente vi at forutsetningene for den var endret, og at en måtte se på kapitaltilførselen. Det er noe helt annet enn det som flertallspartiene nå gjør. Nå drar de tilbake 5 mrd. kr før en vet om Statkraft gjennomfører den investeringsplanen som lå til grunn. Hadde det vært sånn at en kunne ventet til januar og sett at her kom det en negativ investeringsbeslutning på Fosen og vindkraft der, og så på grunn av det trakk tilbake kapital fordi forutsetningene for kapitaltilførselen var endret, ja da hadde Senterpartiet vært enig. Men det en gjør nå, er å late som om Statkraft har konkludert med at Fosen ikke skal bygges ut, og så tar en 5 mrd. kr en sen nattetime for å få budsjettene de neste årene til å gå i hop. Det er dårlig eierstyring. Jeg forventer at representantene for regjeringspartiene er litt mindre høye og mørke når vi diskuterer eierskapsprinsipp i dagene og årene framover.

Odd Omland (A) [12:49:43]: I en tid da vi trenger omstilling, er det viktig at vi legger til rette for at fylkeskommunene settes i stand til å være den viktige regionale utviklingsaktør som de er tiltenkt. Derfor virker det underlig at regjeringen nå for tredje år på rad kutter i de regionale utviklingsmidlene. I år har regjeringen også kommet opp med et beløp på 20 mill. kr til en såkalt sørvestlandsatsing, som skal gå til fylkeskommunene langs kysten fra Møre og Romsdal til og med Aust-Agder, administrert av Hordaland.

Jeg stiller spørsmålet: Hva slags betydning vil disse 20 mill. kr ha i denne sammenheng, når de samtidig på årets budsjett kutter 7,8 mill. kr i de regionale utviklingsmidlene bare i Agder? En kan i alle fall si at det ikke er noen satsing. Derfor foreslår Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett at vi øker de regionale utviklingsmidlene med 200 mill. kr.

Samtidig med dette foreslår regjeringen også å legge ned de regionale styrene i Innovasjon Norge, som er en viktig brikke i samspillet med fylkeskommunene, som den regionale utviklingsaktør de er tenkt å være.

Arbeiderpartiet har merket seg innspillene under høringen fra LO om at det er behov for en statlig lånegarantiordning for fastlandsindustrien for å bedre tilgangen på kapital og styrke konkurransekraften. Derfor foreslår vi sammen med Senterpartiet at regjeringen utreder muligheten for en statlig lånegaranti etter mal fra GIEK. Vi ønsker også i vårt alternative budsjett at grunnfondet i GIEKs

u-landsordning økes med 150 mill. kr, som gir en økt garantikapasitet på 1,05 mrd. kr.

Videre er Arbeiderpartiet glad for støtten fra en samlet komité om å be regjeringen utarbeide en bredt forankret nasjonal romindustristrategi. Det samme gjelder for en annen industri, ferdigvareindustrien, hvor en ber regjeringen se på hvordan det er mulig å innrette virkemiddelapparatet slik at ferdigvareindustrien kan styrkes.

Mechatronics Innovation Lab ble et prioritert tiltak av det såkalte Sørlandsutvalget, som regjeringen Stoltenberg nedsatte. Arbeiderpartiet har etter framleggelsen fra utvalget prioritert midler til den laben. Skuffelsen var desto større på hele Sørlandet da regjeringen ikke fulgte opp med midler i årets forslag til budsjett. Heldigvis kom det på plass 20 mill. kr i budsjettforliket. Jeg vil i dag understreke at for å ferdigstille prosjektet er det viktig med ytterligere bevilgninger framover.

Knut Storberget (A) [12:52:52]: Denne debatten har dreid seg om det som vel er den store utfordringen for mange av oss, uansett hva slags parti vi kommer fra. Vi er altså i ferd med å få en situasjon i Norge hvor et veldig stort antall mennesker ikke har noen jobb å gå til. Jeg opplever det sånn at de store spørsmålene, som har betydning for framtidig rekruttering, i veldig liten grad er besvart fra regjeringspartienes side under denne debatten.

Dette gjelder for det første spørsmålet om hvor mye penger vi skal bruke, og særlig hvor mye oljepenger vi skal bruke. Det er vanskelig etter denne debatten å kunne konkludere med at det virkelig er noen bekymring hos regjeringspartiene knyttet til en stadig økende oljepengebruk og en stadig større oljeavhengighet, som en sjøl i opposisjon frarådet veldig sterkt.

Det andre er spørsmålet om hvordan vi finansierer alle gode tiltak. Arbeiderpartiet ble i sted beskyldt for at vi brukte altfor mye penger, men det er tross alt slik at man i de alternative budsjettene har pekt på god inndekning. Jeg er litt overrasket over at man ikke i større grad fra regjeringspartiene tar ad notam hvor lite vekst man får ut av de skattelettelsene man så ivrig slåss for, og at man faktisk ikke registrerer at det fra ganske sterkt kompetent faglig hold veldig tydelig varsles at det er lite vekst å hente i å drive den type reduksjon i bl.a. formuesbeskatningen, som vi har sett regjeringa gjøre.

Til spørsmålet om å være næringsnøytral eller ikke: Det handler ikke først og fremst om å se én bedrift ett sted i landet og gå inn der. Det flere partier har etterlyst i denne debatten, er et større engasjement innenfor en sektor og særlig – påpekt av mange – knyttet til bioøkonomi.

Når det gjelder å utvikle treforedling i Norge, må det handle om noe mer enn budsjettposter som i stor grad ligger hos Samferdselsdepartementet, men som dreier seg om både lengde på biler og for så vidt også det å bygge veier. Det er viktig nok, men det er mange andre tiltak vi må ha på plass for å kunne løfte en fornybar næring. Trebasert innovasjon er nevnt, forskning, under Landbruksdepartementets budsjett, som vi ikke ser så mye av, osv.

Jeg vil også til slutt nevne replikkordskiftet vi hadde, hvor spørsmålet om statens forvaltning av eierskapet knyt-

tet til Telenor ble tatt opp. Jeg syns ikke vi fikk noen klargjøring av det spørsmålet som ble stilt i replikkordskiftet. Jeg hadde kanskje forventet at statsråden nå brukte anledningen her i Stortinget til i større grad å skape klarhet i hva som har blitt sagt, og hva det har blitt informert om på de gitte tidspunkt, slik at man fikk stanset en unødvendig debatt ute.

Trond Giske (A) [12:56:07]: Mediene har den siste uken vært opptatt av en svært viktig sak, nemlig den svært skjeve kjønnsbalansen i toppen av norsk næringsliv. Det krever handling. Men i stedet for å gjøre det som hjelper, nemlig å sørge for flere kvinner inn i det nest høyeste sjiktet i næringslivet, kreve og sørge for at selskapene har systematiske rekrutterings- og karriereplaner for kvinner, sørge for likestilling generelt, som gjør at kvinner kan ta på seg slike framtreddende oppgaver, konsentrerer næringsministeren seg om én konkret ansettelse i ett konkret selskap. Sitat:

«Det er alvorlig hvis det viser seg at ingen kvinner var med i sluttrunden (...), skriver Mæland i en e-post til Dagbladet.»

Så viser det seg at statsråd Mæland har vært fullt informert siden 4. mai. I et halvt år har hun visst nøyaktig hva som foregikk. Hun visste at kvinner var blitt intervjuet, hun visste at tre menn var blitt innstilt til styret, og hun visste at rådgiverselskapet og styreutvalget anbefalte slik de gjorde. Hun valgte «å spille overrasket», skriver Ukeavisen Ledelse i dag. Med sine uttalelser forledet hun stortingsrepresentanter til å uttale seg på feilaktig grunnlag. Hun forledet journalister og kommentatorer. Hva mener statsråden egentlig at Telenor skulle gjort annerledes? Skulle de ansatt en annen enn det de gjorde, selv om utvalg, rådgivingsselskap og styre enstemmig mente dette? Det må statsråden kunne svare på i denne salen.

VG kan nå avsløre at Mæland spurte etter en helt bestemt kandidat. Burde selskapet fulgt Mælands anbefaling, også på tvers av sine egne konklusjoner? Hva skulle man sagt til de 46 pst. andre eierne i selskapet, hvis man hadde gjort det? VG kan også avsløre at Mæland sitter på kontoret sitt og sammenligner cv-er. Det sto det i avisen her om dagen. Er det slik eierskapsforvaltningen utøves? Man må jo gni seg i øynene. Er det slik man bygger tillit og troverdighet mellom selskap og eier – en fortrolig dialog? Nei, det er det ikke.

Men denne fortroligheten er jo allerede brutt. I forrige uke sendte statsråden 1 500 sider med dokumentasjon om dialogen mellom eier og selskap til Stortinget. Jeg husker jeg hadde tilsvarende problemstilling i min tid. Da fikk jeg et sterkt råd – et faglig, eierskapsforvaltningsmessig råd – fra embetsverket om at disse papirene ikke måtte sendes ut av departementet.

Mitt spørsmål til statsråden er: Fikk hun det samme rådet, forvaltningsmessig? Hvorfor valgte hun i så fall å bryte det, og sende 1 500 graderte sider ut av departementet? Dette er dårlig eierskapsforvaltning. Det skader det statlige eierskapet når man bryter denne fortroligheten og gir feilaktig informasjon i media om ulike prosesser.

Svein Roald Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Ove Bernt Trellevik (H) [12:59:24]: Eg synest det er svært oppsiktsvekkjande at leiaren for næringskomiteen opptil fleire gonger går opp på talarstolen og spør etter tala i budsjettet. Det kan tyda på at han ikkje evnar å lesa budsjettet og kanskje heller ikkje evnar å forstå det som står skrive i budsjettet, og lesa budsjettet på ein god måte.

Det er slik at av den opphavlege tiltakspakken er det sett av 450 mill. kr i Nærings- og fiskeridepartementet sitt budsjett, og dei står der framleis. Ikkje ei einaste krone av dei 450 mill. kr som var innanfor Nærings- og fiskeridepartementet sin pakke i dette budsjettet, er flytta på av Stortinget. Dei står klare til bruk frå januar 2016, og det er jo svært gledeleg. I tillegg er det slik at forhandlingane i Stortinget og medførte at dei totale budsjetta som me behandlar i næringskomiteen, faktisk òg er vortne styrkte. Så dei budsjetta me behandlar i næringskomiteen, har kome svært, svært godt ut av den runden som har vore her på Stortinget, og det arbeidet som regjeringa har gjort med budsjettet.

Så har jo dei fleste fått med seg at den tiltakspakken som var på 4 mrd. kr, og som framleis er på godt over 3 mrd. kr, har gjeve svært gode effektar der desse pengane har vorte brukte. Me har jo måtta bruka noko, særleg på den krevjande flyktning- og immigrasjonskrisa, men det er heilt klart at tilbakemeldingane viser at mykje av det arbeidet som vert gjort, òg skaper arbeidsplassar. Me har fått tilbakemeldingar om at opptil 4 000 nye arbeidsplassar er skapte på grunn av denne krisa. For oss er det svært viktig at det er gode og kompetente menneske som jobbar der, og dette er gode og kjærkomne arbeidsplassar for dei som får desse jobbane.

Så vil eg òg kommentera: Odd Omland, representanten frå Arbeidarpartiet, kritiserer regjeringa for at dei prioriterer for lite. I same andedrag spring representanten Ingrid Heggø opp og kritiserer regjeringa for det stikk motsette, nemleg at dei faktisk evnar å prioritera. Så frustrasjonen ser frå mi side ut til å vera komplett i Arbeidarpartiet. Det gjev seg òg utslag i at Ingrid Heggø går opp på talarstolen og snakkar ned den flotte, gode reiselivsnæringa som me har her i Noreg. Faktum er at budsjetta til Innovasjon Noreg på dette området er styrkte med 6,5 mill. kr i dette budsjettet.

Statsråd Sylvi Listhaug [13:02:07]: Jeg har lyst til å kommentere det med antall bruk, som representanten Pollestad var inne på. Det er jo sånn at antall bruk som blir lagt ned frå år til år, vil variere. Men status så langt, med denne regjeringen, er at antall bruk i drift er redusert med 2 pst.. Nå er de siste tallene vi har, foreløpige tall, men det er de beste vi har så langt. Ser vi den rød-grønne perioden under ett, utgjorde antall bruk i drift som ble lagt ned, i snitt 2,4 pst. Med andre ord ligger vi meget godt an hvis målet er å legge ned færrest mulige bruk.

En av årsakene til at antall produksjonssøknader har økt en del i år, er at vi har gjort noen endringer i produksjonstilskuddsforskriften. Blant annet har vi sett på driftsfelles-

skap og gitt det økt oppmerksomhet. Det betyr at noen er små på papiet, mens de i virkeligheten er store. Det vi har vist, er at det har vært noe juks med dette, enten bevisst eller ubevisst, for det har vært et regelverk som har kunnet føre til misforståelser. Det var bakgrunnen for at Landbruksdepartementet i år ga amnesti til dem som ønsket å rydde opp i dette selv. Det er veldig bra at mange meldte seg, og det er positivt at vi har fått ryddet opp i det. Men det er altså en av grunnene til at det har vært en ganske stor reduksjon i antall produksjonstilskuddssøknader fra i fjor til i år.

Så vil jeg bare kommentere kort bioøkonomi. Nå er det sånn at denne regjeringen har varslet at vi vil komme til Stortinget med en bioøkonomistrategi – vi har varslet at vi er forsinket, så den kommer over nyttår – det er fordi det er så stor interesse for denne bioøkonomistrategien, og stadig flere ønsker å bidra fordi man ser at dette er viktig for framtiden.

Til slutt vil jeg si at jeg synes det er ganske merkelig at representanten Storberget sier at man ser nesten ingenting til landbruksforskning i neste års budsjett. Det er bevilget nesten 440 mill. kr. Hvis det er definisjonen på nesten ingenting, synes jeg at han har en svært spesiell omgang med innbyggernes penger. 440 mill. kr er i hvert fall mye i min verden, og vi skal bruke dem på en best mulig måte.

Heidi Nordby Lunde (H) [13:05:08]: For rundt halvannen uke siden kunne vi høre representanten Jonas Gahr Støre etterlyse nye ideer og bedre løsninger fra statsministeren når det gjaldt tiltak mot arbeidsledighet. Det interessante er at han tilbyr sine egne tanker om hva som kunne vært nye ideer og nye løsninger, nemlig permitteringer. Dette er noe jeg har hørt siden jeg kom inn på Stortinget. I snart to år har vi hørt én ting fra Arbeiderpartiet og fagbevegelsen: reversering av de endringene regjeringen gjorde, og nå også ønske om økt lengde på permitteringene.

Hadde vi gjort som Arbeiderpartiet foreslo for to år siden, ville noen av de 1 000 som i dag har fått nye jobber, vært permittert lenger og levd av dagpenger lenger før de hadde fått sparken. Det er dramatisk for dem det gjelder, å miste jobben, men det er mindre dramatisk enn å gå inntil ett år på dagpenger i en uavklart situasjon – dagpenger som for de fleste ville utgjort halvparten av inntekten, samtidig som utgiftene består. Vi må være ærlige om at de 30 000 som har mistet jobben i oljerelatert næring, ikke skal tilbake til næringen. Hvis ikke får vi verken til omstilling eller grønt skifte.

Men næringen skal fortsatt være viktig for Norge framover og vil være ett av flere bein å stå på. Denne regjeringen legger nettopp til rette for flere bein å stå på i motsetning til forrige.

I 2012 ble det investert 200 mrd. kr i oljerelatert næring mot 20 mrd. kr på fastlandet. Det sier litt om den delingen av økonomien som har vært. Jeg hører flere kritisere næringsnøytral politikk fordi man ønsker satsing innen noen områder. Ja, bioøkonomi kommer mest sannsynligvis til å være viktig for Norge framover. Men å tro et øyeblikk at denne salen er kompetent nok og i stand til å spå framtidens vekstnæringer, er relativt naivt.

Da Internett og uttrykket «Internett» ble oppfunnet i 1991, kan jeg ikke huske én budsjettpost de neste ni årene som investerte i IKT-næringer i Norge. I dag utgjør disse 250 000 arbeidsplasser. Det bobler i gründermiljøet i Stavanger om dagen, og framtidens arbeidsplass er antakeligvis allerede i ferd med å skapes, men det vil ikke være innenfor én næring, det vil ikke være én bedrift.

Facebook, som mange bruker i dag og stiller spørsmålet om vi kunne fått et Facebook i Norge, ansetter 12 000 mennesker globalt. Det betyr at framtidens arbeidsplasser neppe vil ha det som industriplassene hadde, nemlig mange tusen ansatte lokalisert ett sted. Vi må legge til rette for at mange næringer kan vokse samtidig, og at det er et mangfold av arbeidsplasser som blir skapt.

Denne regjeringen har lagt opp til arbeid, aktivitet og omstilling, og jeg vil holde fast ved at dette budsjettet har tatt hensyn til det, på basis av det vi hadde å gå ut fra, og at vi faktisk kommer til å stå foran en ny periode i Norge med arbeid, vekst og omstilling.

Ingunn Foss (H) [13:08:25]: Til representanten Odd Omland som etterlyser regionale utviklingsmidler til Agder, kan jeg melde tilbake fra Agders næringsliv at de er veldig godt fornøyd med retningen på dagens næringspolitikk. De får lettelse i beskatningen, og ikke minst får de en historisk satsing på veibygging i vårt fylke.

Til representanten Knut Storberget: Hvis målsettingen med næringspolitikken er å maksimere verdiskapingen, noe som jeg går ut fra at Arbeiderpartiet også er for, handler det om å få fram de beste produktene. Da må de beste prosjektene nå fram i konkurransen. Da er det ikke løsningen at vi som sitter her på Stortinget, skal plukke fram tidenes bedrifter som skal skape de nye arbeidsplassene.

Karin Andersen (SV) [13:09:24]: Én ting er sikkert: Framtidas arbeidsplasser må være klima- og miljøvennlige. I dag baserer Norge mye av sin næringsvirksomhet på ikke-fornybar olje. Det er nødt til å snu. Mange sier at vi ikke kan plukke næringer, men vi må plukke de forutsetningene som skal ligge til grunn for de næringene vi har, nemlig at de må være klimavennlige.

Oljeindustrien baserer seg på et råstoff som tilfeldigvis lå utenfor våre kyster. Vi må erstatte det råstoffet med råstoff som er fornybart og klimavennlig. Vi er så heldige at vi har slikt råstoff i Norge. Vi har slikt råstoff i mange deler av landet, og i den delen av landet jeg kommer fra, har vi mye av det. Det er bra.

Men hvordan er det da regjeringen satser på dette? Jo, ved å satse massivt på oljeforskning – oljeforskning, som representanten Nordby Lunde var her oppe og sa – olje, som vi er nødt til å fase ut, og ikke inn, der pøser regjeringen på masse penger, der har man økonomiske regimer som gjør at oljeselskapene får refundert utgiftene sine til lettevirksomhet. Det er voldsomme satsinger fra regjeringen på en spesifikk bransje, en spesifikk bransje som må fases ut. Hva ser vi da i den bransjen som kunne erstattet noe av dette, nemlig den grønne bioøkonomien? Jo, der har regjeringen helt systematisk fra de tiltrådte, plukket vekk de små virkemidlene som lå der.

Det første året var det kutt på industriell bruk av flis. Det gikk mange arbeidsplasser tapt på det. Så har det vært trebasert innovasjon – år etter år kuttet det. Vi får si takk til Kristelig Folkeparti og Venstre, som berger noe av dette ved tilskudd til bruk av tre. Det er små virkemidler, men dem plukker man vekk. Og så sier man: Men se, vi har jo bevilget penger til skogsbilveger. Ja, man bevilger penger til vegger, slik at man kan kjøre tømmeret ut til Sverige og drive industriell produksjon i Sverige. Det er det som skjer nå.

Det er derfor SV mener at vi er nødt til å satse på disse næringene. Da kan vi ikke plukke produksjon, men vi er nødt til å satse på forskning på dette. Vi må ha inn virkemidler som gjør at det er mulig å realisere en industriell satsing på dette fornybare råstoffet som vi har, og som kan erstatte olje. Alle snakker om det, men regjeringen fortsetter bare å gjøre det den har gjort før, nemlig å satse på olje, som alle sier vi er nødt til å fase ut.

Jeg er ikke spesielt imponert over den grønne satsingen til denne regjeringen.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [13:12:35]: Vi trenger rekruttering både til næringslivet generelt, til fiskerisektoren vår og til landbruket. Når det gjelder landbruket, skal det ikke bare produsere mat, men vi mener også at vi trenger en plan for matsikkerhet i krisetider. Forsvarssjefens fagmilitære råd slår fast at det ikke lenger er realistisk å legge til grunn en lang varslingsetid for kriser i nær-områdene. Erfaringene fra nær historie forteller oss også det samme. Jeg tenker på Russlands annektering av Krimhalvøya. Det er et eksempel på kriser og konflikter som kom raskt, og som ikke følger det vi tenker på som klassisk krigføring.

Ekspertgruppen for Forsvaret i Norge sier videre at den sivile beredskapen må styrkes for å understøtte Forsvaret og ivareta borgernes behov i en krisesituasjon. Derfor var det bra at vi fikk med oss et flertall i komiteen, som ber regjeringen utarbeide en grundig risiko- og sårbarhetsanalyse hvor matproduksjon, matforsyning og beredskap inngår som en del av samfunnssikkerhetsspektivet.

Jeg er også glad for den presiseringen som statsråd Listhaug hadde i replikkordskiftet med representanten Storberget – at regjeringen selvfølgelig skal følge opp dette, men også at man vil se på dette sammen med næringsministeren, som også sitter med et ansvar her. For undertegnede, som har vært pådriver bak disse merknadene, dreier ikke dette seg først og fremst om kornlager, det har vi sett og fått en del på, men dette er et bredere perspektiv.

Hele landet opplever nå ringvirkningene av lav oljepris. Det har vi diskutert og vært inne på mange ganger, men for Kristelig Folkeparti er det viktig å satse på regional utvikling og nyskaping i distriktene nettopp i den tiden vi er inne i nå. Derfor var det viktig for oss å få tilbake noen av de regionale utviklingsmidlene som regjeringen hadde foreslått å kutte i forslaget til budsjett. 125 mill. kr har vi lagt på plass i budsjettenigheten med Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Bioøkonomisk strategi jobbes det med, sier statsråd Listhaug. Det er bra. Det er også bra at det er stor interesse.

At den kommer litt forsinket, det skal vi klare å leve med, for bioøkonomi har et stort potensial i seg. Jeg er glad for å høre at regjeringen sier at det er stor interesse for dette, og forventer da også at det vil få konsekvenser for den politikken som skal føres videre, for vi i denne salen er opptatt av bioøkonomi. Det viste vi i fjorårets innstilling. Nå følger regjeringen opp våre flertallsmerknader, og til neste år bør vi være i gang.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [13:15:45]: Denne debatten synest eg har illustrert at det er passivitet som styrer næringspolitikken til Noreg for tida. På diverse spørsmål i replikkveksling osv. om kva det er som skjer, fekk vi egentleg ganske greie svar på det.

I møte med arbeidsløysa, da den verkeleg eksploderte, kom eit knippe organisasjonar – Norsk Industri, Norsk olje og gass, Tekna, Abelia – med ein pakke dei døyp-te «Transferit», som var bygd på forskingsrådet i England sine veldig gode erfaringar med å overføre kompetanse frå eit område til eit anna. Det er høgaktuelt i Noreg, der vi verkeleg treng å ta i bruk kompetansen som er i den høg-teknologiske oljebransjen, og flytte han over i andre typar næringar.

Ingenting skjedde i revidert budsjett. Så kjem det eit lite skvalp i form av ein idélab, og det er det einaste eg har klart å finne i dette budsjettet, på rundt 10 mill. kr. Dette var eit prosjekt som i utgangspunktet var langt meir omfattande og ville hatt langt større betydning. Det er nesten ubegripleg å sjå at mange folk no mistar jobben, mange forsvinn ut av landet. Dette er eit tap for Noreg i mang ein forstand. Så klarer ein berre ikkje å stokke beina sånn at ein får til program som klarer å løfte denne kompetansen over i område der vi verkeleg treng han.

Her skal det kome ei bioøkonomimelding. Dette er gamle omgrep, dette er omgrep frå tidleg 2000-talet, ting vi burde ha starta med for lenge sidan. Her er vi snart i andre halvdel av regjeringas periode, og så begynner ein med ei bioøkonomimelding som skal kome over nyttår. Industri 4.0 – det er initiativ som kom i Tyskland for fleire år sidan, dette er ei utvikling der vi verkeleg er bakpå, og der det er livsfarleg, industrielt, å ligge bakpå. Først no kjem denne typen initiativ, antakeleg, men det høyrer meir ut som ein analyse.

Eg hadde verkeleg trua på at når ein fekk ein sånn gjeng i regjering, skulle mykje skje på IKT-feltet. Men kva skjer? Det skjer nesten ingenting. Det skjer nesten ingenting på utdanningsfeltet, og det går ekstremt langsam på helsefeltet. Det går rett og slett så langsam at vi begynner å lure på om det i det heile er mogleg å få dette til i løpet av dei fire åra regjeringa sit.

Så snakkar ein om næringsnøytralitet. Kva i all verda er det for ei form for nøytralitet? Ein snakkar om det innanfor næringsfeltet, men innanfor forskning er ein da i stand til å plukke ut prosjekt ein meiner skal vere framtida. Der har ein allereie gjennom langtidsplanen for forskning plukka ut seks område ein meiner skal vere framtida. Der er ein verkeleg kompetent, men på næringsfeltet er ein ikkje det, bortsett frå på olje. Der skal ein satse særskilt, mens for alle desse andre næringane seier ein nei, der skal vi vere mest

mogleg nøytrale, dei må kunne søkje på generelle pottar. Elles er regjeringas politikk prega av ei sterk lening mots privatisering av naturressursar. Det verkar nesten som at ein er meir opptatt av å få selt ut det som er framtida til Noreg, enn verkeleg å ta det ordentleg i bruk.

Presidenten: Neste taler er Dag Terje Andersen. – Unnskyld, Dag Terje Andersen, neste taler er Frank Bakke-Jensen.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:19:10]: Da var vi heldig, for mitt innlegg er mye bedre enn Dag Terje Andersens. (Munterhet i salen) Jeg skal være litt forsiktig med å kommentere representanten Knag Fylkesnes for mye. Han var så bedrøvet nå at vi nesten må pakke litt om ham. Jeg har sjelden hørt et så depressivt innlegg fra denne talerstolen.

Jeg vil kommentere noen av de tallene som har kommet. Representanten Geir Pollestad er oppom talerstolen og gir regjeringen skylden for rutekuttene i Widerøe.

Det blir en litt merkelig debatt. Vi har i dag i stor grad diskutert markedssvikt og næringssvikt på Vestlandet. At den markedssvikten flyttes over til Widerøe, må være krystallklart for alle som er interessert i næringspolitikk. Widerøe kutter sine ruter primært fra Stavanger. Det kommer av at det er mindre aktivitet. Det er færre som reiser med fly der nede. Det kan vi gjøre lite med her oppe.

Jeg ser Widerøe begrunner det med økt arbeidsgiveravgift. Det er helt riktig. Det har de fått. Det fikk de etter at EU endret regionalstøtteregelveket sitt og tok transport ut av den delen. Det har ført til økt arbeidsgiveravgift for Widerøe. La meg få minne om at tidligere leder i Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, i denne salen har sagt at jo, vi hørte om det og vi reiste ned, men vi så ikke noen grunn til å engasjere oss i akkurat den saken. Så ansvaret får plasseres der ansvaret skal plasseres.

Så registrerer jeg til min forbauselse at Helge Møgster er trygt inne i det varmeste av Arbeiderpartiet. Jeg må få lov til å minne om at Helge Møgster er en av de fremste industribyggerne man har hatt på Vestlandet. Da han hadde sin tirade på et møte med finansministeren på Vestlandet, var det primært formuesskatten som plaget ham. Helge Møgster har nå fått dårligere tider. Formuesskatten plaget ham, for den belaster skjevt når verdiene i konsernene synker. Jeg ser ikke noen rop fra Arbeiderpartiet og ikke noe spor i budsjettet deres om at de skal ta bort formuesskatten. Jeg tenker at vi må være så redelige at vi behandler Helge Møgster som det han er – en samfunnsbygger og en industribygger, som ikke ville bli belastet med en urettferdig skatt, iallfall ikke nå når det strammer seg litt til.

Avslutningsvis må jeg få si til representanten Trond Giske, som sa at næringsministeren hadde forledet journalister og stortingsrepresentanter: På ett vis kan jeg være litt enig med ham. Han har iallfall klart å forlede lederen i næringskomiteen, Geir Pollestad, til å tro at det er statsråden som utnevner styreleder i Telenor. Det er veldig greit å få oppklart her at det er det en valgkomité og bedriftsforsamling som gjør. Representanten Pollestads rop i media om at næringsministeren nå må få inn en ny styreleder så fort som mulig, er rop ut i tomrommet. Det skjer altså i ordne-

de former. Det tenker jeg det er viktig at vi har klart for oss når vi omtaler en så viktig sak og et så viktig selskap som Telenor er.

Presidenten: Neste taler er Dag Terje Andersen. Nå får forsamlingen bedømme kvaliteten på innleggene.

Dag Terje Andersen (A) [13:22:26]: Det skal ikke jeg mene noe om, men det passet i grunnen veldig godt at jeg kom etter representanten Frank Bakke-Jensen, for jeg har nemlig lest det intervjuet med Helge Møgster. Det var ikke bare formuesskatten han omtalte. Han omtalte også evnen til å håndtere kriser som rammer landet. Det var egentlig hovedbudskapet, iallfall i det som sto gjengitt i media. Jeg synes han hadde et godt poeng: Når det er krevende situasjoner, holder det ikke å si at dette er vanskelig, og det er ikke vår skyld. Man må faktisk sette inn tiltak for å møte de utfordringene som er. Der er næringspolitikken det aller viktigste arbeidsmarkedstiltaket, vil jeg si – å skape aktivitet.

I den sammenhengen hører også permitteringsregelverket hjemme. Det ble tatt opp av en taler tidligere, med en betydelig misforståelse, for representanten Nordby Lunde mente det var 30 000 i oljenæringen som skulle miste jobben, og som ikke skal tilbake til næringen. Det tallet vil absolutt ikke jeg gå god for, men permitteringsregelverket er ikke slik at man blir permittert hvis jobben blir borte. Permitteringsregelverket er en mulighet når man ser at man er inne i en midlertidig lavkonjunktur og at jobbene vil komme tilbake. Et veldig godt eksempel på hvordan vi kan bruke det som et aktivt omstillingsbidragsytende virkemiddel, er jo Aker Verdal, der permitteringsregelverket i perioder med lavkonjunktur er blitt brukt til kompetansebygging, og de har kommet tilbake og bygd videre på den kompetansen de har og utviklet seg videre. Det er nemlig riktig, som næringsministeren sa i sitt innlegg – og det syntes jeg var godt sagt – at vi faktisk har et veldig omstillingsdyktig næringsliv i Norge. Jeg er litt lei av at det i den politiske debatten høres ut som at vi ikke har et omstillingsdyktig næringsliv, og at vi nå skal bli en kunnskapsbasert nasjon. Det er faktisk det vi er. Det er derfor vi greier oss så godt. Permitteringsregelverket og andre offentlige ordninger støtter opp under de gode delene av det private næringslivets mulighet til under trygghet å få til omstilling, for det er nemlig slik at det skal og må komme mange nye arbeidsplasser i Norge. Men det meste av nyskapingen av arbeidsplasser i Norge skjer faktisk i eksisterende bedrifter, som utvikler nye produkter på basis av den kunnskapen de har. Det skal vi støtte dem i og hjelpe dem til.

Til slutt må jeg bare konstatere – fordi mitt første innlegg, som jeg trodde skulle bli mitt siste, handlet om skogbruk – at jeg tre ganger har hørt landbruksministeren på Stortingets talerstol, og til nå har hun ikke sagt noe om Landbruksdepartementets skogbrukspolitikk. Hun har nevnt to virkemidler, som begge ligger i Samferdselsdepartementet, f.eks. lengre biler. Det er alle partier enige om. Men vi har altså ikke hørt at landbruksministeren har sagt noe om de skogbrukspolitiske virkemidde-

ne som Landbruksdepartementet rår over, og det er vel en avklaring i seg sjøl, det.

Presidenten: Representanten Geir Pollestad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Geir Pollestad (Sp) [13:25:40]: En kort stemmeforklaring om rammeområde 11, punkt VII og rammeområde 9, punkt XIII, som vi kommer til å stemme imot. Vi har gitt uttrykk for vårt standpunkt til dette i eierskapsmeldingen.

Jeg håper statsråd Mæland kan avklare hvorfor hun ikke tok forbehold om økonomisk utvikling i landet da man tilførte Statkraft 10 mrd. kr, når det er blitt brukt som forklaring på hvorfor man trekker tilbake 5 av dem.

Så kunne jeg også tenke meg å få svar på hvorfor næringsministeren lar seg informere om hvem som er kandidater til konsernsjefjobben i Telenor, om man mener at man ikke har innflytelse over det.

Så når det gjelder det Frank Bakke-Jensen nå bidro med: Er det slik at næringsministeren overhodet ikke har noe innflytelse på hvem som blir ny styreleder i Telenor?

For øvrig merker jeg meg at i Dagens Næringsliv i dag er den samme Frank Bakke-Jensen ute og sier at Telenor må få på plass en ny styreleder og en ny ledelse. Da er det ute med eierskapsprinsippene.

Øyvind Korsberg (FrP) [13:27:04]: Vi har kommet til det punktet i debatten der man kan si at det er en interessant debatt – det sier jeg kanskje med litt ironi. Jeg synes i alle fall det var ganske merkelig og spesielt å høre replikkvekslingen mellom Knut Storberget og Monica Mæland. Det er ikke så ofte de siste dagene at Svein Aaser har fått en så varm omfavnelse som Knut Storberget i realiteten ga ham i den replikkvekslingen. Det var i alle fall interessant.

Et navn som har gått igjen i denne debatten, er Helge Møgster, for han har langet ut mot regjeringen, og de rød-grønne har brukt ham som sannhetsvitne. Det er for så vidt interessant, men jeg må få lov til å lese noen sitater fra intervjuet der han langet ut mot finansministeren, og som det er referert til:

«Folk kommer i fengsel fordi det gjøres feil i forhold til et eller annet regelverk. Hvilke land er vi i ferd med å skape, spurte Møgster.»

Jeg må ærlig talt si at en som ønsket slakkere regelverk fordi det passet ham og hans næringsvirksomhet, er jeg ikke helt sikker på at man nødvendigvis skal støtte. Jeg er opptatt av at vi bor i en rettsstat, vi skal ha lover og regler, de skal gjelde for alle, også når det er nedgangstider i ulike bransjer.

Videre sier han at man er opptatt av å beskatte norske investorer, mens utenlandske investorer og skatteflyktninger som har rømt landet, slipper unna.

Hvis det er skatteflyktninger som har rømt landet, er det kanskje en grunn til det. Det er kanskje fordi skatteinivået er for høyt. Det er, som andre har påpekt, formuesskatten som i realiteten er problemet. Jeg har ikke oppfatning at verken Senterpartiet, Arbeiderpartiet eller SV ønsker å redusere den skatten noe særlig.

Det er litt interessant å merke seg synet man har på oljenæringen, at man er bekymret for arbeidsplassene som forsvinner. Det er jeg helt enig i. Men husk på at de rød-grønne partiene har hatt litt ulik oppfatning av oljenæringen tidligere. I 2014 sa Jonas Gahr Støre at man måtte la oljen ligge av hensyn til klimaet. Jeg skal ikke si han mente det én dag, men i alle fall mente han det til han hadde snakket med LO, da hadde han skiftet mening. Siden SV er så opp-tatt av arbeidsplasser som blir borte, og økt arbeidsløshet: Jeg kjenner ikke til at SV før de kom i regjering stemte for ett eneste petroleumsprosjekt i denne salen.

Torstein Tvedt Solberg (A) [13:30:15]: Representanten Trellevik spurte i sitt første innlegg om vår budsjettering, og det er en glede å få lov til å svare, slik at man i denne debatten også får noen svar.

Vi foreslår at finansnæringa skal få merverdiavgift. Regjeringa foreslår dette fra 2017. Vi og Kristelig Folkeparti foreslår det fra 1. juli 2016. Det er et forslag som er grundig utredet, og som det er fullt mulig å få til.

Så foreslår vi at rentebegrensningsregelen skal endres. Der støtter vi regjeringas endring, men vi har også et tillegg. Det er kanskje litt usikkerhet rundt anslaget, men vi har brukt Finansdepartementets nøkterne anslag, altså Trelleviks finansdepartement, når vi har kommet fram til det vi har lagt fram i budsjettet vårt. Men jeg forstår at Trellevik ikke har noe tillit til Finansdepartementets utregninger. Han husker kanskje poseavgiften, vedtatt proveny 1 mrd. kr, som aldri ble noe av.

Jeg synes det er behov for å gi noen svar i denne debatten rundt vår budsjettering, og jeg håper det også gjør at regjeringa har lyst til å gi noen svar rundt nettopp regjeringas budsjettering. Siden finansdebatten har vi bedt om svar på hvor stor den tiltakspakken som en la fram i valgkampen, er. I valgkampen var den store saken at det skulle være 4 mrd. kr, det var en detaljert liste punkt for punkt. Nå er det ingen i regjeringa som kan svare oss, ingen som kan gi oss den detaljerte lista – dagen i dag er ikke noe unntak.

Tiltakspakken som regjeringa la fram, var avgrenset til midlertidige tiltak som raskt kunne reverseres, og nå er det usikkert hva som ligger der. Jeg har hørt representanter fra Høyre nevne at såkornordninga for Sørlandet er en del av disse tiltakene. Den er altså midlertidig, den såkornordninga? Næringsministeren kan kanskje svare på om såkornordninga er en del av de midlertidige tiltakene. Jeg har også hørt om lærlingtilskuddet. Er den økningen som ligger der, også midlertidig?

Jeg synes det er oppsiktsvekkende at næringsministeren sitter passivt og ser på i denne debatten. Norge har 127 000 arbeidsledige, og det ikke å være med og delta i debatten i Stortinget om tiltakene og om hvordan en kan få det til, synes jeg er merkelig.

Jeg vil også nevne representanten Nordby Lundes innlegg. Det bare understreker den ideologiske linjen som høyresida legger seg på i denne diskusjonen. En er imot permitteringsregelverket – aller mest ut fra ideologi. 90 pst. av dem som omfattes av permitteringsregelverket, kommer tilbake i jobb. Dette er tiltak som fungerer. En er imot næringsrettede tiltak – mest av alt fordi det handler

om ideologi. Ens egen regjering avlyste den IKT-satsinga som vår regjering hadde lagt opp til.

Så forstår jeg at det er sårt for representantene fra Høyre å se at Møgster sier at Høyre har sviktet, og peker på Arbeiderpartiets løsninger. Jeg vil bare invitere representantene fra Høyre til nettopp å lese Arbeiderpartiets alternativ.

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [13:33:32]: Dersom representanten Bakke-Jensen er så bekymra for meg at han må halde rundt meg, kan eg tilby ein klem i vandrehallen etterpå.

Men det var eit litt merkeleg innlegg. Eg har også lese intervjuet med Møgster, og det var ei ganske interessant lesing av det representanten Bakke-Jensen hadde. Eg synest dette illustrerer litt av problemet her, at ein prøver å snakke seg bort frå kva som faktisk er det store problemet. Regjeringa kjem diltande etter, kjem labbande etter ei utvikling der ein burde ha lege føre. Det gjeld arbeidsløyse, og det gjeld nye moglegheiter innan teknologi, og dette er område der ein må vere fremst. Dersom ein kjem etter, er ein rett og slett for sein. Der står vi. Og i ein slik debatt sit to av statsrådene her og ikkje deltek. Eg tenkjer at ein må slutte å gape og kome opp her og delta i debatten.

Karin Andersen (SV) [13:34:45]: Det er bare å konstatere at de som mener at man skal ha en næringsnøytral politikk, synes det er bra å subsidiere en moden, forurensende industri både med forskningspenger og med garantier for eventuelle tap ved oljeleting, mens når man skal utvikle en fornybar industri på et fornybart, klimavennlig råstoff som Norge har mye av, og som vi trenger – der utviklingen nå går så det suser i andre land, men altfor sakte i Norge – så kutter man i de små forskningsmidlene og utviklingsmidlene som ligger der.

Det er sånn at når Norge har blitt en stor nasjon på vannkraft, har det vært politiske beslutninger som har ligget bak. Det har vært lovregulert, og det har vært ordninger som har gjort at man har sett at man har hatt en ressurs og sagt at denne utvikler vi. Sånn var det da olje- og gassnæringen også kom. Den erkjenner alle, i hvert fall i ord, nå må fases ut, men allikevel er det dette man satser på, mens man lar være å satse på det som kunne gitt oss svært mange arbeidsplasser, der man kan erstatte det råstoffet som olje er i dag, med et råstoff basert på bl.a. tre. Det er forstemmende å se. Dette kommer ikke til å skje i Norge hvis vi ikke får på plass skikkelige statlige ambisjoner, forskningspenger, penger til å utvikle dette, tålmodig kapital som kan stå en stund for å realisere dette i Norge. Isteden er man veldig stolt av at man bygger flere skogsbilveger og får tømmeret opp på bil og kjørt det til Sverige. Det er ikke jeg veldig imponert over. Vi må ha større ambisjoner for å kunne utvikle dette også i Norge, og skognæringen er såpass fragmentert at dette kommer ikke til å gå uten at staten er med og bidrar.

Så har vi lagt fram en rekke forslag på landbrukssida.

Det handler om å stimulere mer til økologisk drift. Det handler om å ha et eget dyretilsyn – ikke bare bytte navn, men ha et eget dyretilsyn, for det er nødvendig. Det handler om en opptrappingsplan på de regionale miljøprogrammene. Det handler om å bruke investeringstilskudd, slik at man kan øke tilgjengelig jordareal og øke egenprodusert fôrandel. Det handler om å få ordninger som kan sikre jordvelferd og god agronomi, helst i et tusenårsperspektiv, for dette er verdier som skal produsere mat for alle kommende generasjoner. Og til slutt: Vi har mange tiltak for å styrke kvinners situasjon i landbruket.

Gunnar Gundersen (H) [13:38:01]: Jeg tror ikke jeg skal kommentere foregående taler mer enn å si at alle sosialisters problem er at man til slutt går tom for andres penger.

Til representanten Dag Terje Andersen har jeg nesten lyst til å si: alle enige, Andersen? Man satt i regjering i åtte år, man halverte norsk treforedlingsindustri, industrien og skognæringen ropte etter de tiltakene man her har iverksatt, men man gjorde intet. Så det er egentlig ganske fenomenalt da å stå her og si at vi er alle enige. Vi utfører og Arbeiderpartiet snakker, tror jeg heller vi skal si.

Jeg har ikke fått svar på det som er hovedutfordringen med Arbeiderpartiets budsjett. Det er luftpenger, det er det ene. Det andre er at man tar 10,5 mrd. kr i ekstra skatter og avgifter – 3,2 mrd. kr av dette er formuesskatt – og pløyer litt tilbake til et akseleratorprogram, som man attpåtil sløyer preså Kornfond for å få til. Arbeiderpartiet tar ut 10 kr og gir kanskje 1 kr tilbake til noen politikerbestemte satsingsområder som de liker å fly rundt og skravle om. Det er realiteten i det budsjettet vi diskuterer i dag.

Vi har snakket om tiltak – ja, vi styrker tiltak. Vi snakker om permitteringsregler – ja, vi aksepterer at det er en balansegang der. Vi har økt permitteringsperioden én gang, men vi mener kanskje at vi begynner å nærme oss et sted hvor vi låser inne arbeidskraft. Og man har snakket om regionale utviklingsmidler. Jeg møter aldri en bedriftsleder som roper etter mer regionale utviklingsmidler, man roper etter de tiltakene denne regjeringen har iverksatt. Det er samferdsel, det er forskning og utvikling, det er kunnskap, og det er vekstfremmende skattelettelser – hovedsakelig å beholde mer av egenkapitalen selv.

Så til skatt på landbruket: Der er det nesten så jeg ikke kan ta representanten Aasrud seriøst. Vi foreslo at det skulle utlignes, det skulle bli lik skatt på salg innad i familien og ut av familien. Det ga en skattereduksjon til næringen på 55 mill. kr. Arbeiderpartiets alternative budsjett gir en formuesskattesmell til landbruket på 270 mill. kr hvert år. Det er nesten ikke til å tro at man da kan stå her og snakke om at man faktisk ville skape like rammer enten man solgte innad i familien eller ut av familien.

Så til Telenor: Jeg synes jo altfor mye er sagt allerede, selskapet trenger nå ro til å rydde opp i ganske alvorlige problemer, særlig i korrupsjonssaken. Men når representanten Giske kan stå her og raljere – han satt og styrte en kultur i åtte år uten å gjøre noen ting med den, og så står han her og legger skylda på en statsråd som, som alle andre eiere, må gå gjennom en valgkomité, må faktisk

jobbe gjennom det som eierskapsmeldingen sier er måten man styrer statlige selskaper på – synes jeg det er ganske utrolig.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at han synes det finnes uttrykk som er mer parlamentariske enn «luftpenger» og «skravle om».

Statsråd Sylvi Listhaug [13:41:19]: Jeg er veldig glad for at vi i denne regjeringen prøver å samarbeide litt på tvers av departementene for å få til gode løsninger for næringslivet. Det har vi bl.a. gjort når det gjelder skognæringen. Ved at samferdselsministeren sørger for at en kan bruke større vogntog og større tømmerbiler på norske veier, øker konkurransekraften til skognæringen. Det at riksveiene blir oppgradert til at disse bilene kan gå der, øker konkurransekraften til norsk skognæring.

Det er slik at skogsbilveisatsingen ligger på Landbruksdepartementets budsjett. Denne regjeringen opprettet en egen post på budsjettet. I tillegg til det er det penger over jordbruksavtalen til dette. Vi har fått til en økning på over 75 pst. Til sammen står det nå over 120 mill. kr som brukes til skogsbilveitbygging hvert år. Vi så senest i går i Natonen en sak fra Levanger, der de nå bygger åtte nye veier. En har ikke opplevd en slik takt innenfor skogsbilveitbyggingen på årevis.

Tømmerkaier er også noe som ligger under Landbruksdepartementets budsjett. Landbruksveiforskriften ligger også under Landbruksdepartementet. Vi har forenklet den, slik at det er lettere å bygge ut og oppgradere disse veiene.

Så har vi foreslått å styrke det private eierskapet i skogen. Det er slik at Statskog sitter på en del eiendommer som de selv ikke kan drive effektivt. Det sitter en del bønder som trenger å kjøpe mer skog for å kunne drive sine eiendommer mer effektivt. Det salget som nå pågår, var det Arbeiderpartiet selv som satte i gang. Nå er de plutselig imot og skal stoppe det. Vi mener det er en god idé å utvide det, slik at flere lokale skogeiere kan få kjøpe skog og dermed få en mer effektiv drift av sine eiendommer.

Så snakker man om jakt- og fiskerettigheter. 80 pst. av Norge er eid av private. Vi er blant de landene i verden som har det rikeste jakt- og fiskelivet. Hvis det er en sammenheng her, er det svært merkelig at Norge ligger så godt an når det gjelder det.

Til slutt: Jeg lever godt med at representanten Andersen ikke er fornøyd med den jobben vi gjør for skognæringen. Det jeg er fornøyd med, er at skognæringen selv er veldig fornøyd med den jobben som denne regjeringen gjør. Det har vært et taktskifte, og det får jeg høre stadig vekk når jeg er rundt omkring. Det er jeg veldig glad for, for jeg tror på norsk skognæring for framtiden. Vi skaper flere arbeidsplasser ved å ta ut det materialet som er der og omdanne det til nye produkt.

Presidenten: Representanten Frank Bakke-Jensen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Frank Bakke-Jensen (H) [13:44:30]: Nå høres det ut som jeg skal opp og gratulere Arbeiderpartiet med vervingen av Helge Møgster. Det er ikke slik ment. Men jeg mener at partiet i alle fall må ta på alvor en del av uttalelsene til industribyggeren. Han har altså en offshoreandel i konsernet sitt. Den har stupt i verdi de siste månedene. Det som er hans store problem, er at han likevel må betale formuesskatt for verdier som ikke kreerer verdier nå. Uttalelsene hans på det feltet er veldig gode, og jeg håper at Arbeiderpartiet tar på alvor tankene til det nye medlemmet.

Jeg har hatt to diskusjoner med Helge Møgster og konsernet hans de siste årene. Den andre diskusjonen jeg hadde, der han var kritisk til at vi skulle begynne å styre, gjaldt bærekraftindikatorne og det regimet vi legger for havbruket. Der skal vi være helt sikker på at det skal være bærekraftig produksjon, slik at vi ikke opplever de problemene vi ser bl.a. i media i dag om omdømmetrøbbelet som næringen har. Her opplever jeg heller ikke at noen andre parti går imot det som ble vedtatt i meldingen, så det er kanskje slik at den kan brukes.

Presidenten: Representanten Odd Omland har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Odd Omland (A) [13:45:48]: Representanten Ingunn Foss kommenterte mitt innlegg og sa at næringslivet på Sørlandet er godt fornøyd med regjeringen. At det har roet seg noe, kan vi vel takke samarbeidspartiene for, men jeg opplevde heller et ramaskrik fra næringslivet på Sørlandet da regjeringen i sitt budsjett ikke prioriterte Mechatronics Innovation Lab og et nytt såkornfond, som vi har prioritert, jf. de store oppslagene som da var i Fædrelandsvennen.

Når det gjelder regionale utviklingsmidler, forholder jeg meg til både fylkespolitikere og næringspolitikere på Sørlandet som sier at det har betydning. Det er klart det har betydning når en har kuttet 500 mill. kr på regionale utviklingsmidler de siste årene.

Så nevnte representanten Foss dette med veimidler. Meg bekjent er det neste år nesten ikke en krone som ligger inne for Vest-Agder til ny veiutbygging.

Presidenten: Representanten Ingunn Foss har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ingunn Foss (H) [13:47:02]: Jeg kan jo minne representanten Odd Omland om at det var hans regjering som foreslo testlab i sin tid, uten fem øre til formålet. Nå har vi i hvert fall fått til en god begynnelse.

Men grunnen til at jeg tok ordet, var representanten Torstein Tvedt Solberg, som lurte på om såkornfondet bare var en årlig foreteelse. Da vil jeg gjerne rette opp den eventuelle misforståelsen med å si at på Sørlandet er vi veldig glade for at vi har fått lokalisert et såkornfond i avtalen med Kristelig Folkeparti og Venstre.

Presidenten: Representanten Ingrid Heggø har også

hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ingrid Heggø (A) [13:47:53]: Vêr og vind har redda landbruket, og kronekursen har ifølge aktørane i reiselivs-næringa vore den viktigaste grunnen til at reiselivet har fått ein god sesong – trass i nedtrekket i marknadsførin-ga. Det at Arbeidarpartiet har reiseliv som eit av fem satsingsområde, framstiller representanten Trellevik som at Arbeidarpartiet «snakkar ned» reiseliv. Det er litt underleg.

Så er det berre å konstatera at ikkje berre kan regjerin-ga sjølv ikkje gjera greie for kor stor tiltakspakka er – dei kan heller ikkje gjera greie for kva tiltakspakka faktisk inneheld.

Til representanten Gundersen: Jo, Arbeidarpartiet har svart på vår budsjettering, på kva som ligg i det. Det at Høgre ikkje liker svaret, er ikkje det same som at det ikkje er svart.

Så ser eg verkeleg fram til å få høyra kva næringsminis-teren vil svara her, for då eg bad om ordet, ville eg seia at ho har heller ikkje svart på dei utfordringane ho har fått.

Statsråd Monica Mæland [13:49:04]: Jeg kan beroli-ge alle med at jeg definitivt hadde tenkt å ta ordet, men jeg var faktisk litt opptatt av å lytte, og det har i sannhet vært en interessant debatt.

Når det gjelder Hagebakkens spørsmål til klyngeprosjektene, kan jeg meddele at de er finansiert også neste år. Det var daværende kommunalminister Erna Solberg som først innførte dem. Vi har ført dem opp på et nytt nivå – med Global Centres of Expertise – og vi har også finansiert de nye klyngeprosjektene.

Pollestad gjorde en visitt til Statkraft og hvilke forbehold regjeringen ikke tok. Representanten Pollestad er sik-kert klar over at det ikke var regjeringens forslag å gjøre endringer i forhold til Stortingets vedtak fra i fjor. Men det er jo slik at Statkraft opererer i et dynamisk marked, det har vi sett gjennom våren. Vi har sett det med Fosen/Snillfjord, som gikk fra ikke å være et lønnsomt prosjekt til igjen å bli vurdert å være det, og det avstedkom jo da at Senterpartiet ønsket å trekke tilbake deler av kapitalen.

Når det gjelder hvilken innflytelse vi har på valg av styreleder, så er det slik at departementet er representert i valgkomiteen. Det er også helt vanlig å avklare valg av styre med største eier, så det har vi selsagt innflytelse på. Men jeg har prøvd å forklare at det er en valgkomité som utfører arbeidet og en bedriftsforsamling som skal velge.

Så virker Pollestad overrasket over at departementet orienteres om saker vi ikke avgjør. Vel, da må jeg nok si at det gjør vi hele tiden. Vi mottar informasjon fra våre selskaper gjennom året, og vi har faste dialoger om faste temaer. Det er viktig for oss.

Den mest spesielle visitten kom vel fra tidligere næringsminister Giske, for var det et område som skapte overskrifter og uro i hans tid i regjering, så var det vel nettopp eierskapspolitikken. Giske mener han er i god stand til å gi gode råd om likestillingspolitikk i næringslivet. Det er interessant – etter åtte år med handlingslammelse på om-rådet. Det skjedde altså ingenting. Sist det skjedde noe på

området, satt Ansgar Gabrielsen i den statsrådstolen. Vi har gjort noe med det.

Og så må jeg kommentere det faktum at tidligere statsråd Giske mener at jeg ikke burde levert dokumenter til kontrollkomiteen. Det må jeg si jeg er helt enig i. Det var heller ikke mitt ønske, og derfor tok jeg kontakt med kontrollkomiteen og kontrollkomiteens leder for å forhindre at det skjedde, og om mulig at det skjedde på en annen måte. Det har ikke blitt lyttet til. Jeg fikk brev fra en samlet komité, og det valgte jeg å forholde meg til.

Terje Aasland (A) [13:52:16]: Det var representanten Gundersen som fikk meg til å ta ordet. Han prøver å framstille regjeringens næringspolitikk som fortreffelig. En kan jo stille seg litt undrende til det. Min vurdering er i hvert fall at Høyres næringspolitikk nå på en måte er avkledd. Den samsvarer ikke med den tiden Høyres næringspolitikk prøver å treffe. Det er ingen optimisme i norsk næringsliv for tiden. Det er ingen som jubler over muligheter skapt av dagens regjering – i hvert fall er det svært få. Å ha skattelettelspolitikken som eneste motivasjonsfaktor når det gjelder næringslivet, må man jo sette et stort spørsmålstegn ved om faktisk virker. Det fører i hvert fall ikke til mange nyetableringer – ei heller er det på noen som helst måte med på å løse situasjonen i arbeidsmarkedet, hvor arbeidsledigheten øker for hver eneste dag.

Er det noen som virkelig har vært tafatte i situasjonen, og ikke har fremmet nye tiltak gjennom de to årene de har sittet, er det jo regjeringen når det gjelder arbeidsmarkedet, når det gjelder nye muligheter innenfor næringslivet. Det kunne være greit å vite hvilke konkrete tiltak utover skatteinnsparingene som har medført noen som helst virkning for næringslivet, og som har en betydning for den situasjonen landet befinner seg i. Jeg tror det blir ganske vanskelig å finne gode svar på det. Årsaken til mye av veksten i arbeidsledigheten er olje- og gassnæringen. Det er ikke levert noen saker til Stortinget fra dagens regjering som går inn mot situasjonen i olje- og gassnæringen. Ikke på ett område er det levert en eneste sak, med unntak av utbyggingen av Johan Sverdrup-feltet, som i all hovedsak selskapene selv bringer fram for Stortinget. Så en må jo stille seg litt undrende til det.

Så til næringsministeren, som sier at forslaget omkring Statkraft ikke var regjeringens forslag. Nei, det ville vært veldig underlig hvis det var regjeringens forslag, men det ville kanskje vært bedre om det var regjeringens forslag enn Stortingets forslag. For det må være uholdbart for en næringsminister å se at eierstyringsprinsippene til de grader blir avblåst av de partiene som støtter opp under næringsministeren. Og det er med stor forundring jeg hører næringsministeren her på en måte bagatellisere at man nærmest har avlyst den internasjonale satsingen til Statkraft – som den største europeiske aktøren på fornybar energi-siden – gjennom en merknad i en budsjettforhandling. Statsråden burde ta avstand fra den typen saker og sakshåndtering i Stortinget. Og hvis ikke næringsministeren gjør det, synes jeg Høyre har fått en merkelig holdning til eierstyringsprinsipper og hvordan en bør forholde seg til store selskaper som opere-

rer internasjonalt og ikke minst har med andre aktører å gjøre.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [13:55:29]: Det er litt forstemmende å høre stortingsrepresentanter fra Hedmark som ikke har noen ambisjoner for å få opp en industrisatsing på det råstoffet som Hedmark og innlandet har mye av. Jeg får bare registrere det.

SV flytter altså penger fra forskning på olje, som regjeringen satser på – som er ikke-fornybar og forurensende – og over til forskning på ikke-forurensende fornybart innen industri- og teknologiutvikling. Jeg registrerer at representanten Gundersen mener at man kan bruke fellesskapets penger på en forurensende oljeindustri som alle vet må fases ut, mens han ikke er villig til å bruke tilsvarende midler på fornybart råstoff som må fases inn, og som kunne gitt arbeidsplasser i eget fylke. Disse fossilsubsidiene som Høyre og regjeringen tviholder på, hindrer nødvendig omstilling til nye, klimavennlige arbeidsplasser.

Trond Giske (A) [13:56:49]: La meg først si at jeg er glad for den avklaringen – eller det synspunktet – som næringsministeren kom med, om at de papirene ikke burde vært sendt over, og at det er ryddet opp i. Jeg tror det er helt nødvendig hvis man skal ha tillit i selskapene til at man kan snakke fortrolig, at man har den fortroligheten.

La meg også si at jeg er helt enig med næringsministeren i at næringsministeren har en aktiv rolle overfor selskapene. Man skal ha høye forventninger om etikk, man skal ha høye forventninger om avkastning, man skal ha høye forventninger om miljø, man skal ha høye forventninger om likestilling. Det var litt underlig å høre Øyvind Korsberg, når jeg husker at Harald T. Nesvik for tre år siden i denne salen mente at den eneste kontakten som skulle være mellom selskap og eier, var gjennom generalforsamlingen. Fremskrittspartiet har i sannhet beveget seg.

Men når det gjelder likestilling, undrer jeg meg over hvordan næringsministeren håndterer det. Vi har i løpet av det siste året fått en ny sjef i Entra. Det er en mann. Vi hørte ingenting fra næringsministeren. Vi har fått en ny sjef i Mesta. Det er en mann. Ikke et ord har vi hørt fra næringsministeren. Vi fikk en ny sjef i Yara. Det er en mann. Vi hørte ikke et ord fra næringsministeren. Vi fikk en ny sjef i Telenor – en mann – og hørte ingenting fra næringsministeren før etter et halvt år. Når VG tar opp saken, er næringsministeren sjokkert over prosessen og over at ingen kvinner har vært med, enda hun har fått orientering om det motsatte. Hun vet alt sammen. Hun er likevel veldig overrasket og innkaller fungerende styreleder til et oppvaskmøte, der styreleder formodentlig skal gjenta akkurat det samme som den forrige styrelederen fortalte næringsministeren den 4. mai.

Jeg registrerer at næringsministeren ikke sa et ord om Telenor-saken, om hvorfor hun lot som hun ikke visste, når hun hadde visst det i et halvt år, og om hvorfor hun inn-

kalte styrelederen til å redegjøre om det samme som forrige styreleder sannsynligvis hadde redegjort for. Og når hun til og med har samme definisjon av sluttrunde som den daværende styrelederen, blir dette enda merkeligere.

Det er bra at pressen tar opp den manglende likestillingen i næringslivet. Det er bra at dette settes på dagsordenen. Gudene skal vite at jeg selv som næringsminister også hadde mine runder med både Telenor og andre om den manglende likestillingen og rekrutteringen av kvinner, særlig til det nest høyeste nivået, som jo rekrutterer til toppen. Men da er det disse store, systematiske, strukturelle systemene man må gå løs på, ikke på enkeltsaker, og man må ikke si ting i media som man vet er feil. Hvis man er sjokkert et halvt år etter at man har fått informasjon, må det kalles en eller annen slags form for posttraumatisk stress. Man burde reagert da det skjedde, ikke først da media satte det på dagsordenen.

Heidi Nordby Lunde (H) [13:59:48]: Dersom man er sjokkert – etter selv å ha vært næringsminister – over situasjonen i Telenor, der det var levert en rapport om manglende rekruttering av kvinner, er det vel litt sent å komme med det.

Jeg skulle si litt om innovasjon, for jeg blir alltid litt overrasket når jeg hører norske politikere, og politikere generelt, snakke om innovasjon. La meg ta to eksempler på hvorfor.

Statliggjøringen av skatteinnkreving er noe som det ikke er flertall for i denne sal. Sammenslåing av tingretten, selv der to forskjellige tingretter er lokalisert i samme hus, viser seg nesten å være politisk umulig – og det samtidig som KS estimerer at kommunene vil trenge rundt 50 000 flere ansatte innen 2021, innen alle sektorer i kommunen, gitt at de er organisert på samme måte som i dag. Det er arbeidsplasser de er redde for ikke å kunne fylle, og det er ikke så rart, fordi de nødvendige kompetente menneskene sitter i de samme kommunene og løser oppgaver som kunne vært løst på en annen måte. Kanskje vi egentlig burde slutte å snakke om innovasjon?

Det næringslivet Arbeiderpartiet er så opptatt av, skal også pålegges mer skatter og avgifter. Det skal holdes nede med én hånd, og så skal noe løftes opp med en annen. De som er mot næringsnøytralitet, klarte ikke å forutsi og støtte opp om kanskje den ene faktoren, den ene næringen som i dag har påvirket oss mest – enten det er medier, musikk, film, tjenesteutvikling eller telemedisin og måten vi kommuniserer på. Disruptiv innovasjon, som grunnleggende har endret måten vi kan organisere samfunnet på, klarte ikke norske politikere å se, og heller ingen andre.

Det er ikke regjeringen som skaper disse arbeidsplassene. De oppstår heller ikke av seg selv i et vakuum, men som følge av samfunnsendringene. Indonesias næringsminister har visstnok en gang sagt at staten er usedvanlig dårlig til å finne de gode ideene selv, men de dårlige ideene er ofte veldig gode på å finne staten og de statlige virkemidlene.

Og apropos statlige virkemidler: Representanten Torstein Tvedt Solberg mente at det var ideologisk motstand mot permittering. Nei, jeg er ikke mot permittering av ideologiske grunner, jeg er heller ikke mot permittering.

Men jeg har vært permittert selv. Jeg vet hvordan det er å få sin lønn mer enn halvert i en veldig usikker situasjon uten å kunne gå videre med den. Det handler også om at i det øyeblikket man er permittert, har man to ukers oppsigelse. Og hvis man selv sier opp, mister man de rettighetene som man faktisk har i kontrakt, så man kan ikke gå videre i egen livssituasjon. Da synes jeg faktisk det er lov å protestere mot en ordning som hovedsakelig gagnar arbeidsgiver, som kan løfte utgiftene for dette over til samfunnet og fellesskapet og LO, som av en eller annen grunn synes at dette er god arbeidstakerpolitikk.

Jeg ser at denne regjeringen investerer der det er nødvendig, og jeg har tro på at det skaper mer arbeid, mer aktivitet og omstilling i et land som trenger det.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:03:04]: Det var representanten Giskes innlegg som gjorde at jeg ba om ordet. Det gjelder statsrådens eierstyring av Telenor.

Representanten Giske sa at papirene ikke burde vært sendt over til kontrollkomiteen. Det er det nå ryddet opp i. Faktum er at det var en enstemmig komité – som statsråden sa – som ba om papirene. Det er sendt brev av 9. denne måneden fra kontrollkomiteen hvor det heter:

«Som følge av at komiteen har vedtatt å utsette kontrollhøringen og den videre behandlingen av saken, returneres med dette den oversendte dokumentasjonen. Komiteen forutsetter at dokumentene kan bli tilgjengelige for komiteen når behandlingen av saken gjenopp-tas.»

Det går helt klart fram hva som er komiteens mening. Det komiteen ba om i den enstemmige beslutningen som førte til brevet av den 24. november, var:

«Komiteen ber om å få tilsendt all korrespondanse og referater fra møter mellom (representanter for) Telenor og departementet, inkl. politisk ledelse, etter at VimpelCom Ltd. ble opprettet i 2009. Videre ønsker komiteen å få oversendt tilsvarende korrespondanse, møtereferater og ev. annet skriftlig materiale som var relatert til opprettelsen av VimpelCom Ltd. før opprettelsen av selskapet i 2009.»

Det som her ble gjort av komiteen, er helt i tråd med vanlig sedvane, nemlig at en ber om dokumentene i saken.

Det som er kjernen her, er det som skjedde ved etableringa av VimpelCom Ltd. den 5. oktober 2009, da Telenor og det russiske selskapet Alfa etablerte selskapet. Selskapets hovedkontor skulle være i Nederland, mens eierselskapet skulle registreres i skatteparadiset Bermuda. Ordningen ble, ifølge Telenor, valgt av juridiske og skattemessige grunner. Selskapet ble børsnotert i USA.

Det som er kontrollkomiteens oppgave, er å påse at regjeringas medlemmer utøver en eierstyring over sine underliggende etater og bedrifter som er i henhold til Stortingets vilje. Derfor er kjernepunktet for kontrollkomiteen i hvilken grad næringsministeren har, eller kunne ha, utøvd eierstyring da Telenor, som et statlig majoritetseid selskap, organiserte sitt eierskap i VimpelCom på den ovennevnte juridiske og skattemessige måten. Dette er kjernen. Det er sjølsagt statsrådets eierstyring og ikke Økokrim og andre

lands etterforskning av kriminelle forhold i saken som er kontrollkomiteens sak.

Det som representanten Giske her sier, står i skarp motsetning til det fra Arbeiderpartiets tre medlemmer i kontrollkomiteen, og det er i kontrollkomiteen saken behandlet.

Presidenten: Representanten Knut Storberget har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Knut Storberget (A) [14:06:15]: Det var representanten Nordby Lunde som fikk meg til å ta ordet. Jeg syns på mange måter at det er bra å høre henne, først og fremst fordi hun gir uttrykk for veldig mange av tankene til høyresida når det gjelder det å drive en aktiv næringspolitikk. Man skal ikke involvere seg, fordi de gode ideene finnes ikke i politikken, som det sies. Da er det jo rart at den samme regjeringen skal lage en bioøkonomistrategi. På de områdene hvor vi mener at det er viktig at man går inn, så er det fordi de gode ideene finnes, men man ber om tiltak som er rettet inn mot infrastruktur, kapitaltilgang, forskning osv. Jeg syns på mange måter det er mer enn avslørende å høre den type argumentasjon.

Så til spørsmålet om Statskog: Jeg vil bare si at vi har vært tilhengere av arronderingssalg, men vi mener at nå er det nok, man har solgt nok, og foten bør settes i bakken.

Presidenten: Representanten Gunnar Gundersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Gunnar Gundersen (H) [14:07:21]: Nå må vel representanten Storberget være på villspor? Vi mener det faktisk er ganske viktig at man har de riktige rammene rundt hvordan man skal satse, men det er noe helt annet å utpeke spesifikke satsinger – det så vi med Dooria – og det har vi blitt minnet om flere ganger.

Men så til representanten Aasland: Jeg synes det er spesielt at man kommer så sent i debatten, når alle har brukt opp taletida, og stiller spørsmål som man egentlig kunne fått svar på ved bare å lese hovedinnlegget fra saken og gått inn i budsjettet og lest lite grann. Vi har ikke tid til å svare, rett og slett. Jeg synes det er spesielt.

Så litt om Telenor: Jeg vil minne om at selskapet er midt inne i en ganske alvorlig etterforskning og man har en kontrollkomité som riksadvokaten har måttet be om å vente litt. Når Giske sier at han hadde sine runder med Telenor, så er vi godt kjent med at det skjedde fra Lorry. Jeg vil igjen minne om at det skjedde ingenting på åtte år i disse sakene.

Presidenten: Representanten Heidi Nordby Lunde har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Heidi Nordby Lunde (H) [14:08:41]: Det er alltid hyggelig å kunne bidra i debatten. En av de tingene som virkelig gjør meg skeptisk til å være politiker, og som gjør

at jeg av og til ser på disse debattene med litt misnøye, er den evnen og viljen til virkelig å være vrang med hverandre og misforstå hverandre med vilje. Har denne regjeringen noen gang sagt at vi ikke vil investere i norsk næring, i ideer, i nyskaping og innovasjon? Alle som sitter her, skjønner at det faller på sin egen urimelighet. Ingenting av det jeg sa, gikk heller i den retningen. Vi investerer der vi har troen, men vi tror ikke at vi alltid kan forutsi hvilke arbeidsplasser som er de nye, og heller ikke hva som er framtidens vekstnæringer. Jeg er sikker på at i Stavanger i disse dager så skapes framtidens arbeidsplasser, men på en annen måte enn det jeg vet kunne vært mulig, og hva noen her vet kunne vært mulig. Hva om de kommer til å ansette 50 i Norge og 12 000 utenfor? Det vet jeg ikke. Det er slik Facebook har operert, men det kan godt hende at neste hundreårs industrielle arbeidsplass også er skapt der.

Presidenten: Representanten Trond Giske har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Trond Giske (A) [14:10:03]: Jeg vil bare kort gjøre det helt klart overfor næringsministeren at hun har full støtte fra Arbeiderpartiet for at disse dokumentene ikke skal spres. Vi har en institusjon som kan gå gjennom statsrådens papirer, dokumentasjon og dialog. Den heter Riksrevisjonen, og det er Stortingets organ for å kontrollere statsrådens embetsførsel, så her er hun på trygg grunn. Så får Lundteigen ha en annen oppfatning. Jeg synes det er synd at vi ikke fikk mer avklaring av hvordan dette eierskapet utøves. Jeg støtter statsråden i det å ha en aktiv rolle overfor likestillingsarbeid i selskapene, men jeg råder henne til å ha denne rollen overfor alle selskaper og på de strukturelle rekrutterings- og likestillingsstrategiene som selskapene trenger for å lykkes. Det vil være en bedre strategi enn den hun har valgt.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:11:05]: Igjen til representanten Giske: Kontrollkomiteen er seg sitt ansvar bevisst når det gjelder å håndtere materiale som er unntatt fra offentlighet, i denne saken som i alle andre saker. Når representanten Giske sier at dette er materiale som ikke skal spres, er det korrekt, men det er noe helt annet enn at materialet ikke sendes over til kontrollkomiteen. Det som er det spesielle her, er den situasjonen som nå har oppstått, hvor representanten Giske, tidligere næringsminister, går så hardt ut, i skarp motsetning til det siste brevet som er sendt fra kontrollkomiteen den 9. desember. Her heter det:

«Komiteen forutsetter at dokumentene kan bli tilgjengelige for komiteen når behandlingen av saken gjenopptas.»

Det er det som er situasjonen i kontrollkomiteen, og det kan ikke herske noen tvil om at det er det som gjelder. At det nå argumenteres for at det vedtaket skal omgjøres, blir interessant å følge videre hvis det blir fulgt opp.

Når først saken er tatt så mye opp, har jeg også lyst til å referere noe av hva som ble sagt i VG den 7. oktober 2009, da det kom fram hva daværende statsråd Sylvia Brustad hadde gjort. I den sammenhengen uttalte jeg følgende:

«Eierskapsstrukturen som her er valgt, er svært beklagelig. At statsråd Sylvia Brustad er fornøyd og omtaler ordningen som en «god avtale», er mildt sagt merkelig.»

Videre sa jeg at jeg fryktet statsråden hadde mistet kontrollen over hva som egentlig skjedde i det delstatlige Telenor, og viste til at Brustad i en pressemelding tok forbehold om at hun ikke hadde hatt mulighet til å «gå inn i alle de forretningsmessige sidene ved avtalen».

Kjernen i saken nå er, som jeg sa i mitt første innlegg, i hvilken grad statsråden – i betydningen de som har vært involvert i saken – har eller hadde mulighet til å utøve eierskap i Telenor-saken slik det forventes at det skal utøves, fordi her har Telenor hatt en svært høy profil i etiske spørsmål og når det gjelder nulltoleranse for korrupsjon. Dette er veldig sentralt. Det blir interessant å følge saken videre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2, 3 og 4.

Sak nr. 5 [14:13:43]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister og andre endringer) (Innst. 106 L (2015–2016), jf. Prop. 11 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte tale-tid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Erlend Wiborg (FrP) [14:14:23] (ordfører for saken): Til behandling i dag har vi en sak om økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister, men saken inneholder også andre forslag til endringer. La meg kort redegjøre for de øvrige endringene.

Det settes et øvre tak på summen av uføretrygd og barnetillegg, og i den sammenheng gjør vi også mindre endringer i regelverket, dette for at regelverket skal bli enklere å forstå og håndheve.

I dagpengereglene presiserer vi den arbeidslediges ansvar. Vi gjør også reglene for dagpenger under ferie mer i samsvar med hvordan reglene for lønn fungerer.

Til slutt gjør vi også enkelte endringer i supplerende stønad for eldre personer som er kommet til Norge bl.a. på grunnlag av familiejenforening.

La meg så gå over til hoveddelen i denne saken. Dette er en særdeles gledelig sak. Dessverre er det ikke et enstemmig og samlet storting som står bak innstillingen og vedtaket senere. Jeg regner med at mindretallet i dag kan rede-

gjøre for sitt syn, noe som ikke har blitt gjort tidligere, på tross av gjentatte oppfordringer.

Jeg tror det er greit å begynne litt med historikken. Gjennom mange år ble gifte og samboende pensjonister straffet ved at de fikk en avkortning av sin grunnpensjon på 25 pst. Begrunnelsen som noen brukte, var at det var rimeligere å bo sammen enn å bo alene, og derfor valgte man å kutte i grunnpensjonen til dem som var gift, og etter hvert også dem som var samboende.

Fremskrittspartiet har vært en sterk motstander av dette gjennom mange år. Det var også derfor Fremskrittspartiet stilte som et klart budsjettkrav til Bondevik II-regjeringen i 2003 at denne avkortningen skulle reduseres. Heldigvis fikk vi gjennomslag, sammen med Bondevik II-partiene, og fikk redusert avkortningen helt ned til 15 pst. Men Fremskrittspartiet fortsatte kampen og fikk gjennomslag i Nydalen-forhandlingene for å redusere avkortningen ytterligere, fra 15 pst. til 10 pst.

Jeg vil derfor begynne med å takke Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti for at de godtok dette, og for at de nå har bidratt med å følge opp dette viktige løftet i Nydalen-erklæringen, som har vært en fanesak for Fremskrittspartiet gjennom mange år. Grunnen til at Fremskrittspartiet har hatt dette synet, er vårt syn på pensjon. Vi anser ikke pensjon som et gode man får av staten. Pensjon er en opptjent rettighet, noe som man har betalt inn til gjennom et langt liv, og da har ikke staten noen som helst rett til vilkårlig å kutte i den på bakgrunn av f.eks. sivilstand.

Dette vil komme mange til gode. Cirka 500 000 alderspensjonister vil nyte godt av det vedtaket vi gjør i dag. Cirka 140 000 uføretrygdde vil nyte godt av det vedtaket vi gjør i dag. I tillegg vil 15 000 andre også nyte godt av dette. Det er altså 650 000 pensjonister som vil nyte godt av dette, og derfor er jeg overrasket over at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet stemmer nei til dette i dag.

Vi snakker her om en gruppe mennesker som har vært med og bygget landet vårt, som har jobbet og betalt skatt gjennom et langt liv, og når de blir pensjonister, ønsker altså Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet å ta fra dem 8 000 kr per par, kun på grunn av at de er gifte eller samboende. Heldigvis får vi gjort noe med denne urimeligheten i dag. Jeg ser frem til debatten, for jeg er overrasket over at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ikke har turt å ta debatten tidligere. Jeg gikk inn og så på merknadene for å se hvilken begrunnelse disse tre partiene har for ikke å unne pensjonistene å få beholde egen pensjon. De argumenterer med forhold tilbake til 1936 og mener at hvordan samfunnet var i 1936, er en god begrunnelse for at noen skal straffes i 2015. Men heldigvis er disse partiene i mindretall, og i dag får vi gjort noe med denne urimeligheten.

Rigmor Aasrud (A) [14:19:38]: Det er uvanlig at lov-endringer som følger av budsjettet, behandles før fagproposisjon, men så har det også vært en uvanlig sendrektig budsjettprosess i år.

Dagens sak har flere tekniske justeringer. Dem lar jeg ligge. Men vi skal også behandle usosiale forslag som be-

rører mange menneskers hverdag. Regjeringen fortsetter å ta fra dem som har lite fra før. Selv det eneste forslaget som ikke gjelder kutt i stønader, treffer ikke dem som har minst å leve av. Fremskrittspartiet snur saken på hodet når de sier at avkortning av grunnpensjon er et økonomisk angrep på ekteskap og forpliktende samliv. Det er og har alltid vært grunnleggende i Folketrygden at enslige pensjonister skal ha litt høyere minstesikring enn dem som er to om utgiftene. Det er forskjell på én og to pensjoner når regningene skal betales.

Tall fra SSB viser at en enslig minstepensjonists inntekt er under 200 000 kr. Ektepar der den ene er over 67 år, har nesten det tredobbelte. Arbeiderpartiet prioriterer de pensjonistene som har minst fra før, de som har det vanskeligst. De er ikke så mange, og de er enkle å overse. Heldigvis er et flertall på Stortinget enig om at også disse fortjener vår oppmerksomhet.

Deler av regjeringens urettferdige politikk rettes opp, men flertallsforslaget fanger kun opp alderspensjonistene. Arbeiderpartiets forslag omfatter alle enslige med minsteytelse. I tillegg økes bostøtten og transportstøtten, som også treffer målgruppen.

Så har vi lovendringen om barnetillegget til uføre. Nok en gang var stortingsflertallets sosiale samvittighet større enn regjeringens, men det var dessverre ikke nok. Arbeiderpartiet har tidligere stemt imot begge kuttforslagene, både regjeringens og stortingsflertallets.

Tidligere denne uken diskuterte vi tiltak mot barnefattigdom. Dagens forslag er et målrettet kutt overfor barnefamilier med dårlig råd, familier med mindre mulighet til å påvirke egen situasjon enn de fleste andre.

Så er det kuttet til de arbeidsledige, først i 2014, så i 2015 og nå i 2016. Først kuttet lengden på utbetalingerne fra Lønnsгарantifondet, så feriepengene, nå er det forlenget karantenetid og skatt på sluttvederlag som er regjeringens julehilsen til de arbeidsledige – til sammen nesten 2 mill. kr hvert eneste år i en tid da arbeidsledigheten øker kraftig.

Det kan være flere grunner til at en ansatt velger å si opp. Arbeidsmiljøet kan være uholdbart, eller den ene parten kan ha fått ny jobb som gjør at hele familien må flytte. Arbeiderpartiet mener det ikke er rimelig med økt karantenetid i sanne tilfeller.

Til slutt: til endringene for supplerende stønad for personer med kort botid i Norge, gruppen Fremskrittspartiet liker å snakke om som innvandrere, men som også omfatter nordmenn som har bodd i utlandet. De får minstepensjon. I fjor tok regjeringen og stortingsflertallet forsørgertillegget. Nå tar de pensjon fra dem som har kommet på familie-gjenforening. Nok en gang kutt for dem som har lite fra før.

De som legges inn på sjukehem og aldershem, skal ikke få beholde noe til eget forbruk, sånn som andre får. Arbeiderpartiet går imot sånn diskriminering og kan ærlig talt ikke skjønne at Kristelig Folkeparti og Venstre støtter dette.

Arbeiderpartiet er klar for neste ukes politiske debatt om statsbudsjettet. Da vil vi synliggjøre helheten i vårt budsjett, der vi prioriterer handling mot arbeidsledighet og tiltak for dem som har minst.

Jeg tar med dette opp Arbeiderpartiets forslag og gjør oppmerksom på at Arbeiderpartiet vil stemme imot en rekke av lovendringene, i tråd med de merknader vi har i innstillingen.

Presidenten: Da har representanten Rigmor Aasrud tatt opp de forslag hun refererte til.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:24:21]: Senterpartiet vil også presentere helheten i vårt budsjett når vi kommer til budsjettdebatten, men det er noen punkter som jeg vil ta opp under denne saken.

Først når det gjelder dagpengene: Senterpartiet støtter forslaget om å øke varigheten på forlenget ventetid og tidsbegrenset bortfall av dagpenger fra åtte til tolv uker ved førstegangs sanksjon, men vi støtter ikke forslaget om forlenget ventetid og tidsbegrenset bortfall av dagpenger fra tolv uker til seks måneder – og videre de detaljene som framgår der.

Punkt 2 er spørsmålet om økt grunnpensjon til gifte og samboende. Senterpartiet ser det ikke som riktig å prioritere det, herunder uføretrygdene, som mottar en omregnet uføretrygd, jf. vårt alternative budsjett for 2016. Det er, som Arbeiderpartiet sa, et hevdvunnet prinsipp så tidlig som fra alderstrykda ble innført i 1936, at enslige som ikke har noen å dele utgiftene med, skal tilgodeses ved de ytelsene vi her snakker om. Å framstille det som et økonomisk angrep på ekteskap eller forpliktende samliv vil jeg si er usaklig. Det er mange forskjeller som vi har i vårt trygde- og ytelsessystem som er begrunnet ut fra objektive forhold, og dette er et slikt grunnleggende objektivi forhold, hvor enslige har en annen økonomisk belastning, en tyngre økonomisk belastning, enn det samboende og gifte har, og derfor har vi ikke prioritert det. En kunne godt vært enig og gått inn for det hvis en hadde hatt nok penger, men det er ganske mange verdig trengende grupper med behov for et sterkere økonomisk handslag fra staten enn det de får i dag, og som vi i vårt budsjett prioriterer over dette. Det er en grundig begrunnelse for forslaget, og derfor vil Senterpartiet stemme imot tilhørende lovforslag, dvs. forslag til endringer i folketrygdlova § 3-2 fjerde ledd, § 3-2 femte ledd og § 12-13 andre ledd.

Så helt til slutt om barnetillegget for mottakere av uføretrygd: Det er et forslag som er diskutert tidligere. Vi har vært tydelig i vårt standpunkt sammen med SV og Arbeiderpartiet. Vi står fast ved det, vi oppfatter den lovendringa som nå er, som en oppfølging av tidligere endringer som vi har vært imot, og derfor ser vi liten grunn til å stemme imot det her nå, for vårt standpunkt står klart.

Helt til slutt vil jeg ta opp Senterpartiets forslag nr. 5, som dessverre måtte avgis som løst forslag, fordi vi ikke fikk den nødvendige bistand fra departementet før innstillinga ble avgitt. Det er et forslag som oppsummerer alle de lover som må endres som en følge av Senterpartiets standpunkt i saken.

Presidenten: Presidenten antar at representanten også ønsker å ta opp forslag nr. 4, som står i innstillingen?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:28:00]: Helt korrekt.

Presidenten: Da har representanten Per Olaf Lundteigen tatt opp de forslagene han refererte til.

Sveinung Rotevatn (V) [14:28:15]: Vi kjem tilbake til desse debattane med full tyngde neste veke, men eg tenkte eg skulle knyte eit par kommentarar til lovproposisjonen vi skal sende av garde.

Først til det som saksordføraren brukte mykje tid på, nemleg gifte og sambuande pensjonistar og avkortingsreglane: Som det går fram av Venstres alternative statsbudsjett, som vi stemte for primært, er ikkje dette ei prioritering vi meiner er riktig å ta neste år. Ikkje minst ut frå eit generasjonsperspektiv må eg seie at eg har betydelege kvalar med at dette vil bli vedteke. Når det er sagt, er det klart at eit budsjett må samle eit fleirtal i Stortinget, og dei som skal inngå i eit budsjettfleirtal, må gje og ta. Venstre er dermed med på å gjennomføre dette.

Då vil eg seie at det i og for seg er gledeleg at vi også som ein del av eit budsjettforlik justerer opp nokon av dei som verkeleg har dårleg råd. Det er dei einslege minstepensjonistane. Det er det grunn til å glede seg over.

Så til dette med barnetillegget for uføre. Det vart grundig diskutert og drøfta i denne salen i samband med budsjettet i fjor. No kjem gjennomføringa, men eg synest det er grunn til å skru ned retorikken frå ein del av motstandarane her to–tre og fire–fem hakk. Det vi gjer, er å sørgje for at barnetilleggsordninga for uføre no blir på linje med tilsvarende ordningar, ja ho blir til og med litt gunstigare. Men eg meiner det er eit viktig prinsipp som bør liggje fast, at det alltid skal løne seg meir å forsøkje å gjere ein arbeidsinnsats, forsøkje seg på arbeidsmarknaden, enn ikkje å gjere det. Det at Arbeidarpartiet som tradisjonelt står opp for arbeidslinja, går så hardt imot dette, der ein kan få opp til 95 pst. av inntektsgrunnlaget sitt, synest eg er skuffande. Dette er ei nødvendig og klok justering.

Apropos justering, heilt til sist: Det blir også kritisert at ein gjer nokre endringar i reglane for arbeidsløysepen- gar, dagpengar. Så blir det snakk om at fordi arbeidsløysa no aukar, er det viktig å ikkje gjere dette. Eg vil seie tvert imot. Nettopp fordi arbeidsløysa aukar og det vil vere store kostnader i den samanhengen, må ein sjå med eit kritisk blikk på alle sider ved dagpengeordninga. Då trur eg det er klokt, slik stortingsfleirtalet no gjer, å sjå bl.a. på forskjellen på dei som er frivillig arbeidslause, og dei som er ufri- villig arbeidslause. Det heiter å prioritere. Når vi no skal handtere ein situasjon med stigande arbeidsløyse, er det klokt. Det er ikkje småleg å gjere nokre justeringar som sørgjer for at systemet er berekraftig også i møte med nye utfordringar.

Ingerd Schou hadde her tatt over presidentplas- sen.

Kirsti Bergstø (SV) [14:31:29]: Representanten Wi- borg snakker som om det vi behandler i dag, er en politikk for eldre og pensjonister alene. Det er også en politikk for fordeling.

For SV er det helt avgjørende å sikre en trygg og god alderdom. Det er grunnleggende og viser også vår politikk og våre prioriteringer og det vi prioriterer der vi har makt. Derfor løfter vi eldreomsorgen og midler til den og øns- ker at den enkelte skal sikres tjenester tilpasset seg selv og sine behov, derfor har vi fremmet et forslag der vi ønsker å hindre pensjonsran ved privatisering, og derfor foreslo vi at pensjonister ikke skulle tape kjøpekraft i årets oppgjør. Ikke minst da vi satt i det gode fellesskapet i den rød-grøn- ne regjeringen, løftet vi minstepensjonistene og langt flere fikk mer å leve for. Det var et stort løft og det var et mål- rettet løft, der vi tok et avgjørende grep for at folk skul- le få mer å leve for, og for at minstepensjonistene skul- le komme ut av fattigdomskategorien. Og ikke minst tok vi grep med hensyn til formuesskatten, der vi gjorde end- ringer: fra å ramme eldre med penger på sparekontoen til heller å ramme millionærer.

I dag kommer vi til å stemme imot å redusere avkort- ningen for gifte og samboere. Det er fordi det fordelings- messig vil slå skjevt ut. Det er ikke der midlene trengs mest nå. Derimot vil vi stemme for forslaget om å sikre pensjo- nene for minstepensjonistene. Det handler om at for SV er rettferdighet å yte etter evne og få etter behov. Det er rimelig at midlene fordeles der de trengs mest.

Vi ser at selv om regjeringen er raus når den vil, særlig når vi snakker om skattelette til dem som har mest og ikke minst til regjeringspartiernes valgkampsponsorer, er regje- ringens prioriteringer også preget av ganske smålige kutt som folk som rammes, vil merke hardt. Flere kunne nev- nes, men at det foreslås at stomiopererte må betale mer for nødvendig forbruksmateriell – jeg minner om at mange av dem også er eldre – er ett av flere eksempler på det. Selv om det er noe som skal behandles i en annen debatt og tas i budsjettet, handler det om å se en helhet i politikk og i prio- riteringer. Det er også det vi ser i dag, og derfor vil vi stem- me mot endringene som bl.a. går på supplerende stønad. Vi synes dette er smålige endringer og kutt fra regjeringens side.

I tillegg berører også dagens behandling barnetillegget for uføre i aller høyeste grad og er en påminner om regje- ringens politikk for fattige og uføre og for å ta mer fra fat- tige og uføre. Det registrerer vi at er en julegave som uføre er nødt til å ta med seg i inn det kommende året. Vi ønsker å stemme imot den, sånn som vi har gjort også ved tidligere behandlinger.

Statsråd Robert Eriksson [14:36:01]: Det vi behand- ler i dag, er en rekke nødvendige lovendringer, som bl.a. oppfølging av vedtak som ble gjort i budsjettet i fjor, og vedtak som kommer i budsjettet for 2016.

La meg aller først få si at det er en gledens dag for landets pensjonister. Det er en gledens dag for regjerin- gen, og det er en gledens dag for Fremskrittspartiet, som gjennom mange år har slåss for å redusere avkorting for gifte og samboende pensjonister. Høyre- og Fremskritt- parti-regjeringen har klart og tydelig sagt i regjeringsplatt- formen at man skal redusere avkorting. Regjeringen står til troende og leverer avkorting fra og med neste år.

I tillegg har man sammen med samarbeidspartiene løf-

tet de enslige minstepensjonistene med 4 000 kr. Det betyr at rundt 70 000 minstepensjonister som lever enslig, vil få bedre inntekt fra og med neste år. På årsbasis vil rundt 650 000 gifte og samboende pensjonister få 4 000 kr mer hver, til sammen 8 000 kr mer å leve for. Når det gjelder utføre, er det en presisering og en oppfølging av det vedtaket som Stortinget fremmet i fjor. Likedan er det en presisering når det gjelder å likestille ytelser fra utlandet med tilsvarende ytelser fra Norge når barnetillegget skal behovsprøves. Det mener jeg er et riktig og viktig prinsipp. Så til dagpengene som er berørt – det er også en oppfølging fra fjorårets vedtak.

Når det gjelder innstrammingen på supplerende stønad, er dette gjort med tanke på familiegjengeforening. Jeg må si at jeg reagerer litt på den måten representanten Aasrud og Arbeiderpartiet fremfører dette på. Jeg opplever at man når man refererer til saken vi behandler i dag, fra denne talerstolen er mer opptatt av å vise til snøen som falt i fjor. Man er mer opptatt av snøen som falt i fjor, enn det som er endringene for neste års statsbudsjett. Man bruker begrepet diskriminerende. Hvis jeg kommer til Norge, har hatt kort botid og ønsker familiegjengeforening med min mor eller min søster eller bror – hvis de da er 64 år, er det helt legitimt at de skal dekke denne familiegjengeforeningen selv, og at de enten skal finansiere seg selv og sitt livsopphold eller at de som tar dem hit, må gjøre det. Men er man fylt 67 år, da skal man ikke gjøre det. Da skal man ha tilgang til supplerende stønad. Det er for meg et meget spesielt prinsipp. Det er diskriminering, det. Det er forskjellsbehandling. Regjeringen rydder opp i denne forskjellsbehandlingen.

Så til SV, som viser til at da de satt i regjering, gjorde man så utrolig mye for minstepensjonistene. Med respekt å melde var det sykepleieren i ufrivillig 50 pst. stilling, det var kassadama på REMA, det var de med tjenestepensjon som betalte gildet for minstepensjonistene. Det var dem SV og den rød-grønne regjeringen sendte regningen til. Det kom også godt frem i trykdeoppgjøret, ved at tilleggspensjonen ble trukket ned og underregulert med 0,65 pst. Så kom ikke her og si at det var de som løftet minstepensjonistene, for det ble ikke brukt en eneste frisk krone. Det gjør denne regjeringen sammen med sine samarbeidspartier – løfter 70 000 minstepensjonister som lever enslig, med friske penger. Det er noe man kan være langt mer stolt av.

Jeg har lyst til å rette oppmerksomheten mot § 3 tredje ledd første punktum om supplerende stønad – i ordet «samt» mangler det en «n» i proposisjonen. Når det gjelder § 12 i innstillingen, ser jeg også at man viser til at stønad faller bort ved innleggelse i institusjon, der er det ikke gjort noen endringer. Det er faktisk slik det fungerer i dag, så er det presisert fra talerstolen.

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, får en taletid på inntil 3 minutter.

Erlend Wiborg (FrP) [14:40:45]: Jeg må si at jeg ble litt overrasket over at det ikke var en eneste replikk til denne saken. Det går inn i det mønsteret vi har sett, at

Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet ønsker å dysse ned denne saken. Jeg hørte med interesse på Rigmor Aasruds innlegg, der hun knapt nevnte hoveddelen av saken, altså hvorfor Arbeiderpartiet stemmer imot å redusere avkortningen for gifte og samboende pensjonister. Det betyr at det forrige klare standpunktet som har blitt uttrykt når det gjelder denne saken, er sitatet av tidligere arbeiderpartileder Thorbjørn Jagland da Stortinget i 1997 diskuterte en økning i minstepensjonen. Fra denne talerstolen mente han at det var «kvalmende» å komme med den typen forslag.

Representanten Lundteigen var oppe og argumenterte for at det er rimeligere å være i et parforhold enn å være singel. Det har han rett i – når det gjelder de fleste i hvert fall. Men det er verdt å stille spørsmål om representanten Lundteigen da mener at mennesker som mottar sykepenger eller dagpenger, og som er gifte eller samboende, også skal få en avkortning – hvis det skal være helhet i Lundteigenes resonnement. Hvis det er slik, håper jeg at representanten Lundteigen kan klargjøre om Senterpartiet ønsker avkortning for dem som går på sykepenger og dagpenger – eller ikke. Hvis ikke, hva er grunnen til forskjellsbehandlingen?

Hvis jeg kan være litt uparlamentarisk: Det spesielle innlegget kom fra representanten Bergstø, som av fordelingshensyn argumenterer mot å redusere avkortningen. Er det virkelig sånn at 650 000 pensjonister, som har jobbet og betalt skatt gjennom et langt liv, skal få kuttet sin pensjon på grunn av at representanten Bergstø og SV mener at landets pensjonister er så rike? Dette er de rike som nå skal få kuttet sin pensjon, sånn at SV kan fordele den videre. Det er en politikk som Fremskrittspartiet er sterkt uenig i. Pensjonistene fortjener pengene de selv har betalt inn gjennom et langt liv – Stortinget skal ikke ta de pengene.

For landets pensjonister er det verdt å merke seg denne debatten. Jeg har en klar utfordring til dem som i dag stemmer imot. Vil en eventuell ny regjering bestående av Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet kutte i pensjonene? Dette er noe de i praksis stemmer for i dag – sett opp mot regjeringens forslag. Det er det verdt å merke seg. Jeg håper de kan være ærlige med hensyn til om de ønsker å kutte pensjonen med 8 000 kr for gifte og samboende pensjonistpar.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:44:04]: Jeg forstår det er glede i Fremskrittspartiet når en har fått først Høyre og så de to andre samarbeidspartiene med på å redusere avkortninga for gifte og samboende pensjonister. Det er mye penger i Fremskrittspartiet i regjering, som i opposisjon. Dette koster 2,7 mrd. kr årlig framover. Det er ganske mange diskusjoner vi har i denne salen omkring grupper som virkelig sliter. Vi har mange diskusjoner om dem som sliter med rus, psykiatri, bolig, kvalifiseringsprogrammet og det hele, hvor det da ut ifra argumentasjonen om økonomi ikke er til stede vilje til å gjøre noe. Men disse gruppene blir prioritert.

Jeg står fast ved det jeg sa om at det har vært en avkortning ifra 1936 på et objektivt grunnlag i denne ytelsen. Det objektive grunnlaget er ikke endret. Det er ulike grunnlag for objektive ytelser som hver har sin begrunnelse, som er drøftet, og som virkelig er diskutert opp gjennom tida, og

som har stått. Dette er en endring som vi i Senterpartiet er imot. Vi mener at den forskjellen bør bestå, for å være direkte. Vi har ikke de pengene dersom vi skal ha mye penger til andre grupper som trenger det mer. Det er kjernen i saken.

Til representanten Wiborg: Det er ikke snakk om å dysse ned noen ting. Vi vil ikke dysse det ned i det hele tatt, vi tar gjerne diskusjonen omkring det, og vi håper da at Fremskrittspartiet har like mye penger på andre områder i tida framover, når statens inntekter heller kommer til å gå ned enn opp. Så dette er, som representanten Kirsti Bergstø sa, et spørsmål om fordeling, det er et spørsmål om prioriteringer: Hvem er det som har størst grunnlag for å få forbedring av sine økonomiske ytelser?

Så til slutt, når det gjelder VI, § 12-15 *Barnetillegg*: Når SV ser det som nødvendig å stemme imot den paragrafen, vil jeg etter nærmere ettertanke også støtte det og tilrå Senterpartiets gruppe å stemme mot § 12-15 *Barnetillegg*, sånn at det ikke skal bli noen tvil om at det her er en enhetlig opptreden ifra Senterpartiets side når det gjelder det Senterpartiet og SV stod sammen om da saken tidligere ble behandlet.

Erlend Wiborg (FrP) [14:46:56]: Jeg vil takke representanten Lundteigen for i hvert fall å være ærlig og innrømme at Senterpartiet ikke ønsker å prioritere dette, og representanten argumenterte også for hvorfor Senterpartiet er imot dette. Han mener altså at landets pensjonister fortjener 2,7 mrd. kr mindre enn det som nå blir vedtatt, noe jeg synes er synd, og er uenig i. Men det står respekt av i hvert fall å argumentere for sitt syn, i motsetning til spesielt Arbeiderpartiet, som fortsatt ikke benytter anledning til fra denne talerstolen å argumentere for hvorfor de er imot dette. Jeg synes faktisk 650 000 pensjonister burde ha krav på å vite hvorfor landets største parti mener at pensjonistene bør få 2,7 mrd. kr mindre i pensjon enn de nå får.

Men så var representanten Lundteigen innom at det er mye penger. Ja, det er mye penger som urettmessig har blitt tatt fra landets pensjonister gjennom lang tid. Det at man urettmessig har blitt avkortet gjennom mange år, er ikke noe argument for at man skal videreføre en usosial avkorting. Derfor er jeg glad for at vi nå tar grep for å forbedre dette.

Representanten Lundteigen var også innom at han heller vil bruke pengene på rus, men da vil jeg minne representanten Lundteigen om hva man også gjør i dette statsbudsjettet: Vi styrker rusfeltet med rundt 400 mill. kr. I rusplanen styrker vi det med 2,4 mrd. kr. Så ja, vi har en regjering som klarer å tenke helhetlig, som klarer å prioritere de viktigste områdene, prioritere de svakeste i samfunnet. Det klarer vi uten at man skal kutte i en opptjent pensjon, f.eks. med begrunnelsen til Sosialistisk Venstreparti: at det er landets pensjonister som skal betale for den såkalte fordelingspolitikken deres.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [14:49:11]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. 107 S (2015–2016), jf. Prop. 30 S (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 7 [14:50:01]

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg (Innst. 115 L (2015–2016), jf. Prop. 31 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra transport- og kommunikasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Første taler er representanten Åse Michaelsen, som også er sakens ordfører. Hun er ikke i salen, og da går vi videre på den ordinære talerlisten, og det er Tone-Helen Tofte. Hun er heller ikke i salen, og det kan jeg heller ikke se at statsråden er. Det betyr at vi går videre til sak nr. 8.

– Her kommer det en saksordfører. Da tror jeg vi skal gi saksordføreren anledning, før jeg lukker sak nr. 7, til å ta ordet i saken. Åse Michaelsen, saksordfører, ordet er ditt – litt på overtid!

Åse Michaelsen (FrP) [14:51:43] (ordfører for saken): Takk, president, jeg setter veldig pris på velviljen. Ting går fort, og det er snart jul.

Som dere ser, er dette egentlig en sak som baserer seg på tidligere vedtak om å etablere et veiselskap – Nye Veier AS. Formålet med denne loven og denne saken vi nå behandler, er å regulere overgangsspørsmål i tilknytning til overføring av private og offentlige rettsforhold fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet.

Loven medfører ikke at utbyggingsselskapet etableres som myndighetsorgan utover myndighet det uttrykkelig tildeles gjennom endringer i eller i medhold av annen lov.

Videre kan en se at i proposisjonens kap. 2 gjøres det rede for enkelte spørsmål med overføring av rettsforhold fra Statens vegvesen til utbyggingsselskapet.

I proposisjonens kap. 3 vurderes behovet for endringer i andre lover, mens i kap. 4 beskrives innholdet i lovforslaget nærmere.

Komiteens flertall, partiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, støtter forslaget sånn som det ligger her.

Det er viktig at vi er åpne for både-og. Dette skal ikke være en diskusjon for eller mot veiselskapet. Det skal heller ikke være en diskusjon om tidligere vedtak – en skal først og fremst få på plass lovverket, rammen rundt etableringen av veiselskapet.

Til selve saksframstillingen har det vært lite tid – det må en si. Det har vært knapt. Vi har jobbet veldig fort i komiteen, og jeg vil berømme de andre partiene, spesielt opposisjonspartiene, som har vært veldig lydhøre for å få behandlet denne saken.

Dette er spennende – det som skjer. Og jeg som saksordfører gleder meg til andre saker som berører både veiselskapet og den rammen vi nå behandler.

Tone-Helen Toften (A) [14:54:26]: I denne saken er Arbeiderpartiet enig i målsettingen om mer vei for pengene og en helhetlig utbygging av veisystemet vårt, men vi er uenig i virkemidlet.

Gjeldende NTP, vedtatt av regjeringen Stoltenberg II, er tidenes største satsing på samferdsel. I årene som kommer, skal det bygges og utvikles infrastruktur for mange milliarder kroner. Arbeiderpartiet mener at vi har en etablert organisasjon som det hadde vært mer hensiktsmessig å bruke, og at det hadde vært bedre om vi kunne samlet de politiske kreftene om å forbedre dette hovedverktøyet for planlegging og bygging av vei i Norge, nemlig Statens vegvesen. I stedet velger man altså å bruke 60 mill. kr på å bygge opp en ny organisasjon, og det er beløpet kun for 2015.

Arbeiderpartiet mener at Statens vegvesen må kunne porteføljestyre flere prosjekter i egen prosjektorganisasjon og framlegge for regjering og storting hvilke behov som finnes med hensyn til rekkefølge og framdrift. Dette følger samme logikk som ordningen med særskilt prioriterte vei-prosjekter, med egne romertallsvedtak, egne prosjektorganisasjoner og forpliktelser over flere år.

I Meld. St. 26 for 2012–2013, Nasjonal transportplan 2014–2023, er det godt beskrevet hvordan en kan sikre forutsigbar finansiering og rasjonell gjennomføring av større prosjekter. Her kan bl.a. nevnes økt bruk av totalentrepriser.

Vi mener at gevinstene ved en porteføljestyling må kunne oppnås uten å etablere et nytt selskap, noe som vil splitte et fagmiljø og konkurrere om begrenset veikompetanse, ingeniører og planleggere. For det er slik at det finnes ikke flere ingeniører og planleggere selv om man oppretter et nytt selskap.

Det er verdt å understreke at selv om utbyggingsselskapet for vei, Nye Veier, nå etableres fra årsskiftet, er det fremdeles store uklarheter om hvordan drift og vedlikehold skal gjennomføres, og det er videre veldig få klare svar fra

regjeringspartiene på hvordan mange av selskapets oppgaver skal løses i praksis. Vi mener dette gir en økt fare for at veistrekningene nok en gang stykkes opp og blir utført mindre helhetlig. Det er en utvikling som vil bidra til å ta oss flere steg tilbake i byggingen av viktig infrastruktur her til lands.

Til denne konkrete saken om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for vei er det nødvendig for Arbeiderpartiet å påpeke at saksgangen er preget av hastverk og svært korte frister, noe som har vanskeliggjort Stortingets behandling av saken. Tilsvarende kritikk ble også framhevet under behandlingen av Meld. St. 27 for 2014–2015, På rett spor – Reform av jernbanesektoren. Slike prosesser er – om jeg må få si det – uheldig.

Arbeiderpartiet er kritisk til at det ikke er foretatt ordinær høringsrunde med mulighet for innspill, da saken handler om mer enn formaliteter. Denne bekymringen bekrefter faktisk samferdselsministeren selv i sitt svar til transportkomiteen 3. desember 2015, der det står:

«Lovforslaget gir vid adgang til å overføre Statens vegvesens forpliktelser og rettigheter som er direkte knyttet til de konkrete prosjektene som blir overført fra Statens vegvesen til det nye utbyggingsselskapet.»

Det er åpenbart for Arbeiderpartiet at dette ikke bare er formaliteter, og at lovforslaget heller ikke har åpenbare begrensninger. Det har ikke vært mulig å få framlagt en uttømmende oversikt over hvilke konkrete forpliktelser, offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser som skal overføres. Dette forsterker vårt syn på behovet for en ordinær høringsrunde før lovvedtaket kan fattes.

Arbeiderpartiet vil på denne bakgrunnen stemme imot hele lovforslaget i Prop. 31 L.

Heidi Greni (Sp) [14:58:22]: Gjennom alle diskusjoner vi har hatt om organisering av veibygging i Norge, har vi lagt vekt på at det overordnede målet for Senterpartiet er å utvikle et moderne og framtidsrettet transportsystem for trafikkavviklingen, slik at den blir enklere, raske og tryggere – til beste for innbyggerne og til beste for næringslivet.

Vi er tilhengere av at veisektoren organiseres på en måte som gjør at fellesskapet får mest mulig vei for pengene, og vi er opptatt av at veisektoren – som alle andre sektorer – skal ha et effektivt gjennomføringsapparat som gir minst mulig unødvendig byråkrati.

Da Senterpartiet la fram den rød-grønne regjeringens transportplan for 2014–2023, var det med en kraftig vektlegging av at Norge hadde et forbedringspotensial på dette området, og med konkrete forslag til hvordan det kunne etableres nye og smartere modeller for veibygging.

Så ble det borgerlig flertall og ny regjering i 2013, og den nye regjeringen hadde sterkt behov for å markere initiativ på samferdselsfeltet – som på andre felt. Dette kom betegnende nok først og fremst til uttrykk gjennom et voldsomt fokus på å realisere den rød-grønne transportplanen, og litt spissformulert kan man si at sittende samferdselsministers største fortjeneste er at han har gått på en god idealtid i løypenettet som Marit Arnstad har anlagt. Jeg

mener ikke å være sarkastisk – jeg synes faktisk det er et forsonende trekk.

Jeg har vanskeligere for å svelge regjeringens behov for å reorganisere nær sagt alle statlige sektorer – nærmest på autopilot. Vi behandler i dag forhold knyttet til et nytt veiselskap. Det høres tilforlatelig ut. Men noen ganger lurer jeg på om det hadde vært like greit om denne saken hadde hett «forslag om å splitte norsk veibygging i to».

Den sittende regjering har en voldsom tro på at de kan utrette mirakler ved å kaste rundt på organisasjonskartet. Selv tror jeg at det er begrenset hva vi kan oppnå på denne måten. Som regel handler god politikk om å sikre nok ressurser til den oppgaven man vil ha løst – her som i de fleste andre sammenhenger.

Før hadde vi én gjennomføringsorganisasjon i Norge – Statens vegvesen. Nå skal vi få to. Begge organisasjonene må i praksis gjøre den samme jobben, og de må i årene som kommer, konkurrere om midler fra den samme statskassa. Hvis veiselskapet «vinner» budsjettkampene, vil det være dårlig nytt for Statens vegvesen – og vice versa.

Hvis man ikke er fornøyd med det som settes på bordet, er det ikke sikkert at det lureste man gjør, er å invitere en ny kokk inn på kjøkkenet for å arbeide parallelt med den man hadde der fra før. Den mer folkelige klokskapen har ordtak som passer til slike situasjoner.

På toppen av det hele forelå det helt konkrete forslag til effektivisering av veibyggingen i gjeldende NTP – forslag som sittende regjering valgte å legge i skuffen. Det var anviset en retning for å effektivisere veibyggingen, både ved å endre måten Stortinget styrte ressurser inn i viktige prosjekter på, ved å endre måten planleggingen og behandlingen av veiprojekter ble gjennomført på, og ved å endre måten gjennomføringsorganisasjonen fungerte på.

Den rød-grønne ordningen med «særskilt prioriterte prosjekter» er alt brakt inn i debatten, og jeg føler meg sikker på at vi ikke har sett det siste til den modellen. Hvor mye klokere ville det ikke ha vært å la Statens vegvesen få porteføljestyrt utbyggingen, ha prosjektorganisasjoner og sikre stabil og tilstrekkelig finansiering over flere år i statsbudsjettet?

Jeg vil til slutt bemerke at regjeringen i denne saken har lagt opp til et råkjør som vanskelig kan beskrives som «vakkert». Vi har alle forstått at det nye veiselskapet er statsrådets særskilte «baby».

Jeg kan ikke forstå at det er noe ved den proposisjonen vi behandler, som ikke kunne vært lagt fram tidligere i sesjonen. Nå blir den behandlet med ekspressfart her i huset, og det er lite rom for demokratisk drøftelse der alle de som har interesser i saken, blir hørt.

Jeg vil advare mot at regjeringen gjør denne typen tidspress til en vane, for jeg føler meg trygg på at det nye selskapet hadde hatt bedre mulighet til å lykkes hvis det slapp å være gjenstand for flere kontroverser.

Helge Orten (H) [15:03:41]: Jeg hadde strengt tatt ikke tenkt å ta ordet i denne saken. Likevel fant jeg det formålstjenlig.

La meg først og fremst få takke både saksordføreren og

hele komiteen for et godt samarbeid. Dette lovforslaget er behandlet raskt, og det har vært stor vilje fra alle partier til å få det på plass.

Formålet med loven er å regulere overføring av rettigheter og forpliktelser i forbindelse med etablering av det nye veiselskapet Nye Veier AS. Saksordføreren har redegjort på en god måte for bakgrunnen og innholdet i lovforslaget, og det følger de samme prinsippene som ved tidligere omforming av statlige virksomheter til egne selskaper. Jeg ser derfor ikke noen grunn til å gå nærmere inn på det i dette innlegget.

Det er viktig at vi får på plass denne loven, slik at den kan tre i kraft fra 1. januar 2016, og at det nye veiselskapet kan bli operativt fra samme dato. Jeg har stor tro på at et nytt veiselskap kan tilføre bransjen og norsk veibygging nye måter å jobbe på, og både utfordre og være komplementær til Statens vegvesen. Målet må være at vi kan bygge vei raskere og mer kostnadseffektivt enn det vi har gjort så langt.

Jeg er likevel noe overrasket over – uten at vi skal ha noen lang debatt om veiselskapet – at Arbeiderpartiet og Senterpartiet er så bastant imot etablering av dette selskapet. Vi er alle enige om at vi bruker for lang tid på planlegging, at selve byggetida kan effektiviseres, for mye blir bygd stykkevis og delt, og at kostnadsveksten per meter vei har vært urovekkende høy. Da er det kanskje på tide å prøve ut nye måter å jobbe på. I det perspektivet er det forunderlig at ikke Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil gi selskapet Nye Veier AS en sjanse.

Vi har heldigvis et stortingsflertall som har tro på at selskapet vil bidra til at mer vei blir planlagt og bygd raskere og til en gunstigere pris. Vi la grunnlaget for det gjennom behandlingen av stortingsmeldinga På rett vei tidligere i år. Nå tilfører vi penger i budsjettet for 2016 og sørger for nødvendige fullmakter gjennom dette lovforslaget.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:06:03]: Jeg setter pris på at Stortinget i dag vedtar det lovforslaget som er framlagt. Dette er ikke et anarkiforslag som gir veiselskapet frihet til å gjøre akkurat hva de vil. Det er et veldig klart definert område, i motsetning til det Arbeiderpartiet gir inntrykk av, nemlig at når det gjelder de veistrekningene som veiselskapet skal ha ansvar for, skal en nå kunne begynne å overføre ansvaret fra Vegvesenet til veiselskapet – ikke mer, ikke mindre. Veiselskapet får ikke gjøre hva de vil med alle andre veier. Dermed er dette veldig tydelig innrammet, i motsetning til det noen har prøvd å hevde.

Så er det noen som mener at dette går veldig fort. Jeg minner om at Stortinget hadde den overordnede debatten om veireformen før sommeren. En har siden da altså hatt seks måneder til å la dette fordøyes. Det kommer ingen nye momenter inn i det som regjeringen nå foreslår. Dette er bare en gjennomføring av det som Stortinget allerede har vedtatt. Hvis noen synes det er hastverk, vil jeg heller si at det minner litt om et tempo en hadde før. Dette er mer marsjfart for dagens regjering. Vi vedtar ting, og så gjennomfører vi. Vi begynner ikke å utrede det på nytt når vi har vedtatt det og vet hvor vi skal.

Jeg husker godt fra da jeg selv satt i Stortinget som

opposisjonspolitikere, hvor mange debatter vi hadde om at nå måtte vi bli flinkere til å bygge en vei raskere, og vi måtte kutte planleggingstiden. Hvor mange ganger har vi ikke lest i Aftenposten, i Teknisk Ukeblad, ja, i nesten alle typer tidsskrifter og aviser i dette landet, at ting tar for lang tid? En planlegger stykkevis og delt, en bygger stykkevis og delt. Det må vi endre på. Selvsagt er det mange måter en kan gjøre det på, men dette er måten regjeringen har foreslått.

Jeg opplever ikke at opposisjonen har et eneste alternativt forslag til hvordan de ville gjort det annerledes, utover å fortsette sånn som de alltid har gjort. Men det er jo litt rart at det plutselig har blitt alternativet, når vi vet at Arbeiderpartiets folk i transportkomiteen i fjor var ute og sa i Aftenposten at den rød-grønne regjeringen nok ble litt for forsiktig da de styrte, de utfordret ikke systemet nok, ting ble for tungrodd. Så tyr en altså til den samme politikken når en nå er i opposisjon. Det er jo nå en virkelig burde prøvd å nytænke og utfordre litt, men en velger heller det en hadde før, som en har innrømmet at ikke fungerte. Det synes jeg er altfor passivt. Det hadde vært mer interessant om en hadde kommet med konstruktive forslag til hvordan en eventuelt kunne innramme det på en annen måte, utvide det, gjøre det annerledes, istedenfor bare å si nei til ethvert forslag om endring.

At dette er en annen måte å jobbe på, er det ikke tvil om. Og vi ser det jo – i stort sett alle fagtidsskrifter blir denne reformen tatt imot med tommel opp, med positive forventninger, men med en forventning om at det også må gjennomføres, og ikke bare loves. At en faktisk jobber annerledes i dag, er det ikke tvil om. Det er bare å lese Stavanger Aftenblad fra for ca. halvannen måned siden, da de omtalte E39 fra Stavanger til Kristiansand, som er et av de prosjektene som skal inn i veiselskapet, og da de snakket med en av planleggerne fra Vegvesenet, som sa at nå jobber også de på en helt annen måte, nå sitter de ikke bare og planlegger en og en kort parsell, de sitter og planlegger 20 mil om gangen. Det er jo det som vi har ønsket å oppnå, og nå ser vi altså at veiplanleggerne i Vegvesenet sier at det er det som nå skjer. Og så er det noen som mener at nei, det var best før.

Så peker en på hvordan en i statsbudsjettet har egen post for E6 Alta, en egen post for E16 Filefjell. Det er jo den minst fleksible måten å bygge vei på, for hvis Vegvesenet finner ut at de kunne gjort mer på dette prosjektet i løpet av året, har de altså ingen fullmakter til å omprioritere innenfor sitt eget budsjett. Da må de tilbake til Stortinget for at Stortinget skal flytte penger fra en post til en annen. Da er det heller å foretrekke at en hadde hatt en stor sekkepost for alle riksveinvesteringer, slik at en faktisk hadde hatt fleksibilitet hos Vegvesenet.

De siste grepene som den forrige regjeringen gjorde i sin såkalte endring, var jo å fjerne den fleksibiliteten på Alta-prosjektet og på Filefjell. Det vil jeg i hvert fall ikke anbefale at vi gjør mer av. Da er det bedre å sørge for at vi får én klar bestilling til veiselskapet, langsiktig finansiering og stor faglig tyngde i gjennomføringen. Så skal vi også gjøre mange av de endringene i Vegvesenet, men utfordringen her at vi ikke har flerårige budsjetter i Stortinget.

Derfor har vi fått det på plass for veiselskapet gjennom en avtale, og så skal vi jobbe med Vegvesenet og forbedre dem gjennom dagens ordninger.

Så her vil det skje mye, innenfor dagens Statens vegvesen og innenfor veiselskapet. Men når det gjelder det å stoppe og gjøre ingenting og synes at det har gått altfor fort, når det tross alt er seks måneder siden Stortinget gjorde forrige vedtak, klarer ikke jeg helt å henge med i svingene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kjell-Idar Juvik (A) [15:11:10]: Jeg tenkte egentlig jeg verken skulle ta ordet eller replikk i denne saken, men etter innlegget til ministeren føler jeg det nødvendig, for han kjørte selvfølgelig i kjent stil.

Det første jeg har lyst til å spørre ministeren om, er en opplysning som ligger til behandling over helga, i saldert, men som har med denne saken å gjøre, og det er etablering av dette nye selskapet. Der kommer det fram at det er brukt 60 mill. kr på å få dette selskapet opp å gå – så langt. Spørsmålet mitt er: Er ministeren fornøyd med pengebruken, og hva mer kan man forvente blir brukt for å få selskapet i ordinær drift?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:11:50]: Jeg er veldig fornøyd med det som vi holder på med. Vi er langt fra i mål, men vi holder på å etablere en organisasjon – vi har fått på plass et styre, vi har ansatt daglig leder, vi ansetter nå lederteam rundt, og det ansettes folk mange steder.

Men dette blir ikke en stor organisasjon som kommer til å koste mye penger over tid. Der tror jeg også det er viktig å understreke at når vi har snakket om hvordan vi etablerer selskapet, snakker denne regjeringen nøkternt om at vi skal ha et tosifret antall ansatte, mens rød-grønne ordførere som ønsket selskapet til seg, snakket om å få et tresifret antall ansatte. Bare det viser at dagens borgerlige flertall har et helt annet syn på hvor mange folk man trenger for å drifte en organisasjon, sammenlignet med hva rød-grønne politikere har.

Det er ingen tvil om at det koster penger å få etablert ting, for det er mange ting som vi må få på plass, bl.a. lovverk som vi har. Men det er heller ikke gratis å drive Statens vegvesen. Og derfor blir suksesskriteriet når vi kikker oss tilbake om noen år, hva vi har av driftskostnader for veiselskapet kontra Vegvesenet. Det vi ser konturene av nå, er en slankere og mer effektiv organisasjon, rett og slett fordi den har mer definerte oppgaver.

Kjell-Idar Juvik (A) [15:12:56]: At ministeren er fornøyd, er vel ikke overraskende. Men det dette kanskje nettopp underbygger, er at man er i ferd med å få en dublering av kostnadene, som det var advart mot. Det er store kostnader for å få dette opp å gå, og det vil være store kostnader ved drift. Da lurer jeg på, for man husker vitterlig Fremskrittspartiet gikk til valg med ønske om mindre byråkrati: Er det ikke sånn at med dette forslaget får man faktisk økt byråkrati, for man får to vegselskaper som skal driftes? Hva mener ministeren om det?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:13:31]: Det er godt ikke representanten er overrasket over at vi er positive til det vi legger fram. Jeg er heller ikke overrasket over at Arbeiderpartiet konsekvent er negative.

Jeg minner likevel bare om den debatten som var i april i år. Da vi la fram forslag om dette veiselskapet, var Arbeiderpartiets respons, ved daværende transportpolitiske talsperson Eirin Sund, at dette blir en veibonanza, dette er skremmende. Det ville altså bli bygd for mye vei for raskt og for fort. Det er en trussel jeg kan leve godt med, for det er målsettingen vår å bygge mer vei enn det en har lagt til grunn for.

Men så har vi mange ganger blitt spurt om dette med byråkrati. Jeg håper når jeg nå svarer, at Arbeiderpartiet tar det med seg, istedenfor å stille det samme spørsmålet gang på gang. Nei, vi skal ikke duplisere byråkratiet. Når vi overfører ansvaret for f.eks. E39 Stavanger–Kristiansand til veiselskapet, skal det ikke sitte en prosjektorganisasjon for E39 igjen i Vegvesenet. Da kan de folkene jobbe med noe annet. Man skal ikke duplisere noe som helst, man skal overflytte ansvar, og da overflytter man folk og ansetter nye folk. Men man har altså ingen som sitter med samme ansvar i de to organisasjonene.

Kjell-Idar Juvik (A) [15:14:37]: Det bringer meg over på det siste spørsmålet, som kanskje også burde fått bedre plass i en eventuell høring av denne saken, som man ikke rakk å få til. Det går på de ansatte. Det statsråden sier nå, betyr at det blir flere folk igjen i Statens vegvesen som kan brukes til andre oppgaver. Så bygger en opp med flere folk i det nye selskapet, og så blir det flere folk totalt. Alternativet er å ta folk fra Vegvesenet over til det nye selskapet.

Da kommer en inn på det neste spørsmålet mitt, som gjelder bekymringen hos de ansatte, som de gjentok i budsjett høringen så sent som før jul. De var bekymret for at en skulle flytte kompetansen fra Vegvesenet over til det nye selskapet. Deler ministeren denne bekymringen?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:15:27]: Hvis det er noe vi ser i norsk økonomi i dag, er det at det er mange med mye kompetanse som dessverre går arbeidsledig. Det å tro at det kun er noen få folk som vet hvordan en skal bygge vei i dette landet, og at de må jobbe enten i Vegvesenet eller i veiselskapet, er en bekymring jeg ikke har. Vi skal bygge veldig mye mer vei framover, og vi skal bygge veldig mye mer jernbane. Det kommer til å jobbe flere folk i begge disse sektorene, og jeg tror faktisk det er mulig å rekruttere dem uten at vi skal være redde for at om én jobber i Vegvesenet, så er det én som ikke kan få jobb i veiselskapet. Det er mange flinke folk. Vi skal sørge for at det er arbeid til alle.

Så bare minner jeg igjen om at dette er noe vi skal gjøre for å forenkle rutiner og prosesser. Vi skal samle ansvaret, vi skal få slankere organisasjoner. En har da flere folk som gjerne blir i Vegvesenet, men som mister det prosjektet de har i dag, ja, men vi skal jo ha mange flere prosjekter. Det vi da sørger for, er at Vegvesenet har kapasitet til å planlegge flere veier. Det er de allerede i gang med, men de har ka-

pasitet til å styre flere prosjekter, hele den pakken. Vi trenger de folkene som er i Vegvesenet, og vi trenger nye folk i veiselskapet.

Heidi Greni (Sp) [15:16:45]: En ting vi kan være enige om, er at det tar for lang tid å planlegge veg. Min bekymring er at det nå vil ta enda lengre tid å planlegge og å bygge veg. Det skal bygges opp to parallelle organisasjoner som skal konkurrere om den samme kompetansen, som igjen skal konkurrere om midler i statsbudsjettet. Jeg må igjen spørre: Hvordan harmoniserer dette med regjeringens mål om effektivisering og avbyråkratisering? Enkelte av disse vegprosjektene, f.eks. E6 sør for Trondheim, blir nå splittet opp – deler skal vegselskapet bygge, og deler skal Vegvesenet ha ansvaret for. Det vil skape store utfordringer for å få en helhetlig utbygging. For eksempel er det prosjektert med at massen fra Korporals bru i Vindalsliene skal brukes i den delen som vegselskapet har fått ansvaret for, og der oppstarten er helt i det blå. Hadde det ikke vært bedre å se hele prosjektet i sammenheng og latt vegselskapet ta hånd om hele prosjektet, slik at vi hadde sluppet disse usikkerhetene?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:17:45]: Det er litt forunderlig å få et sånt spørsmål fra en representant fra et parti som la fram en nasjonal transportplan der denne veien var oppstykket allerede. Det er mange strekninger på E6, både sør og nord for Trondheim, det ikke var noen plan for de neste ti årene. Så sier vi at hele strekningen skal inn i dette veiselskapet, sånn at vi har ett ansvar ett sted, og så er plutselig det galt.

Hva er det vi har gjort? Jo, det vi diskuterer, er Korporals bru. Så fort vi overtok regjeringsmakt, tildelte vi ekstra midler til å begynne å planlegge den veien. Det var penger som ikke lå inne etter den rød-grønne regjeringen, som vi fikk på plass. Så ser vi at den veien kan vi nå begynne å bygge raskere enn det veiselskapet er opprettet til. Vi sier at dette veiselskapet skal ikke forsinke noen prosjekter, og da tar vi ut akkurat den parsellen, sånn at Vegvesenet får ansvaret og sørger for framdrift, men resten av strekningen, der noe lå i NTP, men mye ikke lå i NTP, får vi under veiselskapet. Dermed har vi altså en mer helhetlig utbygging enn det som var tilfellet før, og vi får komme raskere i gang enn det de rød-grønne gjorde.

Heidi Greni (Sp) [15:18:49]: Da er mitt spørsmål: Når kan vi forvente oppstart av resten av prosjektet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:18:54]: En kan forvente det mye raskere enn det som var lagt opp til i rød-grønn regjering, som ikke engang hadde lagt en del av disse strekningene inn i Nasjonal transportplan. Nå ligger dette i veiselskapet. Det er også litt av grunnen til at Arbeiderpartiet mente at dette er en veibonanza som de er skeptiske til, fordi det plutselig var mye mer vei som en nå har planer for å bygge, enn det som lå til grunn.

Så har vi sagt at noe av poenget med veiselskapet er at de skal få ha en faglig tilnærming til de sju strekningene de har, hvordan de organiserer det som prosjekt, om de bygger

ut mye – 10 mil, 5 mil, 1 mil – hvordan de organiserer dette med tanke på OPS og lignende. Greia med veiselskapet er at der får de mange flere faglige vurderinger om hvordan en gjennomfører ting på en best mulig måte.

Det som har vært inspirasjonen her, er det statlige selskapet Avinor. Den eneste sektoren som stat og kommune styrer over i Norge som ikke har et vesentlig vedlikeholdsetterslep, er flyplassene våre, som Avinor styrer. Det er veldig likt den modellen vi nå har valgt for veiselskapet, nemlig at en har fagfolk som styrer innenfor politiske rammer.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Kjell-Idar Juvik (A) [15:20:22]: Jeg vil starte med å si, sånn at det uten tvil er slått fast, at Arbeiderpartiet også er opptatt av mest mulig veg for pengene. Derfor ønsker vi å organisere vegsektoren på en sånn måte at fellesskapet får mest mulig veg for pengene, og ikke lage nye byråkratiske organiseringer som både er med på å fordyre, og som skaper mer byråkrati. Som jeg sa i replikkordskiftet, er det allerede brukt 60 mill. kr på denne etableringen.

Det er ikke sånn, selv om både statsråd Solvik-Olsen, Orten og samarbeidspartiene prøver å si det, at ved å si nei til dette nye vegselskapet sier man nei til effektiv og helhetlig utbygging av transportkorridorene. Ved at man sier nei til dette nye selskapet, sier de videre at vi ikke vil ta i bruk moderne metoder for hovedvegutbygging, at det vil bety dårligere fremkommelighet, høyere utslipp og svekket sikkerhet på vegene. Jeg mener dette er en påstand som faller på sin egen urimelighet, og ministeren har nok ikke hørt etter under innlegget fra representanten Toften om hva som er vår løsning.

Vi har sagt at vi har tro på å styrke Statens vegvesen og organisere det sånn at vi kan få til både bedre helhetlig planlegging og, ikke minst, utbygging av vegstrekningene i Norge. Det sa vi allerede i transportplanen vår. Vi er i gang med det på enkeltprosjekter. Vi har eksempler med vegutviklingskontraktene på Helgeland, så det er mulig å gjøre det, og vi mener at det er mulig å gjøre det uten å lage et nytt vegselskap. Vi sier også at det er mulig å velge mer totalentreprise. Det er ikke sånn at regjeringens forslag er det eneste svaret, selv om de som går inn for det i dag, mener at det er det eneste svaret.

Vi synes også at det er litt småutidig av ministeren å hovre med behandlingstida. Jeg synes han skal ha respekt for at Stortinget skal få bruke forsvarlig tid på behandlingen, for det er ikke sånn at vi hadde denne saken til behandling i seks måneder. Jeg setter pris på ordene fra saksordføreren, at vi har strukket oss langt for å få dette behandlet før vi tar juleferie, og da synes jeg det er merkelig at statsråden står og refser oss fra talerstolen med at vi har hatt nok tid. Vi har ikke hatt nok tid. Men for oss som vil gå imot dette, er ikke det det overordnede i denne saken, vi trenger ikke mer tid. Men saken i seg selv burde ha fortjent mer tid og en høring. Det synes jeg også ministeren skal ha respekt for.

Åse Michaelsen (FrP) [15:23:23]: Nå tenkte jeg at dette skal jo nettopp ikke være en debatt om for eller imot veiselskapet – om for eller imot. Det er debatten vi hadde i fjor vår, da vi diskuterte opprettelsen av veiselskapet. Da holdt vi på lenge, og det var rett. Nå er det bare den tekniske biten vi forholder oss til – bare så vi klarer å skille sakene her.

Som saksordfører føler jeg kanskje at det er viktig å poengtere litt forskjellene mellom veiselskapet og den myndigheten som de får seg tillagt og får overført fra Statens vegvesen, for det er det dreier seg om. Vi skal være klar over og være åpne for at det er plass til begge selskaper. Det er plass til Statens vegvesen, og det er plass til et veiselskap. Og så skal vi være klar over at staten forblir øverste eier av begge, så det er ikke snakk om at dette er en privatisering, som jeg vet noen har brukt i en debatt tidligere. Det er staten som står som eier av både Statens vegvesen og veiselskapet.

Det tredje jeg vil poengtere, er at det er frivillig å søke seg over. Jeg tror faktisk det er veldig mange som i dag jobber i Statens vegvesen, som synes at dette er attraktivt – det er spennende at det skjer noe nytt, de kan være med på å utforme veipolitikken på en helt ny måte, osv. Jeg hører når jeg reiser rundt, at det er veldig mange av dem som i dag er i Statens vegvesen, som hilser dette velkommen. De føler ikke det som en trussel, de føler ikke at deres arbeidsplass forsvinner. Det gjør den ikke, for som sagt: Det er plass til begge.

Det som jeg også vil poengtere, er at forskjellen er, som alle vet, at veiselskapet får en egen portefølje som er satt opp, en egen tidsramme rundt det, en egen form for budsjettering og finanstilførsel, mens de aller fleste eksisterende veier i dette landet fortsatt skal være hos Statens vegvesen, de skal fortsatt behandles i NTP, osv. Så er selvfølgelig ønsket fra Fremskrittspartiet og også Høyre at vi skal kunne vurdere å se på en mer langsiktig budsjettering. Men det er jo en liten, rar tanke at i åtte år mens jeg har sittet her, hadde vi en flertallsregjering, og aldri diskuterte vi å ta nye grep, aldri diskuterte vi at vi skulle få sett på Statens vegvesens mulighet til å kunne tenke nytt – det var aldri på dagsordenen – men nå skjer det. Og jeg er veldig klar.

Roy Steffensen (FrP) [15:26:10]: Jeg klarte ikke la være å ta ordet i denne saken da jeg hørte argumentene fra Arbeiderpartiet. De påstår bl.a. at en vil oppnå akkurat de samme resultater med Arbeiderpartiets måte å gjennomføre ting på. Da er i så fall to ting rart. Det ene er at de var ute i Klassekampen i april i fjor og sa at vår satsing vil føre til en veibonanza, og da er det åpenbart at dette hadde de ikke lagt til grunn selv. Ellers er det halvannet år siden Arbeiderpartiet og Senterpartiet ba om å få en oppdatering av Nasjonal transportplan fordi det skjedde for mye i et for raskt tempo, og de ønsket at Stortinget skulle bli involvert mer. Så det er helt opplagt at vi har større ambisjoner innenfor samferdsel enn det Arbeiderpartiet og Senterpartiet har.

Hva er det da som er løsningen til Arbeiderpartiet? Jo, det er at vi skal øke bevilgningene, vi skal kaste mer penger etter Vegvesenet, og da skal dette gå så bra. Men erfaringen viser at i 2006 ble det bygd 10,7 km motorvei, i 2013 ble

det bygd 10,6 km motorvei, og det var i en periode da bevilningene innenfor veisektoren hadde doblet seg, under de rød-grønne. Hvorfor ble det ikke da bygd dobbelt så mye vei? Det er rett og slett fordi kostnadene har gått rett til værs. I begynnelsen av 2000-tallet kostet det 82 000 kr per løpemeter firefelts motorvei, mens det i 2014 kostet 275 000 kr per løpemeter firefelts motorvei. Det betyr, i hvert fall for min del, at det er et helt åpenbart behov for å få en ny organisering av hvordan en finansierer og bygger vei i Norge.

Jeg er veldig glad for at vi nå får på plass Nye Veier AS. Jeg vil også trekke fram det budskapet som ministeren fikk fra planleggerne i Vegvesenet, som selv sier at dette er noe helt annet enn tidligere, da de bare jobbet med en og en parsell. Nå jobbes det med over 20 mil på en gang. Det viser at det allerede er blitt en forandring hos Vegvesenet, og det er grunn til å tro at kostnadene ved å organisere seg annerledes vil gå ned.

Kjell-Idar Juvik (A) [15:28:43]: Representanten Stefensen har ikke kommet seg helt etter at han kom i finanskomiteen, men det er jo flott at man har et vidt engasjement. Det snakkes selvfølgelig om mye penger i denne saken, så da er det flott om en hadde hatt litt av hvert.

Hvem som uttalte hva tidligere, vet ikke jeg. Jeg har aldri stilt meg bak noen vegbonanza. Men jeg har derimot sagt at det er en merkelig måte å prioritere prosjekter på, der faktisk 60 pst. prioriteres utenfor transportplanen på ordinær måte. Så vidt jeg husker, sa lederen for transportkomiteen på pressekonferansen at det var det behagelige med det nye selskapet, for da behøvde en ikke tenke på innblanding fra plagsomme ordførere. Det kan stå som en tanke om hvordan en egentlig tenker det nye selskapet skal fungere.

Jeg vil til saksordføreren bare si at det ikke var vi som dro opp denne debatten. Derfor lot vi denne saken gå gjennom i rekordfart i komiteen, i samråd med de øvrige partiene. Vi var også enige om på forhånd at det ikke var noen grunn til noen stor debatt her i dag. Det var ministeren som dro opp debatten her i salen. Jeg vil bare minne ham om at saken ble fremmet den 20. november. Den ble referert i Stortinget den 24. november. Det er ikke mange dagene siden den ble fremmet, og den har vært gjennom en komitébehandling. Jeg synes statsråd Solvik-Olsen burde vært litt mer ydmyk og fornøyd med måten Stortinget har kjørt denne saken kjapt gjennom på.

Han vet også rimelig godt at etter at vi fikk denne saken, stilte vi en del spørsmål. Det er ikke mange dagene siden vi fikk svar på de spørsmålene. Likevel valgte vi at denne saken skulle gå. Det synes jeg man skulle ha litt mer respekt for.

Jeg hadde lyst til å si her fra talerstolen at vi mener at vi har strukket oss langt. Så er vi uenig i valg av løsning. Vi mener vi kan løse dette på en annen måte. Det har vi også fått uttrykt. Så får vi se, når dette får gått seg til, hvem som hadde rett, og hvem som tok feil.

Presidenten: Den neste på talerlisten er statsråd Jan Tore Sanner. Det er slik at statsrådene har faste plasser her i salen. Jeg tror det kan være Solvik-Olsen – da retter vi det til statsråd Solvik-Olsen.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [15:31:15]: Det er viktig å finne seg en plass i livet, har jeg forstått.

La meg si tusen takk til Stortinget, slik at jeg gjør det uttrykkelig klart at vi er glad for at det har blitt behandlet så fort at det får det vedtaket som det får. Jeg synes også at det er veldig spennende at vi får en debatt, og hvis Arbeiderpartiet blir inspirert til å være med på den, er det også veldig flott. Men jeg minner om at de tingene som jeg pekte på i mitt innlegg, stort sett var en respons på den kritikken som Arbeiderpartiets representant først tok opp i denne debatten. En behøver ikke bli overrasket over at det da blir en ordveksling etterpå, men det er bra at Arbeiderpartiet engasjerer seg.

Det som skjer, er viktig. Det er viktig at vi bevilger mer penger. Samferdselsdepartementets budsjett har økt fra rundt 41 mrd. kr i 2013 til over 60 mrd. kr i 2016. Det vitner om en satsing. Vegvesenets budsjett på riksveisiden er for første gang over 30 mrd. kr i 2016 – en økning så stor at en del rød-grønne politikere mente at det var uansvarlig høy vekst på veisiden. Når noen sier at vi bare følger Nasjonal transportplan, er det litt rart. Jeg minner også de som mener at jernbanen er viktigere enn vei, om at vi faktisk måtte ha redusert årets budsjett for jernbane etter budsjettforliket med nærmere 3 mrd. kr for å komme ned på det nivået som Arbeiderpartiet hadde lagt opp til i Nasjonal transportplan. Så det skjer litt mer enn det som var planlagt.

Ikke minst handler det om måten vi organiserer samferdselssektoren på. Grunnen til at vi gjør endringer i måten vi organiserer vei, jernbane, havnene og losordningen på – alt dette – er at faglige råd vi får utenfra, sier at ting er ikke optimalt organisert i dag. Jeg hadde faktisk trodd at Arbeiderpartiet, etter å ha styrt landet i åtte år, ville hatt noen konkrete forslag, som de gjerne ikke hadde fått flertall for i regjeringen, men som de i hvert fall tok med seg i opposisjon og prøvde å ta inn gjennom Stortinget, for å påvirke organiseringen av offentlige oppgaver, som veibygging er. Vi hører altså ingenting utover at de er stolte av at de fikk E6 og E16 Filefjell som en egen post i statsbudsjettet. Men det er akkurat de to postene som har skapt litt bry, fordi Vegvesenet ikke fritt kan omprioritere pengene til de prosjektene uten å gå via Stortinget. Alt det andre er ting som Arbeiderpartiet selv har tatt opp i avisene, at det ikke var godt nok organisert mens de styrte. Men de har ikke kommet opp med noen alternative forslag. Da er det ikke rart at vi får en debatt. Det hadde vært veldig flott om vi også fikk noen forslag fra opposisjonen, sånn at vi hadde hatt noe å bryne oss mot, utover en misnøye.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [15:34:01]

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna og lov om tilskott til livssynssamfunn (endring i tilskottsreglane ved avviklinga av buplikta for prestane i Den norske kyrkja) (Innst. 111 L (2015–2016), jf. Prop. 12 L (2015–2016))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlem av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Bente Thorsen (FrP) [15:34:59] (ordfører for saken): Bakgrunnen for denne lovsaken er at prestenes boplikt er opphevet med virkning fra 1. september i år. Som følge av dette har den enkelte prest fått en lønnskompensasjon fra samme dato. Etter dagens regelverk ville denne kompensasjonen blitt regnet inn som tilskuddsgrunnlag til andre tros- og livssynssamfunn.

I saken foreslås at lønnskompensasjonen til prestene ikke skal regnes med i grunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

For å få innfridd forslaget i saken må det tilføyes ny tekst i de to lovene som begge går ut på det samme, og er bestemmende for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

Så langt om bakgrunnen for saken.

Jeg vil også takke komiteen for at de var positive og sa ja til å behandle saken med relativt kort behandlingstid, så vi får den vedtatt og den blir gjeldende fra 1. januar 2016.

Selv om komiteen er delt i denne saken, det viser både merknader og forslag i innstillingen, er det bred politisk enighet om å videreføre likebehandlingsprinsippet og dagens finansieringsordninger for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, slik dette er fastslått i Stortingets kirkeforlik.

Komiteen ser også at en mulig ny reformfase etter 2017 for Den norske kirke vil kunne ha betydning for finansiering til andre tros- og livssynssamfunn.

Med bakgrunn i dette fremmer en samlet komité følgende fellesforslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunn, sett i lys av endringer i Den norske kirke og prinsippet om likebehandling.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre står bak et mindretallsforslag i innstillingen.

Et annet mindretall har et annet forslag, som jeg antar at de ivaretar i egne innlegg.

I tillegg står en samlet komité bak forslaget til vedtak som jeg siterte.

Jeg fremmer herved forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre i innstillingen.

Med dette anser jeg meg ferdig med å kommentere som saksordfører og går over til partipolitikk.

Fremskrittspartiet er glad for at boplikt for prestene er opphørt. Vi mener at boplikten har gått ut på dato for mange år siden.

Så vil jeg være helt klar og tydelig på at Fremskrittspartiet står fast på den enigheten som ligger i det vedtatte kirkeforliket.

I forbindelse med at den lovpålagte boplikten som prestene hadde, ble opphevet, ble det som sagt inngått en avtale om kompensasjon til prestene. Det har sammenheng med at staten er prestenes arbeidsgiver, og kompensasjonen er et resultat av forhandlinger mellom departementet og prestenes tjenestemannsorganisasjoner.

I tillegg kommer kompensasjonen til den enkelte prest som en godtgjørelse til arbeidstakere som har fått endret sine arbeidsvilkår, i dette tilfellet ved at ordningen med subsidiert bolig for prester er opphørt. Fremskrittspartiet ser at verken prestene eller Den norske kirke får styrket sin økonomiske stilling på grunn av kompensasjonen til prestene.

Fremskrittspartiet kan heller ikke se at dette er et tiltak som vil styrke den religiøse aktiviteten i Den norske kirke. Med bakgrunn i disse forholdene og at det er en tydelig avgrensning i proposisjonen som viser at det kun er dette punktet forslaget dreier seg om, finner ikke Fremskrittspartiet at staten plikter å gi andre tros- og livssynssamfunn økt tilskudd som følge av denne konkrete saken.

Fremskrittspartiet ser fram til at Stortinget skal få en sak om finansieringssystemet i Den norske kirke og for andre tros- og livssynssamfunn til behandling.

Religion og livssyn har en viktig plass i samfunnet og betyr mye for mange. Derfor er det viktig for Fremskrittspartiet at regjeringens politikk sikrer retten til fri religionsutøvelse og likebehandling av tros- og livssynssamfunn. Det mener vi denne innstillingen bidrar til.

Presidenten: Representanten Bente Thorsen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Tone Merete Sønsterud (A) [15:39:54]: Denne saken handler ikke om uenighet om å oppheve boplikten for prester, men om lovendringen som regjeringa foreslår – om saksgangen, prosessen og all tvil og usikkerhet som er skapt når det gjelder likebehandlingsprinsippet.

Arbeiderpartiet har vært kritisk til den hastige prosessen i saken. Med unntak av departementet selv mener alle høringsinstanser at saken har gått for fort, at alle sider av saken ikke er belyst, at Stortinget derfor har et for dårlig beslutningsgrunnlag, og at lovendringen kan være i strid med Grunnloven og menneskerettighetene. Derfor mener Arbeiderpartiet det er uheldig at det ikke ble avholdt åpen høring i saken.

Når Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre skriver at «det var en samlet komité som selv vedtok en rask behandling av saken og ga mulighet for skriftlige høringsinnspill fra berørte parter»,

var det med bakgrunn i at komiteen ble forespeilet at dette var en ganske enkel og kurant sak. Det medførte ikke riktighet.

Flere i komiteen forsøkte å få saken utsatt for å sikre en bedre gjennomgang. Det gikk ikke. Derfor vil vi i dag stemme imot forslaget til lovendring, og sammen med Senterpartiet og SV fremmer vi et forslag hvor vi ber regjeringa komme tilbake med en grundig gjennomgang av saken med særlig henblikk på prinsippet om likebehandling, og forslaget er herved fremmet.

Som sagt har tros- og livssynssamfunn, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, Presteforeningen og Fagforbundet i sine høringssvar gått imot lovforslaget. De mener – som sagt – det er i strid med Grunnloven og menneskerettighetene, mens regjeringa mener noe annet. For oss er det selvfølgelig vanskelig å bedømme hvem som har den rette juridiske tolkningen, men vi finner det underlig at regjeringa ikke har forankret sitt syn på en bedre måte når alle som har uttalt seg, med unntak av departementet, mener dette er en reell problemstilling. Det må være lov å stille spørsmål om om hvorfor ikke dette forslaget ble sendt på høring til sentrale instanser som er satt til å ivareta menneskerettigheter og likebehandling, som f.eks. Senter for menneskerettigheter og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Regjeringa tar en sammenligning med Island til inntekt for sitt syn. Høringssvarene som er sendt komiteen, konkluderer med at sammenligningen er lite reell, fordi Island ikke har likebehandlingsprinsippet klart nedfelt i grunnloven, og de har ikke den samme historien når det gjelder likebehandling av tro og livssyn.

Vi tar ikke stilling til om likebehandlingsprinsippet undergraves, men det er med undring vi registrerer at etter 20 års organisert dialogarbeid for likestilling av tros- og livssynssamfunn, involveres ikke de berørte på en god måte i saken. De mener selv at departementet legger til side de prinsippene det har vært enighet om, og at det forsurer forholdet til minoritetene. I dagens situasjon finner de dette spesielt uheldig, noe vi er enig med dem i.

Når det gjelder mulige økonomiske konsekvenser for trossamfunn, begrunner departementet forslaget med at det ville være urimelig at kompensasjonen for avvikling av boplikt skulle tas inn i beregningsgrunnlaget i tråd med gjeldende finansieringsordning. Presteforeningen mener det motsatte og begrunner det med at lønnsmidler til presteskapet i dag inngår i det gjeldende beregningsgrunnlaget. Det gjør også nettobidraget fra Opplysningsvesenets fond til Den norske kirke, inklusiv fondets nettobidrag til tjenesteboligordningen.

Et annet element: Departementet skriver at virkningen er økonomisk nøytral samlet sett. Kirkerådet er ikke enig og skriver at forslaget fra departementet blir vanskelig å forstå fordi departementet tidligere har «utvidet beregningsgrunnlaget for andre tros- og livssynssamfunn ved å ta med et beregnet nettobidrag fra Opplysningsvesenets fond», som også Presteforeningen påpeker.

Kirkerådet skriver videre: Selv om endringen anses som økonomisk nøytral for Den norske kirke, vil den ikke være det for de øvrige tros- og livssynssamfunn. De mener at det innenfor gjeldende finansieringsordning er større grad av likebehandling enn det regjeringa nå legger opp til ved å endre loven. Departementet selv har skrevet:

«Departementet har vurdert det slik at de aktuelle

lovene og den mangeårige praktiseringen av lovene ikke gir adgang til å holde denne delen av statens budsjetterte utgifter til Den norske kirke utenfor tilskuddsgrunnlaget for andre tros- og livssynssamfunn. Det må i tilfelle en lovendring til.»

Spørsmål om alt dette har blitt stilt underveis ved behandlingen av saken. Vi kan ikke se at vi har fått klare svar, selv om Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre framstiller det slik i sine merknader.

Det er bra at en enstemmig komité fremmer forslag om en grundig gjennomgang av lovendringsforslaget med særlig henblikk på likebehandlingsprinsippet. Men det kan ikke forstås på noen annen måte enn at komiteen mener at departementet ikke i tilstrekkelig grad har gjort rede for at forslaget til endring blir økonomisk nøytralt for Den norske kirke og andre trossamfunn samlet sett.

Presidenten: Representanten Tone Merete Sønsterud har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Norunn Tveiten Benestad (H) [15:44:53]: Saksordføreren har redegjort for saken på en grei måte, både innhold og bakgrunn.

Prestene i Den norske kirke har, som vi kjenner til, fra eldre tid hatt tjenestebosteder som de har hatt plikt og rett til å bo i. Avviklingen av boplikten er forankret i Sundvolden-erklæringen. Etter forhandlinger med prestenes arbeidstakerorganisasjoner ble ordningen opphevet 1. september 2015. Som følge av den endringen i arbeidsvilkårene for prestene har prestene fått lønnskompensasjon fra samme tidspunkt etter avtale mellom departementet og tjenestemannsorganisasjonene. Den budsjettmessige konsekvensen av dette er på 77 mill. kr for 2016.

Kompensasjonen gis direkte til prestene. Og som ansatte statstjenestemenn står prestene i Den norske kirke i en særstilling. Prestenes ansettelsesforhold skiller seg fra ansettelsesforhold i andre tros- og livssynssamfunn.

Vi har lagt til grunn at kompensasjonen som ble gitt i forbindelse med opphevelsen av boplikten, ikke er et tilskudd til drift og aktiviteter i Den norske kirke, men en kompensasjon til den enkelte prest. Det er bakgrunnen for at departementet nå foreslår at bevilgningen ikke skal inngå som en del av beregningsgrunnlaget for statstilskudd til tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Denne bevilgningen representerer ikke en økonomisk gevinst for Kirken.

Under komitébehandlingen av saken har hele komiteen vært opptatt av prinsippet om likebehandling, som er nedfelt i Grunnloven § 16. Norge har, som det er referert til, gjennom internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å praktisere økonomisk likebehandling av ulike trossamfunn. Dette er også slått fast i Stortingets kirkeforlik.

Videre gjør jeg oppmerksom på at det er en enstemmig stortingskomité som ber regjeringa komme tilbake til Stortinget med forslag til et nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunn, sett i lys av de endringer som Den norske kirke nå gjennomgår, og prinsippet om likebehandling. Dette ser alle partiene ut til å være enige om at det er behov for.

Det har i denne saken vært reist i hovedsak tre innvendinger:

Den ene har vært knyttet til spørsmålet om de økonomiske sidene av sakene er godt nok utredet, og om saken skaper presedens.

Den andre har vært knyttet til om lovendringen kan være i strid med Grunnloven.

Den tredje har vært knyttet til tidsaspektet, da en del av komiteens medlemmer i ettertid har pekt på at det burde vært bedre tid i prosessen, slik vi også hørte fra Arbeiderpartiets representant.

Når det gjelder de økonomiske sidene av saken, viser jeg til proposisjonen, der blir slått fast følgende:

«Departementet går ut frå at avviklinga av tenestebustad- og bupliktordninga for prestane vil føre med seg at utgiftene til prestebustadene på sikt vil gå ned, fordi talet på tenestebustader går ned. Reknegrunnlaget for statstilskottet til andre trdoms- og livssynssamfunn vil endre seg tilsvarande. Dersom reduksjonen av fondet sine utgifter til prestebustadene kan gi rom for auke i tilskott frå fondet til andre kyrkjelege formål, noko som er målet, vil auken på vanleg måte verta rekna med i tilskottsgrunnlaget til andre trdoms- og livssynssamfunn.»

Her tydeliggjøres konsekvens og intensjon for framtidige tilskudd til både Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

Når det gjelder det rettslige spørsmålet om lovendringen, legger vi i Høyres stortingsgruppe vekt på at det er særskilt vurdert av Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, og at Kulturdepartementet da har lagt til grunn at lovforslaget ikke er i strid med verken internasjonale konvensjoner eller Grunnloven.

Til slutt vil jeg bare minne om at når det gjelder tidsaspektet i saken, er det slik at hele komiteen var oppmerksom på den korte behandlingstida da saken kom til Stortinget. Men komiteen ga også sin tilslutning til at saken skulle behandles før jul. Komiteen var også enig i at innhenting av skriftlige høringsinnspill var en grei framgangsmåte.

Anders Tyvand (KrF) [15:49:35]: Vi er heldige i dette landet som har et stort mangfold av ulike tros- og livssynssamfunn. Det er en berikelse, det er verdifullt både for samfunnet og for den enkelte. Det er ikke minst et uttrykk for at vi har et samfunn der trosfrihet er en verdi som settes høyt.

Dette kommer også tydelig til uttrykk i lovverket, gjennom internasjonale konvensjoner som Norge har forpliktet seg på, og ikke minst i Grunnloven. Prinsippet om likebehandling av trossamfunn er et bærende element i tros- og livssynspolitikken. Jeg er glad for at dette er noe alle partier i komiteen tydelig understreker i behandlingen av denne saken.

Men nå foreslår regjeringen å gjøre endringer i loven som berører hvordan vi forholder oss til prinsippet om likebehandling. Forslaget går ut på å vedta lovendringer som gjør at den kompensasjonen prestene i Den norske kirke mottar som følge av oppheving av boplikten, kan holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget til andre trossamfunn.

Tilbakemeldingen fra høringsinstansene har vært kry-

stallklar. Norges Kristne Råd, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Human-Etisk Forbund og ulike organisasjoner tilknyttet Den norske kirke står skulder ved skulder. De viser til prinsippet om likebehandling og advarer Stortinget mot å vedta de lovendringene regjeringen nå foreslår. Regjeringen peker på at kompensasjonen til prestene ikke innebærer en direkte styrking av virksomheten eller økonomien i Den norske kirke, men det framstår som uklart hvorvidt dette på sikt vil ha betydning for likebehandlingen eller ikke.

Jeg mener vi trenger en grunnleggende debatt om hvordan vi forholder oss til prinsippet om likebehandling. Dette er nødvendig, ikke minst fordi Kirken er midt inne i en omfattende omstillingsprosess som følge av kirkeforliket i Stortinget. Alt tyder på at Kirken vil bli et selvstendig rettssubjekt i 2017, den skal bli en mer selvstendig kirke med løsere bånd til staten og et trossamfunn mer på linje med andre trossamfunn. Men til tross for det vil Den norske kirke fremdeles ha en spesiell plass i samfunnet vårt. Den har også en spesiell forankring i Grunnloven. Den norske kirke skal være Norges folkekirke, og den er tillagt enkelte oppgaver og forpliktelser som andre trossamfunn ikke er berørt av. Dette skaper behov for en grunnleggende prinsipiell debatt.

Jeg synes det er uheldig at Kulturdepartementet kommer til Stortinget med en hastesak for å gjennomføre lovendringer som følge av bopliktaken med behov for snarlig behandling, fordi regjeringen har lagt lovendringen til grunn for tilskudd i statsbudsjettet for 2016. Opphevingen av prestenes boplikt framstår som en parentes i den store sammenhengen, men Stortingets vedtak i denne saken kan skape presedens for senere saker og også legge føringer for hvordan oppgjøret mellom stat og kirke skal håndteres.

Kristelig Folkeparti ønsker en grundig gjennomgang av finansieringssystemet og en prinsipiell debatt om hvordan kapital og driftsmidler til det nye rettssubjektet Den norske kirke skal ses i sammenheng med tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Jeg er glad for at en samlet komité nå ber regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en sak om dette.

Kristelig Folkeparti holder prinsippet om likebehandling høyt, og vi kommer ikke til å stemme for regjeringens forslag til lovendring. Dermed ser vi fram til at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en ny sak med en mer grunnleggende gjennomgang av finansieringssystemet, slik at vi kan få diskutert dette på en grundigere og mer inngående måte.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [15:53:51]: Først: Senterpartiet er for å oppheve boplikten for prestene. Og siden fri bolig har vært en del av prestenes lønns- og arbeidsvilkår, er det også sjølsagt helt riktig at bortfallet blir kompensert gjennom et påslag i lønnen.

Denne saken så i utgangspunktet derfor ganske grei ut. Prestene skulle kompenseres med ca. 77 mill. kr, og det skulle gå opp i opp med bortfallet av boplikten. Men etter hvert som vi gikk nærmere inn i saken, ble den mer innfløkt og mer uoversiktlig.

Det springende punktet er om denne lovendringen vil

forskjellsbehandle Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn når det gjelder statlige tilskudd. At regjeringa mener det er nødvendig å endre loven for å kunne holde kompensasjonen utenfor beregningsgrunnlaget for støtte til andre tros- og livssynssamfunn, viser i utgangspunktet at saken ikke er helt uproblematisk.

Jeg tar til etterretning at regjeringa har fått utredet og konkludert med at de rettslige spørsmålene ikke er i konflikt med internasjonale konvensjoner, som Den europeiske menneskerettskonvensjon eller Grunnloven § 16, som viser til økonomisk likebehandling av Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

Når vi i Senterpartiet går imot dette forslaget, er det fordi vi gjennom spørsmål i prosessen ikke har fått tilfredsstillende svar fra departementet om at denne ordningen vil være økonomisk nøytral, slik departementet hevder i proposisjonen.

I høringsnotatet fra regjeringen på side 4 står det:

«Om utfasingen av den gamle tjenesteboligordningen og den tilhørende lønnskompensasjonen på 60 mill. kroner faktisk har denne nøytrale effekten, samlet sett, er det ikke mulig å regne seg fram til.»

Et av de ubesvarte spørsmålene er knyttet til det som i dag er regnet som verdien av den gamle tjenesteboligordningen. I dag er det slik at den regnskapsførte verdien av ordningen i Opplysningsvesenets fond for 2014 var 54,3 mill. kr. Dette beløpet har til nå inngått i beregningsgrunnlaget. Med bortfall av ordningen må vi også regne med at disse millionene går ut av beregningsgrunnlaget.

Provenyet av prestenes kompensasjon vil være 77 mill. i 2015-kroner. Problemet er at de 54,3 mill. i 2014-kroner som i dag er verdien av bopliktordningen som inngår i beregningsgrunnlaget, trolig ikke blir nullet ut og erstattet av lønnskompensasjonen. OVF vil i mange år framover ha ansvar for boliger for de prestene som fortsatt vil bo i presteboliger. Regjeringen sier i proposisjonen:

«Dersom reduksjonen av fondet sine utgifter til prestebustadene kan gi rom for auke i tilskottet frå fondet til andre kyrkjelege formål, noko som er målet, vil auken på vanleg måte verta rekna med i tilskottsgrunnlaget».

Det er veldig fint, men vi vet altså ikke hvordan dette blir. Dersom Stortinget nå vedtar at kompensasjonen til prestene skal holdes utenom beregningsgrunnlaget for andre, vil andre tros- og livssynssamfunn i realiteten kunne få redusert sine tilskudd. Spørsmålet er derfor ikke om endringen i loven vil være økonomisk nøytral for prestene, men om den vil være økonomisk nøytral for staten, inkludert OVF og andre tros- og livssynssamfunn.

Vi mener at dette spørsmålet ikke er godt nok besvart til at Senterpartiet kan stemme for lovforslaget. Vi mener regjeringa burde ha hatt en gjennomgang av hele finansieringssystemet først, og deretter gjort endringer i tråd med Stortingets vilje. Når det er sagt, er jeg glad for at en enstemmig komité har blitt med på å gå inn for å be om at vi får en slik sak til Stortinget.

Senterpartiet støtter at prestene får kompensert for bortfallet av prestebolig, men vi kan ikke godta at departementet ikke kan garantere eller sannsynliggjøre i større

grad hva som skjer med beregningsgrunnlaget, ettersom OVFs bidrag er en del av dette. Tro er ikke godt nok for oss i denne sammenhengen.

Jeg synes vi skal merke oss, som andre har vært inne på, at alle høringsinstanser, inkludert organer og organisasjoner med tilknytning til Den norske kirke, går kraftig imot denne lovendringen og mener den vil være i strid med Grunnloven § 16, om likebehandling. Jeg må derfor tilføye at jeg synes det er oppsiktsvekkende at regjeringa ikke har tatt høyde for at lovforslaget ville møte motstand i Stortinget uten at de på forhånd hadde varslet om saken. Regjeringa har ikke tatt høyde for at forslaget kunne bli nedstemt. At det da ville være en manko på ca. 12 mill. kr i regjeringas budsjett, gjør ikke meg noe urolig, men det bør gjøre regjeringa og Venstre veldig urolig. Jeg mener det er uforstandig av regjeringa, og det legger et utilbørlig press på Stortinget for å presse gjennom loven. Jeg håper denne måten å operere på overfor Stortinget endres framover i lys av de store oppgavene vi kommer til å ha i forbindelse med reformeringen av Den norske kirkes forhold til staten.

Marit Nybakk hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Terje Breivik (V) [15:58:54]: Endringane me debatterer i dag, handlar om fylgjene av at buplikta for prestar i Den norske kyrkja vert oppheva. Dette har ikkje nokon direkte samanheng med at Kyrkja, vonar me, vert eit eige rettssubjekt i 2017, men prosessen er eit viktig bakteppe, for me veit at det kjem mange utfordrande debattar framover når arbeidsgjevaransvaret for prestane og dei andre statstilsette i Den norske kyrkja skal overførast. Det gjeld t.d. både pensjonsforpliktingar og tilhøvet til Opplysningsvesenets fond.

Venstre meiner det var fornuftig av regjeringa å avvika tenestebustad- og bupliktordninga for prestane. Frå vår side er det òg heilt rimeleg at bortfallet av denne ordninga vert lønsmessig kompensert som eit resultat av forhandlingar mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarar. For Venstre har det vore avgjerande at denne lønnskompensasjonen er ei løyving til prestane som arbeidstakarar, og ikkje til Den norske kyrkja. Det er ikkje ei løyving som medfører rom for auka religiøs aktivitet i kyrkjesamfunna, og Venstre har lagt vekt på at løyvinga ikkje representerer nokon økonomisk vinst for prestane eller Den norske kyrkja. Verknadene er økonomisk nøytrale samla sett, som regjeringa understrekar.

Lovforslaget har motteke ein god del kritikk frå trus- og livssynssamfunna i høyringsrunden. Dette har m.a. handla om at når tenestebustad- og bupliktordninga vert avvika, kan ein konsekvens verta at tilskottet til andre trus- og livssynsorganisasjonar går ned, ettersom tenestebustadene venteleg vert færre, og utgiftene til desse vert ein del av tenestegrunnlaget. Men her er det grunn til å understreka at når tenestebustadutgiftene til OVF går ned, er det uttalte målet at fondet aukar tilskottet til andre kyrkjelege føremål, slik at tilskottsgrunnlaget vert tilnærma uendra.

Det er alvorleg når lovforslaget vert skulda for å vera i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjon og

andre menneskerettskonvensjonar som Noreg er forplikta på. Det er like alvorleg når det vert skulda for å vera i strid med Grunnloven. Venstre tek slike påstandar på alvor. Det er det òg inntrykket vårt at regjeringa har gjort. Slik me ser det, og slik denne saka er lagd fram, er det liten grunn til å trekkja i tvil dei vurderingane som Lovavdelinga i Justisdepartementet har gjort etter høyringsrunden, der det vert konkludert med at verken Grunnloven eller menneskerettskonvensjonane vert brotne med dette vedtaket. Det ligg òg til grunn for røystegjevinga til Venstre i denne saka. Det verken er eller var Venstre si forståing av grunnlovsreglane at det skal liggja ein automatikk i at dei endringane som Den norske kyrkja må gjennom, skal medføra vesentlege og varige aukar i statlege løyvingar til trus- og livssynssamfunn generelt.

Ikkje desto mindre synleggjer denne saka at det framleis er usemje om korleis staten skal møta mangfaldet av trus- og livssynssamfunn i Noreg. Dette vart teke opp i Stålsett-utvalet, som leverte rapporten sin i januar 2013, men etter høyringsrunden har me høyrte lite om korleis dette skal fylgjast opp. Eg er derfor glad for at fire eminete representantar frå Venstre tidlegare i dag har levert inn eit representantforslag om ein heilskapleg trus- og livssynspolitikk der ein ber om ei stortingsmelding om dette temaet. Eg viser òg til at komiteen i innstillinga til saka me no debatterer, samrøystes føreslår eit vedtak der regjeringa vert beden om å koma tilbake til Stortinget med eit forslag til nytt finansieringssystem for trus- og livssynssamfunn. Eg meiner det er fornuftig å sjå desse sakene i samanheng.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [16:03:11]: Midt i ei budsjettid der vi forhandlar om vesentleg større summar enn dette, stansar Stortinget opp ved denne saka med ei mindre løyving og stiller seg dei prinsipielle spørsmåla. Eg synest det er ein styrke for Stortinget at ein gjer det.

Det springande punktet her er all uklarleiken rundt dette spørsmålet. Dette blir så hastig gjennomført, det går så hastig gjennom i Stortinget, og det ser vi også på saksbehandlinga til regjeringa. Senteret for menneskerettar, f.eks., som er fagorganet vårt i Noreg i spørsmål om menneskerettar, har ikkje blitt konsultert, noko som også har blitt påpeika av alle dei ulike aktørane som har vore i høyringa. Alle i høyringsrunden har stilt seg kritiske til dette. Ein har ikkje kontakta autoriteten på området menneskerettar i Noreg – ein har berre heldt seg til Lovavdelinga i dette spørsmålet. Det er ei stor svakheit. Lovavdelinga har berre vist til forhold i land der ein ikkje har tatt innover seg det vesentlege poenget med å vurdere menneskerettar, lokale forhold. Her er det veldig mange utfordringar.

Denne saka illustrerer at vi har store problem med heile finansieringssystemet. I korte trekk tar finansieringssystemet utgangspunkt i den livssynsfridomen som alle menneske har ifølgje norsk grunnlov og menneskerettane. Det betyr at ingen trusretningar skal diskriminerast, alle skal behandlast likt. Det betyr at ein skal likebehandlast også finansielt.

I Noreg får Den norske kyrkja pengar over statsbudsjettet. Ein reknar dette om til medlemmer, og så får trus- og livssynssamfunna om lag like mykje per medlem

som Den norske kyrkja får per medlem – «so far so good».

Så kjem problemet på andre område. Feiloppføringar i medlemsregisteret til Den norske kyrkja, f.eks., får ingen konsekvensar for deira inntekter, men det får konsekvensar for økonomien til dei ulike livssyns- og trussamfunna. Dei blir trekte på grunn av dobbel oppføring.

Den norske kyrkja treng ikkje personnummer i sitt medlemsregister – det treng dei andre trussamfunna. Nedgang i medlemstal for Den norske kyrkja får ingen konsekvensar for Den norske kyrkja, men det får store konsekvensar for trussamfunna. Det er også ei generell, stor utfordring å få sjekka at dei som står i registret til Den norske kyrkja, faktisk er kristne, at dei faktisk veit at dei er oppførte der. Eg har sjølv meldt meg ut av Kyrkja to gonger, og eg er usikker på om eg framleis står der.

Så kjem denne saka om buplikt, som ein kanskje kan si har vore ein skjult fordel i Den norske kyrkja, og som ikkje har vore ein del av berekningsgrunnlaget. Altså – buplikta og dei fordelane ein hadde med ho, var ikkje ein del av berekningsgrunnlaget i utgangspunktet. Men når ein får ein kompensasjon og ein får talfesta dette, blir det ein del av løyvinga til Den norske kyrkja, og om ein skal halde dette utanfor det grunnlaget når ein skal berekne støtte til dei ulike samfunna, er det openbert urimeleg. Da kan ein jo tenkje seg at dette vil skape presedens. I høyringsutkastet låg det faktisk ei føring om at det skulle skape presedens. Det blei trekt tilbake. Det er mogleg den tilbaketrekkinga eigentleg ikkje er gjort, for denne saka vil kunne skape presedens. Dette har eg ikkje fått klare svar på. Vi veit at det kjem andre saker etter kvart – pensjon, f.eks., kjem inn på sikt.

Samla sett trur eg at alle er interesserte i – uansett kva vi vil, om vi ønskjer å auke den offentlege støtta til religionar, til livssyn og tru, eller om vi ønskjer å redusere ho – å ha ein skikkeleg gjennomgang av heile systemet.

Det er veldig få område av det norske statsbudsjettet som opererer med denne typen finansieringssystem, der ein eigentleg ikkje anar kor mykje ein faktisk har løyvd. Det er berre reine overslag. Det kan vere stor auke eller stor nedgang i medlemstalet i enkelte trussamfunn. Alt dette vil få konsekvensar utover året – ein har ingen kontroll på kva dette fører til, og vi veit faktisk ikkje i dag om vi har eit system som behandlar alle likt. Det synest eg denne saka illustrerer, og SV kjem til å gå imot forslaget. Vi er veldig glade for at heile komiteen ønskjer å ha ein skikkeleg gjennomgang av systemet. Dette vil eg anta at regjeringa også er einig i.

Statsråd Thorhild Widvey [16:08:27]: Fra 1. september i år er prestenes tjenesteboligsystem avvirket. Tjenesteboligsystemet har vært en del av prestenes arbeidsvilkår fra langt tilbake i tid. Mange prester har derfor basert seg på at det alltid vil følge en rimelig priset bolig uten fordelsbeskatning med en prestestilling. Og nå er altså systemet avvirket, og prestene må, som andre arbeidstakere, selv ta ansvar for sin boligsituasjon. I vår tid må vi bruke andre virkemidler enn boplikten, mener jeg, for å sørge for en landsdekkende prestejeneste. Jeg er over-

bevist om at endringene er til gunst også for preste-tjenesten.

Jeg synes det er naturlig og nevner dette som en innledning, selv om spørsmålet som debatteres, ikke egentlig handler om avvikling av boplikten, som mange har påpekt, men om andre tros- og livssynssamfunn skal kompenseres fordi prestene har fått denne kompensasjonen.

Komiteen er delt i spørsmålet. Flertallet er ikke overbevist om at departementets forslag er holdbart, og de ønsker en grundigere vurdering i lys av likebehandlingsprinsippet.

I proposisjonen som er lagt fram, er det vist til en omfattende redegjørelse fra Lovavdelingen i Justisdepartementet.

Etter Lovavdelingens syn innebærer verken internasjonale konvensjoner eller Grunnloven § 16 at det i dette tilfellet – og jeg understreker i dette tilfellet – foreligger noen plikt for staten til å kompensere andre tros- og livssynssamfunn. Lovavdelingen viser i sin begrunnelse til at Den norske kirke gjennom lovgivningen har en særstilling, at prestene er statlige arbeidstakere, og at den lønnskompensasjon som prestene har fått, er forhandlet fram mellom staten og prestenes tjenestemannsorganisasjoner. Lovavdelingens grundige vurdering er tatt inn i proposisjonen i sin helhet. Jeg synes det er vanskelig å forstå at saken ikke er godt nok opplyst.

Hele komiteen ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunnene. Denne anmodningen vil vi følge opp. Jeg synes den konkrete saken som er til behandling, viser at den lovgivningen som vi har i dag om tilskudd til tros- og livssynssamfunn, trenger en fornyet gjennomgang.

Det er ingen som bestrider prinsippet om at staten skal likebehandle alle tros- og livssynssamfunn. Hele komiteen påpeker at prinsippet om likebehandling av trossamfunn er viktig i et pluralistisk samfunn. Det er når vi skal konkretisere dette prinsippet, at problemstillingen og en eventuell politisk uenighet kommer til syne.

Det er et faktum at Den norske kirke står i en særstilling etter Grunnloven. Det er også sånn at staten har stilt krav til Den norske kirke som andre tros- og livssynssamfunn ikke er berørt av. Hele komiteen understreker at Den norske kirke historisk og kulturelt står i en særstilling. Den er Norges folkekirke. Spørsmålet er om dagens lovregulerte tilskuddsordninger for andre tros- og livssynssamfunn tar høyde for faktiske ulikheter mellom Den norske kirke og de andre tros- og livssynssamfunnene. Som nevnt er Lovavdelingen kommet til at likebehandlingsprinsippet ikke er brutt i den saken vi diskuterer.

I alle saker på tros- og livssynsområdet vil likebehandlingsprinsippet være det førende prinsippet. I denne konkrete saken er det min mening at likebehandlingsprinsippet ikke tilsier kompensasjon til tros- og livssynssamfunnene. Det er Den norske kirkes særstilling og prestenes stilling som arbeidstakere i staten som begrunner et slikt syn. Men fordi dagens lovgivning ikke åpner for en slik forståelse, måtte vi foreslå en lovendring.

Jeg mener det kan være grunn til å reise spørsmålet om dagens lovgivning på hele feltet svarer godt nok på hvor-

dan likebehandlingsprinsippet skal anvendes i vår tid. Dagens lovgivning ble til i en annen tid. Jeg tror veien videre i disse spørsmålene er å se finansieringssystemet for tros- og livssynssamfunnene i en helhetlig sammenheng. Vi må se på nye forslag til finansieringssystemer i lys av både likebehandlingsprinsippet og Den norske kirkes særstilling.

Jeg vil om kort tid legge fram lovforslag for Stortinget som etablerer Den norske kirke som en rettslig selvstendig størrelse utenfor staten. Finansieringsordningene for Den norske kirke vil ikke bli endret av denne lovreformen. Finansieringsordningene er planlagt tatt opp under arbeidet med den påfølgende kirkereformen som vi sikter mot, der lovgivningen for Den norske kirke skal ha en rammekarakter. Den norske kirke vil da bli ytterligere selvstendiggjort, noe som etter mitt syn krever endringer i dagens finansieringsordning for Kirken. Da vil alle spørsmål som gjelder finansieringen av Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, bli sett i en sammenheng.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tone Merete Sønsterud (A) [16:13:41]: Statsråden må ha kjent til denne saken i lang tid. Særavtalen om lønnskompensasjon ble inngått mellom de lokale partene i februar, og kjennskap til at boplikten ble opphevet, må statsråden nødvendigvis ha visst om lenge før det.

Saken er nevnt med to setninger i Prop. 1 S for 2015–2016, og der står det ingen ting om at den skal følges av en lovendring. Saken ble ikke meldt komiteen på vanlig måte. Den kom til Stortinget den 10. november, med beskjed om at saken hastet og måtte avklares før jul. Mine spørsmål er: Hvorfor kom ikke saken før? Hvorfor er ikke denne lovendringen nevnt i Prop. 1 S, og mener virkelig statsråden at en slik tidsplan er forsvarlig for å behandle en så kontroversiell lovsak, som det er så mye uenighet om?

Statsråd Thorhild Widvey [16:14:24]: Denne saken har vært på en omfattende høring, og høringssvarene som har kommet, viser at det har vært en normal høring, og at det har vært anledning til å stille spørsmål. Da vi fremmet dette forslaget om boplikten i revidert nasjonalbudsjett, lå det i hvert fall til grunn for tenkningen at dette ville bli fulgt opp med et lovforslag. Jeg hører hva en del av opposisjonen i Stortinget sier, at man føler man har hatt for lite tid. Jeg er usikker på om det er tidsperspektivet, at man føler at man ikke har hatt nok tid til å vurdere det, eller om man faktisk er uenig i problemstillingen, som er grunnlaget for at man sier det. Jeg hører også det som blir sagt fra noen av innleiderne, at komiteen sa at man var villig til å behandle dette. Det var grunnlaget for at vi fremmet det.

Tone Merete Sønsterud (A) [16:15:32]: Uenigheten og det kontroversielle her er på grunn av alle høringsinstanser som har uttalt seg, med unntak av departementet, og det er det som gjør saken så spesiell.

Både Human-Etisk Forbund, Kirkerådet og Presteforeningen er enige om at lovendringen er i strid med Grunnloven og menneskerettighetene med tanke på likebehandlingsprinsippet, som vi har snakket om tidligere. Det har

man visst hele veien. Hvorfor har man ikke hatt en tette-re dialog, og ville det ikke vært naturlig i en slik type sak å be f.eks. Norsk senter for menneskerettigheter og Likestillings- og diskrimineringsombudet om en vurdering av denne saken?

Statsråd Thorhild Widvey [16:16:15]: Jeg har også merket meg at mange i høringssvarene som kom, mente at dette kunne være i strid med både Grunnloven og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon. Derfor innhentet vi en uttalelse fra Lovavdelingen, og Lovavdelingen kom til at vi i denne saken – jeg sier igjen: i denne saken – ikke brøt med likebehandlingsprinsippet. Lovavdelingen viser til at Den norske kirke har en særlig stilling etter Grunnloven, og at prestene er ansatt i staten. Forhandlingene om kompensasjon gjaldt de arbeidsvilkårene som prestene har som statstjenestemenn.

Jeg viser for øvrig til Lovavdelingens vurdering av spørsmålet, som er gjengitt i sin helhet i lovproposisjonen. Dette dreier seg til syvende og sist om at prestene er statsansatt. De er ansatt etter tjenestemannsloven og har sine rettigheter forankret der, og vi mener at dette ikke får noen konsekvenser for de andre tros- og livssynssamfunnene.

Marianne Aasen (A) [16:17:39]: Jeg vil følge opp stortingsrepresentant Sønsteruds første spørsmål, hvor hun ba om en forklaring på hvorfor Stortinget har fått så knapp tid til sin behandling av saken, til tross for at statsråden lenge har visst at denne ville komme. I svaret fra statsråden vises det til høringer, høringsinstanser osv. Jeg vil være så freidig at jeg vil minne om at det er Stortinget som lager og vedtar lover i dette landet. Da lurar jeg på om statsråd Widvey fortsatt mener at det er en rimelig saksbehandlingstid Stortinget har fått – når det er snakk om ca. en måneds tid.

Statsråd Thorhild Widvey [16:18:26]: Jeg hører hva opposisjonen i Stortinget egentlig kritiserer, at man ønsker mer tid til denne typen saker. Det tar jeg til etterretning og kommer til å være veldig forberedt på at når neste sak kommer – det er flere lovendringssaker som kommer til våren – ser man behov for å ha mer tid til det. Dette tar jeg til etterretning, og jeg skal sørge for at det vil skje i framtiden. Jeg mener at denne saken i realiteten ikke hadde behov for mer tid. Det er grunnlaget for at vi har lagt den fram.

Anders Tyvand (KrF) [16:19:07]: Det ser for meg ut til at det i opphevingen av boplikten ligger en reell innsparring for staten, for på sikt kan avkastningen fra Opplysningsvesenets fond brukes til å finansiere andre kirkelige formål enn drift og vedlikehold av presteboligene. Disse andre formålene finansieres i dag gjennom tilskudd over statsbudsjettet.

Det vil i prinsippet på sikt være mulig å redusere tilskuddet til Den norske kirke som følge av denne endringen. Det betyr også reduserte tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

Staten har naturlig nok kompensert dette gjennom en lønnskompensasjon til prestene, men denne kompensasjon

nen vil altså ikke andre trossamfunn nyte godt av. Selv om dette kanskje blir et nullsumspill for Den norske kirke, ser det ikke ut til å bli et nullsumspill for de andre trossamfunnene på sikt. Kan statsråden garantere at de foreslåtte lovendringene ikke vil innebære et regnestykke der de andre tros- og livssynssamfunnene på sikt vil gå i minus?

Statsråd Thorhild Widvey [16:20:14]: Hvis vi ser på forslaget til lovendring som foreligger, står det eksplisitt at dette er «som ei følge av at tenestebustad- og bupliktordninga for prestane i Den norske kyrkja har falle bort», og at dette «skal ikkje reknast med i tilskotsgrunnlaget etter første leddet».

Som jeg også sa i mitt innlegg: Dette gjelder veldig, veldig tydelig denne ene saken. Da dette ble sendt på høring, sendte vi også med lignende tilfeller. Det har jeg altså ikke fremmet forslag om, fordi det skapte en uklarhet om hvorvidt det også var på et generelt grunnlag. Derfor gjelder dette boplikten. Hvis det er slik som representanten nevner når det gjelder Opplysningsvesenets fond, OVF, skal OVFs bidrag også i framtiden regnes med når det gjelder beregningsgrunnlaget for tilskudd til de andre tros- og livssynssamfunnene.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [16:21:16]: Et lite hjertesukk fra representanten Wøien:

Ståsett-utvalget hadde som formål å gjennomgå statens tros- og livssynspolitik og fremme forslag i tilknytning til dette. De kom også med forslag til ordninger for ulike typer tilskudd, og de la fram sin innstilling i januar 2013. Det er også en liten hilsen til det representantforslaget fra Venstre som ble lagt fram i dag. Slik jeg ser det, har det vært veldig god tid til å forberede en god sak for Stortinget om finansieringsordning når bortfall av boplikten også lå i samarbeidserklæringa fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Jeg lurar på om statsråden er enig i at det har vært tid nok til å ha en gjennomgang av finansieringssystemet og til å legge dette fram for Stortinget på en god måte, sett i etterpåklokskapens lys.

Statsråd Thorhild Widvey [16:22:20]: Jeg gjentar at det forslaget som ligger til behandling i dag, er kun som et resultat av at boplikten blir opphevet. Det har ingen andre konsekvenser når det gjelder beregningsgrunnlag som kan tas med i framtiden når man skal beregne tilskuddet til de andre tros- og livssynssamfunnene.

Som representanten også kjenner til, kommer vi, som jeg sa i innlegget mitt, først og fremst til å fremme et lovforslag til våren – i januar/februar – om en forvaltningsreform for å opprette Kirken som en juridisk enhet. I tillegg vil vi på nyåret sende ut på høring flere av de elementene som var med i Ståsett-utvalgets innstilling, som bl.a. går på hvor mange medlemmer det bør være i et trossamfunn. Det er en mye større sak, som krever en omfattende høring før den legges fram for Stortinget.

Dette tilfellet gjelder kun boplikten, og jeg mener at det er grunnlag for at det blir behandlet i dag.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [16:23:32]: Dette gjeld jo opphevinga av buplikta og kompensasjonen og overføringa som det medførte. Det er éin ting. Så kan ein tenkje seg at det kjem fleire ting framover i tid. La oss da berre ta eit spørsmål knytt til det: Pensjonsforpliktingane, når den tid kjem, vil det vere ein del av berekningsgrunnlaget eller ikkje?

Statsråd Thorhild Widvey [16:23:59]: Etter de endringene vi gjør i loven i dag, kan en ikke ta som en naturlig konsekvens at pensjonsforpliktelsene skal tas ut av beregningsgrunnlaget. Den lovendringen vi gjør i dag, gjelder kun boplikten og den kompensasjonen som er gitt.

Så sa jeg at vi vil komme tilbake igjen til Stortinget med forslag. Blant annet må det jo i forbindelse med budsjettet for 2017 tas med både pensjonsforpliktelser og en eventuell egenkapital som skal overføres til Kirken når Kirken blir et eget rettssubjekt. Det vil det være grunnlag for å ha en diskusjon om senere.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Anders Tyvand (KrF) [16:25:06]: Jeg følte behov for å ta ordet igjen fordi det er stor usikkerhet i denne saken. Fordi det er så stor usikkerhet, skulle jeg ønske vi kunne få noen klare svar fra statsråden i løpet av denne debatten, men jeg opplevde nok at jeg ikke fikk det klare svaret jeg ønsket meg på mitt spørsmål i replikkunden.

Det er greit nok at denne saken kun gjelder kompensasjon i forbindelse med oppheving av boplikt, og ikke andre saker enn akkurat det. Det er også greit at netto bidrag fra OVF fremdeles skal regnes inn i tilskuddsgrunnlaget til andre tros- og livssynssamfunn, når dette bidraget etter hvert kan brukes til andre ting enn drift og vedlikehold av tjenesteboligene. Men dette netto bidraget til Kirken regnes allerede i dag inn i tilskuddsgrunnlaget til andre tros- og livssynssamfunn. I dag innlemmes både bidraget fra OVF og tilskudd gitt over statsbudsjettet til Kirken i beregningsgrunnlaget. Men når bidraget fra OVF på sikt kan erstatte deler av tilskuddet som gis over statsbudsjettet, vil jo beregningsgrunnlaget samlet sett bli redusert. Jeg kan ikke forstå det på andre måter enn som så.

Mitt spørsmål til statsråden i replikkunden var om hun kunne garantere at dette ikke innebærer et regnestykke som på sikt vil gå i minus for andre tros- og livssynssamfunn. For meg er det fremdeles stor usikkerhet knyttet til dette, og jeg håper at jeg kan få et svar fra statsråden.

Statsråd Thorhild Widvey [16:27:27]: Det er helt riktig at bidrag fra OVF allerede inngår i beregningsgrunnlaget for tilskuddene som gis til de ulike tros- og livssynssamfunnene, og det vil det også gjøre framover, som jeg sa. Det er spekulativt å tro at dette kommer til å resultere i at budsjettene kommer til å bli kuttet. Det tror jeg ikke det er noe grunnlag for å kommentere videre. Denne saken, altså endring i lovvedtaket, gjelder kun for boplikten og

for kompensasjonen for den, og at det ikke skal være noe grunnlag for dette for de andre tros- og livssynssamfunnene.

Jeg vil igjen gjenta at prestene altså har vært statsansatte og skal fra 1. januar 2017 i sin helhet – 1 600 ansatte som i dag lønnes av staten – overføres til et eget rettssubjekt. Vi kommer i løpet av januar/februar til Stortinget med et forslag om en endring i loven, bl.a. slik at Kirken får anledning til å opprette et eget rettssubjekt som kan være arbeidsgiver og har anledning til å kunne følge opp disse sakene.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan man i framtiden skal se på hele finansieringsordningen: Fra 1. januar 2017 vil det bli en rammefinansiering som, når Stortinget vedtar den, overføres til Den norske kirke. Så vil det i framtiden bli behov for å se på finansieringssystemet som helhet. Det har også en samlet komité bedt oss om å gjøre. Det vil det være behov for å gjøre. Noen av de spørsmålene vil kanskje bli berørt i neste reformfase, som kommer litt senere, i god tid etter 2017.

Jeg gjentar igjen at det er mange spørsmål som fremdeles trenger å bli avklart. Blant annet er det flere av representantene som har gitt uttrykk for at det kan være behov for også å se på hvordan beregningsgrunnlaget gjøres. Er det naturlig at man også vil bruke beregningsmodellen som man har i dag, eller kan det være behov for å se på en annen beregningsmodell? Det vil vi senere i vår sende ut et forslag om på høring, sånn at det også får en grundig høringsprosess, og etterpå komme tilbake til Stortinget med forslag om endringer.

Det er også sånn at et livssynssamfunn i dag f.eks. har et krav om 500 medlemmer for å kunne få offentlig støtte, mens det per dags dato ikke er noen krav til antall medlemmer i trossamfunn for å få offentlig støtte. Det er noen av tingene som bl.a. Stålssett-utvalget tok opp. Det er også andre ting som Stålssett-utvalget tok opp i sin innstilling, som det da vil være naturlig å fremme i en sånn sak.

Marianne Aasen (A) [16:30:51]: Nå tar jeg ordet som en reaksjon på siste innlegg. Det gjelder hvordan statsråd Widvey ordlegger seg i Stortinget. Det som nå ble sagt, var at arbeidsgiveransvaret til prestene skal overføres fra staten til et eget rettssubjekt i 2017. Det er ikke vedtatt av Stortinget. Det er ikke sikkert alle partier kommer til å mene akkurat det som statsråden sier skal skje i januar 2017.

Jeg må si at jeg reagerer på den måten å omtale saker på som ikke har vært framlagt i Stortinget, og som ikke har vært behandlet i Stortinget, og på måten Stortinget generelt sett blir behandlet på både i denne saken som vi behandler nå, og også på hvordan det varsles om hvordan framtidig politikk skal være. Høyre kan selvfølgelig mene det og ha programfestet eget rettssubjekt. Andre partier kan også det. Men at en statsråd sier at det er sånn det skal være om ett år, uten at det er lagt fram som en sak og uten at alle partier har flagget sitt standpunkt, det må jeg si at jeg reagerer på, og det har jeg behov for å si fra denne talerstolen.

Statsråd Thorhild Widvey [16:32:12]: Som jeg har sagt i de fleste innleggene jeg har hatt, er dette et forslag som vi kommer til å komme til Stortinget med i januar/februar, som en naturlig oppfølging av kirkeforliket – skillet mellom stat og kirke. Vi har hatt som ambisjon at det skal skje fra 1. januar 2017. Det er en del ting som må foreslås i den sammenhengen, bl.a. ett av spørsmålene som blir vurdert, og som vi kommer til å fremme forslag om. Det har vært ute på en bred høring, og det har hatt bred oppslutning, ikke minst fra alle kirkelige instanser. At det bør gjøres sånn, vil bli fremmet gjennom et lovforslag som kommer til Stortinget i januar/februar, som jeg har sagt, og da får Stortinget og alle partiene rikelig anledning til å si sin mening om det. Men det er det som er vårt forslag. Det har vært ute på en bred høring, og er en oppfølging av kirkeforliket – et endelig skille mellom stat og kirke. Så Stortinget skal få høre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Sakene nr. 9–20 gjelder andre gangs behandling av lovsaker. Presidenten vil foreslå at sakene behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 9 [16:33:41]

Stortingets vedtak til lov om endringer i alkoholloven (varigheten på bevillinger mv.) (Lovvedtak 13 (2015–2016), jf. Innst. 59 L (2015–2016) og Prop. 141 L (2014–2015))

Sak nr. 10

Stortingets vedtak til lov om endringer i strålevernloven (laserpekere) (Lovvedtak 14 (2015–2016), jf. Innst. 59 L (2015–2016) og Prop. 141 L (2014–2015))

Sak nr. 11

Stortingets vedtak til lov om endringer i helselovgivningen (Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten mv.) (Lovvedtak 15 (2015–2016), jf. Innst. 91 L (2015–2016) og Prop. 9 L (2015–2016))

Sak nr. 12

Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven og avtaleloven (konkurransebegrensende avtaler i arbeidsforhold) (Lovvedtak 16 (2015–2016), jf. Innst. 75 L (2015–2016) og Prop. 85 L (2014–2015))

Sak nr. 13

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om anke til Trygderetten (lovrevisjon) (Lovvedtak 17 (2015–2016), jf. Innst. 77 L (2015–2016) og Prop. 139 L (2014–2015))

Sak nr. 14

Stortingets vedtak til lov om endringer i sosialtjenesteloven (økonomisk stønad til barnefamilier) (Lovvedtak 18 (2015–2016), jf. Innst. 68 L (2015–2016) og Prop. 147 L (2014–2015))

Sak nr. 15

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om Statens pensjonskasse mv. (minstegrense for rett til medlemskap) (Lovvedtak 19 (2015–2016), jf. Innst. 76 L (2015–2016) og Prop. 156 L (2014–2015))

Sak nr. 16

Stortingets vedtak til lov om endringer i barnebortføringsloven, barnevernloven, straffeloven 2005 og rettshjelploven (internasjonal barnebortføring) (Lovvedtak 20 (2015–2016), jf. Innst. 87 L (2015–2016) og Prop. 143 L (2014–2015))

Sak nr. 17

Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (justering av gebyrer) (Lovvedtak 21 (2015–2016), jf. Innst. 86 L (2015–2016) og Prop. 10 L (2015–2016))

Sak nr. 18

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om statens tjenestemenn m.m. og lov om Statens pensjonskasse mv. (utfasing av statens ventelønnsordning og vartpengeordninga) (Lovvedtak 22 (2015–2016), jf. Innst. 89 L (2015–2016) og Prop. 2 L (2015–2016))

Sak nr. 19

Stortingets vedtak til lov om endringer i statsborgerloven (krav om norskkunnskaper og bestått prøve i samfunnskunnskap) (Lovvedtak 23 (2015–2016), jf. Innst. 97 L (2015–2016) og Prop. 144 L (2014–2015))

Sak nr. 20

Etter at det var ringt til votering, uttalte
presidenten: Stortinget er da klar til å gå til votering.

Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (som følge av endrede strafferammer i straffeloven 2005 m.m.) (Lovvedtak 24 (2015–2016), jf. Innst. 73 L (2015–2016) og Prop. 145 L (2014–2015))

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til noen av disse sakene.

Rammeområde 14
 (Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	11 186 000	
	50	Det kongelige hoff	173 089 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	19 860 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	9 310 000	
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	18 784 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	935 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	541 000 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	178 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstitutt		
		bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	14 000 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	3 500 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	7 000 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	74 100 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	14 300 000	
45		Nasjonal institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter	9 700 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	486 200 000	
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	21 900 000	
		Totale utgifter		2 534 229 000
I n n t e k t e r				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	6 500 000	
	3	Leieinntekter	900 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	600 000	
		Totale inntekter		9 800 000

II

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at en i 2016 kan inngå avtaler for oppgaver som blir avsluttet i 2016 og senere under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som er nevnt i Prop. 1 S (2015–2016).

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 16 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–4, fra Geir Pollestad på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 5 og 6, fra Knut Storberget på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 7, fra Geir Pollestad på vegne av Kristelig Folkeparti og Senterpartiet
- forslag nr. 8, fra Geir Pollestad på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 9 og 10, fra Une Aina Bastholm på vegne av Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 11–16, fra Torgeir Knag Fylkesnes på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes over forslag nr. 10, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, i arbeidet med bioøkonomistrategien, vurdere å etablere et eget fond for biobasert næringsliv. Fondet skal fremme biobasert næringsliv ved å sikre statlig risikovillig kapital i den mest krevende utviklingsfasen, i samarbeidet med private aktører.»

Votering:

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 97 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.45.21)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 9, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et bioprospekteringsprogram under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Programmet skal kartlegge kjemiske og genetiske bestanddeler hos biologiske organismer i norske økosystem. Kunnskapen skal bidra til nødvendig vern samt til verdiskapning. Dataene skal gjøres åpne og tilgjengelige for aktører innen biobasert verdiskapning.»

Presidenten har grunn til å anta at Sosialistisk Venstreparti skal stemme for.

Votering:

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.45.52)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 11–16, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram nye ordninger som kan stimulere til økologisk drift.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et eget Dyretilsyn.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett legge fram en opptrapping av Regionale miljøprogram (RMP).»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om hvordan investeringstilskudd kan brukes aktivt for å sikre tilgjengelig jordareal og øke egenprodusert fôrandel.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede ordninger som kan sikre jordvelferd og god agronomi slik at jordressursene bevares, og utrede opprettelsen av et Jordvelferdsfond.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp tiltakene i rapporten: Kvinner, demokrati og deltakelse, NBS 2015.» Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 94 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.46.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lov om god handelsskikk.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Senterpartiet ble med 58 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.46.43)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 7, fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ny forskrift om tilskudd til sysselsetting av sjøfolk gjelder fra første termin 2016 og endringer i forskrifter som regulerer fartsområde, trer i kraft fra 1. januar 2016.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ble med 86 mot 12 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.47.06)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 5 og 6, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme konkrete virkemidler for økt verdiskaping innen bioøkonomien i den varslede bioøkonomistrategien.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stanse ytterligere arronderingssalg av Statskog SF sine eiendommer.»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 64 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.47.31)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle Regelrådet.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 58 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.47.57)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1, 3 og 4, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre navn på Mattilsynet til Mat- og dyretilsynet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede muligheter for en statlig lånegarantiordning for fastlandsindustrien, etter mal fra GIEK.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å videreføre Landbruks- og matdepartementets samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner med samme tidsperiode som tidligere (på tre år).»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 57 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.48.25)

Komiteen hadde innstilt:

A Rammeområde 9 (Næring)

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	335 058 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 462 000	
	30	Miljøtiltak Søve, <i>kan overføres</i>	19 700 000	
	60	Overføring til fylkeskommunene for tilskudd til regional næringsutvikling	15 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner ...	37 857 000	
	71	Miljøtiltak Raufoss	1 200 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 500 000	
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	28 300 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	2 200 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	76	Tilskudd til Standard Norge	31 500 000	
	77	Tilskudd til sjømattiltak, <i>kan overføres</i>	8 500 000	
	78	Tilskudd til Akvariet i Bergen	4 100 000	
	79	Tilskudd til Mechatronic Innovation Lab	20 000 000	
	81	Tilskudd til nasjonalt program for leverandørutvikling	10 000 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	120 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	346 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 500 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	41 072 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	276 914 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	235 306 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	148 944 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	70 962 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	34 440 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	6 700 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	51 350 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	1 892 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	377 996 000	
911		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	95 166 000	
	23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	9 400 000	
915		Regelrådet		
	1	Driftsutgifter	10 186 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	66 280 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	198 700 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	339 100 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	24 900 000	
	73	EUs romprogrammer	271 300 000	
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	39 200 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd	48 800 000	
930		Norsk design- og arkitektursenter		
	70	Tilskudd	71 700 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	233 134 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	7 098 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	23 552 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	20 662 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Innovasjon – prosjekter, fond	523 500 000	
	51	Så Kornfond Agder-Telemark, avsetning	44 625 000	
	53	Så Kornfond Agder-Telemark, risikoavlastning	22 500 000	
	70	Basiskostnader	170 370 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	96 500 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	296 100 000	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	517 900 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	504 500 000	
	77	Tilskudd til pre-så Kornfond	100 000 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktstrettede så Kornfond	4 400 000	
2429		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Tilskudd	100 786 000	
	71	Viderefakturerte utgifter	200 000	
2460		Garantiinstituttet for eksportkreditt		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-169 000 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	169 000 000	0
		Totale utgifter		7 724 080 000
I n n t e k t e r				
3900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	167 000	
	2	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til spesielle driftsutgifter	100 000	
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	37 400 000	
	3	Inntekter fra salg av tjenester	16 000 000	
	4	Oppdragsinntekter	344 000	
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	35 432 000	
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter	462 550 000	
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	29 942 000	
	3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	82 274 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Oppdragsinntekter	28 380 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	48 184 000	
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	105 000	
	2	Behandlingsgebyrer	714 000	
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	177 090 000	
	2	Maritime personellsertifikater	23 364 000	
	3	Diverse inntekter	400 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	43 476 000	
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 790 000	
3911		Konkurransetilsynet		
	1	Klagegebyr	996 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Refusjoner og andre inntekter, Konkurransetilsynet	200 000	
	4	Refusjoner og andre inntekter, Klagenemnda for offentlige anskaffelser	200 000	
	86	Lovbruddsgebyr	100 000	
3935		Patentstyret		
	1	Inntekter av informasjonstjenester	4 986 000	
	2	Inntekter knyttet til NPI	3 990 000	
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	65 716 000	
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer	700 000	
3961		Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 100 000	
	71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	9 000 000	
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	56	Tilbakeføring av tapsfondsmidler fra distriktsrettet låneordning	43 000 000	
	70	Låneprovisjoner	62 000 000	
5329		Eksportkreditt Norge AS		
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000	
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt		
	71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	8 100 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utvik-lingsland	7 500 000	
5629		Renter fra eksportkredittordningen		
	80	Renter	1 600 000 000	
		Totale inntekter		2 834 300 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 3
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 911 post 23	kap. 3911 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.

2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglarhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 post 21, kap. 925 post 21, kap. 926 post 21 og kap. 927 post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2017 under henholdsvis kap. 3905 postene 1 og 2, kap. 3925 post 3, kap. 3926 post 1 og kap. 3927 post 1. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2017 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

IV

Fullmakt til å utgifts- og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

Kap.	Post	Betegnelser	Samlet ramme
2421	72	Innovasjon Norge Forsknings- og utviklingskontrakter	100 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 72,64 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 107,87 mill. euro.

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. foreta bestillinger ut over gitt bevilgning under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 22 Forvaltning av Altinn-løsningen, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til real-investeringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 105 mill. kroner.
2. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 000 mill. kroner ved

1. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 750 mill. kroner.
2. utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakurstap og valutakursgevinst i eksportkredittordningen under henholdsvis kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutatap og kap. 5329 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Valutagevinst.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

- eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
3. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overstiger sju ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.
4. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergi-virksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 600 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportkredittordningens formål uten en øvre ramme.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

XI

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan gi Garantiinstituttet for eksportkreditt anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjo-

ner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIII

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Ambita AS helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Entra ASA helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
4. redusere eierskapet i SAS AB helt eller delvis.
5. redusere eierskapet i Telenor ASA ned mot 34 prosent.

XIV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan avhende eiendom på Raudsand i Nes-set kommune i Møre og Romsdal. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 (NY) post 30.

Rammeuavhengige forslag

XV

Stortinget ber regjeringen styrke Konkurransetilsynets innsats overfor dagligvaremarkedet, og hvis behov, på egnet måte komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer av konkurranseloven.

XVI

Stortinget ber regjeringen om å starte arbeidet med å utarbeide en bredt forankret nasjonal romstrategi.

B

Rammeområde 10
(Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	366 784 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 236 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres	57 000 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner	270 000 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner, kan overføres	2 100 000	
	72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	3 000 000	
	74	Erstatninger, kan overføres	2 100 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres	36 200 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres	18 600 000	
	79	Tilskudd til informasjon om ressursforvaltning, kan overføres .	800 000	
		Totale utgifter		766 820 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Refusjoner og diverse inntekter	105 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	18 064 000	
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner	540 000 000	
	22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og veiledning	4 292 000	
	86	Forvaltningssanksjoner	1 000 000	
		Totale inntekter		563 461 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2016 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1
kap. 917 post 21	kap. 3917 post 22

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen på kap. 919 post 60 med 50 pst. av merinntekt under kap. 3917, post 13.
3. overskride bevilgningen på kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser på kap. 917 post 22, kap. 919 post 76, kap. 925 post 22 og kap. 927 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74, jf. forslag til vedtak VI Innst. 12 S (2015–2016).

C

Rammeområde 11
(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	145 916 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	962 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 660 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	287 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	92 327 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 188 157 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 301 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 200 000	
1136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	222 448 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	34 509 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	4 291 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	24 019 000	
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	219 711 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 876 000	
	50	Arealressurskart	7 616 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	138 846 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	797 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 519 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	
1144		Regionale og lokale tiltak i landbruket		
	77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	4 118 000	
1148		Naturskade – erstatninger		
	22	Naturskade, administrasjon, <i>kan overføres</i>	6 528 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	182 200 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 670 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	66 175 000	
	72	Tilskudd til trebaserte innovasjonsprogrammer, <i>kan overføres</i> ..	19 500 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	41 664 000	
	74	Tilskudd til industriell bruk av biomasse, <i>kan overføres</i>	2 742 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 500 000	
	50	Fondsavsetninger	1 203 053 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	291 600 000	
	71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 870 180 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 139 710 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	246 880 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 582 454 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	35 600 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
	75	Kostnadsenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	68 700 000	
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 215 000	
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 156 000	
		Totale utgifter		17 014 199 000
Inntekter				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	115 000	
	30	Husleie	887 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	156 886 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	5 619 000	
4136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	30	Husleie, Norsk institutt for bioøkonomi	19 775 000	
4142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	40 569 000	
				223 851 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2016 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2016 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2016 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	63,9 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2016 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 25 mill. kroner.

VI

Salg av aksjer og andeler

Stortinget samtykker i at Norsk institutt for bio-økonomi i 2016 kan selge aksjer og andeler i følgende selskaper, og benytte inntektene fra salget:

1. Gladmat AS
2. Vågønes Barnehage AS
3. Dimensions Agri Technologies AS
4. Svanvik Næringsbygg AS
5. Kapp Næringshage AS
6. Oi! Trøndersk mat og drikke AS
7. Kulturlandskapssenteret i Telemark AS
8. Nortura SA
9. Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling SA
10. Sognefrukt AS
11. Vestskog SA
12. Felleskjøpet Agri SA

VII

Fullmakt til nedsalg i Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdeparte-

mentet i 2016 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan redusere eller avvikle eierskapet i Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS.

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A, rammeområde 9, XIII punkt 4.

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Voteringsstavlene viste at 83 representanter hadde stemt for innstillingen og 11 representanter hadde stemt imot.

Elin Rodum Agdestein (H) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Siden flere stemmer ikke er registrert, tar vi voteringen en gang til.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 88 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.49.56)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A, rammeområde 9, XV.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 40 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.50.28)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A, rammeområde 9, XVI.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til C, rammeområde 11, VI.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 40 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.51.10)

Presidenten: Det votes over resten av A, rammeområde 9, B, rammeområde 10, og C, rammeområde 11.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 41 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.51.45)

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	21	Særskilde driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir <i>auka</i> med frå kr 50 021 000 til kr 53 021 000	3 000 000
	30	Miljøtiltak Søve, <i>kan overføres</i> , blir <i>reduert</i> med frå kr 19 200 000 til kr 0	19 200 000
	70	Tilskot til internasjonale organisasjoner, blir <i>auka</i> med frå kr 39 400 000 til kr 41 400 000	2 000 000
	71	Miljøtiltak Raufoss, blir <i>auka</i> med frå kr 1 200 000 til kr 7 800 000	6 600 000
903		Norsk akkreditering	
	1	Driftsutgifter, blir <i>auka</i> med frå kr 42 260 000 til kr 45 260 000	3 000 000
904		Brønnøysundregistra	
	1	Driftsutgifter, blir <i>auka</i> med frå kr 294 291 000 til kr 299 314 000	5 023 000
	22	Forvaltning av Altinn-løysinga, <i>kan overføres</i> , blir <i>auka</i> med frå kr 205 270 000 til kr 210 270 000	5 000 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskot til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsløyving</i> , blir <i>reduert</i> med frå kr 1 802 000 000 til 1 750 000 000	52 000 000
911		Konkurransetilsynet	
	1	Driftsutgifter, blir <i>auka</i> med frå kr 92 113 000 til kr 92 313 000	200 000
	23	Klagenemnda for offentlege innkjøp, blir <i>auka</i> med frå kr 9 990 000 til kr 10 340 000	350 000
915		Regelråd for næringslivet	
	1	Driftsutgifter, blir <i>reduert</i> med frå kr 7 000 000 til kr 2 000 000	5 000 000
917		Fiskeridirektoratet	
	1	Driftsutgifter, blir <i>auka</i> med frå kr 360 869 000 til kr 364 369 000	3 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
919		Ymse fiskeriformål	
	60	Tilskot til kommunar, blir redusert med frå kr 555 000 000 til kr 465 000 000	90 000 000
	72	Tilskot til tryggeleiksoplæring for fiskarar, blir redusert med frå kr 7 200 000 til kr 3 000 000	4 200 000
	74	Erstatningar, kan overførast, blir auka med frå kr 2 100 000 til kr 8 500 000	6 400 000
922		Romverksemd	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), blir auka med frå kr 195 700 000 til kr 202 600 000	6 900 000
	71	Internasjonal romverksemd, blir redusert med frå kr 369 800 000 til kr 364 300 000	5 500 000
	73	EU sine romprogram, blir auka med frå kr 224 400 000 til kr 320 900 000	96 500 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogram	
	70	Tilskot, blir auka med frå kr 47 450 000 til kr 71 100 000	23 650 000
950		Forvaltning av statleg eigarskap	
	21	Særskilde driftsutgifter, blir auka med frå kr 23 774 000 til kr 35 974 000	12 200 000
	96	(Ny) Aksjar i Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, blir løyd med	385 000
2421		Innovasjon Noreg	
	72	Forsknings- og utviklingskontraktar, kan overførast, blir redusert med ... frå kr 331 100 000 til kr 131 100 000	200 000 000
	76	Miljøteknologi, kan overførast, blir redusert med frå kr 350 000 000 til kr 50 000 000	300 000 000
	80	(Ny) Næringsstiltak på Svalbard, kan overførast, blir løyd med	20 000 000
	90	Lån frå statskassa til utlånsvksemd, overslagsløyving, blir auka med frå kr 41 100 000 000 til kr 44 600 000 000	3 500 000 000
2429		Eksportkreditt Noreg AS	
	70	Tilskot, blir redusert med frå kr 106 895 000 til kr 100 000 000	6 895 000
Inntekter			
3903		Norsk akkreditering	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter, blir auka med frå kr 33 667 000 til kr 36 667 000	3 000 000
3904		Brønnøysundregistra	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med frå kr 540 000 000 til kr 575 000 000	35 000 000
3911		Konkurransetilsynet	
	1	Klagegebyr, blir redusert med frå kr 1 998 000 til kr 1 000 000	998 000
	2	Lovbrotsgebyr, blir auka med frå kr 100 000 til kr 6 990 000	6 890 000
	3	(Ny) Refusjonar og andre inntekter, Konkurransetilsynet, blir løyd med ...	200 000
	4	(Ny) Refusjonar og andre inntekter, Klagenemnda for offentlege innkjøp, blir løyd med	350 000
3917		Fiskeridirektoratet	
	5	Sakshandsamingsgebyr, blir redusert med frå kr 17 683 000 til kr 14 683 000	3 000 000
	6	Forvaltningssanksjonar, blir auka med frå kr 1 000 000 til kr 3 000 000	2 000 000
	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsejjonar, blir redusert med frå kr 660 000 000 til kr 480 000 000	180 000 000
3950		Forvaltning av statleg eigarskap	
	96	Sal av aksjar, blir auka med frå kr 25 000 000 til kr 127 400 000	102 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5325	53	Innovasjon Noreg Tilbakeføring av tapsfondmidlar garantiordning fiskesalslag, blir auka med frå kr 70 000 000 til kr 86 000 000	16 000 000
	54	(Ny) Tilbakeføring av tapsfond for likviditetslån til fiskeindustrien, blir løyvd med frå 40 900 000 000 til kr 45 200 000 000	8 833 000
	90	Avdrag på utestående fordringar, blir auka med frå 40 900 000 000 til kr 45 200 000 000	4 300 000 000
5329	70	Eksportkreditt Noreg AS Gebyr m.m., blir redusert med frå kr 60 000 000 til kr 45 000 000	15 000 000
	90	Avdrag på utestående fordringar, blir redusert med frå kr 11 900 000 000 til kr 9 200 000 000	2 700 000 000
5574	72	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur, blir redusert med frå kr 30 655 000 til kr 27 655 000	3 000 000
	73	Årsavgift Merkeregisteret, blir redusert med frå kr 9 550 000 til kr 8 550 000	1 000 000
	74	Fiskeriforskningsavgift, blir auka med frå kr 151 000 000 til kr 180 000 000	29 000 000
5625	80	Renter og utbyte frå Innovasjon Noreg Renter på lån frå statskassa, blir redusert med frå kr 190 000 000 til kr 152 000 000	38 000 000
5629	80	Renter frå eksportkredittordninga Renter, blir redusert med frå kr 1 640 000 000 til kr 1 515 000 000	125 000 000
5656	85	Aksjar i selskap under Nærings- og fiskeridepartementet si forvaltning Utbyte, blir auka med frå kr 17 478 500 000 til kr 17 495 600 000	17 100 000

II

Tilføying av stikkord

Stortinget samtykkjer i at løyvinga i statsbudsjettet for 2015 under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 79 Tilskot til Mechatronics Innovation Lab, tilførast stikkordet «kan overførast».

III

Tilsegnfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2015 kan gi tilsegn om tilskot utover gitt løyving, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gamalt ansvar ikkje overstig følgjande beløp:

Kap.	Post	Formål	Samla ramme
2421	72	Innovasjon Noreg Forsknings- og utviklingskontraktar	300 000 000
	76	Miljøteknologi	300 000 000

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2015 kan:

1. inngå forpliktingar for inntil 15,9 mill. kroner til utredningar og liknande ut over løyvinga under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Særskilde driftsutgifter.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter, blir auka med frå kr 1 196 972 000 til kr 1 200 972 000	4 000 000
1136		Kunnskapsutvikling m.m.	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi, blir auka med frå kr 111 069 000 til kr 112 069 000	1 000 000
1138		Støtte til organisasjonar m.m.	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjonar og prosessar, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 4 170 000 til kr 3 100 000	1 070 000
1141		Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket	
	52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressursar, skog og landskap, blir redusert med frå kr 52 548 000 til kr 51 048 000	1 500 000
1142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, blir auka med frå kr 218 929 000 til kr 226 929 000	8 000 000
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 6 827 000 til kr 6 227 000	600 000
	73	Tilskott til erstatningar m.m., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 45 610 000 til kr 55 610 000	10 000 000
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 2 500 000 til kr 600 000	1 900 000
1148		Naturskade – erstatningar	
	71	Naturskade, erstatningar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 171 800 000 til kr 156 800 000	15 000 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	73	Tilskott til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overførast</i> , blir auka med frå kr 17 970 000 til kr 19 040 000	1 070 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	71	Tilskott til erstatningar m.m., <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 49 100 000 til kr 35 100 000	14 000 000
	73	Pristilskott, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 2 550 707 000 til kr 2 623 300 000	72 593 000
Inntekter			
4100		Landbruks- og matdepartementet	
	30	(NY) Husleige, blir auka med frå kr 0 til kr 1 305 000	1 305 000
4115		Mattilsynet	
	1	Gebyr m.m., blir redusert med frå kr 161 886 000 til kr 150 886 000	11 000 000
	2	Driftsinntekter og refusjonar mv., blir auka med frå kr 5 509 000 til kr 9 509 000	4 000 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Marknadsordninga for korn, blir redusert med frå kr 30 000 000 til kr 35 000	29 965 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
4162	90	Statskog SF – forvaltning av statleg eigarskap Avdrag på lån, blir auka med frå kr 10 000 000 til kr 34 000 000	24 000 000
5651	85	Aksjar i selskap under Landbruks- og matdepartementet Utbytte, blir auka med frå kr 5 000 000 til kr 33 150 000	28 150 000

II

Tilsegningsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Landbruks- og matdepartementet i 2015 kan gi tilsegn om tilskott utover gitte løyvin-

gar, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig følgjande beløp:

Kap.	Post	Formål	Samla ramme
1148	71	Naturskade – erstatningar Naturskade, erstatningar	101,0 mill. kroner

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 5 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Rigmor Aasrud på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 4 og 5, fra Per Olaf Lundteigen på vegne av Senterpartiet

Det voteres over forslagene nr. 4 og 5, fra Senterpartiet. Forslag nr. 4 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folke-trygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-10 andre ledd skal lyde:

Forlenget ventetid løper fra det tidspunkt det er søkt om stønad, og fastsettes til

- a) *tolv* uker første gang forhold som nevnt i første ledd inntreffer,
- b) *seksten* uker dersom forhold som nevnt i første ledd eller i § 4-20 har inntruffet to ganger innenfor de siste tolv måneder,
- c) seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd eller i § 4-20 har inntruffet tre *eller flere* ganger innenfor de siste tolv måneder.

§ 4-20 tredje ledd skal lyde:

Retten til dagpenger faller bort i

- a) *tolv* uker første gang et forhold som nevnt i første ledd bokstav a til d eller andre ledd inntreffer,
- b) *seksten* uker dersom forhold som nevnt i første ledd bokstav a til d eller andre ledd, eller i § 4-10 første ledd har inntruffet to ganger innenfor de siste tolv måneder,
- c) seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd bokstav a til d eller andre ledd, eller i § 4-10 første ledd har inntruffet tre *eller flere* ganger innenfor de siste tolv måneder.»

Forslag nr. 5 lyder:

«I lov om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister og andre endringer) gjøres følgende endringer:

X

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

1. Endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 11 andre ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 13 andre ledd trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2015.

2. Endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 38 fjerde ledd tredje punktum, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 23 fjerde ledd tredje punktum, lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 23 nr. 1 andre ledd første punktum og § 24 nr. 1 første ledd tredje punktum, lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 13 sjette ledd første punktum og § 24 tredje ledd tredje punktum, allmenngjøringsloven § 4 første ledd første punktum, folketrygdloven tredje strekpunkt i innholdsfortegnelsen til kapittel 3, bokstavlisten til § 3-15 andre ledd, § 12-5 første ledd, § 12-6 tredje ledd, § 12-9 andre ledd, § 12-14 andre ledd og § 19-8 fjerde ledd bokstav a, endringen i arbeidsmiljøloven § 4-1 sjuende ledd og endringene i lov 19. desember 2014 nr. 74 om endringer i folketrygdlova og einskilde andre lover trer i kraft straks.

3. Endringene i folketrygdloven § 4-5, § 12-15, § 12-16, § 17-6 første ledd, § 22-8, § 25-4 første ledd, og endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad for personar med kort butid i Noreg trer i kraft 1. januar 2016.

4. Departementet gir nærmere overgangsregler etter folketrygdloven § 12-15 for mottakere av barnetillegg per 31. desember 2015.

5. Endringene i folketrygdloven § 4-10 andre ledd og § 4-20 tredje ledd trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.»

Votering:

Forslagene fra Senterpartiet ble med 92 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.52.56)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–3, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 4-10 andre og tredje ledd skal lyde:

Forlenget ventetid løper fra det tidspunkt det er søkt om stønad, og fastsettes til:

- a) åtte uker første gang forhold som nevnt i første ledd bokstav a inntreffer,
- b) tolv uker første gang forhold som nevnt i første ledd bokstav b, c eller d inntreffer,
- c) tolv uker dersom forhold som nevnt i første ledd bokstav a har inntruffet to ganger innenfor de siste tolv måneder,
- d) seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd bokstav b, c eller d har inntruffet to ganger innenfor de siste tolv måneder, og dersom forhold som nevnt i første ledd eller i § 4-20 har inntruffet tre ganger innenfor de siste tolv måneder.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 4-14 skal lyde:

Til medlem som har mottatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår, ytes et ferietillegg til dagpengene. Ferietillegget utgjør 9,5 prosent av de dagpengene som er utbetalt i (det foregående) kalenderåret. Ferietillegget utbetales snarest mulig etter utgangen av ferieopptjeningsåret, eller når medlemmet har hevet full dagpenger i en full stønadsperiode (se § 4-15 første og annet ledd).»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i god tid før 1. september 2016 om å oversende en egen sak med forslag til nødvendige endringer i folketrygdens regler på aktuelle kapitler for å sikre at alle enslige med minsteytelser fra folketrygden, uavhengig av type ytelse, får en økning i sin pensjon på 4 000 kroner pr. år, med virkning fra 1. september 2016.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 64 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.53.21)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister og andre endringer)

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 28 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav a og ikke lenger har rett til arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

§ 28 andre ledd nåværende andre punktum blir nytt tredje punktum.

§ 38 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn, *men ikke ut over 67 år.*

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 11 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav a og ikke lenger har rett til arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

§ 11 andre ledd nåværende andre punktum blir nytt tredje punktum.

§ 23 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn, *men ikke ut over 67 år.*

III

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

§ 23 nr. 1 andre ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for særtillegg fra folketrygden, for tillegg etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd, for tillegg fastsatt etter § 5-4 *andre* ledd og § 5-8 *andre* ledd i forskrift 22. desember 2009 nr. 1810 om alderspensjon i folketrygden, for ventetillegg fra folketrygden for tilleggspensjon og for den delen av arbeidsavklaringspengene og overgangsstønad etter folketrygdloven kapittel 11 og 15 som overstiger folketrygdens grunnbeløp.

§ 24 nr. 1 første ledd tredje punktum skal lyde:

Basispensjonstillegg etter folketrygdloven § 19-9 tredje ledd, tillegg etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd og tillegg beregnet etter § 5-4 *andre* ledd og § 5-8 *andre* ledd i forskrift 22. desember 2009 nr. 1810 om alderspensjon i folketrygden samordnes som særtillegg, jf. § 23.

IV

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 13 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder når medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første

ledd bokstav a og ikke lenger har rett til arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

§ 13 andre ledd nåværende andre punktum blir nytt tredje punktum. § 13 sjette ledd første punktum skal lyde:

Det medregnes ikke framtidig tjenestetid dersom pensjonen er innvilget etter § 12 femte ledd.

§ 24 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Ellers skal den tjenestetiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn, *men ikke ut over 67 år.*

V

I lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. skal § 4 første ledd første punktum lyde:

For at Tariffnemnda skal ta et krav om allmenngjøring av en tariffavtale til behandling, er det et vilkår at kravet er fremsatt av en arbeidstaker- eller arbeidsgiverorganisasjon som er part i avtalen og har innstillingsrett etter arbeidstvistloven § 39 første ledd.

VI

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

Tredje strekpunkt i innholdsfortegnelsen til kapittel 3 skal lyde:

- særregler for *alderspensjon* til mottakere av uføretrygd mv. står i §§ 3-17 til 3-22

§ 3-2 fjerde ledd innledningen skal lyde:

Full grunnpensjon utgjør likevel 90 prosent av grunnbeløpet dersom pensjonisten lever sammen med en ektefelle

§ 3-2 femte ledd andre punktum skal lyde:

Full grunnpensjon utgjør 90 prosent av grunnbeløpet også når pensjonistens samboer får pensjon eller overgangsstønad etter kapittel 16 eller 17.

I § 3-15 andre ledd skal punktmarkøren «a.» endres til «a)». § 4-5 nytt tredje ledd skal lyde:

Medlemmer som har mottatt dagpenger i mer enn 52 uker, fritas for kravet om å være reell arbeidssøker i inntil fire uker i forbindelse med feriefravær. Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om fritaket, herunder om vilkår.

Nåværende § 4-5 tredje ledd blir nytt fjerde ledd. § 4-10 andre og tredje ledd skal lyde:

Forlenget ventetid løper fra det tidspunkt det er søkt om stønad, og fastsettes til

- a) *tolv uker første gang forhold som nevnt i første ledd inntreffer,*
- b) *seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd eller i § 4-20 har inntruffet to eller flere ganger innenfor de siste tolv måneder.*

For at det skal kunne fastsettes forlenget ventetid etter

andre ledd bokstav b, *må* det som følge av de tidligere forholdene ha vært gjort vedtak om forlenget ventetid etter bestemmelsene i denne paragraf eller vedtak om tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter bestemmelsene i § 4-20.

§ 4-20 tredje ledd skal lyde:

Retten til dagpenger faller bort i

- a) *tolv uker første gang et forhold som nevnt i første ledd bokstav a til d eller andre ledd inntreffer,*
- b) *seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd bokstav a til d eller andre ledd, eller i § 4-10 første ledd, har inntruffet to eller flere ganger innenfor de siste tolv måneder.*

§ 4-20 femte ledd skal lyde:

For at det skal kunne fastsettes tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter tredje ledd bokstav b eller etter fjerde ledd bokstav b eller c, *må* det som følge av de tidligere forholdene ha vært gjort vedtak om tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter denne paragraf eller vedtak om forlenget ventetid etter § 4-10.

§ 12-5 første ledd første punktum skal lyde:

Det er et vilkår for rett til uføretrygd at vedkommende har gjennomgått hensiktsmessig behandling for å bedre *inntektsevnen.*

§ 12-6 tredje ledd skal lyde:

Den medisinske lidelsen må ha medført en varig funksjonsnedsettelse av en slik art og grad at den utgjør hovedårsaken til nedsettelsen av *inntektsevnen.*

§ 12-9 andre ledd bokstav a skal lyde:

- a) 3,3 ganger grunnbeløpet for personer som lever sammen med en ektefelle (*se § 1-5*) eller med en samboer i et samboerforhold som har vart i minst 12 av de siste 18 månedene.

§ 12-13 andre ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2,28 ganger grunnbeløpet (ordinær sats) for personer som lever sammen med en ektefelle (*se § 1-5*) eller med en samboer i et samboerforhold som har vart i minst 12 av de siste 18 månedene. *Minste årlige ytelse er likevel 2,33 ganger grunnbeløpet dersom vedkommende mottar en uføretrygd som er en omregnet uførepensjon.* For andre utgjør minste årlige ytelse 2,48 ganger grunnbeløpet (høy sats).

§ 12-14 andre ledd andre punktum skal lyde:

Reduksjonen skal svare til den overskytende inntekten multiplisert med en brøk der vedkommendes uføretrygd ved 100 prosent uføregrad er teller og *inntekt før uførhet* (*se § 12-9 første og andre ledd*) er nevner.

§ 12-15 skal lyde: § 12-15 *Barnetillegg*

En person som mottar uføretrygd og som forsørger barn (*se § 1-6*), har rett til barnetillegg. Det ytes ikke barnetil-

legg hvis barnet har inntekt, inkludert kapitalinntekt, som er større enn grunnbeløpet.

Barnetillegg utgjør 40 prosent av grunnbeløpet for hvert forsørget barn, men avkortes tilsvarende dersom trygdetiden som legges til grunn for uføretrygden er kortere enn 40 år. Barnetillegg til en flyktning som er medlem i folketrygden, avkortes ikke på grunn av manglende trygdetid. *Barnetillegg påvirkes ikke av at uføregraden er lavere enn 100 prosent.*

Dersom uføretrygd tilsvarende 100 prosent uføregrad tillagt barnetillegg utgjør mer enn 95 prosent av inntekt før uførhet, se § 12-9 første og andre ledd, reduseres tillegget. Uføretrygd omfatter her gjenlevendetillegg, se § 12-18. Barnetillegg prøves deretter mot forsørgerens inntekt, se § 12-16.

Når et barn blir forsørget av flere som mottar uføretrygd eller alderspensjon, ytes tillegget til den som har rett til høyest tillegg. *Dersom forsørgerne ikke bor sammen, ytes tillegget til den som har den daglige omsorgen for barnet.*

Barnetillegg for fosterbarn (se barnevernloven § 4-22) ytes dersom mottakeren har forsørget barnet i de siste to årene før krav om tillegg blir satt fram. Dette vilkåret kan fravikes når særlige grunner gjør det rimelig.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring av bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 12-16 andre ledd skal lyde:

Personinntekt etter skatteloven § 12-2 og tilsvarende inntekter og ytelser fra utlandet kan føre til at barnetillegg blir redusert. Det skal likevel ses bort fra ytelser eller en del av ytelse fra utlandet som blir redusert på tilsvarende måte som etter paragrafen her.

§ 12-16 nåværende femte ledd blir fjerde ledd nytt tredje punktum. § 12-16 nytt femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene om etteroppgjør i § 12-14 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 17-6 første ledd skal lyde:

Til en gjenlevende ektefelle som ikke fyller vilkårene i § 17-5, ytes det overgangsstønad dersom *medlemmet*

- a) *fyller vilkårene for rett til overgangsstønad i § 15-5, jf. § 15-6,*
- b) *tar nødvendig utdanning som nevnt i § 15-6 første ledd bokstav c, og utdanningen er påbegynt innen to år etter dødsfallet, eller*
- c) *er i en omstillingsperiode etter dødsfallet.*

§ 19-8 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) *som mottar ytelser som nevnt i tredje ledd, uføretrygd, pensjon eller overgangsstønad etter kapitlene 16 og 17, eller*

§ 22-8 nytt sjuende ledd skal lyde:

Når det er utbetalt stønad etter lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg, og det etterbetales alderspensjon fra folketrygden, skal etterbetalingen reduseres med det beløp som svarer til utbetalt supplerende stønad for samme tidsrom.

§ 25-4 første ledd skal lyde:

En person som etter § 1-5 regnes som samboer, plikter å gi arbeids- og velferdsetaten melding om samboerskapet dersom vedkommende mottar pensjon eller overgangsstønad fra folketrygden, eller avtalefestet pensjon som nevnt i § 3-19. *Også en person som har bodd sammen med en annen i 12 av de siste 18 månedene og som mottar pensjon eller overgangsstønad etter folketrygdloven kapitlene 16 og 17, eller avtalefestet pensjon som nevnt i § 3-19, plikter å gi arbeids- og velferdsetaten melding om samboerskapet. En person som mottar stønad etter folketrygdloven kapittel 15, plikter å gi arbeids- og velferdsetaten melding når vedkommende ikke lenger kan regnes som enslig mor eller far etter § 15-4.*

VII

I lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg gjøres følgende endringer:

§ 3 første, andre og nytt tredje ledd skal lyde:

Supplerende stønad vert gitt til personar som har fylt 67 år og som er busette i Noreg. Ein person vert rekna som busett dersom han eller ho er registrert i folkeregisteret og har permanent opphaldsløyve.

Familiemedlemer i oppstigande linje, onkel eller tante til referansepersonen eller garantisten, som har fått opphaldsløyve i Noreg på grunnlag av familiesameining, har ikkje rett til supplerande stønad. Dette gjeld berre dersom det i det første vedtaket om søkjaren sitt opphaldsløyve vart stilt krav til referansepersonen eller garantisten sitt underhald.

Med referansepersonen meiner ein den personen som søkjaren ønskjer å bli sameint med att eller å etablere familieliv med. Med garantisten meiner ein den personen som stiller økonomisk garanti (tredjemannsgaranti) og legg fram skriftleg erklæring om at vedkommande tar på seg å garantere for underhald av søkjaren, og som er ein del av referansepersonen sitt hushald.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd. § 5 bokstav b skal lyde:

- b) *minste pensjonsnivå med ordinær sats for kvar av ektemakane når begge har fylt 67 år og for stønadstakarrar som deler bustad med sine vaksne barn eller andre vaksne, utan at forholdet mellom dei vert definert som ekteskapsliknande (bufelleskap).*

§ 8 første ledd skal lyde:

Dersom ein søkjar eller ektemaken har formue over 0,5 ganger grunnbeløpet, skal ein gi avslag på søknaden. Som formue vert ikkje rekna vanleg bustad eller vanlege ting til dagleg bruk.

§ 11 femte ledd skal lyde:

Dersom det er utbetalt økonomisk stønad etter kapittel 4 i lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen i periodar som det vert etterbetalt supplerande stønad for, skal det gjerast frådrag i etterbetalinga tilsvarende den økonomiske stønaden. Dette

gjeld også for økonomisk stønad utbetalt den månaden da supplerende stønad kjem til utbetaling.

§ 12 første ledd skal lyde:

Personar som er innlagde i institusjon der opphaldet *heilt eller delvis* vert dekt av det offentlege, har ikkje rett til supplerande stønad for tidsrom etter at opphaldet har vara i ein kalendermånad utover den månaden då han eller ho vart innlagt.

VIII

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. skal

§ 4-1 sjuende ledd lyde:

(7) Departementet kan gi forskrift som pålegger bruk av *HMS-kort* for arbeidstakere innenfor bransjer der det er nødvendig eller hensiktsmessig for å ivareta arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet og om oversiktslister over hvem som til enhver tid er sysselsatt på arbeidsplassen. Etter pålegg fra departementet plikter offentlige myndigheter uten hinder av taushetsplikt å gi utsteder av *HMS-kort* alle opplysninger fra offentlige registre som er nødvendige for utstedelse av *HMS-kort*.

IX

I lov 19. desember 2014 nr. 74 om endringer i folketrygdlova og einskilde andre lover gjøres følgende endringer:
Del V oppheves. I del IX oppheves nr. 4.

X

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

1. Endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 28 andre ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 11 andre ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 13 andre ledd trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2015.
2. Endringene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 38 fjerde ledd tredje punktum, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 23 fjerde ledd tredje punktum, lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 23 nr. 1 andre ledd første punktum og § 24 nr. 1 første ledd tredje punktum, lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 13 sjette ledd første punktum og § 24 tredje ledd tredje punktum, allmenngjøringsloven § 4 første ledd første punktum, folketrygdloven tredje strekpunkt i innholdsfortegnelsen til kapittel 3, bokstavlisten til § 3-15 andre ledd, § 12-5 første ledd, § 12-6 tredje ledd, § 12-9 andre ledd, § 12-14 andre ledd og § 19-8 fjerde ledd bokstav a, endringen i arbeidsmiljøloven § 4-1 sjuende ledd og endringene i lov 19. desember 2014 nr. 74 om endringer i folketrygdlova og einskilde andre lover trer i kraft straks.
3. Endringene i folketrygdloven § 4-5, § 4-10 andre og tredje ledd, § 4-20 tredje og femte ledd, § 12-15,

§ 12-16, § 17-6 første ledd, § 22-8, § 25-4 første ledd, og endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad for personar med kort butid i Noreg trer i kraft 1. januar 2016.

4. Endringene i folketrygdloven § 3-2 fjerde ledd og femte ledd andre punktum trer i kraft 1. september 2016. Departementet kan gi overgangsregler for omregningen av ytelser med virkning fra 1. september 2016 for personer som per 31. august 2016 mottar alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 19, pensjon eller overgangsstonad som tidligere familiepleier eller gjenlevende ektefelle etter henholdsvis folketrygdloven kapittel 16 og 17, herunder regler om fastsetting av grunnpensjon og basisgrunnpensjon og fastsetting av minste pensjonsnivå lav og ordinær sats.
5. Endringene i folketrygdloven § 12-13 andre ledd trer i kraft 1. september 2016. Personer som hadde rett til uførepensjon per 31. desember 2014 og som lever sammen med en ektefelle (se § 1-5) eller med en samboer i et samboerforhold som har vart i minst 12 av de siste 18 månedene, får en økning i uføretrygden tilsvarende 0,05 ganger grunnbeløpet med virkning fra 1. september 2016. Medlemmer som er gift eller samboer og som per 31. desember 2014 mottok grunnpensjon tilsvarende 100 prosent av grunnbeløpet, omfattes ikke av økningen. Departementet gir i forskrift nærmere bestemmelser om gjennomføringen.
6. Departementet kan gi nærmere overgangsregler i tillegg til de tilfellene som omfattes av nr. 4 og 5.
7. Departementet gir nærmere overgangsregler etter folketrygdloven § 12-15 for mottakere av barnetillegg per 31. desember 2015.

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til VI § 3-2 fjerde ledd, § 3-2 femte ledd andre punktum, § 4-10 andre og tredje ledd og § 12-13 andre ledd.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 56 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.54.15)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til VI § 4-20 tredje ledd og § 4-20 femte ledd.

Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 82 mot 6 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.54.50)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til VI § 12-15.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.55.21)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til VII § 3 første, andre og nytt tredje ledd, § 5 bokstav b og § 12 første ledd.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 63 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.55.56)

Presidenten: Det voteres over resten av romertallene I til og med X.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet subsidiær støtte til § 4-5 nytt tredje ledd.

Senterpartiet har varslet subsidiær støtte til X.

Presidenten har grunn til å tro at resten av romertallene da blir enstemmig.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Er det da slik at Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil stemme imot? – Det ristes på hodet. Det tolker presidenten slik at ingen vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2015 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
600	1	Arbeids- og sosialdepartementet	
		Driftsutgifter, blir auka med frå kr 187 746 000 til kr 190 746 000	3 000 000
601	21	Utreiingsverksemd, forskning m.m.	
		Spesielle driftsutgifter, blir auka med frå kr 52 708 000 til kr 53 858 000	1 150 000
	70	Tilskot, kan overførast, blir redusert med frå kr 47 127 000 til kr 37 877 000	9 250 000
605	1	Arbeids- og velferdsetaten	
		Driftsutgifter, blir auka med frå kr 11 224 523 000 til kr 11 292 394 000	67 871 000
606	1	Trygderetten	
		Driftsutgifter, blir auka med frå kr 67 818 000 til kr 68 818 000	1 000 000
612	1	Tilskot til Statens pensjonskasse	
		Driftsutgifter, overslagsløyving, blir auka med frå kr 9 605 000 000 til kr 9 697 000 000	92 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, overslagsløyving, blir auka med frå kr 107 000 000 til kr 108 000 000	1 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
613	1	Arbeidsgivaravgift til folketrygda Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 1 116 000 000 til kr 1 121 000 000	5 000 000
614	1	Bustadlåneordninga i Statens pensjonskasse Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 48 000 000 til kr 47 000 000	1 000 000
	90	Utlån, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 8 700 000 000 til kr 8 400 000 000	300 000 000
615	1	Yrkesskadeforsikring Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 91 000 000 til kr 80 000 000	11 000 000
634	21	Arbeidsmarknadstiltak Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 43 720 000 til kr 33 720 000	10 000 000
	76	Tiltak for arbeidssøkjara, <i>kan overførast</i> , blir redusert med frå kr 6 320 050 000 til kr 6 280 050 000	40 000 000
	78	Tilskot til arbeids- og utdanningsreiser, blir redusert med frå kr 64 760 000 til kr 56 760 000	8 000 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet, blir redusert med frå kr 41 200 000 til kr 34 100 000	7 100 000
635	1	Ventelønn Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 66 000 000 til kr 69 000 000	3 000 000
640	1	Arbeidstilsynet Driftsutgifter, blir auka med frå kr 541 952 000 til kr 545 152 000	3 200 000
660	70	Krigspensjon Tilskot, militære, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 110 000 000 til kr 113 000 000	3 000 000
	71	Tilskot, sivile, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 272 000 000 til kr 275 000 000	3 000 000
664	70	Pensjonstrygda for sjømenn Tilskot, blir redusert med frå kr 73 000 000 til kr 71 000 000	2 000 000
666	70	Avtalefesta pensjon (AFP) Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 1 507 000 000 til kr 1 510 000 000	3 000 000
667	70	Supplerande stønad til personar over 67 år Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 414 000 000 til kr 420 000 000	6 000 000
2470	24	Statens pensjonskasse Driftsresultat, blir redusert med frå kr -17 769 000 til kr -23 680 000	5 911 000
		1. Driftsinntekter, <i>overslagsløyving</i>	-632 708 000
		2. Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i>	463 884 000
		3. Avskrivingar	116 155 000
		4. Renter av staten sin kapital	10 919 000
		5. Til investeringføremål	18 070 000
			-23 680 000
2541	70	Dagpengar Dagpengar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 13 903 000 000 til kr 13 600 000 000	303 000 000
2542	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 720 000 000 til kr 830 000 000	110 000 000
2620	70	Stønad til einsleg mor eller far Overgangsstonad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 2 512 000 000 til kr 2 510 000 000	2 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 357 300 000 til kr 365 000 000	7 700 000
	73	Utdanningsstønad, blir redusert med frå kr 52 680 000 til kr 49 000 000	3 680 000
	75	Tilskot til flytting for å komme i arbeid, blir redusert med frå kr 300 000 til kr 200 000	100 000
	76	Forskotering av underhaltsbidrag, blir redusert med frå kr 810 000 000 til kr 765 000 000	45 000 000
2650		Sjukepengar	
	70	Sjukepengar for arbeidstakarar mv., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 35 210 000 000 til kr 35 340 000 000	130 000 000
	71	Sjukepengar for sjølvstendige, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 590 000 000 til kr 1 500 000 000	90 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepengar ved sjukdom hos barn m.m., <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 510 000 000 til kr 495 000 000	15 000 000
	75	Feriepengar av sjukepengar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 980 000 000 til kr 1 965 000 000	15 000 000
2651		Arbeidsavklaringspengar	
	70	Arbeidsavklaringspengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 33 990 000 000 til kr 34 300 000 000	310 000 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 322 500 000 til kr 340 000 000	17 500 000
	72	Legeerklæringar, blir auka med frå kr 370 000 000 til kr 375 000 000	5 000 000
2655		Uføre	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 76 265 000 000 til kr 76 530 000 000	265 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 60 000 000 til kr 51 000 000	9 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemiddel mv.	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 1 810 000 000 til kr 1 820 000 000	10 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 670 000 000 til kr 1 650 000 000	20 000 000
	73	Hjelpemiddel mv. under arbeid og utdanning, blir auka med frå kr 122 500 000 til kr 143 000 000	20 500 000
	74	Tilskot til bilar, blir redusert med frå kr 697 500 000 til kr 690 000 000	7 500 000
	75	Betring av funksjonsevna, hjelpemiddel, blir redusert med frå kr 2 799 700 000 til kr 2 720 000 000	79 700 000
	76	Betring av funksjonsevna, hjelpemiddel som tenester, blir redusert med frå kr 256 000 000 til kr 250 000 000	6 000 000
	77	Ortopediske hjelpemiddel, blir auka med frå kr 1 278 670 000 til kr 1 300 000 000	21 330 000
	78	Høyreapparat, blir auka med frå kr 564 700 000 til kr 585 000 000	20 300 000
	79	Aktivitetshjelpemiddel til personar over 26 år, blir redusert med frå kr 56 815 000 til kr 0	56 815 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 63 702 000 000 til kr 63 540 000 000	162 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 121 669 000 000 til kr 121 360 000 000	309 000 000
	73	Særtilllegg, pensjonstilllegg mv., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 5 676 000 000 til kr 5 730 000 000	54 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2680		Etterlatne	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 1 185 000 000 til kr 1 202 000 000	17 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 925 000 000 til kr 934 000 000	9 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 92 000 000 til kr 93 000 000	1 000 000
	74	Utdanningsstønad, blir redusert med frå kr 800 000 til kr 600 000	200 000
2686		Gravferdsstønad	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 172 000 000 til kr 180 000 000	8 000 000
Inntekter			
3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	6	Gebyrinntekter for fastseting av bidrag, blir auka med frå kr 23 602 000 til kr 27 470 000	3 868 000
3614		Bustadlåneordninga i Statens pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån, blir redusert med frå kr 40 000 000 til kr 39 000 000	1 000 000
	90	Tilbakebetaling av lån, blir auka med frå kr 21 700 000 000 til kr 28 200 000 000	6 500 000 000
3615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter, blir redusert med frå kr 154 000 000 til kr 123 000 000	31 000 000
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter, blir redusert med frå kr 109 000 000 til kr 103 000 000	6 000 000
3634		Arbeidsmarknadstiltak	
	85	Innfordring av feilutbetalingar, arbeidsmarknadstiltak, blir auka med frå kr 600 000 til kr 1 400 000	800 000
3635		Ventelønn mv.	
	1	Refusjon statleg verksemd mv., blir auka med frå kr 29 991 000 til kr 34 000 000	4 009 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn, blir redusert med frå kr 400 000 til kr 200 000	200 000
3640		Arbeidstilsynet	
	5	Tvangsmulkt, blir auka med frå kr 2 270 000 til kr 6 270 000	4 000 000
(NY)	6	Refusjonar, blir løyvd med	2 000 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyr, blir redusert med frå kr 20 322 000 til kr 17 322 000	3 000 000
3642		Petroleumstilsynet	
	3	Gebyr tilsyn, blir auka med frå kr 58 090 000 til kr 70 090 000	12 000 000
5607		Renter av bustadlåneordninga i Statens pensjonskasse	
	80	Renter, blir redusert med frå kr 2 463 000 000 til kr 2 342 000 000	121 000 000
5701		Diverse inntekter	
	3	Hjelpemiddelsentralar m.m., blir auka med frå kr 55 000 000 til kr 67 000 000	12 000 000
	71	Refusjon ved yrkesskade, blir redusert med frå kr 907 000 000 til kr 904 057 000	2 943 000
	73	Refusjon frå bidragspliktige, blir auka med frå kr 263 000 000 til kr 265 000 000	2 000 000
	86	Innkrevjing feilutbetalingar, blir auka med frå kr 718 000 000 til kr 824 000 000	106 000 000
	87	Diverse inntekter, blir auka med frå kr 31 000 000 til kr 35 000 000	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5704	2	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs Dividende, blir redusert med frå kr 187 000 000 til kr 180 000 000	7 000 000
5705	70	Refusjon av dagpengar Refusjon av dagpengar, statsgaranti ved konkurs, blir redusert med frå kr 40 000 000 til kr 30 000 000	10 000 000
	71	Refusjon av dagpengar for grensearbeidarar mv. busett i Noreg, blir redusert med frå kr 1 000 000 til kr 500 000	500 000

II

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overførast» blir tilføyd løyvinga under kap. 601 Utgreiingsverksemd, forskning m.m., post 70 Tilskot, i statsbudsjettet for 2015.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

lov

om overføring av offentlige og private rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg

§ 1 Formål

Formålet med loven er å regulere overføring av rettigheter og forpliktelser i forbindelse med overføringen av private og offentlige rettsforhold fra Statens vegvesen til et statlig utbyggingsselskap for veg.

§ 2 Overføring av forpliktelser fra Statens vegvesen til det statlige utbyggingsselskapet for veg

Overføring av forpliktelser knyttet til prosjekter det statlige utbyggingsselskapet for veg får overført fra Statens vegvesen, skjer med frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3 Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser

Offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser som gjelder prosjekter som utbyggingsselskapet gis ansvaret for, overføres til selskapet fra samme tid som prosjektet overføres.

§ 4 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan fastsette overgangsregler.

Presidenten: Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og presidenten har grunn til å anta også Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 40 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.58.25)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten har grunn til å anta at Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 57 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.58.58)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 2 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bente Thorsen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre
- forslag nr. 2, fra Tone Merete Sønsterud på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Det voteres over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en grundig gjennomgang av lovendringsforslaget i Prop. 12 L (2015–2016) med særlig henblikk på prinsippet om likebehandling.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 58 mot 40 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.59.58)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Forslaget lyder:

«I lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna skal § 19 første leddet nytt tredje punktum lyde:

Løyvingar som kjem som ei følge av at tenestebustad- og bupliktordninga for prestane i Den norske kyrkja har falle bort, skal ikkje reknast med i tilskotsgrunnlaget etter første leddet.

II

I lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn skal § 2 nytt andre ledd lyde:

Løyvingar som kjem som ei følge av at tenestebustad- og bupliktordninga for prestane i Den norske kyrkja har falle bort, skal ikkje reknast med i tilskotsgrunnlaget etter første leddet.

III

Lova gjeld frå 1. januar 2016.»

Presidenten gjør oppmerksom på at dette er en meget skarp votering.

Votering:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble bifalt med 51 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.00.38)

Presidenten: Siden lovforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ble vedtatt, votes det derfor over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten gjør oppmerksom på at også dette blir en skarp votering.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 52 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.01.21)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nytt finansieringssystem for tros- og livssynssamfunn, sett i lys av endringer i Den norske kirke og prinsippet om likebehandling.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sakene nr. 9–20

Presidenten: Sakene nr. 9 til og med 20 er andre gangs behandling av lovvedtak og gjelder lovvedtak 13 til og med 24.

Det foreligger ingen anmerkninger, og Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Sak nr. 21 [17:02:16]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 17.03.
